

Ketabton.com

فیسبوک غلام حضرت غلام

فیسبوک Haji Ajab Khan

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فتوح الغیب

شروع د کتاب

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ وَهَدَانِي وَاحْتَارَ مِنِّي عِبَادًا مِّنْ بَيْنِكُمْ وَالصَّلَاةَ وَالسَّلَامَ عَلَيَّ رَسُولِ الْمَجْتَبَى وَنَسِيحَةِ الْمُسْطَلَى وَعَلَى آلِهِ وَأَمْحَا بِوَالِدِيْنَ كَلِمَةَ الْخَيْرِ الْمُعْتَبَرِ وَعَلَى عَلِيٍّ مَوْلَى الْبَيْتِ الْأَنْبِيَاءِ وَرَفِئَاةِ عَلَى مَرَاتِقِ الْوَلَمَةِ الْعَسْوِيِّ دَقَّارًا قَوْرًا عُلْمِي.

اگر بعد : حضرت محبوب سبحانی ، عالم ربانی ، عارف کامل ، پیران پیر ، محمد الیدین ابو محمد عبدالقادر حسی حسینی رحمة الله علیه فرمائی :۔۔۔ قول شامست الله پاك لره چه پروردگار دجهانونو دے . هم اول دے ، هم آخر دے ، هم ظاهر دے ، هم باطن دے . قول مخلوقات عرش ، هرة جودیه او یو وزیرے ، هروج اولوند خیز او هغه قول اشیاء چه خجوند پروردگار پیدا اکری دی . او وجود کتبے ئے راویستے دی . او خواریه کپے ئے دی . دا قول دانته پاك شناخاون دی .

تل صفت الله پاك لره ، چه بنی آدم ئے پیدا آکے . بیائے درست گه او په اندازه ئے کھ . بیائے ورته هدایت اړکے .

او وئے وژنه او ژوند سے ئے کھ . وے خندوؤو او وئے ژوند په بعضو ئے زیات رحم او کړه او بعضو ئے رسوا کړه چه هم خور و وگه دے ، هم غنپو وگه دے . خوگ ئے نیک بخت کړه او خوگ ئے بد بخت . د بعضو ئے بخشش لرے کھ او بعضو ئے پرے بناد کړل . هغه الله چه د هغه په حکم غرونه ککه معجونہ کلک دی . او دیکه پرے قرار بیا موندکے دے . او غور بید لے فریش دے .

هغوگ دانته درحمت نه نا امیدانه دے . او هغوگ د هغه دستخی فعل او امر نه پرے نر دے . هیهاله د هغه د بندگی نه عارت وړی او هغوگ د هغه درحمت د دائرے نه بهرنه دے . هغه په هغه ټولو خیزونو موصوف دے چه د هغه ئے په مخلوقاتو مهربانی کپے دی . او هغه له شکر دے چه دهر آفت لرے کوککے دے .

بیا د هغه په نبی صلی الله علیه وسلم و رحمتونه وی ، چه په مخلوقاتو کښ پرگزیدنه او موجوداتو کښ چپاله دے . دا څه نبی دے چه چائے پیروی او کړه نو هدایت ئے بیا موند او چا چه ترے مخ دا وړلو ، نو کمره او مرتد شو . دا څه پیغمبر دے چه هم صادق وو هم مصدوق وو . او دنیا کښ زاهد ، او رفیق اعلی ته راغب وو . دا څه رسول چه د هغه په تشریف اوړی حق راغے او باطل فنا شو او د هغه د نور په برکت زمکه روښانه شوه . قول سلماوند ، رحمتونه

او برکتونه د په بیا بیا په نبی علیه السلام ، د هغه په آل ، اصحابو ، تابعینو ، تبع تابعینو او ټولو اولیو او آخرینو مؤمنینو او مسلمینو وی ، چه قول او فعل کښ ئے د قال الله او قال الرسول د اطاعت سعادت نصیب دے .

مونږ الله پاك ته په عاجزی سره رجوع کوو ، چه مونږ رب ، خالق ، رازق ، نافع ، ساندوگه ، ژوند دے کوککے او هر کوککے او خجوند نه د تکلیف لرے کوککے دے . دا قول نعمتونه دانته پاك د مهربانی ، بخشش ، فضل او احسان په وجه دی . چه قول ، فعل ، په پته ، خرگنده ، سختی او نرمی کښ همیشه خجوند حفاظت کوی .

الله تعالی فقال لیا یزید (چه هغه غواری هغه کوککے دے . په هر هغه علم دے . هغه چه د خلقونه پتیا دی هغه ته خرگند دی . دلغز شونو او عباداتو په احوالو خبردار دے . د حاجاتو اوریدوگه او قبولوگه دے .

د حمد و صلوة نه پس د خدای تعالی نعمتونه په بنده یا نو فراوانه دی . الله پاك فرمائی ، کھ تاسو الله تعالی نعمتونه شمیرل او غواری نو شمار به ئے نه کپے ئی . او الله پاك فرمائی : « هغه چه تاسو سره د نعمتونو نه دی هغه دانته پاك درکړی دی ؛ نو نه زه ، نه هماغا زړه ، او هماغا ژبه دا توان لری چه دانته تعالی نعمتونه شمار کپے شی . او نه پرے عقل ، ذهن او زړه احاطه کولے شی . او نه ئی .

د بیان طاقت لرے شی .
مجمله د هغه خیزونو نه ، چه د هغه د اظهار د پاره الله پاك هماغا ئے ته قوت ورکړه ، او د ئی نه خبری له ، او د هغه د لیک د پاره کوونو له ، او د کوونو نه قلم له ، او د قلم نه کاغذ له ، دا څو مقالے د عالم غیب د فتوحاتو نه هماغا په زړه کښ راغله ، چه زه ئے دانته پاك په فضل و کرم د حق د طلبکارو د رهبری د پاره د زړه د قالب نه بهرته را وکارم .

مقاله (۱) تسلیم ، قضا او قدر

د مؤمن د پاره هر حال کښ دادرے خیزونه لازمی دی . یو دا چه داوامر الهی تعمیل کوی ، دویم دا چه د منتهیاتو نه بچ اویسی . او دریم دا چه په قضا و قدر راغی وی . نو د مؤمن د پاره کم مرتبه دادا چه په هغه حالت کښ هغه ددے خیزونو نه خالی نه وی نو پکار دی چه سره زړه کښ ددے خبر وکله اراده لری . او نفس ته همیشه ددے تسلیم وړ کوی او د بدن ټول اعضاء هر حالت کښ ددے خیزونو سره مشغول ساتی .

مقاله (۲) اتباع سنت او رد بدعت

د سنت پیروی کوی او د بدعت لارمه اختیار وکړ . د

خله د خدای تعالی دا حکامو تعمیل .
عنه حرام کارونه چه د هغه نه شریعت مع راوپه دے .

اللہ اور ہفتہ در رسول حکم مئی۔ اود ہنوی نافرمانی مہ کوئی۔ اللہ پاک یوگرتی اوھنوک ہنہ سوا شریک مہ جوئی اود ہرعب نہ مے پاک گرتی۔ اسلام رشتی مہ مذہب دے۔ ہیو شک پکین مہ کوئی۔ اللہ پاک چہ خہ خواہی پخپل مشیت اوابادہ مے کوئی۔ یہ ہفتہ اعتماد اوساق اوشک او گمان کین مہ پریوئی۔ د صبر نہ کاراخنی۔ د حق بہ اطامت جمع کیری۔ اودلہ بازی مہ کوئی۔

د اللہ تعالیٰ نہ دفضل سوال کوئی۔ اود لکیر کیری مہ۔ د خدائی نہ د رحمت امید لری۔ نا امید کیری مہ۔ یول سوا د دوستی، محبت اور اوداری سلوک کوئی۔ خپلو کین دشمنی اود اوت مہ ساقی۔ د گنا ہونو نہ خان پاک ساقی۔ مے کین مے پروائی مہ کوئی۔ گئی مہ دے بہ ککرتی۔ د خپل پرووکار د ذکر اوعبادت مہ کالی خان بناشتہ کیری۔ مے اتفاق مہ کوئی۔ د خپل خالق د بارگاہ نہ لری مہ اوسلی اود ہنہ پلہ د توجہ کولونہ مہ اروی۔ مے توبہ وبتکو کین ہتکلہ تاخیر مہ کوئی۔ لکھ چہ د ہفتہ د مغفرت دروازہ ہر وقت پیا ہستہ دے۔

کہ دے نصیحتونو عمل اوکری نو امید دے چہ اللہ تعالیٰ بہ دریاند مہ رحم اوکری۔ اونیک بخت شی۔ د دوزخ دعداب نہ چر شی۔ د اللہ تعالیٰ دیدار او قرب مونسپ شی۔ اود جنت مہ تولو نعمتونو بناد شی۔ او پے دے نازو نعمت

کین ہمیشہ د پارہ پاتے شی۔ ہلتہ مہ بہ نبونو آسونو سورلی وی۔ اوحورے مہ وی۔ او قسم قسم خوشبوئی، او خوش آوازہ حد شکارے مہ وی۔ اود تولو نہ زیادتہ خوبیدہ خبرہ دادہ چہ پیغمبرانو۔ صدیقانو۔ شہدانو اوصالحانو سوا بہ علیین کین عزت او بزرگی بیاموئی۔

مقالہ (۳) د ابتلاء اوزمانش شمرہ

ہرکھ چہ سختی کین مہ بندہ دازمانش وخت راشی نواول مہ خپل قوت دھتہ د علاج کوشش کوئی۔ خود کخپل کوشش کین کامیاب نہ شی۔ نو بیا دشمنانہ نہ پکین مرد خواہی، لکھ دنیوی معاملاتو کین دبا دشانو منصبدارو، اومالدارو نہ، او پے امراضو کین دطیبیا نو نہ۔ خود کہ دغہ ذریعہ ہم بیکارہ شی۔ نو بیا دغا، زاری او شاہ صفت سوا خپل خدائے تے راجع شی۔ خود ترو مہ چہ دے خان کین طاقت دینی مصیبت پخپلہ رفع کوئی۔ بیاد مخلوقاتو نہ مدد خواہی کہ ہنوی کین د حاجت روا بی خہ درک موی او خدائے تعالیٰ تہ رجوع نہ کوئی۔ خود کہ چہ دے دھر طرف نہ نائی۔ شی نو بیا مے اختیارہ خدائی تعالیٰ تہ د خپل حاجتونو دیاہی پے عاجزی شی اود خوف ورجا کیفیت پرے خویشی او چہ اللہ تعالیٰ مے ہم دعا نہ قبول نہ کری۔ نو دے د تولو ظاہری اومادی اسبابو نہ نا امیدہ شی۔

دے حالت کین بندہ تہ د قضا و قدر اود توحید

اسرار پے کشف سوا ظاہر شی چہ دے د دنیاوی علاقوار اسبابو نہ لاس مہ سرشی اود فنا فی التوحید درجے نہیں محض دیو روح مہ شان باقی پاتے شی۔ مے وخت کین د دے نظر تسلیم اود رضا کین مہ خدائی افعالو وی۔ اوصاحب یقین موحد شی۔ د یقین مہ دے درجہ دد ایمان دے حد تہ اوری، چہ دانہ تعالیٰ نہ سوا بل خود خالق حقیقی نہ ویی اود ہفتہ د ذات نہ علاوہ ہیو بودا مے ہستی مے مہ نظر کین نہ راخی چہ ہفتہ د حرکت، سکون، بنو بدو، نفع نقصان، وکر و اخستلو، پراستلو بندو، لو، مرگ او ژوند عزت اود ذلت، مالداری او محتاجی، د صحت اوبیماری عجاز او محتاروی۔

د اسے حالت کین بندہ د قضا و قدر چکین دلے وی لکھ پے رودونکے پچہ چہ ددائی مہ غیر کین۔ یا مہ دے غاسل مہ لاس کین۔ یا غونہ و سکے د چوکان سوار مہ کین وی۔ اوس د خپل ژوند د تولو معاملاتو محتار کل صرف اللہ پاک گرتی۔ دے د یوحال نہ بل تہ، د بوسے وضع نہ پلے تہ اود یو فعل نہ بل تہ اودے راوے شی۔ خود کہ د خان یا غیر مہ حق کین د خہ حکم او حرکت قدرت نہ لری۔ اوس د خپل پروردگار مہ ارادہ او فعل کین د خپل خان مہ غائب دے۔ کہ لیدہ کوئی۔ کہ اوریو، او کہ پے خہ خبرہ پوھیدا، ہرختہ د خدائی مہ ارادہ کوئی۔

اوس ددک علم د خدائے د علم نہ دے اود ددک کلام د خدائے د کلام نہ۔ دے د خدائے د نعمت نہ نعمت یافتہ۔ د ہفتہ د قرب نہ نیک بخت اود ہفتہ د معنوی جمال نہ اراستہ دے۔ د ہفتہ ذکر سوا مطہن دے۔ د ہفتہ فکر سوا صاحب فہم دے۔ اود دنیا اوعقل کین د ہفتہ پے د ویدد خوشحالہ۔ د تسلیم اورضا مقام کین دے صرف اللہ سوا دے اود غیر اللہ نہ لاس مہ سر دے۔ دے د خدائے د قرب او وصل ارض و مند دے۔ د ہفتہ پنا لیبوی اود عشق او محبت رشتہ مے خدائے تعالیٰ سوا مضبوطہ او محکم دے۔ مہ ہر مہ معاملہ کین ددک توکل مہ خدائے دے اود ہفتہ د معرفت د نور نہ ہدایت حاصلوی۔ اوس کہ دے تمہیں اغرنی او کہ پرتو لہ پے دے کین د خدائے تعالیٰ پے عجیب وغریب علمونو واقفیت بیاموئی۔ اود ہفتہ د قدرت د نا اشنا رازونو نہ اگاھی حاصلوی۔ او خہ چہ د خدائے تعالیٰ نہ اوری۔ ہفتہ مہ سینہ کین محفوظ کوئی۔ بیا د ہفتہ مہ نعمتو نو شکر اوباسی۔ د ہفتہ ثنا صفت کوئی۔ او دعا ترے خواہی۔

مقالہ (۴) فنا فی اللہ اوحقیقی ژوند

د غیر اللہ نہ چہ بیزارہ مے نو پے تاہ د اللہ تعالیٰ رحمت و پریمی۔ او چہ خواہشانو نہ کنارہ کش مے۔ نو ستاد پارہ مہ د اللہ تعالیٰ نہ رحم غوینے شی۔ او چہ د خپل ارادہ

فتوح ۶۵ العیب

نہ لاس پہ سرے۔ اور رضا بقضا ہے۔ نوستا د تقدیر پر یک
 کہیں بہ دخداے تعالیٰ نہ د خیر اور برکت سوال کو لے شی۔
 دغہ وخت بہ اللہ پاک تا پہ حقیقی معزکین ژوندے کری
 اور اے ژوندون بہ بیاموے۔ چه دھے نہ پس سرک
 نشته۔ اور اے غنی بهے چه دھے نہ پس محتاجی نشته
 اوپہ دے نعمتون بہ بنادے چه دھے نہ پس نکندستی
 نشته۔ اوپہ دے راحت به محفوظ ہے چه دھے نہ پس
 پریسانی نشته۔ اوپہ دے خوشحالی بہ خوشحاله ہے چه د
 هھے نہ پس غم نشته اوپہ دے علم به موصوف ہے
 چه دھے نہ پس جهل نشته اوپہ دے امن کنیں به ہے
 چه دھے نہ پس خوف نشته اوپہ دے عزت به عزتمند
 ہے۔ چه دھے نہ پس ذلت نشته اوپہ بارک الوالی کنیں
 به دے قرب حاصل کرے چه دھے نہ پس بعد اریے ولے
 نشته او دے ترقی به اوکرے چه دھے نہ پس تزل نشته
 اور اے به ژوند ہے چه دھے نہ پس سپکاوے نشته۔ او
 دے به پاک ہے چه بیابگنا هونو کنیں ککر نشته۔
 چه دے مرتبه بیاموے، نو دغہ وخت به د الله تعالیٰ
 محبوب اوکرے او چه خلق د ثنا صفت کوی۔ نو ته به په
 رینتیا د هھے جوگه ے۔ ته به دروحانی امراضود پار هخپ
 بود لے لوئے اکسیر ہے، چه خلق به ستاد باطنی صفا تواد
 اوچے مرتبه پیژندون نه عاجز وی۔ او دے یوسه مشله

فتوح ۶۶ العیب

بزرگ به ہے چه خوک به دے سیال نه وی۔ دھے حالت
 کنیں به ته دهر رسول، نبی اوصدیق وارث ہے۔ په تا به
 د ولایت انتها وی او د فیض حاصلود پار ه به تاله ابدال
 راخی۔ په تا به دخداے د مخلوق مشکلات حل کیبری۔ ستا
 په دغا به درحمت باران کیبری۔ ستا په برکت به پتی شته
 کیبری۔ او یوتی به زرخو نیبری اوستا په دغا به خاص وعام
 بادشاه اور عیبت، حاکم و محکوم، امامان و امتیان او
 بول مخلوق مصیبتون رفع کیبری۔ اوستا د احکامو او
 ارشادا تو د اطاعت نه به ے بله چاره نه وی۔
 خلق به دلرے لے خایونو نه تاله راخی او دخالق کائنا
 په حکم دهر حاکمے نه ستا په خدمت کنیں هھے محتات،
 تقدی او غله راوری۔ هر حاکمے به ستا د بنوصفا تو او اوجتو
 اخلاقو چرچے وی او بول خلق به ستا په تعریف نه مریری
 ستا د لوبی اوشان متعلق به په دو ایماندارو کنیں هم
 اختلاف نه وی۔ لے پاک صنته! لسه نیک بخته! لے په
 بارگاہ خداوندی کنیں مقبوله او لے د نوع انسانی سرتاجه
 د بنارونو او حاکمانو بولو خلقو کنیں په تا د الله فضل د
 او الله پاک دلرے فضل خاوند دے۔
مقاله (۵) د دنیا د فتنو نه کناره کشی
 هرکله چه ته د دنیا زیب و زیست، مکرو فریب، هلاکتی
 لذات په ظاهره بنه او په باطنه خراب ترغیبات د دنیا

فتوح ۶۷ العیب

په وفائی، عهد شکنی، او غافل او دنیا پرست خلق او و
 نو د لے اوگزیه لکه چه خوک صحر کنیں اودس مانے ته
 بریند ناست وی۔ چه بول بنکاری او بد بوئی ے خوره شوک
 وی۔ نو ته د هغه دشوم گلا نه سترگه پته کرے۔ او بد بوئی
 نه ے پوزه بند کرے۔ دغه رنگ ته د دنیا دار و خلاقو، دهونو
 دگناه د ککر ماحول نه او د هغوی د خواهشا تو بد بوئی
 نه حات محفوظ کره۔ دپاره د دے چه ستا د روح فطری
 پاکیزگی مناسیح نشی او ته د دنیاوی افاتو نه خلاصی بیامو
 د نیا چه هر خوبه ستا قسم کنیں وی۔ هغه به ضرور
 تاته درسی۔ او ته به ضرور د هھے نه فائد ه موے۔ په
 دے وجه ستا د دنیاوی ضروریا تو نشویش بالکل فضول
 دے۔ الله پاک خیل برگزید پیغمبر صلی الله علیه وسلم ته
 فرمای: «وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ
 زُخْرًا أَلْبُوسًا أَلْبَسْنَا لِتَفْتَنَهُمْ فَيُضِلُّوكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ
 أَكْثَرُ» (د دنیا ظاهری مال و اسباب چه مونز کهارونه
 هر کرے دے، په هھے نظرمه اچوه حکم چه دے خیزونو
 نه مقصد کنار په فتنه کنیں اچول دی۔ اوستا دپاره دپوره
 درک په رزق بهتر او پاند ار دے)۔
مقاله (۶) د توحید رائی
 د الله تعالیٰ د احکامو او افعالو په احترام کنیں خپل
 خواهشات اولذات فنا کړه حکم چه دے صل سوره پستا

فتوح ۶۸ العیب

په زړه کنیں د عام الہی صلاحیت پیدا شی۔ د تعلق با الله
 د مضبوطو دپاره فاسق او غافل خلقو سوره قطع تعلق ویر
 ضروری دے او د خپلو خواهشا تو د فنا کولو یو علامت دا
 دے۔ چه دفع نقصان، شر او متوسر، دنیاوی اسباب او د
 جد و جهد بولو معاملاتو کنیں په خپل ذات د تکیه په لمانے دا
 بول امور کلی طور سره الله تعالیٰ ته سپرد کرے شی او قاضی
 المعاجات او کتمه شی۔ خداے تعالیٰ مختار کن نه کنول او په
 نفس اعتماد کول شوک دے۔ صرف خداے تعالیٰ په ماضی
 حال او مستقبل کنیں دخپل بنده دامور او معاملاتو کپیل دے۔
 د هغه د انگریزی او ذمه داری هغه وخت هم وچه ته د مور
 په خبیثه کنیں وے او بیا چه د مور په غیره کنیں دے پے
 رودل۔
 دخداے تعالیٰ د ارادے په خاطر د خپله ارادے د فنا
 کولو یو علامت دا دے، چه ته د هجو خواهش قصد نه کوے
 حکم چه خدائی اراده کنیں سراسر خیر او بهتری ده او په دے
 کنیں ستا قصد کول هم شوک اوگزیه۔ د نفسانی خواهشا تو د
 نفی نه په د الله تعالیٰ فعل په تاجاری شی او د افعال الہی
 نافذ کیدوسره به ستا اعضاء ساکن او غیر متحرک شی۔ زړه
 به دے مطیع شی۔ سینه به دے فراخه او کشاده شی۔ غز
 به دے روپنانه او پر نور شی۔ او چه د تعلق با الله روحانی
 توانائی بیاموے نو دکائنات د بولو خیزونو نه به ے تیاره

شے۔ ستا نقل و حرکت بہ قدرت بہ ارادہ وی اور قدرت بہ تہ بہ ہدایت بیاموس۔ تجلیات الہی بہ تاتہ اشیاء ماہیت بنائی۔ او اللہ بہ درتہ د نور خلعت اغوند وی۔ پروکار عالم بہ خیلہ تاتہ علم بنائی۔ اور دے علم اور عرفان بہ برکت بہ دہ سلف صالحین اور برگزیدہ عارفانہ مقاماتو تہ رسوی۔ بیا بہ تہ د مخلوقاتو تہ کنارہ کش شے۔ تا کیں بہ ذاتی خواہش او ارادہ پاتے شے۔ د بشریت در ذالیو تہ بہ پاک شے۔ ستا زبہ بہ توحید کیں داسے فنا شے، چہ د خدائے د ارادے نہ یوا بہ ہرگز خہ خیر نہ قبولے۔ چہ دے مرتبے تہ اورے نواتہ بہ دکراماتو نسبت کو لے شے۔ یہ ظاہر بہ دا کرامات ستانہ بنکاری، خو حقیقت کیں بہ دا خدائے تقالی افعال او احکام وی۔ بیا بہ تہ د ہفت شکستہ دل اولیاء پہ دل کیں شامل شے۔ چہ د ہفتوی نفسانی خواہشات او بشرے ارادے بالکل فنا شوے دی او بہ زور تو کیں د ربانی ارادو دکامل اطاعت جذبہ پیدا شوے وی۔ نکہ چہ اللہ پاک فرما بیلی دی د خبا مخلص بندیاں ہیج نہ غوازی مگر ہفتہ چہ اللہ او غوازی! اور فرمایا دی اللہ پاک زہ ہفت خلقتو۔ دیر قریب ہم چہ د ہفتوی زور نہ خما بہ وجہ شکستہ دی: نو تہ بہ دا اللہ تقالی قرب تر ہفتے حاصل تہ کرے ترخو چہ ستا بزل خواہشات او ارادے د ہفتہ پہ رضنا قربان شے۔

کلہ چہ تہ خیلے ارادے د خدائے پہ ارادو کیں فنا کرے او ذات باری نہ بل ہیج خیر تہ توجہ اونہ کرے نو بیا بہ تا اللہ تعالیٰ د تڑے سرہ زرعون کری او تہ بہ د نوسے باطنی صفاتو حاصل شے۔ ستا پہ نفس کیں بہ د شرک محرکات ہو شے او توحید بہ دے قلب او دماغ کیں راسخ شے۔ بیا بہ تاتہ دیدار الہی حاصل وی۔ د "اَنَّا صُنُّكَ مُنْكَسِرَةً الْقُلُوبِ" (زہ شکستہ دلو تہ دیر قریب ہم) دہ معنی وی۔ حدیث قدسی کیں راجی "خما مومن بندہ د ذکر اوصادت پہ کثرت خما قرب غوازی، حتیٰ چہ ہفتہ

بہ دے حدیث نہ مطلب د ارادے چہ بندہ عبادت کو او کیں د قرب الہی داسے درجہ حاصل کری، چہ خلقتو او عارفانہ علاقو۔ منقطع شے۔ اور ہمت تن خدائے تہ داسے متوجہ شے چہ بزل حرکتو سکنا تو، حواس ظاہرہ او باطنہ نہ بغیر خدائے تقالی د اطاعت نہ بل خہ کار تہ اسی۔ د ہفتہ ایدل او بول، پوہیدل، کلل صرف د خدائے پارہ وی۔ اور ہرگز د مطلب ترے نہ دے چہ معاذ اللہ حالہ تہ خدا ہی او وی نہیں اتحاد او حول لوشے۔ ایسے عقیدہ سرچھا کرے۔ اور کتابت اور تولو چوانو امتون اختلاف غیزوے۔ پیرانو پیر صاحب قدس سرہ چہ فرمایا دی چہ دا حالت بہ حالت فنا کیں وی نو دے نہ مطلب د خدائے پلا کیں فنا کیدل دی۔ دا چہ مایوا اللہ علاقی خفے شے۔ نہ دا چہ خدا ہی او وی سو پو شے۔ حضرت پیرانو پیر صاحب دیر لوشے فاضل عالم ربانی وف۔ د ہفتوی نشان نہ دا خبرہ دیر او چتہ دہ چہ ایسے خبرہ ہفتوی تہ مشوب کرے شے نو کوم کوم ملانے چہ دے کتاب کیں دا شان مقامین دی د ہفت نہ مطلب د ارادے۔ کوم چہ مستوحیات ۵۰

مانتہ دیر محبوب شے۔ او دکامل ربط پہ وجہ زہ د ہفتوی و شہم چہ پہ ہفت ہفتہ اوری۔ زہ د ہفت سترکے شہم چہ پہ ہفت لیدتہ کوی۔ زہ د ہفتہ ژ بہ شہم چہ پہ ہفت خیرے کوی۔ زہ ہفتہ لاس شہم چہ پہ ہفت ہفتہ بزل کوی۔ زہ د ہفتے پیسے شہم چہ پہ ہفت ہفتہ کرجی۔ نو فنا ہیجہ حالت درے نہ بل نہ دے چہ تہ د خیل خان او مخلوق نہ فانی شے۔ خلق یا نیک وی یابد، دغہ نشان تہ بہ ہم یا نیک شے یا بد ہر کلہ چہ تہ خیل فطری او ازلی صفات قابو کرے، نو د مخلوق خلاف شریعت تأثرات بہ نہ قبولے۔ او خپل امیدوند بہ ہفتوی سرہ نہ تہے۔ او د ہفتوی د شہم نہ بہ خوف نہ کرے۔ بیا بہ ستا پہ نفس کیں یوازے اللہ تقالی باقی پاتے شے، لکہ چہ ستا دیدار شہم نہ ممکن و۔ چہ دا حقیقت ہیر نہ کرے چہ خیر او شہم اللہ پہ اختیار کیں دے او چہ کلہ پہ خدائے ستا کامل یقین پیدا شے نو ہفتہ بہ تا د قضا او قدر د شہم نہ جے خوفہ کری۔ او خیر او برکا تو کیں بہ ستا د پارہ وسعت پیدا کرے شے۔ بیا بہ تہ د ہر خیر محل، د ہر نعمت مرجع، د ہر نور سرگز او دھرامن سرچہ شے او د حق د عاشقانو مطلوب او منتہا ہم دغہ فنا دہ او ہم دغہ د سیراوسلوگ نہ پس اولیاء اللہ خپل منزل بیا موی۔ خیلہ ارادہ د اللہ پہ ارادہ کیں فنا کول د تولو تیرو اولیاء او ابدال او مقصود و۔ دین

تر آخری ساہ خیلہ ارادہ د خدائی پہ ارادے بدلہ کرے دہ۔ د دے وجہ نہ د دوئی نوم ابدال شو۔ د دوئی پہ نزد حق پہ ارادہ کیں خیلہ ارادہ شریکول گناہ دہ۔ ہاں کہ پہ ہریرہ مجددیت یا د حال او خوف د خیلے پہ صورت کیں ترے خہ بے اعتدالی اوشی، یا د کیدو احتمال وی نو اللہ تعالیٰ پرے دوی خبردار کری او دوئی ترے منع شے او توبہ او استغفار شے۔ د فرشتونہ علاوہ د خواہش او ارادے نہ ہیجوںک معصوم نہ دے۔ فرشتے دارادے نہ پاکے او انبیائے کرام د خواہشات نفس نہ پاک دی۔ لیکن د باقی مکلف مخلوق لکہ جن او انس ارادہ د خواہش نفس نہ خالی نہ دی۔ پہ نوح انسانی کیں د خدائے برگزیدہ بندیاں، مثلاً اولیاء او ابدال د ارادے او خواہش نفس نہ خوینتہ محفوظ دی۔ لیکن کیدو شے چہ ہفتوی خہ وخت ارادے او خواہش تہ مائل شے۔ خوا اللہ پاک پہ خیل رحمت خاصہ پہ بیداری کیں ہفتوی د دغہ لغزش نہ آگاہ کری او ہفتوی لے ہفتہ وخت پہ شجاعتی او استغفار تلافی او کری۔

مقالہ (۷) توبہ او استغفار

د نفس د یابدونہ آزاد شہ۔ او د دے پہ متابعت کیں د خلیہ حسنی د سرارو نہ بیگانہ شہ۔ خیلہ ہرہ معاملہ ہی خورسوسہ سپاں پروردگار تہ اوسپارہ او د خیل زہ پہ

فتوح ۴۳ الغیب

دروازہ د اللہ تعالیٰ دربان شہ۔ چہ شیطان و سوسے بکیر داخلے نشی۔ دکوم خیز چہ خدا کے تعالیٰ ذرہ کینی درتہ د اچولوحکم کوی، ہنہ پکین اچوہ۔ اودخٹ نہ چہ منع راوی، ہنہ لہ جائے مہ و رکوی۔ دحق دارادے نہ علاوہ د بے ارادے خواہش مہ کوی۔ اودحق ارادہ د شریعت اسلامی مکملہ اتباع دہ۔ د خواہشاتو کثرت د بندہ د پارہ د پریشانی اور بادی یومہنٹ کھل دے اوددے خلاصے ذات حق کین د جذب کیدو نہ بغیر نامکنہ دہ۔ ہمیشہ و احکام الہی اتباع کوی۔ اودہنہ دمنہیا تونہ پریہر کوی۔ د خدا کے مقدرات دہنہ اختیار اور صا تہ پریہر دہ۔ او مخلوقا تو کین ہنوںک دہنہ شریک مہ جو پوہ۔ ستا ارادے اور امانونہ ہوں دہنہ مخلوق دی۔ کہ تہ خیلہ ارادہ د خالق ارادے سرہ شریکوی۔ نو پہ دے حالت کین تشریک ہے۔

قرآن وائی خوک چہ د اللہ تعالیٰ د دیدار پہ طبع دی ہنہ لہ پکار دی چہ نیک کارونہ کوی۔ او مخلوقا تو کین ہنوںک ہنہ سرہ عبادت کین شریک جو پ نہ کوی۔ یوانے بستی شریک نہ دے۔ بلکہ دخواہشا تو پ پتو سترگو پیروی کول اوفانی دنیا کین پوہستی یا یو خیز سرہ ذرہ اور ماخ د مشق د بچے پورے ترل سرچیا شریک دے۔ اللہ پاک ذ۔ ۱۱ اے نبی! تا ہنہ سوسے نہ دے لیدے، چہ مہ جس

فتوح ۴۵ الغیب

تد بیر او تقدیر کین عاجز مہ کترہ۔ دہنہ پہ وعدہ کین ہیٹ شک مہ کوی۔ اودہنہ درحمت او بخشش نہ ہیٹکے۔ نا امیدہ کیرہ مہ۔ دہنہ د رسول برحق اسوہ حسستہ اختیار کہ۔ او پوہ شہ چہ پہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم نازل شوے بعض آیاتونہ وروستو منسوخ شوے دی اود ہنہ پہ جائے نور آیاتونہ راغٹ دی۔ او حضور صلی اللہ علیہ وسلم دہنہ نو آیا تونہ تعیل کیرے دے۔ داخو دظاہر شریعت حال شو۔

باطنی علم او نور احوال چہ دی نو دا خدا کے اودہنہ د رسول پہ میفر کین دیوراز حیثیت لری۔ دوسے متعلق حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائی: "خما بہ ذرہ پہ بعضے اوقات پوہ پردہ راتلہ اودہنہ دلرے کولو دپارہ بہ ما ورخ کین اوترا خلہ د خدا کے نہ مغفرت خوبنتلو: او خیز روایتونہ کین دسل خلہ مغفرت ذکر دے) نور رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم بہ دیو حالت نہ بل حالت تہ منتقل کولے شو۔ اودشہ رنگ بہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم د قرب پہ منازل عبودیتا موند کول۔ نورانی: خلعتونہ بہ ورتہ اغوستولے او بدلولے شو۔ اودکشف او معرفت ہر دو م حالت بہ اول حالت تہ ارفع او اعلیٰ وو۔ پہ دے دوران کین چہ برکھ حجاب واقع شو، نکہ چہ احادیثو کین راخی۔ نو حضور صلی اللہ علیہ وسلم بہ پہ کثرت سرہ استغفار و تیلو کھکھ چہ

فتوح ۴۴ الغیب

نفسانی خواہشات خیل معبود گرو کولے دی نو خدا کے تعالیٰ نہ سوا نورہر خٹہ چہ دی، ہنہ غیر اللہ دی۔ او ہر کھ چہ تہ غیر اللہ کین مشغول شوے۔ نو بلا شیے تا اللہ تعالیٰ سرہ شریک جو پکے او خیلہ مشرک شوے۔ نو ذکر حق کین جد و جہد کوی۔ پہ ارام مہ کینہ۔ د خدا کے نہ ویرہ او کترہ۔ بے خوفہ کیرہ مہ۔ اود حق پہ تلاش کین صداقت اختیار کیرہ۔ غافلہ کیرہ مہ۔

سلوک کین چہ کوم مقامات تا تہ حاصل شی۔ ہنڈ خیل ذات سرہ مہ منسوب کوی۔ بلکہ ہنہ عطائے ایزدی او کترہ بیا کہ تا تہ خٹہ حال یا مقام حاصل شی نو ہنہ پت ساتہ۔ او نا اہلو سرہ دہنہ ذکر مہ کوی۔ پہ دے طریقہ بہ تا تہم نورہ ہم روحانی ترقی حاصلہ شی حکم چہ ستا اکتی براہ راست اللہ تعالیٰ سرہ دے اود کلام اللہ موافق ہرہ صریح د اللہ تعالیٰ یونے شان دے۔ نو دا حوالو مخلوق ستر تذاکرہ بنہ نہ دہ۔ کہ ستا احوال برقرار وی، نو خدا پاک بخشش او کترہ۔ اود خدا کے نہ د شکر د توفیق اود زیاتی سوال کوی۔ کہ ستا حال دہنہ باقی پلے شی۔ نو پہ دے کین ستا دپارہ د علم معرفت ترقی او د ادب اضافہ دہ۔ اللہ پاک فرمائی: چہ مونہر یو آیت منسوخ کوی یا ہیرو، نو بیا دہنہ نہ بہتر یا دہنہ پہ مثل بل آیت راویو۔ او اللہ پاک پہ ہر خیز قادر دے: نو اللہ پاک پہ خیل قدرت، اختیار

فتوح ۴۶ الغیب

استغفار درج تزکیہ اود قلب صفائی دہ۔ اود ہر مؤمن دپارہ اکیر دے۔

توبہ او استغفار ہر حالت کین دیندہ دہ لازمی صفات دی۔ اودا دوارہ د حضرت ابوالشیر آدم علیہ السلام نہ مؤمنانوتہ یومقدس مبروات پلے شوے دے۔ د آدم علیہ السلام پہ باطنی احوال چہ دہو او نسیان اودعہن د خلاف ورنہ د تاریکی پردہ راغلہ، نو ہنہ دخیلے ارادے او خواہش پہ پیروی کین راگیر شو۔ اود دغہ وخت د آدم علیہ السلام ارادہ کول د خدا کے ارادے سرہ شریک کول دو۔ نو دہنہ دغہ ارادہ چہ پہ شریک صبی وہ، ما تکرہ شہ۔ روپیہ باطنی حالت کے زائل شو۔ او انوار پرے تاریک شول۔

بیا آدم علیہ السلام پہ خپلو لغزشونہ آگاہ کیرے شو۔ او د نسیان او حکم عدولی پہ اعتراف کین د توبہ او استغفار توفیق کے بیا موند۔ نو بیا آدم علیہ السلام پہ دیرہ زاری پہ بلکراہ الہی کین انصا او کترہ۔ رَبَّنَا عَلَّمْنَا مَا لَا نُحْمَدُكَ وَ تَزَكُّنَا لَنُكَفِّرَنَّ عَنْكَ مِنَ الْمُنِجَاتِ (اے ربہ حمدونہ مونہر پہ خیل حان ظلم او کھ۔ کہ تہ مو اونہ بخینے اور رحم ربابا ندے اونہ کپے نومونہ بہ د زیان کارانہ نہ شو)۔ نو د توبہ او استغفار پہ برکت پہ ہنوںک د اللہ تعالیٰ دہنہ اسرارو او علوم و کشف اود د اے تجلیا تو پیرنوتہ او شوکہ چہ دے

نہ ممکن ہوئی دے نہ بہرور نہ ہو۔ دے نہ پس ہر ہر ارادے د اللہ تعالیٰ د ارادے ماتحت ہے۔ اوہ ہونے ہر دوئم حالت د رومینی حالت نہ بہتر اور حق ہے ہونے تہ ولایت کبریٰ، قبولیت حق او دنیا اوعقبیٰ کبریٰ سرفرازی نصیب شہ اوہ ہونے اولاد دیکھے پہ حق بنے او خاص بنید۔ او یہ ہونے کبریٰ لوئے جلیل القدر انبیاء اورگزیدہ اولیاء اللہ پیدا شول۔ بیا د دنیا دین عقی د ہونے جائے پناہ اور حیات ابدی قرارکا شو۔

نو تالہ ہم توبہ او استغفار باید۔ اور رسول کریم صلی اللہ علیہ وسلم اسوہ حسنہ او د نوع انسانی دیلار حضرت آدم علیہ السلام خصائل اختیارول پکار دی۔ او ہم داخیزونہ د خدائے د رشتینو عاشقانو او دوستانو سنت دی چہ د نجات ضامن دی۔

مقالہ (۸) د قرب الہی منزلونہ

دخبلے د طرفہ چہ تہ کوم روحانی او باطنی حالت کیں ہے۔ د ہفے نہ سوا داوجت یا دلاندے حالت آزیو مہ کوہ۔ ہر کلمہ چہ تہ د شامی محل (عالم لاهوت) پہ دروازہ ہے نو پہ محل کیں د داخلید وخیل خواہش مہ کوہ۔ ترخوچہ شامی حکم (امردی) سوز تہ پہ زور کیں داخل نہ کرے۔ د زور نہ مراد ہفہ حکم دے چہ ازلی تانیدی او بارباروی۔ محض د نفس پہ ترغیب پہ داخلہ

۱۵۔ مہ کوہ۔ کیدے شی، چہ دا د ہفے بادشاہ (اللہ تعالیٰ د طرفہ امتحان وی۔ خو تر ہفے دختہ د صبر اور تحمل تہ کار اخلہ۔ چہ تہ پہ داخلہ مجبور کیرے شی۔ اوستا داخلہ سراسر د شامی اذن ماتحت وی۔

چہ تہ جبر او شامی حکم سرہ محل (قرب خداوندی) کیں داخل کیرے ہے۔ نو تالہ بہ بادشاہ دخیلے ارادے او فعل پہ وجہ خہ عذاب نہ درکوی۔ حکم چہ دہفہ قہر او عذاب خو د بندہ پہ ہے صبری، نفسانی خواہشا تو ہے ادبی او د تسلیم رضا پہ ترک کولورائی۔ نوچہ تہ جبر اشامی محل کیں داخل کیرے ہے۔ نو داخلہ خوش نصیبی اوسعادت آرتیہ او دہفہ پہ دربار کیں خاموشہ، سرتیچہ، او مؤدب دلاپاوسہ۔ او یہ کوم خدمت چہ تہ مامورہ کرے ہے، پہ سرستگو دہفے پیروی کوہ۔ او حیلے حجت تہ مرکز ہفے کیں دخل مہ ورکوہ۔

اللہ تعالیٰ خیل بنی اکرم صلی اللہ علیہ وسلم تہ ارشاد فرمائی: د دنیا دظاہری مال واسباب کوم خیزونہ چہ مونز کفاروتہ ویر کیرے دی۔ تہ پہ ہفے نظر مہ کوہ، حکم چہ دہک اشیاؤ مقصد خاکلار پہ فتنہ او امتحان کیں اچولی دی۔ اوستا د پور۔ دکا درکیرے ربیق ستا د پارہ دیر بہتر او پائندار کیرے نو د اللہ تعالیٰ پہ دے قول کیں: «وَسَيُجَنَّبُكَ الَّذِينَ اتَّخَذْتَهُمْ دُولًا» (خدائے درکیرے ربیق دیر بہتر او پائندار دے)۔ حضور صلی

اللہ علیہ وسلم تہ پہ باطنی احوالو، صبر و شکر او پہ عطا شوسے نعمتونو د راضی کیدو تعلیم ورکیرے شوسے دے۔ یعنی مونز چہ پہ تا کومے لوئے پیریزوئے کیرے دی، نگہ نبوت، علم راسخ، حکمت وفہم، دین اسلام، توحید او معرفت، جہاد فی سبیل اللہ او فتوحات غیبی، داخیزونہ د دنیا د نور مال و جائداد او د عیش و عشرت د سامان نہ دیر بہتر او دائمی دی۔ نو د اللہ تعالیٰ پہ عطا شوو نعمتونو شکر او رضا مندی کول او د نوروفانی او عارضی خیزونو ترک کول، د تولو نیکو او برکتونو اصل دے۔

تول د دنیاوی اشیا اللہ تعالیٰ د بند یا نو د آزمائش د پارہ پیدا کیری دی۔ کوم خیز چہ ستا پہ قسمت کیں وی، یا د غیر، ہفہ بل دھچکا پارہ نہ دی، ہفہ د قدرت لاس کیں محفوظ وی۔ نو کہ ہفہ مشیت ایزدی کیں ستا پہ حصہ کیں وی۔ کہ تہ گئے غواپے، او کہ نہ، ہفہ بہ ضرورتا تہ رسی۔ دہفہ پہ طلب کیں ستا د طرف نہ دکستائی یاد ہے ادبی اظہار مناسب نہ دے۔ او کہ ہفہ خیز د بل چاقمت کیں وی۔ نو تہ ہفہ نشے حاصلوے۔ او کہ ہفہ پہ خیر و عافیت او سلامتی سرہ د چا ہر د بشو قسمت کیں نہ وی، او محض فتنہ او امتحان وی۔ نو بیا د یوعقل او شعور خاوند وے دیدہ دانستہ خان پہ فتنو او پریشانو کیں کینیا سی۔ مراد داشو، چہ خیر او سلامتی او ذرہ طمیان پہ باطنی

احوال او تسلیم اورضا کیں دے۔

شامی محل دہ داخلیدونہ پس چہ تہ بالاخانے (اوج روحانی) او د ہفے جائے نہ چھت (منزل مقصود علیین) تہ او خیزو لے ہے۔ نو خنگہ چہ مونز ذکر او کہ۔ تہ بالکل خاموش، سرکشتہ او مؤدب اوسہ۔ بنگہ دے امور کیں د ربومی نذریات تابعدار اوسہ۔ حکم چہ تہ اوس بادشاہ تہ زیات قریب ہے۔ نو خطر تہ ہم قریب ہے۔ چہ دلشہ را اور سے نو دہفہ نہ د احوال او مقاماتو دھی حال بیا مقام پہ خیلہ خواہش مہ کوہ حکم چہ دا بہ د موجودہ نعمت ناشکری وی۔ او ناشکری یونا شکر گزارہ سپہ پہ دنیا اوعقبیٰ د وارو کیں ذلیل کوی۔

خنگہ چہ ممکن ذکر اوشو تہ د ذکر فکر او عمل صالحہ جد و جہد کیں مشغول اوسہ۔ چہ داے بلند مقام تہ اوسے چہ دائمی او ابدی وی۔ او یاد ساتہ چہ ہفہ مقام د اللہ تعالیٰ ظاہر باہر آیات او کرامات دی۔ چہ د بندہ د قول اوجل نہ ظاہر ربی۔ دے مقام نہ غفلت اوسہ پروائی ہو کر مہ کوہ۔ دے حفاظت کوہ۔ او ثبات او استقلال سرہ د غلتہ قائم اوسہ۔ نو احوال د اولیاؤ د پارہ دی او مقامات د ابد او د پارہ۔

مقالہ (۹) د اللہ تعالیٰ جلالی او جمالی صفات او کشف او مشاہدہ
د اللہ تعالیٰ پہ اسماء الحسنیٰ کیں دہفہ د جلالی او جمالی

صفا تو ذکر پہ وضاحت سرا موجود ہے۔ اور ہفتہ دخیلو بند یا نو پہ غیاث کو کیں دے صفا تو ظہور فرمائی۔ دا اولیاؤ او ابدالو پہ کشف اور مشاہدہ او افعال کو کیں دا اللہ تعالیٰ داصفات دایسے عجایب راجرگند کری چہ عقل او فہم مغلوب کری، رسومات او عادات فنا کری۔ او انسانی حواس کو کیں دہشت او ضعف یا دلطف او محبت تاثرات پیدا کری۔ دا اللہ تعالیٰ دا افعال پہ دورہ قسمہ دی۔ یوجالی او بل جمالی۔

خدائے تعالیٰ دجلال ظہور داسے، چہ پہ خوف او ہیبت غلبہ راشی۔ او دجسم پہ اعضاؤ دویرے آثار راجرگند شی۔ لکہ چہ د نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم احادیث کو کیں روایت دے چہ دوئی دبیٹے مبارکے نہ ہہ مانخہ پر وخت کیں ددیگ دیشیدو پہ شان آواز راختلو جگہ چہ وراغیب زکریا کا ننگ ترازو (دخیل رب عبادت داسے کوہ، لکہ چہ تہے ویسے) مطابق بہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم دانہ تعالیٰ دجلال او جبروت مشاہدہ کولہ۔ او دا اللہ پاک د عظمت او ہیبت انکشاف بہ ورتہ کیدلو۔ دغہ رنگ دحضر موسیٰ علیہ السلام دجلال ہم مشہور دے چہ د توحید او دینی غیرت پہ جذبہ کیں دے دخیل ورور ہارون علیہ السلام زبیرے لاس وردا چولو۔ او دا دھوئی معمول او مزاج وو۔ چہ قرآن پرے شاہد دے۔ دغہ شان دجلال او جبروت دحضرت ابراہیم خلیل اللہ او حضرت عرفار و قیام

اللہ تعالیٰ حکیم او دانا دے۔ رحیم او کریم دے۔ او دجمال دتہ و پہ اضطراب بنہ خبردار دے۔

دغہ وجہ دہ چہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم بہ دحضر بلال رضی اللہ عنہ مؤذن تہ فرمائیل۔ اے بلالہ! اذان او کہہ چہ ذکر او مانخہ کیں راحت بیاموو۔ دحضور صلی اللہ علیہ وسلم دپارہ موغی پہ دے بنا دقبا او درج راحت وڈ۔ چہ دکامل استغراق پہ وجہ بہ نبی علیہ السلام تہ دمانخہ پہ دوران کیں دجمال الہی مشاہدہ حاصلیدہ۔ پہ دے وجہ بہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیل چہ خما دسترگو او زری آرام پہ مانخہ کیں دے:

مقالہ (۱۰) د نفس مخالفت او اخلاص

دے کیں شک نشتہ، چہ ستا نفس دا اللہ تعالیٰ مخلوق او ملکیت دے خود ادنیٰ خواہتاو، لڈا تو، اسپا بو، ضرور او تکبر دے لارے نہ بدراہہ کرے دے۔ جگہ چہ دا خیزونہ دانسان مزاج سرا اخیٹے شوے دی۔ نو کہ تہ دا اللہ د اطاعت او فرمانبرداری دپارہ د نفس مخالفت تہ تیار شے۔ نو دا بہ ستا طرف تہ یوجہاد د فلاح او بھبود یوہ ذریعہ وی۔

د نفس دجہاد نہ پس بہ ستا دوستی او بندگی دتہوت مقام تہ اوریسی او پہ تابہ د پاک، صاف، او خوشگوار و بختونو پیور دے اوشی۔ دکاشتاو ٲول اشیابہ ستا تابع شی اوستا

احوال او تسلیم اور رضا کیں دے۔ شاہی محل دد اخلیدونہ پس چہ تہ بالاخانہ (اوج روحانی) او دھے خائے نہ چہت (منزل مقصود علیین) تہ او خیر ولے ہے۔ نو خنگہ چہ مونز ذکر او کہہ تہ بالکل خاموش، سرکینتہ او مؤدب اوسہ۔ بنگہ دے امور کو کیں د رومی نہ زیات تابعدار اوسہ۔ جگہ چہ تہ اوس بادشاہ تہ زیات قریبے۔ نو خظرو تہ ہم قریبے۔ چہ دلستہ را اور سے بڈ ہڈہ نہ دالحوال او مقاماتو دھیڑ حال بیا مقام پہ خیلہ خواہش مہ کوہ جگہ چہ دا بہ د موجودہ نعمت ناشکری وی۔ او ناشکری یونا شکر گزارہ سپے پہ دنیا او عقلی دواہر کو کیں ذیل کو ی۔

جنگہ چہ محکبیں ذکر اوشو تہ ذکر فکر او عمل صالحیہ جد وجد کیں مشغول اوسہ۔ چہ دایسے بلند مقام تہ اور چہ دانہی او ابدی وی۔ او یاد سائے چہ ہفتہ مقام دا اللہ تعالیٰ ظاہر باہر آیات او کرامات دی۔ چہ د بندہ د قول او فعل نہ ظاہر یسی۔ ددے مقام نہ غفلت اوسے پروائی ہرگز مہ کوہ۔ ددے حفاظت کوہ۔ او ثبات او استقلال سرا دغلنت قائم اوسہ۔ نو احوال د اولیاؤ د پارہ دی او مقامات دابد او د پارہ۔

مقالہ (۹) دا اللہ تعالیٰ جلالی او جمالی صفات او کشفہ مشاہدہ

دا اللہ تعالیٰ پہ اسماء الحسنی کیں دہفتہ دجلالی او جمالی

د حالاتو تہ ہم متقول دے۔ چہ دخیل ذات دپارہ نہ وڈو بلکہ دحق او توحید دپارہ۔

ہرچہ دجمال مشاہدہ دہ نو دا پہ زہور نو او مزاجونو کیں دخدائے رحمت، رحیم، کرم، بخشش، لطف، محبت، عفو او دسخا د صفا تو ظہور دے۔ چہ د قریب خدا وندی پہ وچہ پہ بندہ تجبی خورجی۔ دا اللہ تعالیٰ دصفت جمالی عظیم ترین مظہر دحضور صلی اللہ علیہ وسلم ہستی مبارکہ دے۔ چہ ہمیشہ تہ ہرید خواہ سرا بنہ کرے وی۔ ہر ضرر رسوئی تہ تہے راحت رسوے دے۔ ہر بدگوسرے دعبت سلوک کہے دے۔ او استھائے داچہ دیکے معظیہ دفتح پہ وخت تہ خپلو بدترین دشمنانو تہ پہ دے الفاظو معافی وس کرے۔ "لَا تَدْرُؤِبْ عَلَیْکُمْ اَلْیَوْمَ (نن درج پہ تاسوھیڑ گرفت نشتہ۔ یعنی ما بخینلی بی) دحضور صلی اللہ علیہ وسلم دا جمالی صفت، او خلق عظیم، دامت پہ دیرو اولیاؤ ابدالو کیں ہم باحسن الوجوہ موجود دے۔

اللہ تعالیٰ دخیل جمال دمشاہدے نعمت دامت پہ خاص خاص افرادو پیور وکرے دے) او ٲول عمر تہ ہونے پہ دے نعمت پناہ کرے دی۔ دپارہ ددے چہ زیات شوق پہ سبب د محبت پہ جذب او ہستی کیں ددوکی روحانی قوی سست او کمزوری نشی۔ او دجہی او فراق پہ خفگان کیں د حقوق عبودیت د تعمیل نہ پاتے راشی۔ نو

خدمت اور تقظیم تہ یہ غاریہ بستہ دی۔ اور ایڑھٹے شوے
 اصول دے۔ چہ کوم سرے د خدا ئے تعالیٰ فرمانبرداری
 نو دنیا دھنہ فرمانبرداری وی۔ اللہ پاک فرمائی۔ "کائناتو کین
 ہیچ چیز دا سے نشته چہ د خدا ئے ثنا صفت نہ کوی۔ خو
 تاسو د هغوی پہ ثنا پوهیڑی نہ! او اللہ پاک فرمائی:
 "ما آسمانوں او زمکے تہ اووے، چہ تاسو حُما فرما برداری
 قبولہ کریں۔ کہ خوبہ مووی او کہ مونہ وی خوبہ۔ نو
 هغوی اووے اچہ اے خالق کائنات! مونہ ستا فرمانبرداری
 پہ سرسرتو قبولو۔"

مکملہ بندگی، د نفس دنا کارہ خواہشاتو پہ مخالفت
 حاصلیڑی۔ پہ قرآن کریم کین دیرجائیہ راغے دی چہ نفس
 اثارہ (هغه نفس چہ انسان تہ د بدو کارو نو ترغیب و رکوی)
 پیروی انسان د صراط مستقیم نہ گمراہ کوی، حدیثا قدسی
 دے۔ چہ حضرت داود علیہ السلام تہ اللہ پاک او فرمائیل
 "چہ د نفس د خواہشاتو پیروی هچیرے اونہ کرے۔ حکمہ چہ
 زیما پہ زکھ کین د نفس د پیروی نہ زیات دفساد خیز بل
 نشته" او د حضرت با یزید بسطامیؒ متعلق یوحنا یثهور
 دے چہ هغوی اللہ پاک خوب کین اولید، نو عرضے او کہ
 چہ یا اللہ! تا تہ د رسید و کومہ لارہ ده؟ نو اللہ تعالیٰ
 ورتہ او فرمائیل: "د خپل نفس اطاعت پریدہ او مات راخہ
 حضرت با یزید فرمائی: دے پس مانکہ د مار د پوت خپل

نفس پہ خائے پرینود؟
 غرض داچہ ہر حال کین د خواہشات نسان نہ ہیز
 د خلاصی باعث دے۔ نو کہ تہ متقی او پرہیزگارے۔ نو د
 حرام مال نہ او د مخلوقاتو د خوف او خدے تہ نہ دہ او کرے
 او د مخلوقاتو پہ خائے خپل امید ونہ خپل خالق سزا اوتوے۔
 او د زکوٰۃ، صدقے او نذرانے پہ طور ہم د خلقو نظر
 مہ کوہ۔ بنہ پورہ شہ چہ درزی او روزئی بول امور د فاعل
 فعل اوتد بیر سزا پہ ظہور کین راخی۔ او فاعل اوتد بیر
 اللہ تعالیٰ دے۔ خو سزا دے د مخلوق د طرفہ د سعی،
 محنت او کوشش اصول هرگز هیرول نہ دی بکار۔ د پارہ د
 دے چہ تہ د جبر تہ فریقے (دوی دے خبرے قائل دی)
 چہ فعل کین د بندہ مطلقاً دخل نشته) د عقائد و سہ
 خلاصے بیا موے۔ او دا ہم مہ واپہ چہ د مخلوق پہ افعال کین
 د خدا ئے قدرت او اختیار ہیچ دخل نشته او بندہ دھر
 فعل او ارادے خپلہ مختار او مجاز دے کئی دے عقیدے
 بہ تہ کا فرھے۔ او قدریہ فرقہ کین بہ راھے۔ بلکہ عقیدے
 درستہ کرے۔ او دا او واپہ، چہ د مخلوق افعال او اعمال د
 مشیت خد اوندی نہ دی چہ د هغه د تحصیل حکم د پارہ
 "کین یلدا نسان ماسعی" یعنی د مخلوق د طرفہ سعی او محنت
 لازمی خیر دے۔ او قرآن او حدیث کین دے مثالونہ
 وارد دی۔

احکام خد اوندی نہ تجاوز مہ کوہ۔ حکمہ چہ د هغه
 احکام پہ بول مخلوقات طوعاً و کرہاً ز پہ خوبہ او ناخوبہ
 یعنی ہر حالت کین) حاوی دی۔ د احکم الحاکمین پہ موجود
 کین پہ هچ یوامر کین حاکم مہ جو پریدہ۔ ستاحکم کتاب
 اللہ او سنت رسول اللہ دے۔ کہ ستا زریک کین خہ خیال یا
 وسوسہ تیرہ شی۔ یاد الہام کیفیت محسوس کرے نو هغه د
 قرآن او حدیث پہ معیار او سنجوے۔ کہ قرآن او حدیث کین
 د هغه حرمت او ممانعت موجود وی۔ مثلاً وسوسہ، سود
 غلا، غضب، ظلم، زنیاتی، دروغ فریب او د هغه نور د
 فسق و فجور اعمال نو د اے خبرے د خپل قلب او دماغ
 نہ لیرے کہ او مخ تہ واپوے۔ حکمہ چہ د اے ویتوے د
 شیطان د طرفہ وی چہ پہ قسم قسم بیک صورتونو کین
 ئے انسان تہ را وپا بندے کوی۔

کہ ستا خیال او وسوسہ د قرآن او حدیث ترخہ جائز
 او مباح وی او د حرمت پکین ہیچ شہ نہ وی۔ نو بیا ئے
 بلا تامل تعبیل او کرے حکمہ چہ دے کین دگناہ خد شہ
 نشته۔ بلکہ دحلا لوغیز و نو خورل، خنبل، نکاح، بستہ
 لباس، چا صالح سزا ناستہ پاستہ، د بیت اللہ شریف
 حج، دگنہو، یتیمانو او غریبانو امداد او دعوا مو فائدے
 کارونہ واخلہ۔ پہ دا سے الہام زری سکون او اطمینان
 بیا مووی۔ او فطرت دے تائید او تصدیق کوی۔ د افعال

الہی او امر الہی د تعبیل د پارہ اللہ تعالیٰ خپلہ د بندہ
 فاعل شی او د هغه مدد او نصرت کوی او هرکله چہ فعل
 خالصتہ د حق د پارہ پاستہ شی او تاتہ د تائید حق مقام
 حاصل شی نو بیا کہ تاتہ خہ فتنہ پینہ ہم شی، نو د هغه
 دشر نہ بہ د خدا ئے پہ امان ساتی حکمہ چہ اللہ تعالیٰ
 پہ خپل مشیت او فعل چالرا سزا نو ورکوی بندہ تہ عذاب
 پہ امور الہی کین د دخل ورکولو پہ وجہ ورکولے شی۔
 کہ تہ د ولایت خواہان ئے (خدائے) د پہ مونہ قبولو
 ددے نعمت پیرنا ونہ او کوی۔ آمین)۔ نو د نفس مخالفت
 شروع کرے۔ او دا مریخ پہ پورہ طریقہ تابع شہ۔ او دا مری
 حق پیروی پہ دودہ قسم دہ۔ رو سے قسم داچہ د نفس
 لدا تو د پیروی نہ منعھے۔ فرانس ادا کرے او خپل ظاہر
 او باطن دگناہونو نہ محفوظ کرے۔ او دو نم قسم داچہ
 د خدائے کوم احکام د الہام یا القاء پہ طور ستا پہ زری
 وارد کیری۔ د هغه اطاعت پہ پورہ احترام سزا او کوی
 او د خدائے تعالیٰ دو وقتاً فوقتاً مشورونہ غفلت او ذکر کم
 د باطنی امر پہ هغه مباح کارونو کین ہم بیا موندے شی
 چہ د هغه متعلق شریعت کین خہ حکم موجود نہ وی۔
 پہ داشان چہ نہ خوهنہ ممنوع وی۔ او نہ دوجوب حکم
 لری۔ او دے کین بندہ تہ اختیار ورکولے شوے دے۔
 خواہ کہ دا پہ تصرف کین راوی، او کہ نہ ئے راوی۔

دوسے نوم صباح دے زیور متقی او خدائی سربلہ پکاری
 چہ ہنہ دھردا سے شیر متعلق استخارہ اوکری اور حکم
 رقی پہ انتظار کین شی۔ اوہرکہ چہ حکم بیاموی، نو
 دھن مطابقی و تصرف کوی۔ اوپہ دا سے حالت کین و
 د بندہ قول اعمال، حرکات اوسکات د الله تعالیٰ د
 طرفہ نہ وی۔

دکوم شیر و نوحکم چہ شریعت کین موجود دے
 ہنہ و د شرح پہ رو سرکہ، او دکوم شیر و نوحکم چہ
 شریعت کین موجود نہ دے، ہنہ و داستقارے پہ
 ذریعہ پہ خاکے داویرکے شی۔ دلته بندہ بیا و اہل حقیقت
 د مقام نہ شی۔ اوہنہ پہ اولیا و کین شیعہ شی اوکے
 تہ د حق الحق۔ یہ حالت کین تہ چہ پہ ذات خداوند
 کین دفنا کید و حالت دے نو دا د الله تعالیٰ غیبی
 اوگنہ۔ حکم چہ دا د ہنہ ابد الوحالات دے، چہ دھن
 زہونہ د عشق و محبت نہ مات دی۔ ہنہ موجدین دی
 عارفان دی۔ صاحب علم او عقل دی۔ دوی دامیراز آقا
 د خلق خدا پیشوا او نگہبان، د حق ناشین، خاصان او
 مہبان الہی دی۔ نو پہ دے مقام دامیری دادہ چہ تہ
 د نفس امارا مخالف تہ او دنیا او احریت ہیٹ شیر تہ ستا
 رعبت او توجہ پاتے نہ شی۔ دہن وخت تہ د مالک الیک
 بندہ تہ۔ نہ چہ د ملک بند۔ تہ بہ دامحق غلام تہ، نہ

چہ د خواہش اوپہ ظاہر او باطن بہ کلی طور دے د خدا
 پہ خدائے نکہ د دائی پہ لاس کین چہ بیٹے رود ویکے
 بیچے یا طبیب پہ ٹھکنے سے ہوشہ بیماری نو د الله تعالیٰ
 دامراو نہی دشناخت او پیری نہ علاوہ د نور و نور او کارو
 نہ بہ تہ سے ہوشہ اوپے خبر تہ۔

مقالہ (۱۱) صبر او توکل

د غیبت اوناداری پہ حالت کین چہ ستا پہ زور کین
 دنکاح خواہش پیدا شی او تہ دے ذمہ داری سورتہ تہ
 سولے۔ نو د الله تعالیٰ نہ د رزق د فراخی او اسودہ حالی
 سوال کوی۔ او دہنہ د دحم امید وار اوسہ۔ دنیا کین تہ د
 انسان د پارہ نکاح لازمہ کیرے دے۔ او دے خواہش تہ
 بنی آدم لہ ورکیرے دے۔ نوہنہ دے داسپا او ذرا نگو
 ہم پیدا اوکے دے۔ دہنہ مشکل کشا او قاضی الحاجات بہ
 بغیر ستا د پریشانی نہ د بخشش پہ طور ستا دنکاح اسباب
 برابر کوی۔ چہ ستا د پارہ بہ داطمینان او برکت باعث وی۔
 اوس بہ ستا صبر او استقار پہ تہا او شکر کین بدل شی
 او الله پاک شکر گزار سوز پہ سلام پاک کین د نعمت د زبانی
 وعدہ کیرے دے۔ فرمائی: **كَيْفَ تَشْكُرُونَ لَوْ زِدْتُمْ نِعْمًا وَّ كَيْفَ
 تَكْفُرُونَ إِنَّ عَذَابَ لَشَدِيدٍ** (کہ تاسو شکر کوی نو زہ بہ
 درباندے خیلے پیرس وے لا زیا تویم۔ اوکے ناشکر کوی
 نو یا د ساتی چہ خیا عذاب دیر سخت دے) اوکے دیوختہ

پوری د نکاح ضروریات د برابر شی۔ نو صبر او انتظار کوی۔
 الله پاک فرمائی: **لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ (د خدا تہ د
 رحمت نہ تہ نا امید کیری)۔** نو پہ دے اتنا کین د الله تعالیٰ
 پہ ارادہ او فعل کین بالکل دخل مہ و رکوی۔ د خواہشات
 نفسانی نہ خان سات او ذکر الہی سوز د صبر او تحمل نہ کار
 اخلہ۔

د قضا و قدر دستور سوز با وفا اوسہ۔ او د امر کوی
 اطاعت کوی۔ او یقین لڑ چہ ستا پروردگار بہ اخر پہ تافضل
 و کرم کوی۔ رزق بہ و فراخہ کوی۔ او گنا ہونہ نہ دچر کوی
 اوپہ صراط مستقیم قائم پاتے کید و بہ قوت او توفیق
 د رکوی۔ الله پاک فرمائی: **إِنَّمَا يُوفِي الصَّابِرِينَ أَجْرَهُمْ بِحَسَبِ
 جِسْمِهِمْ** (د صابرانو د پارہ سے حسابہ اجر دے)۔

مقالہ (۱۲) د منعم اطاعت کہ د نعمت؟
 چہ تا الله تعالیٰ د مال او جاشا د خداوند کوی۔ او تہ د
 دے مال بہ وجہ د خدا تہ عبادت او اطاعت نہ روگوانہ
 تہ۔ نو خدا تہ تعالیٰ بہ تاہم دنیا او ہم آخرت کین دخل
 نزدیک تہ نہ لرس کوی او ممکنہ دے چہ د غفلت او معصیت
 پہ وجہ دے مال او دولت ہم درنہ ولغی۔ او محتاج او پیشا
 حالہ و کوی۔
 د منعم (نعمت و رکوی) نہ غافل کیدل او سراسر
 نعمت کین محو کیدل شرک دے۔ او شرک د خدا تہ پد نزد

یوناقابل معافی جرم دے۔ خو کہ تہ مال و دولت خیل معبود
 او مقصود جو رہنے کیرے اوپہ تہا او ذکر کین مشغول تہ نو
 الله تعالیٰ بہ د مال ستا د پارہ برکت او راحت او گور کوی
 او دے کین بہ سرخ ترورخہ زیاتے داچی۔
 مال بہ ستا خادم وی۔ او تہ بہ د خیل رازق او پروردگار
 خادم۔ بیا بہ تہ دنیا کین د تقسیم قسم نعمتونو نہ فیض یاب
 تہ۔ او معنی کین بہ د خدا تہ پہ نژد معزز او مجتہد
 تہ۔ او جنت الماوی کین بہ صدیقینو، شہداء او اوصالیہ
 سوز ہم مجلس او ہم پایر تہ۔

مقالہ (۱۳) قضا او قدر تہ گردن کیردہ

کہ ستا پہ قسمت کین نعمت وی، خو کہ تہ د ہنہ
 خواہشمند تہ پانہ تہ، ہنہ بہ ضرورت تہ دررسی۔ دہنہ
 نشان کہ ستا پہ قسمت کین مصیبت وی او ستا د پارہ دہنہ
 حکم شوے وی۔ نو خواہ تہ ہنہ ناخوبنہ وے، اوکے د دعا
 پہ ذریعہ تہ دفع کوی۔ خو ہنہ بہ پہ تاریخی۔ نو تالہ پکار
 دی چہ پہ ہرے معاملہ کین د الله تعالیٰ ٹھکنے د فرمانبرداری
 گردن کیردے چہ دہنہ فاعل حقیقی فعل ستا د پارہ جاری
 شی۔
 کہ د خدا تہ د طرفہ پہ تا د نعمت پیرس و نہ اوشی۔ نو
 شکر او پاسہ۔ اوکے مصیبت راشی۔ نو صبر او تحمل اختیار
 کوی۔ تہ د بخشش او دعا د حالاً تو بالکل مطابق اوسہ۔ چہ

د حق دلارے منزلوں اور وہی بوند تسلیم اور رضا پہ دے طریقہ بہ
ذکر و صلوات و شہداء و اوصد یقینو مقام تہ اورے۔ اور قریب
خداوندی بہ حاصل کرے بیابہ تہ دھے خلقو منکرے نے
چہ دھنوی ذکر او فکر پہ برکت ذکر امت، نعمت، عزت
مسرت او نفس دا طیبیان خاوندان شوسے وی۔ نو پہ
آفا تو او معیار بوی کین د صبر و استقامت نہ کار اخذ۔ او د
مؤمن د بولو نہ اہم او مقدم صفت ہم دھے دے۔

د رحمة لعلامین ارشاد دے : "دوزخ اور بہ مؤمن
تہ وائی اے مؤمنہ! حُما د علاقہ نہ ذرتیریرہ جگہ چہ ستا
نور، حُما اور مر کوی۔ داہفہ نور دے، چہ محکم یقین او
کامل ایمان سرچہ دنیا کین دوسرے دو۔ او پہ دے نور پہ
مؤمن او کافر کین تمیز کیدلے شی۔ او دغہ نور پہ دنیا او
عقبی ادوار و کین دھرے بلا مدافعت کوی۔ نو پکار دی چہ
ستا د صبر او ایمان قوت تانہ ہرمصیبت او بلا لرسے کوی
یقین لری، چہ ہیچ بلا ستاد بریادولو دپارے نہ، بلکہ ستا
د ازیمیت د پارے، ستاد ایمانی طاقت قوی کولو دپارے، ستا
د یقین زیاتو د پارے، ستاد فلاح او ترقی دپارے او درضائے
حق د بشارت در کولو دپارے تانہ راجی۔ اللہ پاک فرمائی اے
سلمانا نو! موذن تا سوا زمانو۔ چہ تاسو کین د فی سبیل اللہ
جہاد کو نکو اوصار و خلقو پتہ او کوی۔ بیابہ د اللہ تعالیٰ پہ
ذات و صفات او امداد و نصرت ستا ایمان محکم شی او تہ

یقین سرچہ دھنہ افعالو سرچہ موافقت او کرے۔ نو ہفہ بہ
پہ ہرمصیبت کین ستا مشکل کشائی کوی۔ او دھنہ امداد
بہ ستا شامل حال وی۔ نو دجان ہا دغیر پہ حق کین دے،
تانہ ہیچ یوقول او فعل دا سے بنکارے نشی چہ د اللہ تعالیٰ د
امرو نہی نہ بھروی۔

کلمہ چہ تانہ یو امر خداوندی اوشی۔ نو دھنہ تعمیل پہ
تادی کوی۔ او قوت او حرکت سرچہ ہنہ سرچہ رسوے۔ د تقدیر
او فعل الہی پہ تکیہ محض پہ تسلیم او توکل مہ اوسہ، بلکہ
سعی کوشش، فکر تدبیر او خیل وھی او فطری قوتونہ ہم
پکار راولہ۔ چہ تانہ امر الہی عملی طور سرچہ ظاہر شی۔ او
کہ د خیلو عزائمو پہ تعمیل کین پاتے داغے نے، نو د
خیل پروردگار پناہ او نیسہ ہفہ تہ التیجا کوی۔ ہفہ
تہ زاری کوی او امر الہی کین د غفلت کولو اسباب معلوم
کری۔ ممکنہ دے چہ د اپریشان کن صورت حال ستاد فریاد
تکبر، طاعت او عبادت کین د سوو ادب، بہ خیل قوت
او صلاحیت د تکیہ پہ ختہ بنہ عمل د ناز کو یا دھلووا
خالق سرچہ د شریک کولو پہ وجہ وی، یا ممکنہ دے چہ اللہ
تعالیٰ د ختہ لغزش پہ وجہ د خیل قرب نہ معزول کرے
نے۔ اوستانہ ناراضہ وی او تہ نے پہ خیل ہوا او ہوس
کین اختہ کرے نے۔ تہ نہ پوہیرے چہ دنیا کین د
شرک او غفلت جراثیم لہائے پہ حُما سے خوارے شوی دی

چہ ہفہ مؤمن د خیل حقیقی محبوب او مطلوب یعنی اللہ
تعالیٰ تہ لریے او بے تعلقہ کوی۔ نو د شرک د اسبابو تہ
پرہیزگار شہ۔ چہ د اللہ تہ غیر اللہ تہ راجب نہ شہ۔

کوم خیر چہ د اللہ تہ سوادے ہفہ دغیر اللہ حکم لری
نو تہ د خیل مولانہ سوا غیر تہ رجوع مہ کوی، او پہ خیل
نفس دا سے ظلم مہ کوی چہ د غیر اللہ پہ سبب د اللہ د اوسو
نہ غافل او بے خبرہ شہ۔ کئی ہفہ بہ د پہ دا سے او کین
درود بکی، چہ دھے خیشاک سرچہ او کازری دی، او چہ د
کفارو د پارے تیار شوسے دے (آیت شریف دے) بیا کہ نہ
ختہ ہزار یا فریاد کرے، نو لہائے بہ نہ نیسی۔ او کہ د اللہ
رضا لہریے نو ہنہ رضا بہ حاصلہ نہ کرے۔ او کہ د ایمان
او عمل صالح د ضائع کولو پہ حقلہ دنیا تہ بیا دیکھی دپارے
رائل او غواہیے، نو دویارہ بہ دنیا تہ د رائل نصیب نشی۔
نو خیل نفس رحم او کرے او علم، عقل ایمان او معرفت
عونندے نعمتونہ چہ خدا نے در کوی دی، ہفہ د خدا نے
پہ عبادت، رضا او خوشنودی کین صرف کہ۔ او دے پہ
پاکو انوارو د جہل او شرک تاریکی د خیل قلب او دماغ نہ
ھو کرے۔

— د اللہ پاک دا امر و مطابق پہ صراط مستقیم روان شہ
او خیل ہرے معاملہ ہفے قاضی الحاجات تہ اوسپارے۔ چہ تہ
نے پیدا کرے نے۔ اوستا پرورش نے کرے دے۔ تہ

یو بیکارہ نطفہ وے۔ د ہفے تہ نے تانہ انسانی صورت
دیکھ۔ او زلمہ کین نے د خیل خلافت او نبیبت پہ منصب
سوفراز کرے۔ نو ستا ہر خواہش او مراد دھنہ د مراد تابع
پکار دے، اوستا ہرے ناخوبی دھنہ د ناخوبی مطیع
پکار دے۔ ہر کلمہ چہ تہ د احکام الہی تا بعد ار شوسے۔ نو د
کائنات یوقول خیزونہ بہ ستا تابع دار شی۔ (خدا ہی تعالیٰ
د موبن بقول پہ دے نعمت بنا د کوی۔ آمین۔)

ہر کلمہ چہ تہ د اللہ تعالیٰ د منہیا تو نہ پرہیزگار شہ، نو
بیا کہہ دنیا کین تہ ہر لہائے نے بقول مصیبتونہ او تکلیفونہ
بہ تانہ پہ د وی۔ اللہ پاک پہ خیلو آسمانی کتابونو کین
فرمائیلے دی "اے بنی آدمہ! زہ اللہ یم۔ خالق کائنات
نم۔ حُما نہ سوا بل معبود نشہ۔ زہ چہ کائناتو کین کوم
خیز تہ حکم و کریم، چہ شہ، نو ہفہ فوراً شی۔ او د عدم
نہ عالم وجود تہ راشی۔ نو تہ خالصہ حُما عبادت کوی۔
چہ زہ درتہ د توحید پہ برکت ہفہ روحانی قوت در کریم
چہ تہ ہم پو خیز تہ اووائے چہ شہ۔ نو ہنہ شی۔ او چہ
او ظہور کین راشی۔ او دا ہم اللہ پاک فرمائیلے دی: اے
دنیا اکوم سپے چہ حُما خدمت او اطاعت کوی۔ نو تہ دھنہ
خدمت او اطاعت کوی۔ او کوم سپے چہ محض ستا خدمت
او پرستش کوی نو ہفہ پہ مصیبتونو او تکلیفونو کین
گرفتار کرے۔"

کوم خیر نہ ہے ہفتہ نہ خدائے تعالیٰ مع راویہ دہ دہے
نہ تہ پورہ پھرہز اوکریہ کاملہ عاجزی اختیار کریہ او تسلیم
اورضا خیل شعار چور کریہ ستا حواریں خمسه اوستا اول
اعضا ہر وخت د احکام الہی پابند کیدل پکار دی اور
ہفتہ یہ تمہیل کیں ہیڈ کلہ د تاخیر نہ کارمہ اخلہ قضا
وقدر کیں خفگان ، تادی ، شکایت اور مخالفت لہ دخل
مہ وریکویہ اوہم دا ربانی نسخہ اور روحانی شفا دہ چہ تاپہ د
گناہونو دا مرضو اور خواہشات نفسانی دقتونہ محفوظ کری
اور قرب خداوندی بہ د نصیب کریہ

مقالہ (۱۳۶) دنیا پرستار کدہ دعقیہ؟

اے د نفس بندہ! تہ عاشقان حق اور پومعیبو د
پرستار اور د برابر ہی دھوی مہ کویہ حکمہ چہ تہ دخیل
ہواؤ ہوس غلام تہ اوہوئی دخیل خالق اور مولیٰ قدامتاً
دی تہ د دنیا پہ رغبت کیں مہوئے اوہوئی ہمہ تن متعلی
پہ رغبت کیں سرگرم دی ددی زہونہ صرف یورپ سوریہ
نہ تہ دی اوستازیہ د دنیا وی بتاؤ بیجانہ دہ دوی ہفتہ
خیر دینہ نہ گوریہ پہ کوم چہ ستا نظر چہ دوی دکا ناناؤ
پہ اشیائو نہ بلکہ د اشیائو پہ خالق اور صانع نظر لری چہ
ہفتہ پہ ظاہری سترگونہ بلکہ ذریعہ پہ سترگو لیدلے
شہ

دعہ عاشقان حق د عشق نہمت حاصل کدہ اوخلایعہ

کے پیاموں۔ اور تہ تراویسہ د نفس پہ خواہشا تو کیں راگیر کدہ
دعہ اہل اللہ دخیل پرور دکار د ارادہ احترام اوکدہ او خیل
ارادے اور مانو نہ تہ پرینودل او پہ دعہ طریقہ تہ قرب
الہی حاصل کدہ اور تہ دخیل ارادہ او خواہشونو بندہ شوے
اور دخیل خالق نہ پہ پراؤ نو لریہ شوے دعہ خلقو تہ انتہ
تعالیٰ آدم علیہ السلام اور دکا ناناؤ د تخلیق حقیقی مقصد
اور ہودہ یعنی د خدائے ثنا صفت اور ذکر و عبادت کیں
مشغولہ شو اور تہ دنیا پہ عیشیا تو اور ہزلیا تو کیں کستینو
دعہ دحق عاشقان د تا ئید الہی پہ وجہ طاعت اور عبادت
کیں ہمیشہ د عم اور یثبات نہ لاپرواہی مصیبت اور تکلیف
کیں ختہ جبر اور آکراہ نہ محسوس تو ذکر اور عبادت ددی
د پارہ جنت الماوی شو حکمہ چہ دوی کاشا تو کیں د یو خیر
دکتونہ محکمن د ہفتہ خیر صانع اور ہفتہ فعل تہ گورک
دغیبے برکزی دہ خلقو سورہ د زبکے او آسمانونو قیام او
استقام اور د بزد مجرد مخلوقانو سرور اور اطیبتان وابستہ
وی حکمہ چہ د باطنی صفاتو پہ وجہ اللہ پاک دوی دخیل
ذیکر اوتاد یعنی میخونہ گر کولے دی چہ پہ ہفتہ زمکہ
قائم اور محکم دہ ہنوئی دخیل روحانی قوت پہ وجہ دضر و
پہ شان خود دار سخت اور ناقابل تسخیر دی اور تہ بعض
د نفس بندہ تہ نوددغے صاحب عزم اور صاحب ایمان
خلقو پہ لاری کیں مہ خندا کیریہ حکمہ چہ ہنوئی دحق پہ

نو نیا زہونہ سورہ ہم د ہنوئی نہ سوال مہ کوئی حکمہ چہ د
ذریعہ سوال د تہ پہ شان دے۔
بہ پوک شہ چہ ہرآن کیں د اللہ پاک یونہ شان
دے د خلقو حالات بد لوی رابد لوی یعنی د امیر نہ عزیز
اور عزیز نہ امیر د گدا نہ بادشاہ اور بادشاہ نہ گدا اور کدہ
د چار مرتبہ او چہی اور چا راغور کوی یوقوم علیین تہ سیکہ
ادیل اسفل السافلین تہ کوم خاکے چہ د علیین خاوندان
سورہ د حفاظت اور نصرت وعدہ دہ ہلتہ ہنوئی سرکے
د غفلت اور معصیت پہ وجہ پہ اسفل السافلین کیں د
ور غور کولو ہم ویرہ پیدا کریہ دہ
کوم خلق چہ اسفل السافلین کیں دی ہنوئی سورہ
تہ د توبہ استغفار اور رجوع الی اللہ پہ سبب د ہدایت اور
علیین کیں د داخلولو ہم وعدہ فرمائیلے دہ پہ دہ کیں
زہ د خوب نہ راوینش شوم۔

مقالہ (۱۴) توکل پہ خدائے کدہ پہ اسبابو؟

تہ د اللہ پاک د فضل اور دہفتہ د نعمتونہ پہ دے
محرور تہ چہ تا محض پہ مخلوقانو اسبابو اور ذریعہ
بانڈے تکیہ اوکریہ اور د اللہ تعالیٰ پہ ذات دکامل توکل
اور تہ کدہ نود حلال رزاق پہ حاصلولو کیں مخلوقات

لہ داوچتہ درجہ جنت
لہ دوزخ د تولو نہ لاندہ طبقہ۔

لاریہ کیں د مورد پلار اور اہل وعیال نہ بیزارہ شو خود
حق نہ بیزارہ نہ شو۔
دوی پہ کاشا تو کیں خدائے بہترین پیدا کریہ دی
اور دیکے پہ سرکے نوح انسانی د دوی دامامت اور قیادت
نہ فیض یاب کریہ دی تہ چہ زمکہ او اسمانونہ قائم
دی دوی پہ پاکو روحونو دحق تعالیٰ پہ نکو نوسلامو
وی (سورہ حُومر - آمین)۔

مقالہ (۱۵) خوف اور رجاء

ما خوب اولید نیچہ زہ یو دایے خاکے کیں ہم چہ د
ہفتہ شکل اور ہیبت د جماعت پہ شان دے او پہ ہفتہ کیں
دیو دایے خلقو دلہ دہ چہ د دنیا اور دنیا د خلقونہ بیخلفہ
دی ما پہ زہیہ کیں فکر اوکدہ کدہ فلائے سرے پہ اولیاؤ کیں
دلہ موجود وے نو دے خلقو تہ بہ تہ د شریعت آداب
بہودلی وور اور تبلیغ ارشاد بہ تہ ورتہ کریہ وور۔

پہ دے کیں د اخلق ماتہ راجع شول او پوکیں ماتہ
اور وئیل ستا ختہ حال دے؟ تہ کلام او خطاب ولے نہ
فرمائے ما ورتہ اور وئیل ہرکدہ چہ تاسود مخلوق نہ تلقن
قناع کریہ دے او خالق سورہ موخان تہ وے نو بیاد خلقو
نہ تہ سورہ ہیڈ مہ غواری اوچہ تہ سورہ سوال پریرہ

لہ ویرہ او امید د اہل اللہ صفات وی چہ د اللہ تعالیٰ د حضور اور
عذاب نہ خوف کوی اور ہفتہ رحمت او بخشش امید لری۔

فتوح ۱۰۰ الغیب

ستا دپارہ حجاب شول او ترخو چه ته د مخلوقاتو د بخشش اومید وارے . او د هغوی طرف ته لکه دیو سوداگریستا تک راتگ دے . نو تر هغه خپل خالق سره د مخلوق شریک کوونکے مشرک ے .

د دے شرک په وجه به الله تعالی تا په عذاب کښې اچوی . او د هغه ادنی صورت دادے چه ته به د حلال رزق نه محروم ے لکه چه حلال رزق هغه دے ، چه هغه د جسمانی اود مادی قوتونو په کوشش حاصل کړے شی بیا تا الله تعالی سره د مخلوق د شریک کولو نه توبه کړه او سعی او محنت ته د رجوع او کړه . او هغې په خپل محنت او صلاحیت وکتی او کړه نو بیا هم نه مشرک ے لیکن دا شرک د هومی نه زیات خفی (پټ) دے . او په دے شرک به د الله تعالی داسه او نیسی چه بغیر د سبب نه رغزئ درکولو نه به و هم دم کړے ، او د رزق په حاصلولو کښې به د باطنی ذرائعوته په پوره ے .

بیا چه ته د دے خفی شرک ندم توبه کړه او محض په خپل محنت او صلاحیت و اعتماد پاتے نشی اود ایتین و پینا شی چه یوازے الله تعالی حقیقی رازق اومسبب الاسباب دے . هغه آسانی پیدا کوونک دے ، هغه د محنت او کسب توفیق ورکونک دے . او هغه د مشکلاتو رفع کوونک دے او دغه شان چه ته د ذرائعواو اسبابو نه روگردانی اختیار

فتوح ۱۰۱ الغیب

کړے . او د رزق او محنت منبع او مخزن یعنی الله پاک ته رجوع او کړه او خپل ټول حاجات اوضوریات فقط د هغه حضور ته اوسیا ے نو بیا به هغه خپل اوستامیخ کښې حجاب او چت کړې . بیکانگی او په التفاتی به دفع کړی او دخپل لوئے رحمت په برکت به ستا د هر حاجت او ضرورت په وخت کښې ستا د طلب او توقع نه هم زیات رزق ددا ے ذریعونه درکړی چه ستا هم اوکمان کښې به هم نه راخی . او دا ستا دپاره د الله تعالی یو خاص نصرت او حمایت دے چه تا د شرک او غیر الله ته د مائل کیدو نه محفوظ ساتی .

هرکله چه ستا د قلب اودماغ نه ذاتی ارادے او خواهشونو لپسے شی او ته کفی طور متوکل علی الله ے او خپل ارادے د الله په ارادے کښې فنا کړے نو بیا به ستا لیکل رزق الله تعالی یقینا تا ته دررسوی اوستا نه یوا به هغه دبل چا دپاره نه وی ستا د سخت حاجت اوضرورت په وخت به ستا دستگیری کوی او ورسره ورسره به د رزق دادکے فکر توفیق درکوی او په دے به پوهیږے چه دلته حالاتو کښې دا بقی د الله تعالی خاص نصرت اومعد دے . او دغه شان به ته د هر مسبب الاسباب هغه خاصه رحمت او پیژنکے او د هغه به شکر په ځانکے راوړے . او دا معامل به ستا د مخلوقاتو او غیر الله نه د لرسے کیدو په وجه وی .

فتوح ۱۰۲ الغیب

او دے سره به تا ته د توحید مصعبو فهم او ادراک هم حاصل شی .

هرکله چه د الله تعالی د ذات اوصاف متعلق ستاعلم او یقین پوخ او محکم شی نو بیا به قدرتی طور تا ته شرح مسکا (د حق د پیژندلو او قبولولو دپاره د سبب د پراستیدو) مقام حاصل شی . ستا قلب او دماغ به د معرفت په انوارونوموړ او ستا روح به په اسرار خداوندی توانا شی . دے حالاتو کښې به همیشه تانته په باطنی کشف او نور کوامت د اېنودلے شی ، چه د الله د طرف نه ستا حاجت روانی او مشکل کشائی کیدونکے دے .

الله پاک فرمائی : *مومنون په بنی اسرائیلو کښې دلته رهبر پیداکړل چه به خلقو کښې به ے څو بنود احکامو تبلیغ کولو . او دا قیادت هغوی ته په دے حاصل شو چه هغوی د صورت کار و اخست او څومونږ په آیا نو نو ے ایمان راوړلو بل ځانکے فرمائی : *وَالَّذِينَ جَاهِدُوا فِينَا لَنْفِيكَرْمَسْكَنَاتٍ (کوم خلق چه څو بنود دپاره د ریاضت او مجاهدت کوی . نومونږ یتینا هغوی ته دخپلو سمولارو همدایت کوو) . او الله عز و جل فرمائی : *تاسود الله نه ویرة کوی چه دخپل قدرت او اسرارو نه ویر څه هرت او بشائی . او د معرفت په نور مو بناد کړی .***

بیا به درو حانیتا داسه او چت مقام حاصل کړے ، چه

فتوح ۱۰۳ الغیب

اشیاء او کائناتو کښې به د تصرف کولو اختیار درکړے شو . او دا به داسه ظاهری امر او اجازت دتی سره وی چه هغه کښې به د شک شپه هیز کښه نشی نه وی اوداسه دلیل سره چه د نمر نه به زیات روښانه وی او داسه کلام سره چه د هغه رد به د مخلوقاتو دپاره ناممکن وی اودا اختیار به دلته انجام سره وی چه هغه کښې به هیز دروغ نه وی او د نفسانی او شیطانی وسوسونه به بالکل پاک اومحفوظ وی . الله پاک خپل بعضے کتا بونو کښې فرمایلی دی : *اے بنی آدم ! زه الله یم . ځما نه یوا هیڅوک معبود نشته . زه چه کوم څیز ته حکم ورکړم چه شه نو یقینا هغه شی . نو ته ځما اطاعت اختیار کړه بیا به زه تا ته هم داسه اختیار درکړم ، چه تر څه څیز ته حکم او کړے ، چه شه نو هغه به شی او اذن الهی سره به عالم وجود کښې راشی . او دے کښې شک نشته چه الله تعالی په خپلو انبیاء و صدیقینو اولیاء او خاص بنی آدمو داسه روحانی قوتونو پیرن ورسه کړے دے .*

مقاله (۱۷) وصول الی الله

هرکله چه تا ته د وصل الی الله (خدیکے ته درسی) مقام حاصل شو نو یوه شه چه اوس د توفیق الهی په وجه قرب خداوندی نصیب شو . او د وصل الی الله د معنی کچه ته د مخلوقاتو د علاقو او ذاتی خواهشاتو اوارادو د

نه آزاد شه اود الله د فعل اورادے ماتحت شه اوستا هر قول او فعل دامرائهی مطابق شی. نو دا حالت دعوتی اود فنا فی الله کیدو حالت دے چه په وصل الی الله تعبیر کولے شی.

الله ته رسائی د مخلوق درسامی په شان مادی حیثیت نه لری بلکه د هغه نوعیت بالکل مختلف دے. ځکه چه بکس گویږه شی (هیڅ څیز د هغه په مثل نشته). هغه دا دے سمیع بصیر او خالق (اوریدونکے او پیداکونکے) دے چه مخلوقا تو کس هیڅ څیز نه هغه سره تشبیه نشی وکیدی. او وصل الی الله د کیفیت نه صرف واصل با الله خیرداریک چا چه دا مرتبه حاصله کړی نه ده اود عشق اوقرب کولے نصیب شوه نه دے نو هغه د دے روحانی کیفیاتو نه عاجزه دے.

بیا هر واصل با الله په قرب کس د نورو نه په درجه کس مختلف وی اود هغه شان د الله تعالی اسرار ټولوا نیایا اواولیا سره په جدا جدا رنگ دی چه دیو راز نه بل بغیر د خدا نه خبر نه وی. حتی چه عالم روحانیا تو کس کله دا دے هم کیری چه یو مرید چه ذات حق سره کوم راز لری، هغه جرح هغه په چه خبره وی. او کله دیو راز نه هغه مرید هم گناه نه وی کوم چه روحانی او باطنی لحاظ سره دیو مقام ته رسیدلے وی. او کله چه مرید د پیر حالت اکیلیت

ته اوسی. نو بیا هغه د پیر نه جدا کړی شی. او خپله الله تعالی د هغه نگهبان جوړ شی.

د مرید د پیر نه جدا کول دا دے دی تکمیلے رودونکے بچ چه د فی رودو د میعاد نه پس د دانی نه جدا کړی شی. او دغه شان د هغه تعلق د نورو مخلوقو نه هم پرکړی شی. نو تر څو چه مرید خام وی او هغه کس خواش او اراده موی وی. نو هغه د نفسانی عیبونو دلرے کولو د پاره متاثر دے خو د خواش او ارادے د فنا کیدو نه پس د پیر حاجت پاته نشی. اودا ځکه چه اوس مرید کس نفسانی اوسفلې گورد پاته نشو. چه د هغه دلرے کولو د پاره ځمکس په دغه د خدا نه د طرفه پیر مامور و.

اوس د دغه هادی، رهنا، حافظ اونا صرا الله پاک دے چه د هغه د تجلیاتو اواردے د جهل تیرو ته نه پریودی نو هر کله چه ته واصل با الله شه، نو د غیر الله نه همیشه د پاره بے غرضه او بے خوفه شه. او د هغه نه سوا په خوف اورجا یا نفع اورتقصان کس هیڅوک موجوده مکړه. بلکه همیشه د هغه نه خوف کوه. د هغه نه خپل حاجات غواړی د هغه نه د مغفرت امید لری. او هر دم د هغه په ذات تکیه کوه. هر کله چه ته دا دے شه، نو همیشه د الله تعالی په امر او فعل نظر لری. او هر حالت کس د مخلوق، بیزاره شه. ستا د قلب اودماغ د توجه مرکوز دے صرف پر هغه

ذات واحد وک. او ټول مخلوق د خدا نه تعالی په حضور کس دا دے عاجزه او گنره لکه یو غلام چه دیو لور د وسیع السلطنت، صاحب عظمت اوقهرناک بادشاه په تحویل کس وک.

د خالق اختیارات مخلوق ته مه سپارای. او مخلوق سره هغه توقعات مه وابسته کوه کوم چه صرف خالق سره زیب لری. او د الله تعالی نه پناه غواړی، د توحید نه پس د مشرک کیدو نه د زړه درنیا نه پس د تیرے نه د وصل نه پس د قطع نه د قرب نه پس د بعد نه، د هدایت نه پس د ضلالت نه، او د ایمان نه پس د کفر نه.

دینا د اوبو دیولو نه نهر په مثل د که چه دے کس ورځ په ورځ اضافه کیری. او اوبه دے د بنی آدمو نفسانی شهوات دی، چه د هغوی په طباعتو مسلط دی. خودا شهوات د اکتونو نه وک دی. هر کله چه یو صاحب بصیرت د آخرت د نعمتونو په مقابله کس د دنیا لذتونو نه دعبرت په نظر او گوری، نو که هغه د ایمان نور لری. نو په به شی. چه حقیقی او قابل اعتماد ژوند د آخرت ژوند دے. حضور صلی الله علیه وسلم فرمایله دی: «لَا عَيْشَ إِلَّا عَيْشُ الْآخِرَةِ» (که عیش دے نو هغه د آخرت عیش دے) اود هغه د مؤمنانو امتیاز نو مخلوق د پاره خاص دے. او حضور صلی الله علیه وسلم فرمایله دی چه دنیا د مؤمن د پاره جیل خان د ده،

او کا فرد پاره جنت. اوبی اکرم صلی الله علیه وسلم فرمایلی دی: «چه متقی او پرهیز کار ته د خدا نه تعالی د طرفه قیزے لگیدلے وک. یعنی د شریعت د حدودو پابندی هغه غیر الله ته نه پریدی. نو د دے دلائلو با وجود دے د نیایک لذا تو سره زړه ولے اوتیرلے شی. د بند د پاره په ټولو راجحونو کس بهترین راحت دا دے. چه هغه د مخلوقا تو نه قطع شی، او الله ته رجوع او کړی، هغه سره ربط اوعشق اوساقی. او د هغه دارادوبه ځمکس خپل ځان عاجز کړی. په دا دے کولو به ته د دنیا د شرک د بندونو نه آزاد شه. اود هغه وخت به ستا هستی کس د محبوب حقیقی فضل وکرم او عظمت اوجلال د آینه وقلر او اثر پیداکړی چه د نفس په بند یا تو کس په هغه مثال نشی بیاموند دے.

مقاله (۱۸) رضا په قضا

د هغه مصیبت او تکلیف چا ته شکایت مه کوه. کوم کس چه ته پروت دے. او مه په الله پاک تمهت لکوه. که یو دخت کس ته په مصیبتونو او تکلیفونو کس را کمر شه نو په دے هم ته پوه شه. چه د مصیبت نه پس راحت اودغم نه پس خوشحالی هم د الله پاک د عداد د قرآن پاک کس راخی: «د مصیبت نه پس راحت وک. د الله پاک نصیبتونه دشمار نه بهوری. حتی تعالی فرمای:»

کہ تاسو د الله تعالیٰ نعمتوںہ شمار نہ کروں اوظوار کریں۔ نو ہرگز بے شمار نہ کرے شی۔ نو ہرگز کہہ چہ د الله تعالیٰ درمہ نعمتوںہ د نوح انسانی دیارہ مقدار دی چہ تہ یہ ہفتہ احاطہ ہم فتنہ گوئے نو دہفتہ د بخشش اور رحمت نہ ہم ہرگز تا امیدہ کرہ مہ۔ اود خالق نہ علاوہ مخلوق سرور باطنی ربط اوتعلق مہ ساتہ۔ ستا محبت و خالص دہفتہ دیارہ وی۔ کہ خہ حاجت و وی نو دہفتہ پہ حضور کنیں و وی۔ او کہ و لغہ تم کلمہ اوشکایت وی، نو صرف دہفتہ پہ ممکن و وی حکم چہ دنیا کنیں خورمہ اود کوم نوعیت کار کوئی اوارہ چہ دی، ہفتہ قول دہفتہ پہ حکم ظاہر اوجاری۔ دی کوم غریبہ اللہ تعالیٰ مقدم کرے دے۔ ہفتہ خوک مؤخر کولے شی اوکوم لے چہ مؤخر کرے دے ہفتہ خوک مقدم کولے نشی۔

الله پاک فرمائی: کہ د الله د جانب نہ تانہ خہ نقصان اورسی۔ نو دہفتہ د ذات نہ علاوہ بل خوک دہفتہ لرے کوئے نشہ۔ او کہ ہفتہ درتہ د خہ بشکیوئے اوقائلہ ارادہ او کرے نو ہیوٹک درتہ دہفتہ فضل و کرم مع کولے نشی: او کہ دہفتہ د نعمتوںہ باوجود ناشکری و کرے اود الله مکمل اوشکایت کولے نو ظاہرہ دہ چہ تہ پہ نعمت شکر نہ اوباعے۔ اود ہفتہ نعمتوںہ تہ و سپک او کتل۔ یہ داسے حالت کنیں بہ الله پاک پہ تا غضب ناک شی (استغفرالله)

اوسزا بہ اوحورے۔ نو دقتدیر نہ کلمہ اوشکایت مہ کورہ۔ او د مشیت اللہی خلاف شورا و خوفا مہ کورہ۔ حکمہ چہ دیر مصیبتوںہ داسے دی، چہ ہفتہ پہ انسان د پروردگار نہ د شکایت کولو پہ وجہ نازلیری۔

زہ حیران ہم چہ تہ دہفتہ پروردگار نہ شکایت ختکہ کورہ چہ ہفتہ ارحم الراحمین دے۔ خیر الحاکمین دے۔ فیاض او کریم دے۔ یہ بندیا نوئے رحمتوںہ اوبخششونہ دی۔ او پہ ہفتہ د مورد پلار نہ ہم زیات مشفق اومہربان دے۔ لکہ چہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائی: اللہ تعالیٰ پہ خپلو بندیا نو ددے نہ ہم زیات مہربان دے خورمہ چہ مورد پلار پہ اولاد مہربانہ وی۔ نو تہ ہم د ہر لحاظ نہ د الله پاک احکاموتہ سرکیر دے۔ او پہ ژوند کنیں چہ کوم مصیبتوںہ در پیگیری پہ ہفتہ صبر اوتحمل کورہ اود الله تعالیٰ نہ د عفو او کرم سوال کورہ۔ لکہ چہ پہ توبہ کولو اود عفو غوشتلو الله پاک معافی کوئے اود مشکل تو رفع کوئے دے۔

خپلہ رضا د الله تعالیٰ پہ رضا کنیں فنا کورہ۔ او کوم واقعا چہ تہ پہ ظاہرہ بنہ نہ محسوس دہفتہ متعلق ہم انسی اوشکایت مہ کورہ تا د الله تعالیٰ د ارشاد نہ دے اورید۔ لے۔ اے مؤمنان! پہ تاسوجہاد فرض کرے شوے دے۔ او کہ تاسو تہ ہفتہ بنہ نہ بشکری۔ کیدے شی، چہ پوئے تاسو

نہ خوبی۔ جو حقیقت کنیں ہفتہ ستا سود پارہ فائدہ مست وی اورین ممکنہ دہ چہ پوئے تاسو خوبی اوجہ کنیں ستا سود پارہ نقصان وی۔ نو یہ حقیقت حال صرف الله بنہ پوہیری: نو دہفتہ اوشکایت پہ وجہ بہ دانیان حقیقت۔ الله تعالیٰ تاسو نہ پہ جہاب کنیں کرے۔ پہ دے وجہ تہ ہیج خیر تہ بد مہ واپہ اود ہیج واقعہ شکایت مہ کورہ۔ بلکہ د شرع پیروی اختیار کورہ۔

دسلوک پہ لار کنیں روئے قدم تقویٰ دہ اود دم قدم ولایت دے۔ اورتو چہ مکمل تقویٰ اختیار نہ کرے شی نوک و ولایت درجہ حاصلون ناشوی دی۔ پہ دے درجہ کنیں د امرباطن متابعت اود خواہشات نفسانی رے لازمی دے۔ بیا تہ ہمیشہ افعال الہیہ سرور رضامند اوسہ اود تسلیم رضی دحالت نہ بدالیت، غوثیت اوسدیقت کنیں فنا شہ۔ لکہ چہ دا د طریقہ اوحقیقت انتہا دہ۔ ہرگز چہ تہ داسلک اختیار کرے۔ نو الله تعالیٰ بہ ستا زوند مطمئن اوبارور کرے۔ او کہ پوشتا پہ مقدر کنیں وی۔ نو پہ خپل خاص رحمت بہ دہفتہ اثر تانہ لرے کرے اوستا حافظ اومدکار بہ شی۔

لکہ د تیرے شیپہ نہ پس چہ رزوا ورخ راجی۔ اود دنیا ہر تاریک گتہ د نر پہ نور روینانہ شی۔ دہفتہ نفس انسانی پہ قسم قسم گناہونو کنیں ککر دے۔ اود الله تعالیٰ د مقدس

قرب صلاحیت نہ لری، تہ خو چہ دمشق اوجہور اود شریک د غلاظت نہ پاک نشی۔ نو د شریعت درونہ مصیبتوںہ ہم د انسان د گناہونو کفارہ دہ چہ د انسان باطن صفا کوی او قلب اود ماغ کنیں د توحید اومعرفت تجلیات پیدا کوی۔ حنفی صلی اللہ علیہ وسلم فرمائی دی: "د مؤمن دیو وچ نازینا دہفتہ د بول کال د گناہونو کفارہ دہ:

مقالہ (۱۱) د ایمان درجے

کہ تہ د الله د رحمت نہ نا امیدہ کرے۔ نو پوہ شہ چہ ستا یقین اوا ایمان ویکم زور دے۔ کنی الله تعالیٰ چہ د خپل اطاعت شرط سرور کوم وعدے کرے دی۔ ہفتہ ہیجے دہفتہ خلاف ورزی نہ کوی او کلمہ چہ ستا پہ زہ کنیں یقین اوا ایمان محکم شی، نو الله تعالیٰ بہ تا پہ دے خطاب سرور اکرے۔ د دن ریختہ تہ تہ خونچ محبوب اومقرب شوے اوجو سچو رحمتوںہ بہ ستا استقبال تہ راجی۔ دا خطاب بہ تانہ پار بار کپری۔

بیا پتہ د خدا دے د برگزیدہ بندیا نو نہ شہ۔ د ایمان دے دے تہ چہ نہ لا اورے، نو بیا بہ ستا ہیج ذاتی ارادہ اومطلب باقی پاتے نہ شی۔ اود الله داراد دے پہ موافقت کنیں بہ روحانی نور اوسور محسوسے اوس تہ د الله نہ سوا د بولو نور و خیر و نور نہ ہے نیازہ اوسے رغبتہ شوے اود شریک د بولو فتونہ محفوظ۔ اوس بہ تا د الله د طرفہ د

تسلیم اور رضا و مرجع پر ہونے کو کہتے ہیں۔ اور ہفتہ نہایت
او خوشنودی بہ درستی و ہمدردی اور اللہ تعالیٰ ظاہری
اور باطنی نعمتوں بہ ستا و پارہ بس بسیار شی۔

دوسے نہ پس بہ دکلام اللہ علوم او معارف ستا پہ
چشم بصیرت ہے نقابہ شی اور ہفتہ پہ زہرا کین بہ تہ
د اللہ ذات او صفات مشاہدہ کرے۔ بیا اللہ و رومی
وعدے نہ ستا مستقل کید و تہ کوم مدارج او منازل
د ہفتہ نہ بہ تہ اکا کہے تھے او ستا پہ باطنی تجلیا تو کین
بہ اضافہ او کہے شی۔ د خدا نے طرفہ بہ تہ شرح صفا
(د حق اورید لو او قبولو د پارہ د سینے پر لاشدیل) حاصل
شی۔ او ستا کلام بہ حکمت نہ معبر کہے شی۔

بیا بہ دنیا او حق کین جن او اس پر لو علمو تو کین
تہ محبوب ہ او محترم کہے تھے۔ حکمہ چہ د اللہ تعالیٰ اتباع سوا
تا مخلوق تابع کرل۔ اور اللہ محبت د مخلوق د محبت او د
ہفتہ بغض د مخلوق د بغض ضامن دے۔ بیا چہ دنیا کین
تا د کوم حقیر و نوازش کہے دے۔ او تا تہ پہ گوتو نہ
وی درغلی نو دہتہ دینے نہ سبب معاوضے بہ تہ پہ آخر
کین در کہے شی۔ د اللہ تعالیٰ قرب بہ ستا نمیب شی
او د جنت المآزک پہ پر لو اصلی نعمتو نو بہ بنا د
تھے۔

کہ دے فانی دنیا کین تا د نفس د لذت او خواہشات

نہ دوہ او کرے۔ او خیل مقصود د خالصہ خیل معبود برحق
او کجولو نو توحید د دے جد ہے پہ برکت بہ اللہ تعالیٰ تا
پہ دنیا کین دخیلو فراوانہ خلال نعمتو نو فیض یاب کرے۔
اور حق کین بہ د مؤخدیو او صالحینو سوا اوچے درجے
نصیب کرے۔

مقالہ (۲۰) مشکوک او مشتبہ خیز و نہ ترک کرے

حدیث شریف دے، **«وَعَمَّا يُرِيدُكَ»** (چہ پہ کوم غیز
شک راضی ہفتہ ترک کرے) نو د اصول یقینی طور سوا د حلال
رزق د حاصلو او د حرامونہ د پیکریدو د پارہ د براہم او
د عمل قابل دی۔ او پہ کار دی، چہ ہر ہفتہ خیز چہ د ہفتہ
حرام او حلالو متعلق ستا پہ زہرا کین خفتہ تذبذب او سبب
اطمینان پیدا شی نو ہفتہ د اسے او کترے چہ ہلا و شتہ نہ۔
پہ د اسے حالاتو کین تہ بارگاہ خداوندی تہ رجوع کوہ۔ او
دخیل پرور کا نہ د حلال رزق طلب کوہ۔

د اللہ پاک وعدہ دے: **«إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا»** (د تکلیف نہ
پس راحت دے)۔ او ہفتہ د دے محتاج نہ دے، چہ ہفتہ
تہ وعدہ و زیادہ کہے شی۔ ہفتہ ستا او ستا د حوالو نہ ہے
خیر نہ دے۔ ہفتہ خود اسے پرور کا عالم دے چہ کفارو
صافیتو او فاسقانو تہ ہم رزق و رکوی۔ نو بیا اسے مؤمنہ! اور
اسے موحدہ! او اسے د خدا نے عبادت کو کیکہ! ہفتہ بہ تا
خنگہ ہیر کرے۔ اور دے حدیث **«وَعَمَّا يُرِيدُكَ»** (چہ پہ

کوم خیز ستا شک راضی، ہفتہ ترک کرے۔) د معنی دی چہ
د مخلوقاتو د صدقاتو او عملیاتو خواہش مہ ساتہ او مہ د
ہفتو نہ خوف کوہ حکمہ چہ د اہم شرک دے اور شرک
نہ بہ زہرا مکروہ او مشتبہ بل کوم خیز وی۔ نو د اللہ پہ
فضل و کرم کیکہ لہ او د ہفتہ در کہے رزق بہ ضرور تا
تہ درسی۔ نو پکار دی چہ ستا د طلب او توجہ مرکز پر وی
او ہفتہ ستا ہفتہ خالق او پروردگار دے چہ د ہفتہ و قدر
پہ لاس کین د با دشاہانو سلطنتونہ او د پر لو مخلوق
بدنہ او نہ پرتہ دی۔

مخلوق سوا چہ خفتہ دی د ہفتہ دی او تا د رزق او
عظیات ہم د ہفتہ پہ اذن، حکم او تحریک در کہے شی۔ اللہ
پاک پہ خیل مقدس کتاب کین فرمائی: **«وَأَسْأَلُ اللَّهَ
مِنْ قَلْبِي»** (د اللہ نہ د ہفتہ د فضل طلب کوئی) او اللہ
سبحانہ فرمائی۔ **«اللَّهُ نَهَى عَنْ خَوْفِكَ تَسْوِئِي»** یعنی
ستا سو د رزق مالکان نہ دی۔ نو دیو اللہ نہ در رزق طلب
کوئی۔ د ہفتہ عبادت کوئی۔ اور ہفتہ شکر او پاسی۔

اللہ پاک فرمائی: **«لَيْسَ لَكَ فِي شَيْءٍ مِنْهَا تَمَتُّعٌ»**
تا نہ تپوس او کرے نو ورتہ اولیہ، چہ زہ ہفتو نہ د پر
قریب ہم۔ او کوم وخت چہ خوک ماہلی نو زہ د ہفتو نہ
قبولم۔ او اللہ تبارک و تعالیٰ فرمائی **«لَا تَمَتُّعُوا بِرِزْقِ اللَّهِ»** (ستا سو
ستا سو دعا قبول کیکہ ہم او اللہ جل و شانہ فرمائی: «ستا سو

حقیقی رازق اللہ تعالیٰ دے چہ د قوت و طاقت خاوند دے
او بل آیت شریف دے: **«إِنَّ اللَّهَ يُزِيلُ عَنْ يَمِينِهِ
جَسَابًا»** (د اللہ چہ چا تہ خونہ وی ہفتہ تہ بے حساب رزق
وس کوئی)۔

مقالہ (۲۱) خوب کین ابلیس سوا خیر

یوحنا ما ابلیس علیہ اللعنت پہ خوب کین اولید او د
ہفتہ دوڑ لو ارادہ م او کرے۔ ہفتہ را تہ او وے، چہ تہ ما پہ
خفتہ ورتہ۔ او کجا گناہ خفتہ دے؟ کہ د اللہ تعالیٰ د ارادے
مطابق کجا پہ تقدیر کین شریک دے نو کجا د طاقت
نشستہ، چہ ہفتہ پہ خیر کین بدل کوم، او کہ کجا پہ تقدیر
کین خیر لیکے وے نو د کجا د اختیار نہ بھر و چہ ہفتہ
ما پہ شر کین بدل کرے وے۔ نو ہر کجا چہ زہ د اللہ تعالیٰ
د ارادے محکمش عاجز او معذور ہم۔ نو ما پہ لعنت ملامت
کول خنگہ جائز کیدے شی۔

د ہفتہ (ابلیس) شکل د ہجر اکانو پہ شان و۔ او
پہ خیر کین نے نرمی اوستی و۔ او بد د خڑے و۔ او
پر زہ نے خود کی ویتہ و۔ شر مند ک شکل او ملامت

۔ د ہفتہ د ابلیس خلیفہ د جان خلاصی یوہ ہے بنا دہ او چو تہ بہانہ
دے۔ چہ صرف مام خلق پہ تیرا ہی شکہ چہ د عوامو گواہ کولو اصل
چہ ہم دے دے۔ او کہ خنگہ چہ نور مغسدان او سر د سو کین خلق
د سوا استحق وی دہفہ شان د املون ہم د سوا استحق دے۔

صورتہ ہو۔ او دیوے ویریدوں کی او ذلیل سری پہ شان نما
تختیں ولا پرو۔

دا خوب ما ذی الحجہ پہ یولسم تاریخ پہ سنگھ
کین دتوار پہ ورخ لیدے وو۔

مقالہ (۲۲) دل پو خلق تو از ماشن ہم لوئے کی

دا د الله پاك معمول دے چه هغه خيل مؤمن بنده
دهغه دایمان مطابق په آزمائش کین اچوی۔ دچاچه ایمان
زیات وی هومره به پیسه آزمائش هم زیات راتی۔ دایمان
په درجوچه غور او کرے، نو د رسول ابتلا او آزمائش دمی
د ابتلاء نه زیات وی بلکه چه در رسول ایمان دینی دایمان
نه زیات قوی وی بیا دهرنی آزمائش د ابدال نه او دهر
ابدال آزمائش دینی نه زیات وی۔

دغه شان درجه په درجه په آزمائش کین کمی راتی
او مؤمن دایمان مطابق په ابتلاء کین اچولے شی۔ او
په دے خبره در رسول الله صلی الله علیه وسلم دا ارشاد
سنه دے چه دتولو نه زیات آفت او ابتلاء دنیانو په وله
نازیبری او دانیان نه پس درجه په درجه په نور مخلوق۔

۱۔ رسول هغه پیغمبر وی چه د خدای مذهب کتاب پرے نازل شوه
وی۔ که محمد رسول الله صلی الله علیه وسلم موسی علی السلام او نور محمد
صلی الله علیه و آله پیغمبر وی چه کتاب پرے نه نازل لیری، یا هغه دتی وده
کیری، دینی لفظ در رسول دپاره هم استعمال لیری۔

دغه وجه دوه، چه الله تعالی سادات کرام همیشه په ابتلا
کین ساتی۔ دپاره ددے، چه دوی همیشه دالله تعالی
په قرب او حضور کین وک۔ او دحق دمشاهده نه لری
نوی۔ بلکه چه دوی دالله جل جلاله محبوب او
پسندیده دی۔ او محب دخیل محبوب جدائی هرگز براهت
کولے شی۔ ابتلاء همیشه دوی زب و دحق ته مائل ساتی۔
او دوی دحق تعالی نه لری کیدو ته نه پریږدی۔

دے کیفیت سوح ددوی نفسانی خواهشات محشی، او
غیر الله نه ددوی رغبت او توجیه او پرک۔ دوی حق او
باطل واضح پیژنی۔ او د نفس په آقا تو کین نه کینوزی
د حق په وعدو دوی ته اطمینان حاصل وی۔ او هروخت
صبر او شکر سوح د خدای په رضای راتی وی۔ او د خدای خدا
د شرنه محفوظ وی۔ ددوی قلب د تعلق بالله په وجه
محکم او توانا وک۔ او په بولو اعضا ورتد حکومت اوتسلط
حاصل وی۔

د تسلیم اورضا په وجه دوی ته دزیات عمل توفیق
وسکولے شی۔ او دزیاتو درجو پیرن و نه پرے کولے شی۔ الله
پاک فرمائی که تا سوحاً شکر او یاسی نوزه به زیات
نعمتونه درکوم ر لے هرکله چه نفسی انسانی همین دها
وهوس اتباع اختیار کری۔ او لذت پرستاری شی۔ نو
دا امری الهی د اتباع نه په منزلونو لری شی، او غفلت

او معصیت کین کینوزی۔ په دا ے حالت کین خان ته
مائل کولو او په سمه کار کولو دپاره الله تعالی په ده آفات
او بیایات نازل کیری چه هغه سره د قلب او باطن فوری
اصلاح اوشی۔ بعضه اوقات د ارهائی د الهام او القای په
ذریعه هم چه د هغه په وجه الله تعالی په خیلونو او
تجلیاتو د مؤمن زبانه روپنا کوی۔ د نفس دفتنونه به لے
پچ کوی۔ او دخیل قرب او معرفت نه لے فیض یاب
کوی۔

زه تا سوته دانصیحت کوم، چه د نفس په اتباع کین
کمانه د مصیبتونو او آفتونو سامان مه تیار وک بلکه د امر
الهی پیروی اختیار کری۔ او د الله پاک په ذکر اوتسبیح کین
هیشک کوی۔ چه د هغه تائید او نصرت حاصل کیرے۔ او
دنیا او عقلی کین پرے خلاصه بیاموی۔

مقاله (۲۳) په نعمتو نو شکر ایستل

الله تعالی چه دکومو غیزونو په تا پیرن و نه کیرے ده۔
په هغه صبر او شکر کوه۔ او ناشکری مه کوه چه د خدای
په غضب کین راگیر نشے۔ د شکر ادا کولو یوه ادنی فائده
دا ده چه په دے رتقی زیاتیری صحت او عافیت پرے
حاصل لیری۔ او د دنیا او عقلی صحتی پرے دانسان نه
لری کیری۔

یاد ساته، چه په خدای تعالی و توکل کوی، نوبیرو

د طلب نه به الله تعالی تاته رتقی درکوی۔ او ستا فریاد
به پوره کوی۔ نو صبر او شکر اختیار کری۔ او خپل حال او
اطمینان په هیڅ وجه مه بر بادوه۔ ستا هر حرکت، سکون
او فعل و د الله د حکم ماتحت وی۔ کفی ته به په فاسقانو
او نفس پرست بندایانو کین شامل کیرے شه۔ کوم چه
په خپل خان او په نورو خلقو هیڅ ے همیشه ظلم کوی۔
الله پاک فرمائی « دغه رنگ دنا فرمائی
په وجه مونږ بعضه ظالمات بعضه نورو ظالانو
ته حواله کوه »۔

طاعت او عبادت په دے لازمی ده چه ته دیو دایسه
شهنشاه په محل کین دهغه په حضور کین ولاړے چه
هغه د حکم شان وشوکت، هیبت او جرار لیکر خاوند دے
دهغه حکم جاری او یتیمی دے۔ دهغه ملک باقی او غیر فانی
دے۔ دهغه فرمان د اشی دے۔ دهغه علم دقیق او کامل
دے۔ دهغه حکمت لوئے دے او عدل لے لاثانی او دهغه
دند بیر او تنظیم نه د زبک او آسمانونو هیڅ وړوکه نه وړوکه
اولوئے نه لوئے غیزهم دخلاف ورنزی کولو جبرأت
نشی کولے۔

هرکله چه ته شکر شروع کیرے نو دین کیرے چه
ته دظالمانو نه هم زیات خراب شوه بلکه چه قرآن پاک
کین ستا راتنه دی چه « شکر دتولو نه لوئے ظلم دے

اوپر دے بناے شریک یونہ معاف کیندو، لکن گناہ کار کو لے
 دے۔ اللہ سبحانہ فرمائی: "اللہ بہ شریک گناہ هرگز معاف نہ
 کری۔ او دشرک نہ علاوہ چه کوم گناہونہ معاف کول اوغوازی
 هغه به معاف کری۔" نوتالہ پکار دی، چه دیوا احتیاط
 سرہ دیچہ او بنکاره شریک نہ خان اوساے۔
 پہ پتہ اوپہ شرکندہ هرکسائے کین اوصیغه قول او
 فعل کین دشرک نہ پرهیز اوکریه د نپاھر او باطن گناہونہ
 نہ لاس پہ سرشہ۔ او اللہ تعالیٰ تہ پہ عاجزی
 سرہ رجوع اوکریه۔ او دھنہ نہ تہنتہ مہ کورہ۔
 او دھنہ پہ احکام کین بحث، جدل او تصرف مہ کورہ
 کئی سزا بہ اوخوریہ۔ هغه مہ ہیروہ کئی همہ بہ ہم
 ہیرو کری۔ د هغه پہ دین کین نوسے او د خان نہ خبرہ
 مہ پیدا کورہ کئی د هغه پہ عذاب کین بہ و اچولہ شہ
 د نفس تا بعداری پیریدہ کئی نمہ بہ دسے توری
 او ایمان بہ دسے سلب شی۔ پہ دسے وجہ د نفس اتباع
 خپلہ شریک دسے او د هغه نتیجہ پہ دیوارہ جہانہ ذلت او
 رسوائی دہ۔ اللہ پاک خپل پیغمبر تہ فرمائی: "تا د هغه
 سرک انجام اونہ کتہ۔ چه خپل نفس لے معبود جوکریه
 (یعنی کوم سرک چه د خپل نفس د خواہشاتو پیروی
 راواختہ۔ نو دنیا لے ہم تباہ شو او آخرت لے ہم تباہ
 شو۔)"

مقاله (۲۳) ماسو الله فتحے دی

د الله تعالیٰ د ناظر مائی نہ ویرہ اوکریه۔ او صدق او
 اخلاص سرہ د هغه اطاعت گزار شہ۔ د خپل پیروں دکا سر
 محکمین عاجزی اختیار کورہ۔ او د الله تعالیٰ پہ عبادت کین
 د هجو خیز غرض او آرزو مہ شاملوہ کئی دغه عبادت بہ
 و خالص د الله پاک دیارہ نہ وی۔
 پہ دسے خبرہ یقین اوساے۔ چه تہ پہ ظاهرہ اویا بنہ
 د الله تعالیٰ بندہ لے۔ او بندہ د هرجهت نہ د خپل خالق
 او پیروں دکا مکیت دسے۔ نو هر وخت د خپل معبود پہ
 حضور کین مودب او فرما تیردار اوسہ۔ دنیا کین چه
 الله تعالیٰ د مخلوقا تو دیارہ کومہ اندازہ مقبر کپہ دہ۔
 هغه کمی بیشی یا تقدیم تا خیر نشی کپدسے۔ هر هغه چه
 الله تعالیٰ ستا دیارہ مقبر کپہ دی۔ خواه تہ هغه خواہ
 یا نہ خواہسے هغه بہ پہ خپلہ اندازہ او مقبر وخت تاتہ
 دررسی۔ نو کوم خیز چه تاتہ پہ کونو در نشی پہ هغه
 افسوس مہ کورہ۔ او کوم خیز چه در سرہ موجود دسے۔ پہ
 هغه د الله پاک د ذکر نہ غافل کپہ مہ۔ کوم خیز ونہ چه
 علم الہی کین ستا دیارہ مقبر شوی دی۔ هغه بل جاتہ
 نشی ور کپدسے۔ نو د نریق پہ معاملہ کین پریشانی خہ
 محفی نہ لری۔
 حاضر وخت پہ ذکر او عبادت کین کامل محویت

او یکسو سرہ مشغول اوسہ۔ او غیر الله تہ دومہ توجه
 مہ کورہ، چه د شرک کمان دپا بندسے اوشی۔ الله پاک خپل
 کلام مقنس کین فرمائی: "انہ پیغمبر! تہ هغه خیز ونوتہ
 بہ دومہ رغبت سرہ مہ کورہ، کوم چه مونہ کفار ولہ در کپہ
 دی۔ هغه خود دسے دیارہ ور کپہ شوسے دی چه هغوی پہ
 فتوکین و اچولہ شی۔ اوستا دیروں دکا نریق دیر به تراو
 پائید اوسے۔ نو الله پاک چه د شریعت او روحانیت کوم
 ظاہری او باطنی نعمتونہ تاتہ در کپہ دی۔ پہ هغه شاکر
 شہ۔ او غیر الله تہ د مقرب کید ونہ منع شہ۔ حکم چه
 غیر الله کین سراسر فتحے دی۔ اوپہ دسے بنا الله پاک کفار او
 منافقین پہ قسم قسم فتوکین اچولہ دی۔
 د الله پہ نعمتونو قانع کید لو کین ستا دیارہ برکت
 او سعادت دسے۔ تہ بہ خپل مقصود او مطلوب صرف د
 خپل معبود واحد پہ اطاعت بیاموسے۔ اوپہ دسے بہ دنیا
 او عقبی کین عزت حاصل کپہ۔ او درجات بہ د اجت
 کپہ شی۔ نوتالہ پکار دی۔ چه پخلہ فرائض یعنی کلمتہ
 طیبہ "أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ
 مُحَمَّدٌ زَكَاةٌ رَوَّحًا" حجر پہ مکملہ طریقہ ادا کپہ او
 د ممنوعاتو نہ پرهیز اوکریه۔ د الله پاک پہ نزد دینے
 طریق عمل نہ زیات بل محبوب او غوریز خیز نشسته۔
 الله پاک د مونہ بقولہ د خپل تابید او نصرت پہ

برکت د هغه اعمالو توفیق را کپہ کوم چه د هغه پہ سزود
 محبوب او مقبول دی۔ او دنیا او عقبی کین پیسے خلا بیاموسد
 شی۔ آمین۔

مقاله (۲۵) ایمان دهر هغه تہ لوکے نعت دسے

کہ پہ ژوند کین حالات تاسرہ موافقت اونہ کپہ او د
 مصیبتونو پہ وجہ تہ دے اطمینان او پریشانی بنکار شہ۔ نو
 پہ بے صبری دکا لکھ او شکایت مہ کورہ۔ چه نہ الله تعالیٰ
 نادارہ او محتاجہ پیدا کپہ یم۔ پہ مانے مصیبتونہ راوستہ
 دی، او اضیارہ عیش او آرام کین دی۔ او هر کله چه مونہ
 قول دبا با آدم اودی بی حوا اولاد یو۔ اوپہ خدائی حقوقو
 کین برابر یونو بیازہ دسے دنور و نہ لاندربے یم۔ نوعین
 ممکنہ دہ چه دا ابتلاء او مصیبت د الله تعالیٰ طرف نہ
 ستا درجے د بلندی خوشحالی سکون او اطمینان قلب دیارہ
 وی او هم دسے پہ ذریعہ هغه تاتہ ظاہری او باطنی
 ترقی در کول خواہی۔
 تہ ابتلاء کین پہ دسے و اچولہ شوسے چه ستا سرت
 بنہ دسے او خدائے تعالیٰ دسے د صبر اورضا پہ وجہ
 مشکلات او پریشانی لرے کول خواہی۔ ستا محکم ایمان
 ونہ دایسے دہ چه د هغه جر مضبوط دسے۔ هغه پہ ترکیبہ
 دہ۔ اوپہ صیوہ راتلونکے دہ۔ د هغه خاکے او چیتد ویکے دی
 او سورسے لے خورید ویکے دسے۔ ستا ایمان دا ونہ د

ایمان محکم دیندار دپارہ د یقولو دنیوی او اخروی سعادت سرچشمہ دہ نو اے د حق بندہ پوہ شہ چہ د دنیا پرستو یہ ایمان کین ہفہ تازگی او توانائی نشتہ پہ کوے چہ اللہ تعالیٰ ستاد ایمان او نہ بناؤنستہ کیے دہ۔ داہو مستقل او لافانی قوت دے۔ چہ د زملے تغیرات ے ہرگز متا شہہ کوے نشی۔ کہہ د انسان دژوند د اوئے نہ د ایمان عنصر ویرک شی۔ نو داہہ بالکل خشکہ او پر بادہ پاتے شی۔ نو یہ دنیا کین چہ غومرہ اجتماعی ترقی او برکتونہ دی داہول د ایمان د نعمت ثمرات دی۔ او کوہم خلق چہ د ایمان نہ خالی دی۔ ہنوی دقرآن کریم دوینا مطابق کافر، مرتکا مقہور او مغضوب دی۔ او دنیا او اخروت دواہر کین ذلیل او خوار دی۔

داسے ہم کیری۔ چہ اللہ تعالیٰ او غواری نو پہ خیل ہدایت مدد او نصرت دنیا پرست اغیار ہم پہ محکم ایما او د صبر اورضا پہ نعمتونو بنا د کری۔ ہنوی خیل مقربان کری۔ او اولیاء اللہ کین ے شامل کری۔ تاریخ پہ دے گواہ دے چہ ہفہ خلق چہ ہروخت بہ پہ غیر اللہ کین ہو او ویرک وو۔ د توحید د عرفان نہ پس داسے فنلف اللہ شوچہ بیا دیوے لمحہ د پارہ ہم غیر اللہ تہ متوجہ نشو۔ اللہ پاک د یہ فضل و کرم کھونز: ایمان محکم او توانا کری۔ او موخرو پہ صراط مستقیم روان کری۔ آمین۔

اللہ تعالیٰ د وسیع رحمت پہ وجہ وسخ پہ ورجح پہ ترقی دہ۔ ستا موجودہ حالت اللہ پاک پہ دنیا او عقلی کین ستاد فلاح و بہبود باعث جوہر کیے دے۔ او پہ تائے د ہفہ نعمتونو پیرزونہ کرہ دہ، چہ نہ یوے سترگے لید لے دی او نہ یو عوبد او بید لے دی اللہ پاک فرمائی: "پوسری تہ ہم دانہ دہ معلومہ چہ د ہفہ د نیک اہما لو پہ بدل کین د ہفہ د پارہ کوہم کوہم زہی خوہر وکی خوہر و نہ پست او محفوظ اینہو دے شوے دی۔"

کوہم خلق چہ د خدا ے تعالیٰ احکام پہ خائے راوی۔ دگنا ہونہ د ورا کوہی۔ او پہ تولو او ورو کین د اللہ تعالیٰ رضا اختیار وکی نو دنیا او اخروت تول سعادتونہ ہم ددوی تیار دی۔ ددوی اطمینان قلب بہ ہجیرے فنا نہ شی۔ ددے برعکس چہ کوہم خلق د خیل خالق او معبود نہ روگردانی کوہی۔ او یوازے دنیا خیل معبود او مسجود گرجوی۔ د ہفہ مثال د ہفہ نبورہ زکے دے چہ او بہ خور ہفہ تہ ہیٹ فائدہ نہ نشی ویر کوہی۔ ہفہ کین ہیٹ و نہ نشی نہ غونید دے۔ او د ہیٹ میوے ترے امید نشی کیدے۔ او ہیٹ کرکیلہ پکین نشی کیدے۔ دا صوبت حال د انسان د خیل غفلت او مصیبت دوجے نہ دے۔ گئی اللہ تعالیٰ خو پہ خیل بندہ او مہربان دے۔ او د ہفہ ترقی او شہرازی غواری۔

بہ تا تہ ہیٹ ضرر نشی د ررسولے۔ کہہ پرور دکار داسے او غواری چہ مخلوق خدا ستاعلیٰ او روحانی فیوضات او برکاتونہ اخستود پارہ تا تہ راجع شی۔ او ستا تعظیم او تکریم او کری۔ نو پہ ہنوی د اللہ، روح او مقبولیت باوجود بہ اللہ تعالیٰ تاد فخر او تکبر نہ پہ امان ساتی۔ کہہ داسے حالت کین تہ دیوے نیکی نیٹے خاوند ے۔ نو داہہ د اللہ پاک د جانب نہ پرتابیز نو وی چہ دژوند تول ضروریات بہ ہفہ پہ خیلہ برابر وی او تاتہ بہ د ہفہ نہ او د ہفہ د خیلو خیلو نو نہ ہیٹ ضرر نہ رسی۔ داہہ ستا د طبع موافق او فرمانبردار دی۔

اوستا پہ حق کین د خدا ے پہ مدد د مکر و فریب، بغض کیے، غیض و غضب او خیانت نہ بالکل پاکہ وی۔ او د ہفہ خیلوان بہ ستا فرمانبردار وی۔

د دغے نیٹے نہ کہہ و فون نہ پیداشی۔ نو ہفہ بہ نیک راستباز، اطاعت شکار او ستاد زہی د خورید و دی۔ جگہ چہ د نیٹے او اولاد متقی کیدل د اللہ تعالیٰ د پیرلئے نعمت دے۔ اللہ پاک د حضرت زکریا علیہ السلام متعلق فرمائی: "مونیہ د زکریا علیہ السلام بنجہ د ہفہ د پارہ نیکی کرے۔ او پہ کلام اللہ کین د صالحینو د دعا داسے راغہ دہ: "اے خدا یہ کھونز سترگے کھونز: پہ بنجو او اولاد کیے کرے۔ او موخرو د متقیانو پیشوا یان کرے۔" او د حضرت زکریا علیہ السلام

مقالہ (۲۶) قرب اللہین پصبر او رضا کین دے

خیل خالق سرور د کامل ربط او عشق پید اکو لو د پارہ د مخلوقاتونہ تعلق قطع کرے او خیل معبود حقیقی د خیلو حاجات او ضروریاتو مرجع او کھوہ چہ ستا پارہ صرف د پرور دکار ارادہ او اطاعت باقی پاتے شی۔ او د شکر د اسبابو نہ ویرکار شہ داسے حالت کین بہ ستازیہ د نورنہ معبود شی او د خیر اللہ د پارہ بہ ہیٹ کفیائش پکین پاتے نشی۔ دہہ وخت بہ تہ د توحید د عقیدے خیلہ نگہیا شہ۔ او پہ کائنا تو کین چہ کوہم خوہر ستا د توحید پہ عقیدہ کین دخل انداز کیری ہفہ بہ نیست و ناہود کرے۔

بیا بہ ستا خواہشات نفس ہم ستا خلاف ہناوت نشی کوہی۔ او تہ بہ پہ کامل سکون او اطمینان سرور ژوند تیروے۔ دہہ وخت بہ د کلام اللہ نہ میواہل ہیٹ کلام تہ اوریدل نہ خواریے۔ او د ذات اللہی د مشاہدے نہ علاوہ بہ دہل ہیٹ خوہر مشاہدہ نہ خواریے۔ ستا پیروی بہ صرف د احکام اللہ پیروی وی۔ او ہر فعل بہ د ہفہ د رضا ماتحت وی۔ او د ہفہ پہ تعمیل کین بہ تہ د صبر او استقامت نہ کارا اخستونگے ے۔ ہرکله چہ تانہ دا مرتبہ حاصلہ شی۔ نو ستا قلب کین بہ خیلہ اللہ پاک د یقین او اطمینان محافظ شی۔ پہ تا بہ د حقیقت او توحید معارف راخرگندی کرے۔ او د شیطان او نفس امارہ وسوسے او غیوہ

فتح ۱۲۸ الغیب

دعا دہ ۱۰ سے پروردگار! خدا دا خوںے خپل محبوب او مقبول اوگرخوںے ۽ نوداے دعا گلے به ستا په حق کین مقبولے گرنی حکم چه اهل خلقوته ددے دعا کا نو برکت ضرور رسی۔

دانیال علیہم السلام نه پس دینو بنجو اومتی اولاد مستحق هغه خلق دی چه علم الهی کین ددے درج اهل دی۔ ددے نه علاوه چه کوم خیزونه ستا مقدر کین دی۔ هغه به ضرور تاته درسی۔ دهنے دپاره ستا پریشانی خه معنی نه لری حکم چه هغه خردی هم ستا دپاره۔ دے حال کین به ته د حکم الهی په خلے داوړونکے۔ او په دے طریقہ د نعمت په موند به هم تا ته لوسے شواب حاصلیری۔ او کوم نعمتونه چه تاته الله تعالی درکوی۔ په هغه کین به غریبانو، محتاجانو او نورو مستحقینو ته د خپله حصے ورکولو تاته حکم درکولے شی۔ او دانی سبیل الله خرج به هم ستا دپاره د نعمت دزیاتی باعث وی۔ بیا به ستا ټول ظاهری او باطنی معاملات بالکل پاک او روپانه وی۔

ددے ټولو نعمتونو په حاصلولو کین صبر، رضا، مجز او انکساری خپل شعار جوړ کړه۔ د الله تعالی دا حکامو پیروی کوه او دمنهیا تو نه دوه اوکړه ددے په برکت به ته د ټولو مصیبتونو نه په امن شه او د زړه دا طمینان۔

فتح ۱۲۹ الغیب

ټولے ذریعے به درته حاصلے شی۔ د الله پاک رحمت به په تا خور شی۔ او جهل او باطل تاریکی به درن لرے شی۔ او اسرار الهی به تاته څرگند شی او ستا سیند به د علم لدنی نه معموره، او پر نور شی۔ تاسره به غالبان او الدعام په ژبه خبرے کیری او ټولو حق امور کین به زبور او تکره شه۔ او په دے الفاظو به مخاطب کولے شه ۽ نن ورځ ته ځویو په دربار کین د خاص قدر او عزت خاوند لے او ځموند د ظاهری او باطنی نعمتونو امانت دار به دے وخت کین ته د حضرت یوسف علیه السلام هغه دشتیبه حال ته راوپانده کړه۔ د شای مصر په ژبه یوسف علیه السلام هم په دے الفاظو مخاطب کړے شوه۔ وه یکن حقیقت کین د صدق او معرفت خاوند یوسف علیه السلام سوه خطاب کونکے الله پاک وو۔ چه په ظاهر لے حضرت یوسف علیه السلام ته د صد اقت، دیانت او تقوی په وجه د ممبر سلطنت حواله کوه۔ او په باطن لے پر دے د علم او معرفت دسیا دت اوقیادت پیروونه اوکړه۔ الله پاک فرمائی: ۽ دغه رنگ مونږ یوسف علیه السلام ته په زمکه حکومت ورکوه۔ چه چرت به غوښتل، هلت به لے قیام کولو او د هغه د باطنی صفاتو متعلق فرمائی: ۽ مونږ یوسف علیه السلام په صراط مستقیم ثابت قدم اوسانده چه دکنا هونو او فاحشاونو نه بچ شی۔ بیشکه چه یوسف علیه السلام ځویو: د مخلصانو

فتح ۱۳۰ الغیب

بند کا فون وو۔

نوسے د صدق او ایمان خاوند۔ هرکله چه ته په ټول الفاظو مخاطب کړے شی نو په تابه د لوسے علم یعنی د علم توحید، علم ذات او علم صفات پیروونه اوکړے شی، او په دے لوسے نعمت به ملائکه او بنیاد ټول تاته مبارکی درکوی او بیا به د خدا لے شافی په اذن کین د ځنو امورو د علم نه وجود کین دروستلو تاته توفیق او صلاحیت حاصل شی او د خدا لے په حضور کین به دنیا کین عزت او قیادت بیا هوسے۔ او په هغی کین به په دیدار الهی مشفق شی چه د هغه خوشحالی انتها نشته۔

مقاله (۲۷) دخیر اوشوبیان

اکر که خیر اوشر په دنیا کین موجود دے، اود الله په کردلو او عمل کین ددے دوار و خیزونو ظهور بیا موندلے شی، خود اکثر آیات کریمه کړ پیش نظر دخیر ټول خیزونو د الله پاک د جانب نه دی اود شر ټول خیزونو د ابلیس اود نفس انسانی نه دی، نو خیر خوسراسر د الله پاک جانب ته منسوب کیدے شی۔ خوشر په هر څو صورت کین د هغه پاک ذات ته منسوب کیدے نه شی۔ شرحونه د هغه په ذات کین اونه د هغه د جانب نه دے۔ بلکه دا د نفس انسانی نه دے۔

الله پاک فرمائی: ۽ تاسوته چه کومه نیکی رسی، هغه د الله تعالی د جانب نه دے۔ او چه کومه بدی درسی، هغه

فتح ۱۳۱ الغیب

سوا سر ستاسو دخپل نفس نه دے۔ نو زک په تاسو ددے خبر نمانی کوم چه خیر یعنی د توحید او تقوی لار اختیار کړی اوشر یعنی د شرک اوفسق خیزونه پریردئ۔ او حق بھمانه فرمائی: ۽ خدا بندیا نو! د اعمال صالحه په عوض کین تاسو جنت کین داخل شی۔ سبحان الله! د الله پاک خوسره لوسے رحمت دے۔ چه بندیان لے د نیک اعمالو په وجه د جنت مستحق کول۔ حالانکه دا نیک اعمال هم سراسر د الله تعالی د توفیق اونصرت په وجه دی۔

حضور صلی الله علیه وسلم فرمائیله دی: چه جنت کین به هیڅوک دخپلو اعمالو په سبب نه داخلیری: ۽ نود حضرت صلی الله علیه وسلم نه تپوس اوشلو بچه یا رسول الله تاسو به هم نه؟ نو نبی کریم صلی الله علیه وسلم ورته اوفرمائیله: چه هو، زک به هم نه، مگر د الله تعالی د رحمت واسعه په برکت دا حدیث د نبی عا لیه صدیق ۽ نه روایت دے، نو زک تاسو ته د شریعت د احترام کولو، او د راجه هدایت اختیارولو تاکید کوم۔

هرکله چه ته دا حکام الهی تعمیل او د دستور شریعت احترام اوکړے۔ نو الله تعالی به تا د شر او فساد نه محفوظ اوساتی۔ دخیر لارے چارے به تاته روپانه کړی۔ او شریعت به ددته آسان کړی۔ اود ټولو کنا هونو نه به د بچ کړی۔ الله پاک فرمائی: کوم خلق چه ځویو: د بختونو لکوشی

ناقصہ کیفیت کبھی وی - بیاد کیمیاوی عمل پہ ذریعہ د خاویے اور کنگہ ذرات دھنے نہ جدا کرے شی اوتیجہ اے دا با اوچی چہ ہنہ جہادات بوخالص اوقابل استعمال صورت اختیار کری - اودھے نہ بہ بیادیر فائدہ مند کاروند اختیار شی - نو د انسان ہستی حد غیبہ دہ - چہ ہر کل ہنہ د شرک اود بدعت، ہونو اود خواہشا تو د پیروی دخیرونہ پاکہ اوصافہ شی - نو انسان کامل شی - اویا دھنہ نہ، نہ صرف خپل جان نہ، بلکہ پول بنی نوع انسان نہ ترے بے اندازے فائدہ رمی - نوڑگہ پہ تا دا تاکید کوم چہ تہ ہم د عقیدے اوعمل دخیری نہ پاکہ شہ اود شرک اوفسق نہ پرہیز اوکرے - پہ دا سے کولو بہ تہ یقینا بہ بارگاہ الہی کبھی مقرب شہ - د حکمت اومعرفت پیرن وند سہ دریاندے اود کرے شی - اوعقبی کبھی بہ انبیاء اوصدیقاو سرا د عزت اواحترام درجہ بیاموے -

دا اللہ تعالی اطاعت اوفرمانبرداری اختیار کری - دھنے پہ برکت بہ دعالم او معرفت خاوند شہ - اود اللہ تعالی عفو اومحشش پہ تا لازیات شی - او پہ دے حقیقت بنہ بنہ بوشہ چہ کوم ظاہری اوباطنی نعمتوںہ تاند دنیا کبھی در کرے شی - او کوم عزت اوابود اوفلاح اوبہبود تہ نہ عقبی کبھی بیاموے - دا اول د توحید ثمرات دی -

مقالہ (۲۹) متوکل علی اللہ تہ خوشخبری
 د حضور صلی اللہ علیہ وسلم حدیث دے : کینے شی چہ فقرد انسان دپارہ د کفر باعث شی : نو ذمے د تعبیر پہ سبب پہ ذات اوصفا ت الہی کبھی شک اوشیخہ لہ دخل و دکل صرف دھے خلقو کار دے چہ دھنوی یقین اویمان بالکل کمزورے وی - اود توکل علی اللہ جد بہ نہ لری - دیوموحد اود پنجہ عقیدے د مؤمن یقین اویمان ہمیشہ محکم اوتواناوی اود زمانے تغیرات پہ ہیخو اثر نشی کوے - اللہ پاک فرمائی : کوم سرے چہ پہ اللہ تعالی کامل توکل لری، نو اللہ تعالی دھنہ دپارہ کافی دے : بل جائے ارشاد دے : "د توکل خاوند انولہ کار دی چہ ہمیشہ پہ اللہ توکل کوئی - او یہ دے بنا د توکل خاوندانو تہ دا خوشخبری دہ : چہ کوم سرے د خدائے نہ ویریری اود دھنہ اطاعت کوئی نو اللہ تعالی بہ دھنہ دپارہ رزق کشادہ کری - اودھنہ تہ بہ دد سے ذریعہ تہ رزق و سر کوئی چہ دھنہ گمان کبھی بہ ہم نہ راجی : کوم سرے سرہ چہ اللہ تعالی خپل لطف اوکرم اوکری - د مصیبتوںہ او آفتوںہ نہ لے خلاص کری - او خپل نعمتوںہ پرے - واند کری - نو لازمی دہ چہ دھنہ ایمان محکم دے اود اللہ تعالی دیکسبہ نعمتوںہ شکر گزار دے - ددے برعکس بل ہنہ سرے دے چہ د

خپل ضعیف ایمان ، تذبذب اوشک و شیبہ پہ وجہ مصیبتوںہ اود آفتوںہ کبھی راگیر دے - کفر او انکار کوئی - اود دنیا اوعقل پہ پریشانی او بے عزتی کبھی پرپوستے وی - نو دد سے سرے متعلق حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائی دی چہ دقیات پہ و سرج بہ د پتو نہ زیات عذاب اود لذت کبھی ہنہ سرے دی چہ دخیل ضعیف یقین اویمان پہ وجہ دنیا کبھی ہم کا فر شو - او دحشر و نشر نہ ہم منکر شو - نو کفر، بغفلت اود خدائے ہیر ونگہ فقر ہنہ دے چہ دھنے نہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم پناہ غوینتے دہ -

زہ تاسوتہ دا بنودل عوارم ، چہ دھے خلقو صحبت اختیار کری ، چہ علم اویمان کبھی راسخ دی - او تل پہ اللہ تعالی متوکل دی - ہنوی بہ ستا سونظاہر او باطن د ہر قسم کرد وغبارنہ پاکہ کری - اوزرگہ اودماع کبھی بہ مو توحید مستقل طور سے کینوی - او دھنوی د روحانی فیض پہ برکت بہ دنیا او آخرت دواو کبھی فلاح اوبہبود بیاموئی -

مقالہ (۳۰) د صبر او تحمل فائدے
 زہ تعجب کبھی نم چہ تہ دنا پوھی پہ وجہ وائے چہ پہ کوم تہ پیر او وسیلہ بہ زہ خپل مقصد او مراد تہ اورسم ، حالانکہ پہ قرآن پاک کبھی صفا راغے دی چہ اللہ تعالی ہنہ خلقو سرہ دے - چہ د صبر او تحمل نہ کار

اخلی او پہ ہنہ تکیہ کوئی - او اللہ پاک فرمائی : ایماندارو صبر او تحمل نہ کاراخلی - او اللہ سوہمنزی ربط پیدا کری - دھنہ تہ ویرہ کوئی - اویک عملی کوئی چہ خلاص بیاموئی -

دکلام پاک د پیر او آیتوںہ ثابتہ دہ : چہ دنیا اوعقل کبھی د فلاح و بہبود بہترینہ ذریعہ صبر او تحمل دے - او اللہ تعالی ہر مؤمن تہ حکما د صبر تلقین فرمائے دے کہ چہ انسانی ژوند کبھی سلامتی اواخر وعافیت پہ صبر او تحمل اوستقامت کبھی دے - نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم فرمائے دی : دایمان دپارہ صبر د سے ضروری دے ، نکہ د جسم دپارہ روح : او حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائے دی : دھر عمل ثواب دھے داندازے مطابق دے - لیکن د صبر ثواب بے حد اعلیہ اندازے دے : او اللہ پاک فرمائی : " ہر کلمہ چہ تاسود شریعت اوحود اللہ د حفاظت دپارہ د صبر او تحمل نہ کارواغے نو اللہ تعالی بہ درنہ مصیبتوںہ لریے کری - او دومرہ فراوانہ رزق بہ در کری ، خنگہ چہ لے دھے دپارہ پہ خپل کتاب کبھی دا وعدہ فرمائے دہ : کوم سرے چہ دا اللہ تعالی اطاعت اختیار کری نو اللہ تعالی بہ پہ ہنہ خپل نعمتوںہ لازیات کری اودھنہ تہ بہ دد سے جائے نہ رزق و رگری چہ دھنہ پہ گمان کبھی بہ ہم نہ راجی -

تہ دخیل کشائشی رزق او خوشحالی دپارہ دصبر او توکل لارا اختیار کرے۔ جگہ چہ دنیا نولمہم السلام او صالحان و صالحات و کتلونہ ہم معلومی، چہ دصبر او تحمل پہ وجہ اللہ تعالیٰ ہوتی تہ مصیبتونہ خلاصہ ورا کہے وو او دخیلو پہ پناہ نعمتونہ پہ ہوتی بیرونہ کرے وہ قبول اولیاء اللہ ہمیشہ پہ صبر او تحمل استقامت کرے دے۔ او خپلو مریدانو تہ دے ہم ددے تلقین کرے دے او تاکید کے فرمائیے دے۔ دصبر پہ اختیار اولیاء اللہ تعالیٰ ستا دپارہ دنیا او عقبی کین دلوئے جزا و عذاب فرمائیے دے، اللہ پاک فرمائی: دغہ شان موئن صبر کو و کولتہ لویہ جزا و رکو بل حائے ارشاد دے: اللہ پاک صبر کو کینی او احسان کو کینی خپل محبوب گروئی:

تو کلام اللہ! حدیث نبوی ۳ او اللہ ددوستا دوستی نہ واضعہ دے چہ صبر دنیا او عقبی کین دھر سعادت او سلامتی اصل او بنیاد دے او مؤمن بندہ دصبر او تحمل پہ ذریعہ اللہ پاک درضا دخالصی او دجنت مستحق گروئی او ددے پہ وجہ روحانی عروج بیا موی، چہ ملائکہ و صراطے پیخیی۔ ددے نہ پس ددے دپارہ اللہ تعالیٰ قریب دے۔ او دعزت ہخہ مقام دے چہ ہخہ لہ فنا نشتہ۔

مقالہ (۳۱) دوستی دشمنی اللہ دپارہ

مسلمان لہ پکاری، کہ چاسرہ محبت کوئی، نو ہم اللہ دپارہ، او کہ عداوت، نو ہم اللہ دپارہ دخیل نفس او ذاتی جذبات۔ پہ ہخہ کین دخل نہ وی۔ تہ د ہر سرگ سیرت، عقائد او اعمال پہ فور مطالعہ کرے، تہ ہخہ دتوحید اوست مطابقت وی نوستا دپارہ ہخہ سیرت محبت او دوستی سائل بالکل جائز او اللہ پہ نظر کین د ستائے جو کہ دی جو کہ دہخہ عقائد او اعمال دتوحید او سنت دقتضو خلاف وی۔ او ہخہ مشرک او فاسق وی۔ نو ہخہ سیرت بکس او عداوت سائل ستا دپارہ لازمی دے۔ توتہ اللہ تعالیٰ درضا دپارہ دہخہ نہ خ واپورہ۔ کہ تہ یوموحد او متقی سیرت محبت سائے، نو بھش اللہ د خوشنودی دپارہ۔ او کہ یومشرک او فاسق سیرت عداوت کوئے، نو ہخہ ہم صرف درضائے الہی دپارہ۔

دخیل نفس خواہشات او ذاتی اغراض دپارہ ہمہ چا سیرت محبت سائے او ہمہ عداوت۔ جگہ چہ کوم محبت پہ نفسانی خواہشات و مہبتی وی، ہخہ عارضی، فتنہ آنکیز او پریشانی پیدا کوئیکے وی۔ دغہ شان کوم عداوت چہ پہ ذاتی خواہشات وی۔ ہخہ دظلم او زیادتی او تباہی باعث وی۔ نو دخیل نفس پہ خاطر محبت او عداوت سائل دوارہ تباہ کن دی۔ او اللہ تعالیٰ پہ نزد پہ دنیا

نو ہم اللہ تعالیٰ دپارہ او کہ عداوت وی نو ہم اللہ تعالیٰ دپارہ۔

مقالہ (۳۲) غیر اللہ محبت شرک دے

حقیقی معنویں محبت اللہ پاک سوا خاص دے۔ او غیر اللہ لہ پہ دے کین دخل و رکول شرک دے جگہ چہ دانسان ذمہ فطری طور سیرت د اللہ تعالیٰ مسکن دے۔ خو ہر کہ چہ غیر اللہ تہ دے کین اثر کول حاصل شی۔ نو دا دتوحید الہی خرگندہ خلاف و زری دے۔ اللہ پاک فرمائی: ہما مؤمن او مؤحد بندیان ماسرہ محبت سائل۔ او زک ہوتی سیرت محبت سائے: او حق سبحانہ فرمائی: کہ تاسو پہ اللہ تعالیٰ ایمان لری او دہخہ عبادت کوئی۔ نو صرف ہخہ سیرت محبت کوئی: او د مشرکیون متعلق اللہ پاک فرمائی: مشرکین او کفار خپلو فرضی خدا یا تو اودنیویا ساز و سامان سیرت دومرہ زیات محبت سائی چہ دہخہ جو کہ صرف اللہ پاک دے۔ لیکن کوم خلق چہ مؤحد او ایمان دار دی ہوتی صرف اللہ پاک سیرت محبت سائی۔ بل حائے ارشاد باری دے: ایسے ایماندارو ستاسو مالونہ او اہل و عیال د تاسو اللہ د ذکر نہ غافل نہ کری۔ او کوم خلق چہ ددے خیزونو پہ محبت کین دوی نہ کری۔ او اللہ د ذکر نہ غافل شی، نو ہمدغہ خلق گمراہ او زیان کاری وی۔

او عقبی کین مقصوب۔

د دے برعکس بعض اللہ دپارہ چاسرہ محبت یا عداوت سائل دعزت او ایمان دسلامتی غنہ دے۔ داے سرے اللہ تعالیٰ پہ دوارہ جہان محبوب او پرکرنیکہ گروئی۔ او دانیبا او صدیقانو پہ دل کینے شاملوی دغہ وجہ دا چہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم بہ ہمیشہ بعضی اللہ تعالیٰ درضا دپارہ خلقو سیرت محبت او عداوت سائلو۔ او خپل نفس لہ کے ہجھکل پہ ہخہ کین دخل نہ ورا کولو۔ حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائی: کہ چاسرہ محبت کوئے، نو ہم د اللہ دپارہ، او کہ عداوت نو ہم د اللہ دپارہ دغہ دنی کریم صلی اللہ علیہ وسلم معمول او اسوہ حسنہ دے۔ او دغہ دتولو اولیاء اللہ دستور العمل دے۔ ددے برخلاف بعض ذاتیاع نفس پہ خاطر محبت یا عداوت سائل د کتاب اللہ اوست رسول اللہ نہ قطعی انحراف دے۔ او داے سیرت د خدا کے تعالیٰ پہ نزد پہ دوارہ جہان کین مقصوب او معتوب دے۔

اللہ پاک فرمائی: د نفسانی خواہشات اتباع مہ کوئی جگہ چہ دا خیر د اللہ پاک د لارے نہ گمراہ کوئیکے دے: بل حائے ارشاد دے: تا ہخہ سپے اونہ لید چہ تولو معاملاتو کین ہخہ خپل نفس خپل معبود او گروئی۔ نو سلامتی د نفس پہ مخالفت او اللہ پہ رضا کین دے۔ او ہخہ دا چہ محبت وی۔

پہ اعدادیوں میں ہم دے خیرے تاکید را خلع دے۔
 چہ د مؤمن بندہ محبت صرف اللہ تعالیٰ سرے خاص کیوں
 پکار دی اور مخلوق تو کس دمؤمن زبکہ اودماغ جو کیدل
 د اللہ ذکر اور عبادت د تقاضونہ غافلہ نہ کری،
 نورۃ تانہ ددے خیرے نصیحت کوم چہ تہ خپل محبت
 او توجہ اللہ تعالیٰ تہ وقف کرے۔ اود غیر اللہ نہ چوہ
 اختیار کرے۔ اود عشق کومہ پاکہ جذبہ چہ فطری طور
 سرے د اللہ پاک ذات سرے تعلق لری ہفہ مرکز مخلوقات
 سرے مہ کدوہ کئی ستا زبکہ بہ دشرک پہ وجہ د توحید
 پہ معنوہ پوہیدلو اود ہفہ د عملی تقاضو د پورے کولونہ
 محروم پاتے شی۔
 د اللہ پاک غیرت دانشی برداشت کولے، چہ کوم
 زبکہ دہفہ د محبت او ذکر د پارے خاص وی ہفہ کس و
 غیر اللہ ہم دخل او کری۔ ہرگہ چہ تہ د وحدانیت پہ دے
 تقاضا پورے ہفہ اود عارضی اوفانی غیروں نہ کتارے کش
 شے اود ازلی اوابدی ہستی محبت اختیار کپے نویابہ
 د اللہ پاک لطف و کرم ستا استقلال لہ راجی اود پورے
 پہ حیثیت بہ پہ دوارے جہانہ ہفہ عزت حاصل کری چہ
 غیر اللہ پرستار بہ ورا تکروتہ پہ خولہ پاتے شی۔
مقالہ (۳۳) د سر و خاور قسمونہ
 سری پہ خاور، قسمہ دی، پورہ سہ دے چہ

نہ کے ژبہ وی، چہ پہ ہفہ خہ بیان او کری۔ اونہ نہ زبکہ
 چہ ہفہ کس خہ علم او معرفت پروت وی۔ نو د اے سہ
 عامی، غافل اواز مودو کار دے۔ چہ نہ پورے خہ اعتبار کید
 شی اونہ پکس خہ خیر شہ۔ نو تہ د اے خلقونہ مہ کیرے۔
 حکمہ چہ دوئی د خدا کے پہ عذاب کس دی۔ د دوئی د مکتوبات
 نہ دے مونز خدا کے اوساقی۔ تہ د عالما نہ نہ شہ اود دیرت
 دلایسہ بنو دوں کونہ شہ۔ اود مجلس بندگانو نہ شہ۔ اود
 خدا کے دنا فرمان نہ ویرے او کری۔ چہ د خدا کے نزدیکت
 اود پیغمبران و نواب پیاموس رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم
 حضرت علی کرم اللہ وجہہ تہ او فرمانیل دکہ ستا پہ ذریعہ
 خدا کے تعالیٰ دیوسری ہدایت ہم نصب کری، نو دے
 کس ستا د پارے د تہ دینا نہ زیاتہ بہتری دہ ؟
 دویم ہفہ سہ دے۔ چہ دہفہ ژبہ خوشتہ خو
 زبکہ نہ لری۔ دہفہ خیرے د حکمت نہ دے وی۔ او خلق
 تہ نصیحت کوی۔ خو خیلہ پیسہ عمل نہ کوی۔ خلق خدا
 تہ بلی خو خیلہ ترے تبتی۔ د خلقو عیبونہ خورگند وی
 خو خیلہ عیبونہ پت ساقی۔ خلق تہ خان پریزگار بنکارے
 کوی خو پہ پتہ گناہونہ کوی۔ د اے سہ پہ مثل د شرح
 دے۔ اگر گہ پہ صورت دسری دے۔ ددہ نہ خان پچ
 کول پکار دی۔ حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمانیل دی۔
 د تہو نہ زیات خوف ماسرے دامت د خرابو عالما نو دے

خدا کے دے مونز ددا سے خلقونہ پہ امان کری۔ ددھے
 خلقونہ تبتتہ کورے۔ ہے نہ چہ پہ خلو غرور و زبر و خبر و
 دھوکہ کری۔ اود گناہونو پہ او رو اوسیری۔
 دریم ہفہ سہ دے، چہ دہفہ زبکہ خوشتہ ولے
 ژبہ نہ نشتہ۔ دے مؤمن دے۔ خود خلقونہ پتہ دے۔
 خدا کے پرے د خیلہ پناہ پردہ اچولے دے۔ دے دخیلو
 عیبونہ خبردار کپے شوے دے۔ زبکہ کے رو بنانہ دے
 دے ہودا اوپے فائدے خبرونہ دست بردارے دے اوپہ
 دے پورے دے۔ چہ سلامتی پہ خاموشی کس دہ۔ حضور صلی
 اللہ علیہ وسلم فرمانیل دی۔ "چا چہ خاموشی اختیار کرے،
 نو سلامتی کے پیاموندہ" اودا کے ہم فرمانیل دی د
 عبادت لس حصے دی۔ پہ دے کس نہفہ د خاموشی دی
 نو د اے سہ ولے اللہ دے چہ د نفس اود خلقو د آفات
 نہ پچ دے۔ دے سلامتی او عقل خاوند دے۔ ددہ خت
 پہ خان لازم کرے۔ چہ د اللہ پاک پہ دوستا نو اوتیکہ بنگانو
 کس داخل شے۔
 خلو سہ ہفہ سہ دے چہ د ملائکو پہ عالم
 کس د عظیم (وئے) پہ نوم بلے شی۔ حدیث کس راجی
 "چا چہ علم او کئے او پہ ہفہ کے عمل او کئے او خلقو تہ
 کے او بنو دو نو عالم ملکوت کس ہفہ پہ عظیم یاد گیریگا
 او د اے سہ دے د خدا کے او دہفہ د آيات نو عالم دے۔

ددہ پہ زبکہ کس نادرا معلونہ امانت اہنودے شوی دی۔
 او اللہ پاک دے پہ ہفہ علوم و اوقاف کرے دے۔ چہ پہ
 ہفہ کے غیر نہ دی آگاہ کری۔ ددہ سینہ کے داسرار و
 د قبولو د پارے پرا نقتے دے۔ دے کے بزبکہ پیداکرے
 چہ خلق نیکی تہ بلی۔ اود عذاب نہ کے ویری۔ دے
 ہم ہادی دے ہم مہدی دے۔ ہم شفیع دے۔ ہم
 مشفق دے ہم صادق دے۔ ہم مسدوق دے۔ دے
 پیغمبران و نواب نشین دے۔ پہ ددہ دے اللہ تعالیٰ سلامونہ
 برکتونہ اود رحمتونہ وی۔
 نو د اخلو سہ یا آخری سہ چہ ددہ تہ اللہ پاک ژبہ
 اوزرے دوارے عطا کرے دی۔ پہ بنیاد موکس ددہ مرتبہ
 دانتھا مرتبہ دے۔ د پیغمبران نہ پس ہیچوک پہ مرتبہ کس
 ددہ جوگہ نہ دی۔ ددہ د مخالفت نہ۔ ددہ د قول تہ او
 ددہ نصیحت تہ ددہ د رجوع نہ کولو ویرے او کریا حکمہ چہ
 ستا سلامتی پہ ہفہ کس دے۔ چہ دے کے درتہ بنائی
 ہم دا سہ پہ زمکہ د خدا کے خلیفہ دے۔ ہم دے د
 سیرت نبوک تابع، د توحید الہی محافظ اود نفس
 انسانی خیر خواہ دے نو ددہ صحبت او محبت پہ خان

۱۔ ہدایت یافتہ	۲۔ ہدایت کو تک
۳۔ معقول الشفاعتہ	۴۔ شفاعت کو تک
۵۔ رشتہ مند شوے	۶۔ رشتہ مند کو تک

لازم کرے۔ اوددہ دروحانی اور باطنی فیوض اور برکات تو نہ
استفادہ اور کبرہ حکمہ چہ ہم دے ستاد قلب اور مغز د
گروہیوں صفا کوکے اور توحید پہ نورے روینا نہ کوکے
داللہ تعالیٰ دقرب دپارے چہ تہ دداسے سری صحبت اختیار
کرے۔ نو پہ تا دا خبرہ واجب کبری، چہ دشوک اوفاسق
دصحت نہ قطنی پرہیز اوکرے۔

ستاد فائدے دپارے ما نائے دخلقو قسمون بیان کرل
او مضر اور مفید سیرکین م درت فرق واضعہ کہ۔ نو دے
پیروی کول اوس ستا کار دے۔ زک درتہ دا بیا وانم چہ
داللہ دصحت دپارے داهل اللہ صحبت دیر منوری دے۔
اللہ پاک دے مونزلہ دھے اعمالو توفیق راکری، بہ کوبہ
چہ ہنہ خوشحالیری۔ آمین۔

مقالہ (۳۴) عبادت کیں اخلاص

داللہ تعالیٰ پہ ذکر اور عبادت کیں اخلاص یوبندی
خیز اور توحید روح دے۔ دخیل پروردگار اطاعت
کو۔ دھنہ دشربیت احترام کو۔ اودھنہ ذات سرہ
ہیز قسم ظلم اور زیاتے مے منسوب کو۔ تہ داوائے
چہ روزی ما تہ بہ وخت نہ راری۔ اوغم اور مصیبت
را نہ پہ وخت نہ لے کبری تہ پہ دے نہ پورہیے
پچہ دھر خیز دپارے خیل وخت مقرر دے۔ نو دھنہ پہ
کار نو دتہمت نکول نہ توبہ اوکار دے حکمہ چہ دھنہ

وامر پہ خیل مناسب اوقا تو کیں وقوع بیا موی۔ اودھنہ
دمشیت لاندے دھے تعمیل کیدی۔ اللہ پاک فرمائی۔
خما مخلص بندیان خما داطاعت نہ خ نہ اودی۔ اونہ
خما د احکامونہ غفلت اور روگردانی کوئی۔ داللہ پاک ہیز
کار عیث اوے مقصد نہ دے۔ نو تہ اخلاص اور محبت
سورہ دھنہ عبادت کو۔ اودصرط مستقیم نہ بہ روہ
کیرہ مہ۔ کہ تہ دھنہ داحکامو احترام کوے۔ نو دھنہ
بہ ہم ستا مدد اور اعانت کوئی۔ او دنیا او عقی کیں بہ د
خلاصہ نصیب کوی۔

دھر تکلیف اور مصیبت دپارے انتہا شتہ۔ نو تہ دصبر
او خاموشی نہ کار اخلہ۔ پہ قننا وقدر راضی شہ۔ او پہ
دے پوہ شہ چہ سختی پسے خوشحالی راخی۔ نکہ چہ توبہ
شہ تیرہ شی۔ نو ورپسے نہ ناصبا راخی۔ اللہ پاک فرمائی :-
ہاے پیغمبر! چہ خما بندیان درنہ خما متعلق یوبنتنہ
اوکرے چہ اللہ کوم خائے دے نو درتہ اوپارے چہ نہ ہنہ
تہ دیر قریب یم۔ او کوم وخت چہ خوک مانہ سوال اوکرے
نو زکے سوال قبولم۔ خما بندیا زولہ بکار دی چہ پما
کامل یقین اوساقی۔ چہ صراط مستقیم بیا موی۔ او اللہ پاک
فرمائی۔ تا سو خما پہ بارگاہ کیں سوال کوئی۔ زک بہ ستا سو
خبروریات پورہ کوم۔ ددے نہ علاوہ ہم پہ دیر وایتونہ
اوحدیثون کیں ددعا فضیلت اور اللہ پاک نہ دسوال کولہ

تریب وارد شے دے۔ کہ اللہ پاک ستا دما نہ قبولہ
نہ کوی نو ددے بدلہ پہ پہ ہنہ جہان درکری۔ حدیث
کیں راخی چہ دقیامت پہ ورج بہ سرے پہ عملنامہ کیں
دایسے حساب اووینی چہ شناخت بہ لے نشی کولے۔ نو
ہنہ تہ بہ اووینگی شی چہ داستا دھے دما کا نومعاوضہ
دے چہ تاہ پہ دنیا کیں خوبنتے خودنیا کیں لے قبیلہ
مقدار نہ و۔

داهم خہ ورا خبرہ نہ دے، چہ تہ ددعا پہ وخت
کیں خدائے یادوگے لے حکمہ چہ تہ دھنہ نہ سوال کوے
او دھنہ دغیر نہ لے نہ کوے او خیل حاجت بغیر دھنہ
نہ بل چا تہ نہ پیش کوے۔

شہ اور ورج تندرستی، بیماری، اوسختی اور زمی کیں
ستا دوا حالتو نہ دی۔ پوہینے حالت دا دے چہ تہ دسوال نہ
منع شے اور بنا پہ قننا شے۔ اودخدائے دقل سورہ دایسے
موافق شے لکہ مردہ چہ مردہ شوئے پہ لاس کیں وی یا
پے رودیگے پچہ ددائی پہ لاس کیں یا غونہ ویکے دچکان
سوار پہ تمکین چہ کوم خوائے خوارا۔ ہنہ خوائے اولی
را اولی۔ چہ تقدیر و خنکہ خوارا، ہنہ وکریوی کہ ستا
مقدار کیں نعمت دے، نو پہ ہنہ شکر اویسہ۔ اودزیات
بخشش سوال ترے کو۔ اللہ پاک فرمائی کہ تہ ستا سو کوی
نوزہ بہ لازیات نعمتو نہ درکرم۔ او کہ ستا تقدیر کیں

سختی وی نو صبر کوہ حکمہ چہ اللہ پاک فرمائی۔ اللہ د
صبر کونکومل دے۔ بل خائے ارشاد دے۔ ہنہ صابرانو
تہ خوشخبری ورکے، چہ مصیبت ورتہ اورسی، نو دوائی مو
دھنہ یو۔ او ہنہ تہ راجع کیدونکی یو۔ پہ دایسے خلقو د
خدائے سلامونہ اور بحتونہ دی۔ او ہم دوی ہدایت
موندونکی دی۔ او اللہ عزوجل فرمائی کہ تاسو د
خدائے ددین مدد کوئی۔ نو اللہ پاک بہ ستا سو مدد کوئی۔
او تاسو بہ ثابت قدم کوی۔

دوئم حالت دا دے چہ تہ داللہ تعالیٰ دلوئے دپارے
دھنہ نہ پہ دما اور زکے سورہ سوال کوئی۔ حکمہ چہ دھنہ
حکم دے چہ سوال دھنہ نہ کوئی۔ اللہ پاک فرمائی :-
خیل رب نہ خوارا۔ او انصاف ہم دفعہ دے۔ حکمہ چہ
ہنہ تاسو خمان تہ سوال اور راجع کولو دپارے ہلی۔ ددعا او
سوال اللہ پاک ستا آرام باعث گرگولے دی۔ نو پہ دے
دوارو حالتو نو فکر اوکرے۔ اوددے نہ بہرہ ووجہ۔ حکمہ
چہ دخدائے دقرب حاصلو لو دپارے بل حالت نشتہ۔
پہ ہر حالت کیں داللہ پاک دایسے ذکر اور عبادت کوہ
چہ ہنہ کیں دغیر اللہ تصور قدرے ہم شامل نہ وی۔
حدیث قدسی دے :- تہ دخیل پروردگار عبادت پہ دایسے
یکسوئی سورہ کوہ، چہ گویا تہ اللہ پاک وینے۔ او کہ تہ دجد
اور محبت دا درجہ نہ لے۔ نو کم نہ کم دایقین حوضوہ

ساتہ چہ اللہ پاک تادینے : نوذعبادت پہ آد اوبکین ہیڑ
نقص مہ راولہ۔
دائتہ تقالی دوحدانیت طلبکار شہ۔ اودشوک نہ پھیر
شہ۔ پہ ہیڑ حالت کین د اللہ پاک پہ بدظن کیرہ مہ۔ ہر
حالت کین د ہفہ وقادار اوسہ۔ یوانے اللہ پاک تہ یکسوئی
نہ صرف دعبادت د قبولیت باعث وی۔ بلکہ دے سرہ برکتونہ
اوبیکو کین فورہ ہم اضافہ کیری۔ خومرہ چہ ممکن امتونہ
تباہ شوی دی، ہفہ د توحید اواخلاص د فقدان پہ وجہ
تباہ شوی دی۔
اللہ پاک د ابراہم علیہ السلام د قولو نہ لوئے صفت
دا بیان کرے دے۔ چہ ہفہ بہ کامل یکسوئی سرہ د اللہ
پاک عبادت کولو۔ اوکاشا تو کین بہ ئے ہیڑ غیر ہفہ سرہ نہ
شریک کولو۔ اللہ پاک فرمائی : مونہ تاسوتہ دین ابراہم
عطا کھے دے۔ او ستاسو دے روحانی پلار ستاسو نوم
سامان اپنہ دے : نو پہ مونہ واجب دی چہ توحید
اواخلاص کین د ہفہ پیروی اختیار کړو۔ او خپل عبادت
دشوک تہ پاک کړو۔
مقالہ (۳۵) پرهیزکاری د دین بنیاد دے
پرهیزکاری پہ خان لازمی کړے۔ لکھ چہ د سامان د
ظا ہر باطن سلامتی پہ دے کین دے، چہ د دے پہ دے
پہ صراط مستقیم روان شہ لکھ چہ ہم پرهیزکاری د

دین اصل بنیاد دے۔ حدیث کین راخی : سامان لہ یوانے
د حرامو خیزونو اور حرامو اشیاو نہ ذرہ کول نہ دی پکار۔ بلکہ
شرعی طور سرہ د حرام اشیاو اور افعالو د ذرہ او اسیا ہونہ ہم
ور نہ پرهیز پکار دے۔ لکھ چہ گناہ اسبابونہ تڑے کیدل یا ہفہ
سرہ تعلق سائل یقینا انسان پہ گناہ کین اچوی۔ حضرت عمر
فرمائیے دی۔ چہ مونہ بہ نقتہ حصہ حلال خیزونہ پہ دے شہ۔
پرینودل چہ چرتہ حرام پکین نہ وی۔ او حضرت ابوبکر صدیق
رضی اللہ عنہ فرمائی : چہ مونہ بہ د صباح خیزونو آویا دروازہ
پہ دے خیال ترک کولے چہ چرتہ گناہ کین گیر نہ شہ۔ دا عرضہ
ہعزوی د حرامود پچ کید لو د پارہ کول۔
اللہ پاک فرمائی : د خپل عاقبت د پارہ د تیکو ذخیرہ راغونڈ
کړی۔ او بہرین ذریعہ پرهیزکاری دے۔ اللہ جل جلالہ
فرمائی : د اللہ پہ نزد تاسو قبول کین زیات دعوت قابل ہفہ
دے چہ زیات پرهیز کار دے۔ نو عینکو بزرگاؤ بہ ہند غیرتہ
استمال کین نہ راوستل، چہ ہفہ بہ مشکوک و۔ او د حرام او
د ناجائز خیزونو د اسبابونہ بہ ئے ہم مکمل پرهیز کولو۔
حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی : بنہ پورہ شی،
چہ دہر بادشاہ د پارہ پرورشوی۔ او د اللہ تعالی ورسو ہفہ
حرام خیزونہ دی۔ نو کوم سرے چہ دے نہ کیرا پورہ کړی
د ہفہ د پارہ عین ممکنہ دے چہ پہ دیکین را کینوونہ نو د
شریعت د حفاظت بہترینہ طریقہ داد دے چہ پرهیزکاری د

توح ۱۵۲ الغیب
لارے اختیار کړی او گناہ د اسبابونہ پرهیز او کړی۔
کوم سرے چہ د امرالہی احترام کوی۔ او پرهیزکاری
اختیار وی، نو د اللہ پاک مدد د ہفہ شامل حال وی۔ او ہفہ
د مصیبتونو او تکلیفونو نہ محفوظ وی۔ اللہ پاک فرمائی :
"کوم خلق چہ جھونہ نزدیکت او جھونہ پہ کلام د پرهیزانو
کوشش کوی، نو مونہ خپلہ صراط مستقیم تہ د ہعزوی
رہنما ئی کولو او شریعت د ہعزوی د پارہ اسانوو۔
ہر مسلمان لہ پکار دی، چہ د نفس د تابعداری نہ پرهیز
او کړی۔ او پہ راز راست د تلو کوشش کوی۔ د فاسق او فاجر
خلقو نہ گناہ کش شی۔ او ہفہ خلقو سرہ صحبت اختیار کړی،
چہ د اللہ پاک فرمانبرداری۔ زہ تانہ دا پند و رکوم چہ دخپلو
تبرو گناہونو او لغزشونو نہ توبہ کړو۔ او عینکین د پارہ راست
بازی اختیار کړو۔ د اللہ پاک تہ د تیکو توفیق طلب کړو چہ
د نفس د اتباع او دشوک د آفتونو نہ محفوظ شہ۔ او سلامتی
پیاوے۔
مقالہ (۳۶) دین پہ دنیا مقدم کړی
د دین کار پہ دنیا مقدم کړی او دنیاوی امور د کین حکام
الہی مہ ہیر وے۔ دین اصل مال (رأس المال) او گنہ او
دنیا فرع او رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم د اسوۂ حسنہ
پہ تعبیل کین کوتاھی مہ کړو۔ تانہ د نفس امارہ د مغلوب
کولو او د دین مطابق ہفہ تہ د تہذیب اود ادب بنو د لو حکم

توح ۱۵۵ الغیب
درکے شوع دے۔ خود دے برعکس تاد نفس غلامی اختیار
کړی او پھخان د ظلم او کڈ۔ پہ دے وجہ تہ د صراط مستقیم نہ
واویدے۔ او د نفس د پیروی پہ وجہ پہ عقبی کین د دلیل
اور سوا خلقو نہ شوع۔
کہ تہ د عقیل پہ لار تیلے نو دنیا او عقیل د وار و کین بہ د
عزت او ابرو خاوند وے۔ او د پرور د کار خوشدوی لہ د
حاصلہ کړے وے۔ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم فرمائی :
" اللہ تعالی دنیا د آخرت پہ نیت وړکوی، خو آخرت صرف
د دنیا پہ متابعت نہ وړکوی۔ او دا بالکل واضحہ دے چہ
د آخرت نیت د شریعت کامل اطاعت دے۔ نیت د عبادت
روح دے۔ او د اعمالو د جزا فیصلہ پہ دے کیری نو کڈ
تا د آخرت د طلب پہ نیت د اللہ تعالی اطاعت کولے نو د
خدائے تعالی د خاصانو نہ بہ وے۔ او هر کله چہ تہ د
خدائے تعالی د خاصانو نہ وے، نو دکاشا تو قول اشیاہ بہ
ستا تابعدار وے۔ او کڈ تہ د نیوی امور و کین د مصرف کیدے
پہ وجہ د آخرت نہ اعراض او کڈے نو پروردگار بہ د خانہ
ناراضہ کړے۔
دنیا د خدائے تابعدار دے۔ د ہفہ نافرمانہ خواری
او د ہفہ د فرمانبرداری عزت کوی۔ حضور صلی اللہ علیہ
وسلم فرمائیے دی : " دنیا او آخرت پہ مثل د دوو بونو (دو
خاوند د دوو بونو) دی۔ کڈ یوہ خوشحالہ کړے، نو دویہ

بہ درجہ ناراضہ شی۔ تو کوم سرسہ چہ د اللہ تعالیٰ کامل اطا عطا
 اختیاروی۔ قول کائنات د ہنہ عزت کوی۔ اوخوک چہ ہنہ
 بافرمانی کوی، قول کائنات د ہنہ نہ بیزارہ شی۔ اللہ پاک
 فرمائی "تاسو کیں بعض داسے دی، چہ بعض ددنیہ پرتار
 دی او بعض داسے دی، چہ آخرت عواری۔ او بل
 خانے ارشاد دے۔ "خلق کیں حکمت افراست داسے
 خاوندان ہم شتہ، چہ وائی۔ اے پروردگاریہ! مونزلہ
 دنیا کیں ہم سعادت را کرے۔ او آخرت کیں ہم سعادت
 او دوزخ داورنہم اوسائے۔ نو اوس تہ او ایویچہ تہ
 دے کیں دکرے دے نہ کیدل عواریے۔

بعض د نیا کیں عوکیدل او خیل عاقبت نہ غافل کیدل
 د ایمان او اسلام نہ بالکل خلاف دی۔ هرکله چہ تہ آخرت
 کیں حاضر کرے شے۔ نو دحشر میدان کیں بہ دورہ دے
 وی۔ پودوزخیان او بل جنتیان۔ دجنتیانویہ قولی کیں د
 دا خلیل سعادت بہ تہ ہلہ حاصل کرے چہ د نفس طلعت
 پریردے، د خدائے تعالیٰ طاعت اختیار کرے۔ او د خدائی
 احکامویہ احترام کیں دنسانی خواہشاتونہ لاس پہ سر
 شے۔ دانہ پاک دیدارچہ د قولونہ لوستے نعمت دے، او د
 جنت ہر قسم عیش دانہ پاک تابعداریند یا نود پارہا
 دے۔ نو دعقین دپونو سعادتونو حاصلولو دپاک خیل نفس
 تہ د شفقت پہ نظر او گورے۔ او د نفس امارہ پہ خائے نفس

مطمئنہ خیال اوساتہ۔
 د نفس مطمئنہ د حاصلولو اہم ترینہ ذریعہ دادہ، چہ
 د شیطان مزاجہ خلق او خرابو دوستا نونہ کنارہ کش شے
 او ذکر اللہ کیں مشغول شے۔ دلخویاتو او عیشیاتو نہ
 پرهیز اوکریے۔ او د کتاب اللہ او سنت رسول اللہ پرتو
 اختیار کرے۔ د صراط مستقیم موند لو دپارہ د کتاب اللہ
 یہ آیتونو د مسلسل غور، فکر او تدبیر ضرورت دے۔ نو یہ
 کتاب او سنت خان پورہ کرئی، او پہ ہنہ عمل اوکے۔ بعض
 مناظرو۔ جدال او قبیل وقال کیں مہ کیشویزہ۔ جگہ چہ تہ
 سوہ عقل گمراہ شی۔ او د عمل لار دانسان نہ خطاشی۔

اللہ پاک فرمائی: "کوم احکام چہ خودیز رسول تاسوتہ
 بیانوی، یہ ہنہ عمل اوکریے۔ او د خٹ نہ موجہ منگ کوی۔ ہنہ
 ترک کرئی۔ او د اللہ نہ دیرہ وکریے۔ چہ عاقبت موبہ شے
 نو د مسلمان دپارہ د توحید او سنت پیروی لازمہ دے۔ دا
 بدعت دے۔ چہ د خانہ خبریے جو پے کپے شی۔ او دین
 تہ منسوب کرے شی۔ او د ہنہ پیروی د اسلام پیروی
 اوکریے شی۔ اللہ پاک فرمائی: خلقو رہبانیت (ترک دنیا)
 دخیل لاسہ یو طریق عمل جو کرے۔ او پہ خانے لازم
 اوکھولو، حالانکہ رہبانیت او د دنیا حلال خیزوتہ
 پرینودل۔ مونزہ پہ ہنوی نہ دی فرض کری۔ او نہ سود
 ہنہ حکم ورکریے دے۔ د غہ وجہ دہ چہ دوی ددے

خلاف فطرت طریق عمل پیروی اونہ کہے شوہ۔ پہ دے
 سبب ہر ہنہ عقیدہ یا عمل چہ د ہنہ آسمانی کتابونو او
 شریعت کیں خٹ سند نہ وی، بدعت دے او د ہنہ پیروی
 عین گمراہی دے۔

د بدعت شد سخت دے۔ او سنت د حضور صلی اللہ علیہ
 وسلم د حیات طیبہ ہنہ دستور العمل دے، چہ اللہ پاک داسو
 حسنہ پہ نوم یاد کرے دے۔ حق سبحان فرمائی: "خوک چہ
 د اللہ درضا طلبکار وی او پہ ورج د محشر د خلاصی ارباب
 وی، نو د ہنہ دپارہ د رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم طریق
 عمل پو مثالی سیرت دے؛ بل خائے ارشاد دے "خوک
 نبی پہ خیل خواہش ہیچ نہ وائی۔ خٹ چہ وائی ہنہ خودیز
 د طرفہ وی وی۔ نو د ہنہ پیروی کوی، او اللہ پاک فرمائی:
 "اے پیغمبر! دوی تہ او دایہ کہ تاسو د اللہ دوستی خواہی
 نو خما پیروی اوکری، چہ خدا اے مو دوست شی۔ او د
 خدا اے دوستی د حضور صلی اللہ علیہ وسلم د قول اوفعل
 تابعداری دے۔

پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی: "کسب کول خما
 ظاہری عادت دے او توکل خما باطنی حالت دے، نو
 اے د آخرت طلبکار۔ کہ ستا ایمان کمزورے وی۔ نو
 ستا وظیفہ کسب کول دی، چہ دا د حضور صلی اللہ وسلم
 سنت دی، او کہ ستا ایمان محکم وی۔ نو ستا وظیفہ توکل دے۔

اللہ پاک فرمائی: "خوک چہ پہ اللہ تعالیٰ توکل کوی نو ہنہ
 ورلہ کافی دے: او حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے
 دی: "کہ چا دا ہے کار اوکریو چہ د ہنہ پہ حقلہ شریعت
 کیں حکم موجود نہ وی۔ نو ہنہ مردود دے۔ نو ہر حالت
 کیں د قرآن او سنت تابع کیدل پکاریے۔ د محمد صلی اللہ
 علیہ وسلم نہ پس ترقیامت خودیز دپارہ بل پیغمبر نہ شے۔
 چہ د ہنہ اتباع اوکریو۔ او د قرآن نہ علاوہ خودیز دپارہ
 بل آسمانی کتاب نشتہ، چہ د ہنہ پہ احکام عمل اوکریو
 نو زہ پہ تولوسلمانانو تا کید کوم چہ ہنوی صرف د کتاب
 اللہ او سنت رسول اللہ اتباع اوکری۔ چہ تباہ او پر باد
 شے۔ ددے دوایونہ خلاف ورزی کول د شیطان پہ پیچر
 کیں راتل دی۔ نو دعقیدے او عمل د ہر آفت نہ سلامت
 پاتے کیدل د قرآن او سنت اتباع سوہ وابستہ وی۔ او
 دا اتباع یودا ہے مقدس نعمت دے۔ چہ ددے پہ ذریعہ
 بندہ ولایت، ابد الیت او دشوئیت او چت عقلمانو تہ
 رسی۔

مقالہ (۳۷) د حسد صدقہ
 اے مسلمان! کہ تہ پہ اللہ، د ہنہ پہ رسول او پہ
 کتاب اللہ ایمان لرے او بیاہم بل مسلمان ورو رو
 حسد کوے۔ نو دا نیرہ د افسوس خیزہ دہ او خما دینانہ
 دا یقین راخی چہ ستا ایمان بالکل ضعیف او توکل وکڑو

دے۔ تہا دہل مسلمان خوشحالی سے برداشت کرے۔ دھنہ
بنتہ لباس، بنتہ خوراک او اهل و عیال تہ نشے کتے۔ او دخیلے
تک طرفی پہ وجہ دا خیال کوئے، چہ دھنہ بول نعمتوںہ
د دھنہ نہ لے کرے شی، کوم چہ دھنہ خلقتی او
رازقی ہنہ لہ ورکری دی۔ داد لے شوہ چہ تہ د
خدائے پہ خدائی کیں دھنہ پہ تقسیم رزقی کیں او
دھنہ پہ اختیار کیں دخل ورکول خواہے او داصرینجا
کفر دے۔

یاد ساتہ چہ دہنہ تعالیٰ اختیارات ستا اختیارات
کیدے سنی۔ او دھنہ تصرفات ستا تصرفات کیدے سنی۔
اللہ تعالیٰ چہ چاہے تہ غنہ نعمتوںہ ورکول عواری نو تہ دخیل
حسد پہ جذبہ کیں دھنہ مقابلے تہ را اوئے او داخواہے
چہ کوم نعمتوںہ اللہ پاک بل تہ ورکری دی، ہنہ پرے تہ
بند کرے۔ نو داخرگندہ دشمنیت ایزدی سرہ مقابلہ تہ
دہ! کہہ دو، او ایقینا دو۔ نو تہ پہ دے پوہ شہ چہ پہ دے
کیں ستا پارہ خیر نشنہ۔

حسد یو دے لعتی خیز دے چہ ستا ایمان دے کوئی
د خیل موئی د رحیم نہ د غورخوی۔ او اللہ پاک د مخالفت
کوی۔ قرآن حکیم کیں چہ د حضرت یوسف علیہ السلام
او دھنہ د روبرو کومہ قصہ ذکر دے دھنہ پہ مقصد او
معنی لہ غور او کوی، چہ د یوسف علیہ السلام روبرو

باوجود د سازشونو، ہنہ دھنہ اوچے مرتبے او بے حسابہ
نعمتوںہ نہ ہر دم نہ کرے شو، کوم چہ دھنہ پہ مقدر
کیں دے۔ او بیا خومرہ ہنوی پہ خیلو کوی وستومانہ شو۔
او ہرکله چہ مصرکین یوسف علیہ السلام تہ پیش شو
نو دا لے اوصلہ "خونور د پہ خدائے قسم وی، چہ تالہ
بیشکہ اللہ پاک پہ مونہ فضیلت درکری دے۔ او مونہ دخیل
ظلم زیاتی معافی عوار دے۔

حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمایا بی بی دی: "حسد د
مسلمانانو نیکی داسے سیری، لکہ او رچہ لرگی" او حدیث
قدسی دے، چہ اللہ پاک فرمائی: "حاسدان حما او حما د
نعمتوںہ دشمنان دی ہ حاسدان د اللہ دشمنان پہ دشمنان
دی۔ چہ اللہ پاک دخیل مشیت ماتحت چہ خیلو بند یا نو
تہ غنہ خیز او خومرہ ورکول عواری، نو دوی لے مخالفت
کوی۔ او اللہ پاک فرمائی: "پہ دنیاوی ژوند کیں مونہ د
خیلو بند یا نو رزق خیلہ تقسیم کرے دے۔ نو بیا غول
دا جرأت کرے شی، چہ د اللہ تعالیٰ د فیصلہ شوی تقسیم
خلاف خبرہ او کوی او دھنہ مقابلے تہ او دریدی۔

یاد ساتہ چہ بل سرہ حسد کول پہ خیل ذات ظلم کول
دی۔ او د ابدین قسم حماقت او تارو ابل دے۔ اللہ پاک
فرمائی: "مونہ خوبیہ خیلو بند یا نو ظلم نہ کوو۔ ہنوی د
خیلو بد عمل او حسد پہ وجہ خیل پہ خیل ذات ظلم کوی۔

بل خائے ارشاد باری تعالیٰ دے "حما احکام او فیصلے بنتہ
بدلیبی، او نہ زہ ذریہ بریہ خیلو بند یا نو ظلم کوم۔ نو ستاو
سلامتی د پارہ بہترہ دادو، چہ یوسلمان و روبرو خوشحالی
او اسودہ حالی کیں او بے، نو ہنوی کلہ ہنہ سرہ حسد مہ کوو۔
بلکہ دھنہ پہ کامیابی او ترقی خوشحالہ شہ۔ دے طرز صلہ
بہ اللہ تعالیٰ ستا درخشاہی او دخیل قسما قسم نعمتوںہ پر تہ
دریا نہ دے او کوی۔ اللہ پاک د مونہ او تاسود حسد نہ پہ ایمان
کری۔ او دخیلو نعمتوںہ د شکر توحیق د راکری۔ آمین۔

تہ خیل ذات سرچ ہم حسد مہ کوو۔ خیل ذات سرچ
حسد کول دا دک۔ چہ ستا رزقی پہ خیل فضل او کور
تا تہ کوم نعمتوںہ درکری دے۔ دھنہ استعمال کیں تہ د
بخل نہ کارمہ اخلہ۔ لکہ دا چہ پہ خیل خان او اهل و عیال
د خوب لک خینک، چاہے، او رہائش پہ حقلہ تنگدستی
راوے۔ داسے کول خیل ذات سرہ خرگند حسد او ظلم
کول دی۔ او د اللہ تعالیٰ د نعمتوںہ نا قدری۔

د نعمتوںہ شکر دا دے چہ دھنہ دہتولو پہ خائے ہنہ
ظاہر کرے او پہ ارت مہا لے استعمال کرے۔ اللہ پاک
خیل رسول برحق تہ فرمائی: "دخیل پروردگار د نعمتوںہ
اظہار او کرے او د خلقو محبتیں لے بیان کرے" اللہ تعالیٰ
د مونہ لہ د شکر نعمت عملی توحیق راکری۔

آمین

مقالہ (۳۸) د صدق او اخلاص اجر
کوم سرچ چہ د دین برحق خدمت او تبلیغ او اشاعت
پہ صدق او اخلاص سرہ او کوی، نو د اللہ اجر دھنہ د پارہ
کافی دے۔ او ہنہ دا چہ دنیا اومتہل پہ دوارہ جہان تو کیں
بہ باعزتہ او با آبروی۔ اللہ پاک فرمائی: "تاسو د اللہ
مدد کوئی، ہنہ بہ ستاسو مدد کوئی" او بہ سراط مستقیم
بہ موثبات قدم کری، نو زہ تاسو تہ دا تلقین کوم، چہ
د اللہ دکلام تبلیغ او اشاعت کوئی۔ ہنہ سرہ غول مہ
شر کوئی او تسلیم او رضا خیل شعارجور کوئی۔

کوم مسلمان چہ د اللہ دکلام او دنی د سنت د تبلیغ
او اشاعت د پارہ خیل ژوند وقف کری نو دھنہ اجر او
ثواب د فی سبیل اللہ جہاد کو تہ نہ ہم زیات وی او د اللہ
تعالیٰ مدد او نصرت ہمیشہ دھنہ شاملی حال وی۔

مقالہ (۳۹) ردّ نعمت کفران نعمت کے
د حکم الہی نہ بذریعہ نفس پہ خواہش د یو خیز
قبول گمراہی دے۔ دے د خواہش نفس خلاف رضائے
مولیٰ پہ خاطر د یو خیز قبول او دھنہ پہ تحویل کیں تکلیف
برداشت کول د اشیاؤ او اولیاؤ اسوہ حسد دے او داسے
مخلصین بہ دوی پہ دلہ کیں پوس تہ کولے شی۔

یاد ساتہ | چہ ہرکله اللہ تعالیٰ یہ تاد نعمتوںہ پرورینہ
کوی او تہ ہنہ نہ قبولے۔ یاد ہنہ نہ روگردانی کوئے، نو

داسرا سرکفران نعمت دے۔ اودائے پاک درنق او عطا تو بے قدری دے۔ نو د الله تعالیٰ درنق اود هغه د نعمتو پد خوشحالی سوع استقبال کوع۔ اود هغه په خوشحالی قبوله، حکم چه دے سوع محکب دپاره هم درنق کب زبانی اوبرکت راخی۔

مقاله (۳۰) ولایت د شریعت مکمله پیروی ده

ترخوچه ته د نفس اماره نه ازا د نه شه۔ اود شریعت مکمله پیروی اختیار نه کړه، نو د اولیاء الله په نه کب د داخلیدو کوشش مه کوع۔ د شریعت پیروی د مطلب دے چه ستا ټول اقوال، افعال د الله تعالیٰ د امر ونهی مطابق شی۔ یعنی ستا اوریدل، لیدل، تلل، اود کیدل، وینیدل الغرض ټول اعمال دینا د الله تعالیٰ ماتحت شی۔ اودا هرڅه د دین او ملت د حد متد پاره وی۔

ستا جسمانی خیز ونه ستا د پاره د پیرو د کار نه د هجاب او لږه والی باعث وی ترخوچه ته اصلاح باطن او ترکیه روح سوع خالص روح جوړ نه شه اود جسمانی گودونونه ویزاړه نه شه نو قریب خداوندی به حاصل نه کړه شه۔ وپه هرکله چه ته رینست او مجاهد د سوع خالصی روح شه۔ او هر لیس ذکر الهی کب مصروف شه۔ نو په تا به اسرار الهی راڅرگند کړه شی۔ اود کائنات حکمتونه به تا ته بے نقاب شی د اذ فانی الذات مرتبه ده۔

کله چه ته دعالم بسفلی نه بے تعلق شه۔ اواشیاء د دیدار اوجلو د خداوندی د پاره هجاب او کب نه، څنگه چه حضرت ابراهیم علیه السلام د لوجید د حقیقت نه پس اوفرمايل، بے شکه د اټول بتان د شرک په وجه خدا شنا دی۔ اویو خدا بے خبر هماغا اودوست دے دغه شارت چه ته هم خپل خواهشات فسانی اومخوقات د معصیت بتان او کب نه اود هغوی د فرمانبرداري نه لاس په سر شه، نوله به په تا د علوم لدق اوسرار الهی کشف شروع شی ته به دراز دارونه شه اود ولایت د هجابا توفیق حاصل شه به تا نه عطا کړه شی۔ دغه وخت به ته محسوسه کړه، چه تا یو معنوی، روحانی اوباطنی ژوند بیاموند۔ ستا ټول وجود به د قدرت الهیه مظهر جوړ شی۔ بیا به ته د هغه په رابطه آورنه، گورنه، گورنه، او خبرنه، د هغه نه به آرام اواطمینان بیا موه۔ د امر ونهی پیروی به کوه۔ د حدود شرعی حفاظت به کوه۔ اوعبر الله به موجود نه وینه۔

د ولایت درجه بیاموند لود پاره، اتباع نفس، فسق و فجور اولغو یا قونه پر هیز او کړه۔ او په اخلاص د شریعت پیروی اختیار کړه۔ خویاد ساته۔ چه دکوم حقیقت یا طریقت شروع تاید اونه کړه هغه جا نر اونه کوی هغه جا نر اونه کړه۔ هغه صریحا کفر دے۔

مقاله (۳۱) آزمائش نه پس د الله پاک پیروی ته زه تا سوته د الله اود بنده د تعلقا تومطلق یومثال بیانوم۔ یو بادشاه دے چه هغه په خپل رعایا کب یو سر د اهل اوبویی، اود دنیا د حکومت ورتدحواله کړی په خلعت او اعزاز د سرفراز کړی۔ او خپل معتد دے جوړ کړی۔ بیا دغه سر د خپل منصب د رعایت نه یوه موده پور د خپل فرانس په مننه شان سوع ادا کړی اوبادشاه ته د خپل بے اعتدالی هیژ موقع په گوتو نه ورکوی۔ دینار خلق هم د دغه د شه انتظام په وجه د دغه نه خوشحاله وی۔ اوشا با بے پر دے وای۔ اوبادشاه هم د دغه په طاعت او صلاحیت مطمئن دے۔

څه موده پس دغه سر د پمیش وشررت کب پر یو خپل عهد دے په عرض کب د خپلو فرانسو ته بالکل بے پروا شی چه بادشاه ته د دغه د حالاتو پته او لکی، نو هغه پر دے قهوجن شی اود هغه نه بے مات کړی۔ بیا ویری د هغه جرمونو محاسب راواخلی کوم چه د دغه د خپل حکومت په دوران کب د بادشاه د امر ونهی خلاف کړه وی۔ د تحقیقاتو نه پس دے بند یوان کړه شی۔ دغه سر د دغه غور او نکب زائل شی۔ اود دے په خپلو تقصیرونو او کوتاهو پنبهان اوتوبه کار شی۔ د دغه د پنبهان اوانکسار چه د بادشاه مشاهده کب راخی۔ نو خپل زور متعصب

دوباره ورکړی۔ اود پور د نه زیات احسان ویرسه راواخل دا حکومت او قیادت د دغه ته دائمی ورکړه شی۔ اواپس بے تر بے یانه اخلی۔ دغه مثال د الله اود بنده د تعلق هم دے۔ الله تعالیٰ چه پرموئن بند خپل مقرب جوړ کړی، نو په هغه دخپلو بے حساب نعمتونو پیرناو بے کوی۔ دا بے پیرناو بے چه نه یوه سترگه لیدنه وی۔ اونه یو غوږ اوریدنه وی۔ لکه باطنی نعمتونو کب د زکک اوسمانونو عجایب، دکائنات اسرار، کشف روحانی، د دغا قیلیدل، تقوی، محبوبیت قلب کب دکلمات حکمت ترول اود ذکر وخیره۔ دغه شان ظاهری نعمتونو پر دے هم تمام کړی۔ لکه صحت اوتوانای بنه خوراک شباک، حلالو خیزونو کب فراخی، سیکه بی بی اوسنه اولاد۔

په دے باطنی اوظاهری نعمتونو تر دیر وخته دے بنا د وی۔ حتی چه دومره دے کب مشغول شی څه غفلت کب کینوی شی۔ خپل معبود هیر کړی، اود نفس اماره تا بعد اراک راواخلی۔ فسق و فجور کب پر یو څه چه الله پاک د دغه د کیمیت اوبویی نو د اصلاح د پاره بے په مصیبتونو کب راگیر کړه اوسختو او پریشانو کب بے اخته کړی۔ بیا دے په خپلو حالاتو سوچ او فکر راواخلی۔ او دخپلو باطنی اوظاهری تغیراتو نه محسوسه کړی چه دا هرڅه د دغه معصیت

او غفلت پہ وجہ وی نمودے د اللہ تعالیٰ پہ حضور کینے توبہ کا رشی۔ اور صراط مستقیم تہ رجوع او کبریٰ او عبادت خپل زور دستور العمل اختیار کریں۔

د نفس امارہ د اتباع نہ چہ دے بیزادہ شی۔ او خپل پرورس دکارتہ راجع شی۔ نو د اللہ تعالیٰ د طرفہ دکہ تمہ پشارتو (خوشخبری) اور دے شی او تیر نعمتونہ ورتہ دو بارہ با انرا طہ فر کرے شی پہ دکہ د اللہ تعالیٰ د باطنی او ظاہری برکات و دروازے پرا نیستے شی۔ خلق خدا اور سب محبت او تعاون را واخلی۔ هر جائے دکہ تعریف او توصیف کیری۔ او بادشاہان نے مسخر شی۔

دغہ شان اللہ تعالیٰ خپل باطنی او ظاہری نعمتونہ پہ دکہ تمام کری۔ اللہ پاک فرمائی: «ہیڑ انسان تہ دانہ دکہ معلومہ چہ دکہ د تکب اعمالو پہ بد لہ کین دکہ دکہ د پارہ د زریہ دکہ خوب دیدو کوم کوم نعمتونہ پتا اپنودے شوے دی۔»

مقاله (۴۲) د نفس انسانی دوہ حالتونہ

د نفس انسانی دوہ حالتونہ دی۔ یوراحت او میل مصیبت۔ او د حقیقت دے چہ انسان پہ دے دو اپرو حالتون کین آزمائے۔ ترکو مہ جدہ چہ دے د خپل پروردگار مطیع او فرمانبردار رہے۔ اللہ پاک فرمائی: «انسان چہ راحت کین شی نو نافرمانی را واخلی او چہ مصیبت کین

شی، نو شکوہ او شکایت کوی: واضحہ دے چہ داد نفس انسانی کمزوری دے۔ چہ د راحت پہ حالت کین د تقویٰ او شکر نہ کار نہ اخلی، او د مصیبت پہ حالت کین صبر تحمل او توکل نہ اختیاروی۔ او د اللہ پاک خلاف بدگویی شروع کری۔

د نفس کارگستناخی او بے ادبی دے۔ او د مخلوقا تو اللہ پاک سرے شریک جو پول دی۔ بلہ دا چہ نفس ہنکلہ د اللہ پہ ورکری شوی رزاق مطمئن او شکر گزارہ کیری نہ۔ او ہمیشہ د خواہشاتو دکیلے انسان پہ پریشانی کین ساتی بیا چہ نفس د مصیبتونو نہ خلاصے بیاموی، نو غرورہ تکبر او عیش کین کینوی۔ او د خپل پرورس دکار د اطاعت نہ روگردانی را واخلی نو بیا پہ مصیبتونو کین را گری کرے شی د پارہ دے چہ دہہ خیری او بیخلفی شی او د شرک اوشق نہ منع شی۔

بیا کہ نفس غفلت او مصیبت پیرید دی۔ او پہ سہ لاری۔ او اطاعت او شکرگزاری را واخلی نو احوالی پیرے د خپلو نعمتونو د لاشی پیرورس وئے شروع کری او هر حالت کین دغہ معاون او مددگار وی۔ نو کوسرے چہ دنیا را واخلی کین دسلامتی خواستگار وی۔ ہنہ لہ پکار دی چہ صبر او تحمل اختیار کری او د ریشائے الہی نہ غم نہ آری۔ او خپل حاجات ہمیشہ دغہ نہ طلب کوی۔ شے چہ اللہ تعالیٰ

ورکوی۔ پہ ہفے شکر او باسی۔ او د غنہ نہ د هر حقہ امید ساقی۔

تا د اللہ تعالیٰ د ارشاد نہ دے اورید لے چہ هر کلمہ اللہ تعالیٰ د پوختن پہ وجود کین د راستوارادہ او کبریٰ نو ورتہ اووائی کن (دے)، نو ہنہ فوراً شی (یعنی وجود کین رشی)۔ او اللہ پاک فرمائی: «مومنانو لہ خصوص پہ اللہ پاک تکلیف پکار دے: د اللہ پاک قول افعال نہ او حکمت او مصالحت نہ دک وی۔ خوہنہ خپل حکمت او مصالحت بندیانو نہ پتا سائے دے۔ بندہ لہ پکار دی چہ رضا او تسلیم اختیار کری۔ او د اللہ حکم سوا اتفاق او خپل گفتار او حرکتو سکنا تو کین د اللہ تعالیٰ خلاف د شکوے او شکایت نہ منع شی۔»

حدیث شریف دے۔ ابن عباس رضی اللہ عنہ فرمائی: چہ زہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم پیسے سو روپے نو حشو میل اللہ علیہ وسلم ماتہ ارشاد او فرمای: «اے ہنگہ ادا اللہ د حقوق و حفاظت کوہ، اللہ بہ ستا اوستا د حقوق و حفاظت کوی۔ اللہ حاضر او ناظر او گنہ: نو ہنہ نہ تہ د خپل و پرائے موجود بیا موے۔ او چہ تہ سوال کوے۔ او مدد خواہیے، نو د اللہ نہ خواہیے: اللہ چہ د بندیانو پہ قسمت کین غنہ نیکی دی ہنہ دازل نہ مقدر شوے دی او ہنکو لے لشی بدگو چات۔ چہ غنہ نا کد یا نقصان رسیدو تگہ دے، ہنہ بہ

ورسے ورسای۔

کہ تہ پہ اللہ توکل او کپے۔ او حکم یقین پیرے اوستے نو د پرخیر بہ بیا موے۔ او کہ یقین او توکل برقرار اوستے نو کوم خیر نہ چہ تہ بدگنہ، ہم ہنہ بہ ستا د پارہ تکلیف باعث شی۔ پہ ہنہ صبر او تحمل کول ستا د پارہ د پرغورس وی۔ یاد ساتے چہ د صابرا نو د پارہ د اللہ تعالیٰ مدد یقینی دے حکمہ چہ د مصیبت نہ پیر، راحت دے۔

مؤمن لہ پکار دی، چہ خپل قلب او دماغ صفا کری، او د نفس د وسوسونہ خان پیر کری۔ د مؤمن د پارہ عاقبت ہم دے کین دے، چہ دغے حدیث پہ معنوبنہ غور او کیری۔ بو تل عمری پیرے عمل او کیری، چہ د دنیا او عقلی د تولو اذیتونہ سلامت شی۔ او حقیقی اطمینان قلب بیا موے۔ او د اللہ پاک پہ رحمت پہ دوارہ چھانہ بناد شی۔

مقاله (۴۳) د مخلوق نہ سوال کول

د مخلوق نہ صرف ہنہ خلق سوال کوی، چہ د حقو یقین او ایمان ضعیف وی۔ صبرا او توکل پکین نہ وی، او د توحید الہی معرفت نہ لری۔ د دے برعکس د غیر اللہ حکم د سوال کوانہ فقط ہنہ خلق محفوظ پاتے کیدے چہ د حق تعالیٰ د توحید معرفت لری، محکم یقین او ایمان لری د حقو طریقہ توکل علی اللہ وی۔ یہ ذکر او فکر ہمیشگی کوی د حقیقت او صداقت بصیرت لری۔ او د امتضائے ایمانی

فتوح ۱۴۲ الغیب

پہ درجہ دے خیرہ نہ شوم اوجیا ورٹی چہ دخی وقیم
 اللہ پاک یہ موجودگی کنی مخلوق تو کنی دجا نہ سوال اوکری
مقالہ (۳۳) بعضے دعا گانے وے نہ قبلین
 دمؤمن ہرہ دعا لازمی طور سے نہ قبلین اوکوسہ
 دعا چہ قبولہ نہ شی۔ نزدھے پہ نہ قبلین دکن د خدا کے
 حکمت اور پرے پتے فائدے پرے وی۔ انسان عالم الغیب
 صرف اللہ تعالیٰ دے۔ اوھنہ نہ پوھیری۔ چہ دھنہ د
 بندہ فلاح او بھود پہ غہ خیز کنی دے۔ کہہ دیو ایسے مفہوم
 دے۔ جن مکہ دے، چہ دیو خیز خان دپارہ غوبنل موین
 بندہ گنوی، لیکن حقیقتاً ہنہ خنوی د پارہ مضروی او اللہ
 تعالیٰ کے بے غوبنیتو موین نہ عطا کری۔ بعضے وقت دعا
 نہ قبلیدو یو سبب دا ہم وی چہ بندہ غافل شی۔ او خوف
 ورجا (ویہ او امید) چہ دا ایمان د لوازمات نہ دی، دھنہ نہ
 ذائل شی۔ معرفت او حقیقت پہ ہرجال کنی امید او ویہ
 لازم او ملزم خیز ورنہ دی۔ او دے مثال لکہ دمری د
 دوو پرو بغیر نشی اوتے، دھنہ شان دیو مؤمن حال ہم
 د خوف اور جا بغیر ناقص او نامکمل وی۔ دمومن حال
 او مقام دادے چہ ہنہ غیر اللہ تہ رجوع اونہ کری۔ نو د
 ہرے دعا پہ قبولیت اموار کول ہم د غیر اللہ حیثیت نری
 او دمؤمن د توحید عقیدے سے سرے بنائی۔
 دہرہ دعا نہ قبلید و دوا واضعہ سبب نہ دی۔ یو خو

فتوح ۱۴۳ الغیب

دا چہ مؤمن کنی تکبر او شرور را نشی۔ اوھنہ د اللہ پہ اکبر
 او احترام کنی غافل او گستاخ نشی۔ او دوئم سبب دے دا
 دے چہ محض د خواہش او عادت پہ ملور سوال کول زم
 جوہر کری۔ حکمہ چہ دا ہم د شرک خفی یوصورت دے۔
 او شرک خفی د شرک جلی نہ پہ دوئمہ درجہ خراب خیز
 دے۔ د اللہ تعالیٰ نہ چہ سوال خالصہ دا شیاع شریعت
 او تعمیل امر د پارہ وی۔ نوھنہ سوال دمؤمن د پارہ زیات
 د قرب اورضا کے الھی باعث وی۔ او دھنہ نور سوالو نہ چہ
 د نفس د خواہشاتو نہ مڑاوی نو دھے قبولیت یقینی وی۔
 دمؤمن د بعضے دعا گانو نہ قبلیدو چہ موین کومر
 اسباب بیان کرل دھے نہ دا مطلب ہرگز نہ دے چہ
 بندہ د خیل حاجات خدا کے تہ نہ پیش کوی۔ او دھنہ
 نہ د سوال کول کون کون تہ کوی۔ حکمہ چہ مؤمن د خدا کے نہ
 سوال اونہ کری۔ نو دجانہ بہ نہ کوی۔ اللہ پاک فرمائی: **حُما**
 نہ سوال کوی، چہ حاجات موتر سرہ کریم۔ او بل حائے ارشاد
 دے: **اے پیغمبر! چہ حُما بند یاں حُما متعلق ستان تیرس**
اوکری نور تہ او واپہ۔ چہ نہ دوی تہ دیر قریب یم۔ کوم
وخت چہ حُما مائہ سوال اوکری، نو زو کے سوال قبولم۔ نو
بند یا نو لہ پکار دی چہ ہنوی حُما اطاعت اختیار کری او
پہ ما حکم ایمان اوساتی چہ پہ د پارہ جہانہ خلاصہ
بیاموی۔

فتوح ۱۴۴ الغیب

مقالہ (۳۵) اصحاب عسرا و اصحاب یسر
 د خلق دوہ دے دی، یو اصحاب یسر او یل اصحاب یسر
 اصحاب عسرا ہنہ خلق دی۔ چہ مصیبتونو او پریشانو کنی
 اختہ وی۔ او اصحاب یسر ہنہ خلق دی چہ راحت او
 آرام ژوند تیر وی۔ خود یا د مسائل پکار دی۔ چہ دے
 د لوالات د باطنی اسباب او خارجی تاثراتو نہ خالی نہ کری
 کوم خلق چہ پہ راحت او آرام کنی دی۔ نو دا ہم دھنوی
 د پارہ یوہ ابتلا دہ۔ چہ آیا د نعمت او آسودگی پہ حالت
 کنی ہنوی ذکر او شکر اختیار وی یا سرکشی راخی۔
 ہرکلمہ چہ دوی د ذکر او اطاعت پہ حائے غفلت او
 فسق او فجور کنی کنبیوی۔ نو اللہ تعالیٰ دوی پہ قسم قسم
 مصیبتونو کنی واچوی۔ او دنا شکر ہی وجہ کے پہ عذاب
 کنی اختہ کری۔ کہ یو اسودہ حال سرے پہ دے پوھید
 چہ اللہ تعالیٰ **عَالَمٌ لِّمَا يُرِيدُ** دے، یعنی چہ خہ خوارگی
 ہنہ کوی۔ نو نعمت پہ موجودگی کنی بہ کے غفلت او
 معصیت نہ اختیار وے۔ بلکہ ذکر، طاعت او شکر کنی
 بہ مشغول وے۔
 کہ دیو دنیا دار سرگی غفلت او معصیت پہ دے وجہ
 وی چہ ہنہ د حقیقت ہیر کرے دے۔ چہ دے دنیا د
 آدم نہ تزدے دمہ پورے ہیچا سرہ وفا نہ دہ کرے او د
 ہنوی یوسری حالات پہ یو کیفیت برقرار نشی پاتے کیے

فتوح ۱۴۵ الغیب

او د ہر سرے پہ ژوند کنی تغیرات راخی، او کہ د تغیراتو او
 سنزل نہ دچا ہستی محفوظہ دے۔ او محفوظہ پائے کیدے
 شی، نوھنہ فقط د اللہ تعالیٰ ہستی دے۔ مخلوقات د حالاتو د
 تغیر نہ قطعاً چر کیدے نشی۔ نو دے سرے د دولت پہ نشہ
 کنی ابدی حقیقت ہیر کرے دے۔ او غفلت او معصیت کنی
 کنی اختہ دے۔ نو دا ہم سرے د اللہ د قہر او غضب نہ
 وے چر شی۔ دا د اللہ پاک قانون قدرت دے، چہ ہنہ پہ
 خیلو بند یا نو د سختی نہ پس راحت راوی۔ او نعمت پہ
 شکر پہ نعمت کنی اضافہ کوی۔ وے راحت او آرام بیلو نہ
 د پارہ سختی تیرول ضروری وی۔
 د صبر او شکر جزا ہمیشہ د رزق فراخی او سکون قلب
 دی۔ او اللہ تعالیٰ د خیل امرونہو د تعمیل کونکی معاون او
 مددگار دے۔ کہ د مصلحت وخت پہ بنا یو سرے پہ
 مصیبتونو کنی اختہ کری، نو بیا کے پہ نعمتونو او بخششونو
 ہم بنا د کری۔ جنور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی:
د اللہ پاک نعمت دیو وحشی خاوار پہ شان دے، پہ ثنا
او شکر سرے کے قید کرے۔ نو دعوت او نعمت شکر پہ دا
دہ چہ دے پہ وجہ سرے متکبر او خلقو د پارہ مضر
نشی۔ اسراف اونہ کری۔ د خدائی حدودو نہ تجاوز نہ
کوی۔ فسق او فجور او حرامون کنی کنبیوی۔ دا اللہ د
طرفہ چہ کوم حقوق العباد مقرر دی۔ ہنہ پہ خلوص

ادا کری۔ زکوٰۃ پہ مکمل دیا نسا اری سوا اوکا بی غریبانو
اومسکینانو تہ صدقہ اوخیرات ورکری۔ حاجقندو او
مصیبت زدہ خلق سوا ہمدردی اوکری۔ اود مظلوم مدد
اوکری۔ اوخیل اعضاء د حرامونہ پچ اوساتی۔ دا اول اعمال
د نعمت د شکر او زیاتی باعث دی۔ پہ دے عمل کوکے پہ
پہ جنت کین دانیانو، صدیقانو او اولیاء اللہ مکرمے وی
اودنیان کین بہ ہم دعزت او ابروخاوند وی۔

د دے برعکس کہ بندہ د نعمت نا شکرے اوکری۔ اود
دولت مندے پہ وجہ پہ عقلمت او مصیبت کین کینوی وی۔
نودھنہ دیارہ پہ دواپہ جہانہ ذلت اورسوانی دہ۔ خیر
د دے پہ دے حقیقت پوہیدل پکار دی چہ د انسان پہ
ژوند کین آفات او بلیات یوازے د عظمت او مصیبت او
د نعمت دناشکرے پہ وجہ نہ وی۔ بیکہ د دے نوراسباب
ہم وی۔ مثلاً د مصیبتونو او تکلیفونو یوسبب د دے چہ دا
د انسان د خپلوگنا ہونو او اہمالو نتیجہ وی اود دے پہ چہ
د انسان تھدیپ او مغفرت مقصود وی۔ لکنہ چہ اللہ پاک
غوازی۔ چہ دا دے سپرے دکراہی او نافرمانی نہ بیزارے شی
اوپہ صراط مستقیم روان شی۔

د آقا تو بلتا تو دوئم سبب د دے چہ داد اللہ تعالیٰ
پہ مقرب او برگزیدہ بندیانو یوازمانشی وی۔ او اللہ تعالیٰ
د دے پہ ذریعہ د دوی د ایمان، یتیم، صبر او توکل استی

اخلی۔ اویا د دے آزمائش پہ وجہ دھنوی ایمان او توکل
زیات محکم کری۔ اودنیان او عقبتی کین دے درجے او جتے
کریک اود سختو مصیبتونو پہ وجہ ورلہ لوئے اجرورکری
د دے قسم برگزیدہ بندیان انبیائے کرام، صدیقین
او اولیاء اللہ دی۔ دوی د حال او مقام ناوندان وی۔ د
دوی یتیم، ایمان او توکل د عاموسلمانانو نہ پہ درجو
اوجت او محکم وی۔ اوپہ دوک مصیبتونو کین ہم د
حقیقت او معرفت دروازے پراستے وی۔ د ابتلا پہ
اللہ تعالیٰ پہ دوی د توحید اسرار واضحہ کرے وی۔
اودوی د شکر جلی او خفی پاک ساتی۔ دیارہ د دے چہ
د دوک باطن د انوار قدسیہ نہ معصورے کریک، اودوی
مقربان بازگاہ کری۔ اویا لے پہ دیارہ جہانہ د آدم پہ اولاد
سوربند کریک۔

د مؤمن دگنا ہونو نہ د پاک کو ملامت د دے چہ
ہنہ لہ پہ ژوند کین صبر جمیل ورکری۔ اود لغویانو نہ
پہ ذکر او فکر کین مصروف شی۔ د مصیبتونو پہ وجہ
پریشا نہ شی۔ اونہ د مخلوقانو تکبیر د خپلو مصیبتونو
اوپریشانو ذکر کری۔ بیکہ راستباز اوسی۔ اوخیل حاجا
د خیل پرورے دگار پہ حضور کین پیش کوی اودھنہ نہ
مدد غوازی۔

د دے نہ علاوہ کومہ ابتلاء چہ درجات او مقاماتو

د اوجت وانی دیارہ د دے، اود ہر علامت د دے چہ جس
مشیت اللہی سوا موافقت داواخی۔ او ذکر اللہی سوا
سکون بیاموی۔ د غیبا نہ توجہ او کجروی۔ اوفسافی
الذات شی۔ د ابتلا د احالت د انبیاء علیہم السلام او
برگزیدہ اولیاء دیارہ خاص دے۔ اودعہ خلق د دے
تقاضا پورے کولے شی۔ چہ تائید اللہی لے خصوصیت سوا
شامل حال وی۔ ہر سبب د دے ابتلا جوکہ کیدے
نہ شی۔

حاصل د کلام د دے، چہ اصحاب عسرو د آفتونو او
مصیبتونو پہ وجہ د خیل پرورے دگار نہ کولے اوشکایت نہ
کوی، بیکہ پہ پورے یتیم د پہ ہنہ توکل ساتی او اصحاب
یسرو د دولت پہ نشہ کین سرکشی او نافرمانی نہ کوی۔
بیکہ ذکر، طاعت، شکر او شاکت کین د مشغول اوسی۔

مقالہ (۲۶) یوحنا پیش قدسی

حدیث قدسی دے۔ چہ اللہ پاک فرمائی: "کوم سکر
چہ خما د ذکر پہ وجہ د مخلوقانو نہ سوال اونہ کرو۔ نوزہ
بہ ہنہ تہ د سوال کوکونہ ہم زیات خیر ورکرم" د دے
وجہ دا دے، چہ ہرکے اللہ پاک یومؤمن خیل محبوب کجول
اوغوازی، نوزہ ہنہ د مختلفو مصیبتونو د آزمائش نہ پس
روحانی پیروں وی کوی، مثلاً ہرکے چہ پر بندہ پہ مصیبتونو
اود آفتونو کین راکرشی، نوزہ خیل کمزورے پہ وجہ د خیل حقیقی

مشکل کشا او قاضی الحاجات پہ خما لے ہنہ مخلوقانو تہ
رجوع کوی۔ او مختلف انداز کین د مخلوق تکبیر سوال کوی
خود مدد دا طریقہ د توحید خلاف دے۔ پہ دے د بندہ پریشا
ختہ نہ شی۔ آخر ہنہ د مخلوقانو نہ بیزارے شی۔ د خیل خالق
پہ تکبیر پہ سجدہ شی دھنہ پہ ذکر اوتنا کین جو شی۔
اوخیل حاجات ترے غوازی۔ پہ دے حالت کین دے د
غیر اللہ تصور قدرے ہم نہ کوی۔

د توحید د حقیقت دیاموند لو نہ پس اللہ پاک د دے
حافظ، ناصر، معاون او مددگار شی، اللہ پاک فرمائی:
"اے اللہ نبی! دوی تہ اووایا چہ خما مولا او والی اللہ
دے، چہ قرآن لے نازل کرے دے۔ اود بولوسالخانو مل
دے۔ پہ دے وخت کین د بندہ د ذریعہ سترگے ہم پہ دے
حدیث قدسی او غریبوی دا چہ: "کوم سکر خما د ذکر
پہ وجہ د مخلوقانو نہ سوال اونہ کرو۔ نوزہ بہ ہنہ د
سوال کوکونہ ہم زیات خیر ورکرم" دا ہنہ توحید کل
او مھویت فی الذات دے، چہ اولیاء او اولاد الوحاصہ دے۔
دل نہ بندہ تہ ہنہ قوت ورکری شی، چہ پہ اذن اللہی د
دے پہ حکم کن۔ عجائب پہ ظہور کین راخی، دے تہ
انشراح صدر حامل وی او پہ دے دوا پر جھانوکین لے
ذکر خیر کیری۔

د اللہ پاک ارشاد دے: "اے نبی آدمہ! زہ اللہ ہم خما

ند علاوہ بل ہیچوںک معبود نشته۔ زکا چہ خہ خیر تہ اووم
چہ موجود شه، نوزنه فوژا موجود شی۔ خما پہ وحدانی
کین فنا شه چہ بیا تہ ہم کوم خیر تہ اوولے چہ موجود
شه، نوزنه به خما پہ اذن فوژا موجود شی۔

مقاله (۴۸) د سلوک ابتداء او انتہاء
یو بودا سہری پہ خوب کین خما نہ تپوس اوکٹہ۔ چہ
هنه کوم خیر دے چہ د هغه پہ ذریعہ بندہ دانته پاک
قرب بیا مومی۔ نو ما جواب ورکے چہ د قرب الہی بودا
ابتداء ده اولہ انتہاء۔ ددے ابتداء تقوی او پرہیزگاری
ده۔ او انتہائے تسلیم، رضا او توکل دے۔

مقاله (۴۸) د فرضو، سنتو او نفلو درجے
مومن له پکاری دی چہ د فرضو، سنتو او نفلو خیلے
خیلے درجے او پڑنی۔ او درجہ پہ درجہ د هغه تعمیل او کړی
هڅو عبادت کین دایسے نہ دی کول پکار چہ د فرضو نہ
تکبیر سنت او دستونہ تکبیر نفل اختیار کړی۔ هر
مسلمان د دوقولونہ تکبیر فراموش ادا کوی، چہ د هغه نہ
فارغ شی۔ نو سنت د ادا کوی، او بیا وپسے د نفل کوی۔
ترخو چہ یوسپسے د فراموشونہ پہ بنه شان فارغ نه وی
نوسنتون کین مشغولیدلے جهالت دے۔ او دستونہ
تکبیر نفل کمراھی ده، نو کوم عبادت چہ دے قاعدے
خلاف وی هغه په درکاره خداوندی کین قبول

نه دے۔

د هغه سہری مثال چہ د فرضونہ تکبیر سنت کوی،
او دستونہ تکبیر نفل کوی دایسے دے لکه یو بادشاہ
چہ خپل یو ماتحت پہ خپل حضور کین طلب کړی۔ او
هنه سہری د بادشاہ په دربار کین د حاضرینو په خلط
د جاوین پر په خدمت کین لگیا شی۔ حضور صلی الله علیه
وسلم فرمائیلے دی کوم سہری چہ فرض پریردی او نفلو کین
مشغول شی، نو د هغه مثال لکه د هغه حملدارے پنخه دے
چہ کوم وخت د هغه د لنگون شی نوزنه حمل او غورخوی۔
نودغه هغه نه حملدارا پاتے شو۔ او نہ صاحب اولادہ۔
دغه رنگ الله پاک د جانفلونہ نه قبولی۔ ترخو چہ
فراموش ادا نہ کړی۔ او دموخه گزار مثال د سوداگر دے،
چہ ترخو هغه رأس المال نه لری۔ نو کپتہ نشی کولے ہم
دغه کیفیت د هغه سہری دے چہ فرض او سنت پریردی
او نفلو کین مشغول شی۔ حالانکہ د فرضو او سنتو پہ
موجود کوی کین نفل هیڅ اہمیت نه لری حکم چہ دایو
اختیاری عمل دے او بندہ ددے په ادا کولو مامور نه
دے۔

دغه شان روژه قیاس کړی یعنی فرض روژے
پرینودل او نفل روژے نیول ضلالت دے۔ او دغه
رنگ زکوٰۃ چہ فرض دے هغه نه ادا کول او نفل صیتر

صدقہ او خیرات کول جهل دے چہ په درکاره دانته تعالی
منظور نہ دے۔

مومن له پکاری دی چہ د فراموشی او اہمیت ہیر نہ
کړی۔ د شرعی عمل ما تو نہ پرہیز او کړی۔ او الله پاک سوا
په مخلوقاتو کین ہیچو شریک نہ کړی۔ او نہ د خلق د
خوشحالو د پارا د امر الہی خلاف ورزی او کړی، حضور
صلی الله علیه وسلم فرمائیلے دی: **لَا طَاعَةَ لِمَخْلُوقٍ فِي
مَعْرِیَةِ الْخَالِقِ** یعنی په مخلوقاتو کین د ہیچا دایسے تاجدایا
جائز نہ ده، چہ دانته تعالی نافرمانی وی۔

مقاله (۴۹) د خوب او حرام خوراک صدقات
کوم سہری چہ خوب له په بیداری او اکاھی ترجیح ورکړی
هغه په دواړو جهانہ پہ خسار کین دے حکم چہ خوب
د مرگ استازے دے، او خوب چہ د منا ہے اندازے نہ
زیات شی، نو بیا د هغلت علامت دے۔ او د مومن ذکر الہی
او نیک عملی ته نہ پریردی۔ ددے علاوہ د خوب کثرت
زیرک سخت او تاریک کوی۔ او فطری او روحانی ژوند
ترسے زائل کوی او لغویا تو ته میلان پیدا کوی۔ په کچ
وجه خوب پریردہ۔ د خوب اثر قدرے ہم الله تعالی
سوا خہ تعلق نہ لری حکم چہ هغه د ټولو سفلی نقالسو
نہ پاک دے۔ دغه رنگ پرینتو ہم خوب حرام دے
حکم چہ هغوی ته د الله پاک قربت حاصل دے او دغه

شان جنتیان به ہم د خوب نه بے تعلقه وی۔ نو د یو
مومن د پارا د ضرورت نه زیات خوب د زیرک د هغتی
او د هغلت او معصیت باعث دے۔

ددے برعکس بیداری د ذکر او عبادت د مخلوق
خدا د خدمت او دنیا او عقبی د خلاصی باعث دے، نو کوی
سپسے چہ د منا ہے اندازے نه زیات خوب محبت د خوراک
نفس پہ خاطر کوی، نو د هغه به دایسے بنو بنو نیکو او کارنامو
نہ کړتے او خیر شی۔ چہ د هغه کوی به ہیچو کله پورا نہ کپه
شی۔ دغه وجه ده چہ ټولو انبیاء، صدیقین او اولیاء الله
پخپل ژوند کین خوب کم کړے دے۔ او وینن زیات پاتے
شوی۔ او د بیداری په وجه د ذکر او عبادت تبلیغ دین
او د مخلوق خدا د خدمت په برکت دایسے اوچتے د سچو یا مومن
دی چہ په خوب کین هیچو تکملہ نشی بیا موندے۔

کوم سہری چہ بیدار وی، او ذکر الہی کین مشغول وی
نود هغه قلب ہم همیشه بیدار او نور نه ډک وی۔ په
دے وجه په صحیح معنوکین بیدار او سیدلو د پارا د حرامو
نہ ہم خان ساتل پکاری۔ حکم چہ حرام قلب او دماغ
دواړه تاریک کوی۔ او زیرک چہ تاریک او رنگ آلود شی۔ نو
د عبادتو قبولیت ہم مشتبہ شی۔ نو زیرک د ژوند او معرفت
او فکر د پارا د حلال ذوق د پریرادی دے۔ حرام سر تر پایہ
شردے۔ او حلال سر اسوخیر دے۔ ددے په درجہ پہ

مؤمن ذات اوصفات الہی اسرار و اسرار کو کبریٰ۔
بیاد امر الہی نہ بظہر پہ حلال رزق کہیں ہم اسرار
کول دیکھو یہ حائے معصیت اختیارول دی۔ حکمہ چہ دے
سرخ غفلت پیدا کریں اوزیات خوب راوی او دحلل
رزق خورک ہم پہ اعتدال سرے پکار دے چہ ہوش صورت
کین معصیت ترے جوہ نشی۔ اللہ پاک فرمائی: اے
مؤمنان! اِحلال رزق خوری خبی خوراسراف
مہ کریں:

**مقالہ (۱۰) د قریب الہی حصول اود
ہے آداب**

اللہ پاک سرے ستا نعلق اومعاملہ پہ دود صورتونو
کین کیدے شی۔ یوحوداچہ تہ اللہ تعالیٰ تہ قریب
اوندے اے اودویہ داچہ تہ اللہ تعالیٰ نہ غائب
لرے اے، نو پہ تا دافروض لازمیری، چہ تہ ہنہ تہ د
نزدیکت مخلصانہ کوشش راواخلے۔ اود ہے اسلمہ تحقیق
اوپرہ چہ تا دل خیل خالق او پرہر دکار نہ لرے ساق۔
نود غفلت اوسستی نہ کارمہ اخلہ۔ اوللہ تعالیٰ تہ دزدیکت
د پارہ دا خلاص اوجہ نیت کار واخلہ۔

د قریب: الہی یوہ ذریعہ دادہ، چہ تہ دلش اتارہ
دیروئی نہ لاس پہ سرشہ۔ اوہی مات او شہوات پریردے
دونہہ ذریعہ دادہ چہ د اللہ تعالیٰ پہ حضور کین پہ

خپلو تیرو گناہونو پینہاندے۔ ذریعہ پہ صدق توہ کار
اود امر الہی پیروی اختیار کپے۔ ذکر الہی او اتساع
شریعت سرہ سرہ د اہل اللہ صحبت ہم د قریب الہی د
حصول دیارہ دیر مفید دے، چہ ریاضت، مجاہدہ او
تزکیہ نفس سرہ تانہ قریب خداوندی حاصل شی نو بیچہ
تہ دکوم خیز ارش وکریے، ہنہ بہ تا تہ درکولے شی او
روحانیت کین بہ حکمت کریں او کرامت عظمیٰ حاصل
کریے۔ او تہ بہ د ہنہ واصل باللہ خلقونہ۔ چہ پہ
ہنوی ہر وخت د اللہ پاک د نعمتونو او بخششونو
بارات وی۔

پہ خیل ہیڑ حالت مغرورہ کیریہ مہ۔ او خدمت خلق
کین دھیڑ قسم کوتاھی مہ کویہ کین ستا پہ اعمالو کین
بہ د ظلم او جہل شہہ پیداشی۔ اللہ پاک فرمائی: "مؤمن
خیل امانت یعنی دستور شریعت آسمانونو، زمکو او
غروونو تہ وراوندے کئ، خوهنوی ددے بوجہ اوجہ
نہ عذر لوکئہ او ترے او پریردل، لیکن انسان دا امانت
سے خود اوجت کئ۔ بیشک چہ انسان د خپلو فراموشو تہ
پرسہ کولو پہ صورت کین ظالم او جاہل دے۔ نو پیکار
دی چہ کوم خواہشات نفسانی تہ درمانے الہی دیارہ
پریردے، ہنہ تہ دوبارہ مائل ہنہ۔ دھنہ نہ خیل قلب
اود ماغ محفوظ اوسات۔ فناقی اللہ شہ۔ اود امر الہی کامل

اطاعت اختیار کپے۔
د اللہ تعالیٰ نہ بغیر خہ چہ کائنا تو کین دی، دھنہ تہ
بے پرواشہ، او خپلو مطالباتو کین بغیر اللہ نہ بل چاتہ
رجوع مہ کویہ۔ دونیا مسمیتونہ د اللہ د جانب نہ یو اکھی
او گنہ۔ او عبرت ترے واخلہ، حکمہ چہ ددے نہ ستا پسمہ
لاذکول مقصود دی۔ بندہ کین چہ دا خلاص او رجوع
الی اللہ جنڈ پر موجودوی نوہر حالت کین اللہ پاک دھنہ
معاونت اومد دکاروی۔ اللہ پاک فرمائی: "تاسو ما یاد کریں،
نہ بہ تاسو یاد کریم۔ او خما شکر پہ خائے راویں ناشکری
مہ کریں۔"

مقالہ (۱۱) غیر اللہ نہ دویزارین و ثواب

کوم سرے چہ خپلہ ہستی د ذکر او عبادت دیارہ
وقف کریں، اود مخلوقاتو نہ عبادوی، او فناقی اللہ شی۔
نوفہ تہ پہ د نور مؤمنانونہ دوچند ثواب وکولے
شی۔ یوحوالصنا د رضائے الہی د پارہ د دنیا د ترک
کولو پہ وجہ، او بل خیل حات د ذکر او عبادت دیارہ
وقف کریں۔ پہ ہنہ د خدا لے تعالیٰ نعمتونہ او پریردے
وسے ہم زیاتے شی او ہنہ دا بدلہ او اولیاء اللہ پہ
د کین داخل شی۔

بیا چہ دغہ عارف باللہ د خدا لے پہ نعمتونو اود
امر الہی پہ جاری کولو کین مشغول شی او پہ ہیڑ کین

ترے شہ غفلت، معصیت یا شرک اونشی۔ نو پہ دحسب
ہم ہنہ تہ دونوہ ثواب وکولے شی حکمہ چہ یوحہنہ
پہ دے نعمتونو شکر اوباسی۔ او بل پرہہ ضرور او تکر
اونہ کریں۔ او بلہ داچہ ذریعہ پہ مینہ امر الہی پہ خلے
راویں۔ دلتہ کین دا سوال پیدا کریں، چہ ہر کویہ
عارف دنیا اود ہنہ اسباب ترک کریں، او فناقی اللہ شی۔
او پہ دے بنا پہ ابدال او اور برگزیدہ اولیاء اللہ کین شمار
شی، نو بیا پہ دنیاوی مال و متاع کین د ہنہ لے مشغول
شی حالانکہ داخیز دھنہ دمراج اومذہب خلاف دے۔
نود دے جواب دادے چہ **إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ** (امحال
پہ نیتونو مبنی دی) پہ دے وجہ دھنہ پہ دنیاوی
نعمتونو کین مشغول دل د امر الہی ماتحت او د شکر نعمت
پہ وجہ دی۔ اللہ پاک فرمائی: "کہ تاسو خما پہ نعمتونو
شکر اوباسی، نو تہ بہ د زیاتو نعمتونو پریردے درسا لے
اکرم: بل خائے ارشاد دے: "اے پیغمبر اکرم! نعمتونہ
چہ د اللہ پاک د طرف نہ تا تہ حاصل دی، دھنہ اظہار
او کہ او شکر پرے اوباسہ۔"

دا واضعہ حقیقت دے چہ د اللہ پاک عطا کریے شوی
نعمتونہ سرے پہ غفلت او معصیت کین وانہ چوی، نو
دھنہ پہ روحانی او باطنی عظمت ہیڑ اش نہ بخور پیری۔
او اللہ تعالیٰ محض د خیل فضل اکرم پہ وجہ ہنہ تہ

اجرا و ثواب درکوی۔ او پہ خپل لطف اور کرم احسان د
ہفتہ پرورش کوی۔ حکمہ چہ ہفتہ درضا او امرالہی پہ
خاطر د خپل نفس پیروی پریشیدہ او خپل خان سہ
ذکر او فکر تہ وقف کرے دے۔

دوہ مثال د پیش رودونکی بھی دے۔ چہ نفس د تقاضا
نہ خبر نہ دے۔ اور خدا نے یہ فضل د مور پلار پر ذریعہ
د رزق پہ نعمت مطمئن دے۔ هرکله چہ دے الله پاك
د نفس د آفتو زونہ آرا د کوی۔ نود خلقو زبونہ دے نہ مائل
کری او هغوی ورسو محبت او شفقت راواخی۔ بیا هر
سرے دے سره احسان او مروت کوی۔ اور الله درضا مند
پر دجه قول مخلوقات دوہ نہ رضامند وی او ددہ خدمت
او مدد کوی۔

هر هغه سرت نہ به دویره اجرا و ثواب ورکولے شی
چہ د غیر الله نه یو خواشی او ذکر او فکر کین مشغول شی۔
دلایه سرے به دواپه جهانہ هر وخت خداے تعالیٰ تہ
قریب وی۔ ددہ به هر قسم تکلیف لیرے وی۔ اور کائنات
قول خیزونہ به خدمت کین غار به بسته لکیا وی حکمہ
چہ الله تعالیٰ په هر حالت کین دده معاون او مددگار
دے۔

په دے وجه - مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ الْيَوْمَ
چہ د الله شی، نو الله د هغه شی)۔ او الله پاك فرمائی:

اے نبی! دوی ته او وایہ، الله خبا مددگار دے، چہ
په مانے خپل مقدس کلام نازل کپه دے۔ او هغه، هغه
خلق خوشبوی چہ صلحان وی۔

مقاله (۵۲) داو لیا، الله دا پتلا عسب
الله پاك خپل بعضه برکزیده بندیان په دے سبب
په مصیبتونو کین اچوی، چہ هغوی د مخلوق نه بیزار
شی۔ او الله پاك نه متوجه شی او د هغه نه دعا کولے
او غوازی حکمہ چہ الله تعالیٰ دعا کالے او د هغه سته
حاجتونہ غوښتل خوشبوی دپاره ددے چہ خپل فضل
او کرم پرے او کړی۔

هرکله چہ برکزیده اولیاء د الله پاك په حضور کین
حاجات غوازی، نود الله پاك جود او کرم ورته د اجابت او
قبولیت دپاره هرکله وائی خوکه بعضه وخت دعا قبولیت
کین غه تاخیر راشی۔ نود ا دیر خاص مصلحت په بناوی او
دمؤمنانو دپاره د پریشانی خیز نه دے۔ نو پکار دی چہ د
مصیبتونو په دوران کین ذکر الہی جاری اوساتلے شی، او
د امر ونهی پوره پا بندی او کړه شی۔ او خپل حاجات
او ضرورت بات د الله پاك نه با قاعده غوښتلے شی۔

الله پاك فرمائی: "اَدْعُوْنِيْ اَسْتَجِبْ لَكُمْ" (مانه سوال
کوی، زه به موسوال قبولم) بنده له پکار دی چہ د مصیبت
په وخت کین عجز او زاری هرگز پرے نږدی، حکمہ چہ

الله پاك فرمائی: "د یو بل مالونه اوجانده اونه په باطله
ذرافو مه غصب کوی: نود ا یو بنیا دی اصول دے چہ دد
پیش نظر د هرے ممکنه بددیانتی تردید پکار دے۔ د الله
پاك د رضا طلبکار دی چہ په ذکر و عبادت کین مکمل
اخلاص اختیار کړی او اخلاص یوازے دانه دے چہ
په عبادتو کین صرف دریا کاری نه پر هیز او کپه شی
بلکه د اخلاص یواهمه تقاضا د ا هم دے، چہ هیر یو
عبادت، خواه فرض وی یا نقل، د هغه په ادا کولو کین د
الله تعالیٰ نه د اجرا و ثواب یا معاوضه خه خواهش
اونه ساتی، بلکه دعا دت مقصد صرف رضا او اطاعت
الهی اویری۔

کوموا لیا، الله اوصو قیائے کرامو چہ د توحید حقیقت
او ماهیت بیاموندے دے۔ هغوی هر هغه عبادت شرک
گنری چہ په هغه کین د الله تعالیٰ نه د اجرا و معاوضه
وی۔ نو ذکر او عبادت او د احکام الہی پیروی کین د اجرو
ثواب نیت نه بیانی گنی بیاد او توحید نه منل دی۔
قول عبادت د الله پاك د جانب نه دی، که هغه موثر
په خائے د اویرو، او د الله د احکامو تعمیل او کړی۔ نود ا هم
سراسر د هغه تائید او نصرت دے۔ د احکام الہی د
تعمیل دپاره چہ د کوم قوت او همت ضرورت دے، هغه
خو هم د الله پاك عطا کرده دے۔ نود عبادتو د اجرا و ثواب

سازوی، چہ غفلت او معصیت ترے لیرے کړی، او خپل
مقرب لے جوړ کړی۔

مقاله (۵۳) د الله پاك د رضا طلب
د الله پاك د رضا طلب کوی، او د هغه د خوشنودی د
پاره د نفس اماره د خواهشاتو د اتمام نه کناره کش نشی، خو که
چہ په رضائے الہی کین فنا شو، نو حقیقی بقائے بیا موندل
خپل خواهشات او ارادے د رضائے الہی تابع کړه، بلکه
چہ دنیا کین هم دغه یولوے نعمت دے او هم د ا د قریب
الهی د تولونه پر ویمه اوبهترینه ذریعہ دے۔

خو که د الله په رضائے کین فنا شو او خپل خواهشات
لے د هغه د امر د امر په تعمیل کین پریشودل، نود دنیا او
عقبی هر قسم عذاب په هغه حرام شو۔ او خو که چہ د
الله د رضا طلبکار وی، نود هغه دپاره د ا هم لازمہ دے
چہ الله تعالیٰ د خپل مشیت ماتحت کوم نعمتونه اورزق
هغه ته عطا کړی، نو په هغه د شکر گزار شی، او دنوش
خلقو حقوق د هرگز نه غصب کوی، او نه دسپه ن ظلم زیاتی
په هغوی د نعمتونو او درزق د بند ولو کوشش کوی، کوچه
د هغوی په مقدر کین وی، بلکه چہ د حقوق العباد منسب
کول په مشیت الہی کین د خل کول دی، او صریحا شرک دے
چہ د الله تعالیٰ په نزد ناقابل عفو دے،

طلب کو بوند بہتر دہا، چہ دوسے پہ جائے بندہ زیات ثنا و شکر ادا کری۔ چہ د اللہ د جانب نہ پرے نعمتو نہ لازیات شی اود نیا او عقیب کین ددہ د پارہ د برکتو نو باعث شی۔

کہ تہ د رضائے الہی طلبگارے۔ اود اللہ تعالیٰ مغضوب او معنوب نہ جو پرے۔ نو د خلقو حقوق پہ ہیچ وجہ مہ غصب کوہ۔ حکمہ چہ کوم خلق د اللہ پاک پہ ویرا کرے شوی رزق شکر گزار شی۔ اود نور حقوق پہ ظلم زیاتی غصب کوئی، نرہنہ پہ دوارہ جہانہ پہ خسارہ کین دے۔ او خوک چہ غاصبان وی دھنوی تہے نیکی بر باد دے دی حکمہ چہ د ابد ترین خلق دی۔ اود کلام اللہ مطابق ظالمان او جاہلان دی چہ د عقل او بصیرت نہ بالکل خالی دی۔

کہ دوی د اللہ تعالیٰ پہ عطا شوو نعمتونو رضامند دے، دھنہ شکرے ادا کولے اود مخلوق خدا حقوقے پہ ناجائزہ نہ غصب کولے، نو یقینا دے آیت: لَنْ يَرْضَىٰكَ اللهُ لَا يَرْضَىٰ لَكَ اللهُ شُكْرًا (کہ تاسو شکر او پاسی نوزہ بہ زیات نعمتونو در کرم) مطابق بہ دھنوی رزق زیاتید لے اودھنوی مرادونہ بہ پورے کیدل۔

اللہ پاک د موثر او تاسو دھنہ خلقونہ کری، چہ ذکر او اطاعت کین د اللہ پاک درضا طلبگار دی اود اللہ

تعالیٰ د نعمتونو شکر گزار دی۔ او حسب شریعت د خپل حال د حفاظت د پارہ د اللہ تعالیٰ د تائید او نصرت خواستگار دی۔ آمین۔

مقاله (۵۴) د تقویٰ شرح او وضاحت

کوم سرے چہ عقیب کین فلاح د بہبود عواری ہنہ لہ پکاری چہ د نفس او دنیوی اسباب پرستش پریدی اود دفعہ شان کوم سرے چہ د اللہ پاک رضا عواری، ہنہ پکار دی، چہ د خپلو نیکیو اعمالو د جزا تصور پریدی۔ حکمہ چہ دا سے کول د توحید خلاف دی۔ او پہ اخلاص خراب اثر عورجی۔

ترخو چہ دیوسری پہ زہد کین دشہواتو اود دنیاوی لذاتو ہوس موجود وی۔ نو ہنہ خپل عاقبت خاست کولے نشی۔ او ترخو چہ یوسرے د عاقبت د جنت او ماہیہا خواہشمند وی۔ نو ہنہ خالصتاً د دیدار اورضائے الہی طلبگار تہ دے۔ پہ دے بنا د اے سری د زہد او تقویٰ د حیثیت او ماہیت نہ ناخبرہ دے۔ اود ہنہ د تقاضونہ نابلدہ۔ د دے وجہ دادہ، چہ دنیاوی اشیاء ہر حالت کین خواہش نفس او ہوس سرہ متعلق دی۔ انفس شرک تہ میلان کونیکہ دے۔ نو مؤمن لہ پکاری چہ خپل رضیت، عیوب، اسس او محبت فقط ذات خداوندی تہ دقت کری اود نفس د دا سے ترغیباتو نہ پرہیز او کری چہ انسان غفلت او شرک تہ

بلی۔

دھنہ رنگ د نفس د ترغیباتو اولذات سفلی نہ کنارہ کشی د سری زہد او تقویٰ تکیل تہ رسی۔ او ہنہ بہ درکار خداوند کین د عزت او قبولیت درجہ بیا موی۔ نو ہرکلمہ چہ یوسرے پہ تقویٰ کین پختہ شی۔ نو بیا حقیقی معنوی ہنہ تہ اطمینان قلب حاصل شی۔ نول مصیبتونہ لے رفع شی اود اللہ تعالیٰ د چہ حسابہ نعمتونو پیریزونے پیرے شروع شی۔

حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی: « دنیا کین پہ زہد د مؤمن قلب سکون او اطمینان بیا موی، او جسم پیرے راحت د نو دایو واضعہ حقیقت دے، چہ ترخو یو سری پہ زہد د غیر اللہ غلبہ وی، ہنہ حقیقی خوشحالی او اطمینان قلب نشی بیا موندے۔ دفعہ شان د نفس انسانی عجاب ہم ترہف پیرت کیدے نشی، ترخو چہ ہنہ مکملہ طریقت دنیاوی علاقے پیرے نردی۔

مؤمن لہ پکاری، چہ زہد فی الدنیا د تکیل نہ پس زہد فی الاخرت اختیار کری۔ اود ہنہ تفصیل دفعہ دے کئی ظاہرہ دہ چہ دھنہ عبادت خالصتاً درضائے الہی د پارہ نہ دے۔ بلکہ د حور و غلمان خواہش اونہ کری، نو ہنہ چہ مؤمن زہد فی الاخرت اختیار کری۔ نو اللہ تعالیٰ پھنہ د خپلو چششونو او نعمتونو د اے پیریزونے راواخلی، لکہ چہ پہ خپلو انبیاء، اولیاء او عارفانو لے کوی۔ او خپل

محبوب او مقرب لے جوہر کری۔

د زہد فی الدنیا اوزہد فی الاخرت پہ برکت بندہ ظاہری او باطنی لحاظ سرہ ترقی کوی۔ اود نیا او عقیب کین پہ دا سے نعمتونو نیاد شی، چہ درشاو نبوی مطابق ہنہ نعمتونہ نہ پیرے سترگہ لید لے وی، نہ یو خوب او پیر لے وی او نہ دیو انسان پہ زہد لے ہم و گمان راخے وی۔ اود دفعہ دا سے خدائی نعمتونہ دی چہ انسانی عقل پرے د پوہیدلو نہ عاجز دے۔ او تشریح او اظہار لے پہ عبارت کین ناممکن۔

مقاله (۵۵) دولایت تکمیل

زہد تاسوتہ دلذات نفسانی د ترک کولو مختلف پورٹی بناش۔ اود اہم درتہ واضعہ کوم، چہ دھو او ہوس او نفس اتارہ د پیر وی نہ پرہیز کولو سرہ دولایت تکیل شنگہ کیری۔ نو د نفس دلاجو او پابندونہ د خلاصی د پارہ پہ شروع کین انسان خیلہ د انتہائی جدوجہد او قوت اوری تہ کاراخی۔ دخواہشات نفسانی تہ ددہ مزاج د تکلیب نہ واقف او عادی دے۔ نو دعادت د پیکش د پارہ ددہ د پارہ مجاہدہ دیرہ ضروری دہ۔ خود دہ نیت او مقصد مبارک دے۔ پہ دے وجہ اللہ تعالیٰ پد خپل خاست تائید او توفیق دہ نصرت او مدد کوی۔

اللہ پاک فرمائی: « وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهَبَنَّ مِنْهُمْ

فتح ۱۹۷ الغیب

سُبْحَانَ (کرم خلق چه کمونند در نما جوئی د پاره جده جهد کوی. نومونر هخوی ته د سمولارو هدايت کوی. درهنای بیی اودنفس اتماره دخلاصی نه علاوه الله تعالی کے د خپلو بعضه اولیاء او برگزیده بندیان وصحبت هم نصیب کړی. چه دهغه په ذریعه په ذریعه مؤثره طریقہ دده روحانی او باطنی تزکیه کیری.

بیاداسه مومن بنده دخپل نفس نه فانی شی. او ذات الهی کینی باقی. هغه د ټولو حرام او مشتبہ څیزو نه د ژوند ضرور یا تو کینی پرهیز کوی او صرف حلال او مباح څیزونه اختیاروی. چه دهغه په وجه دهغه د ذکر او عبادت په قبولیت کینی هیڅ شبه پاته نشی. دغه شان د شهوات نفسانی نه پرهیز کول د عمر ماتونه پچکیدل د الله تعالی رحلال او جائز څیزونو استعمالول او ذکر او عبادت کینی د مشغولیدو په برکت هغه د ولایت مقام ته اورسی. اود اهل همت او عزیمت اولیاء الله او خواصو په زمره کینی داخل شی. دلته دے په باطن کینی د الله د جانبته دا آواز اورسی: "چه هرکله تادرنه الله تعالی د پاره فضائی اود نیایوی خواهشات پرینودل، نودعقبن متعلق هم خپل خواهشات پرین. د. او د اخلاص او توحید د تکمیل د پاره د ټول کانساتو او خپلو خواهشاتونه د چه اوکړه. او هغه سره د هر قسم د شرکت اوبعدت د تصور او میلان

فتح ۱۹۶ الغیب

نه کناره کش شه. اوفتانی التوحید شه. بیاخاموشی اودب سره ځبونید د قرب اوصدق مقام کینی داخل شه چه هغه به ستا د پاره د انسی خوشحالی اواطمینان وی. او هڅه قسم غم اوتشویش به نه وی. نوته دخپل خالق او پرورس دکار د رضا او خوشنودی د پاره د ټولو مخلوقاتو اولذات نفسانی نه روگردانی اختیار کړه.

یومعلمی او موحد سړی ته چه دادرجه حاصله شی. یو په هغه د الله تعالی د طرفه د علوم اومعارف کشف اود فضل وکرم انوار شروع شی. دغیبانه هغه ته خلعت الهی اغوستل شی. بیا هغه ته د اتلین کول شی، چه د الله تعالی د دسه خاص نعمتونو اوعطیاتو هر وخت شکر په ځایه راوړه. ځکه چه د دسه نافرمانی کول د دسه د عطا کوونکی سپکاوی دے. دغه وخت د ذکر اوشکره وجه په بنده د الله تعالی درضا، فضل وکرم او قربا خاص پیونړونکي اوشی.

بیاد الله تعالی د نعمتونو اوعطیاتو د قبولولوم مختلف حالتونه وی. یو خود چه بنده بعض خپل خواهش سره هڅه قبول کړی اودا مکروه اونا جا بزوی. اود دوئم صورت دا دے، چه هغه د شریعت د حکم ماتحت قبول کړی. او دامباح او حلال وی. د دسه نه د پاسه صورت دا دے چه غیبی اشارسه او باطنی حکم سره قبول کړی. بیاد دے

فتح ۱۹۸ الغیب

هم اوچته درجه داد چه د الله تعالی ټول نعمتونو عطا کینی دخپل خواهش اوارادسه مطابق نه بلکه د مشیت الهی موافق قبول کړی. داد مرید د مراد موندلو. د ابد الیت د حاصلولو اود فعل خداوندی کامل متابعت دے، چه د ولایت استهاد دے.

کوم سره چه د ابد الیت د دے درجه ته اورسی، نو دے دارشاد الهی مستحق او کړی. "اے نبی! دوی ته اووایر چه ځما حافظ او معاون الله تعالی دے. چچپل مقدس کلام لے په مانازل کړی دے. او د ټولو صالحانو مل دے. په دسه بنامتنی اوصالح هغه سره دے، چه د الله پاک د امر اونهی مکمل اطاعت کوی. اود عمر ماتو او مشتبها تونه پرهیز کوی. الله تعالی خپله د داسه سړی مدد، حفاظت او پرورشی کوی. داسه سره د قبض اویسطفائی کیفیتات او د حالاتو نشیب اوفزایته څه اهمیت نه ورکوی او د مشیت الهی ماتحت هر وخت خوشحاله اومطمئن اوجا اوافعال الهی سره موافقت کوی.

دا هغه بلندترین مقام دے، چه دلته دا ولایه او ابد الو باطنی احوال انتها ته رسی. او ولایت په تکمیل بیامومی. اودلته په بنده هر وخت دانوارو اوسرکاتو نژول وی.

فتح ۱۹۹ الغیب

مقاله (۵۶) د باقی بالله مطلب

هرکله چه یومومن بنده د مخلوقاتو او خواهشات نفسانی نه، خواه هغه دنیاوی وی یا اخروی، په تعلقه شی او د الله پاک په ذات واحد کینی محو شی. اود ضمیر الله تصورات دخپل قلب اودماغ نه بهر کړی نو هغه یقیناً فانی بغیر الله او باقی بالله شی. او هم داد توحید انتها دے. دایسته د الله پاک محبوب اومقرب وی. اود مخلوقاتو په زیرو کینی هم دهغه د پاره محبت اوعزت وی. دے د الله ذکر اوحمد له په ټولو څیزونو ترجیح ورکوی اود هغه په فضل او کرم صاحب نعمت اودولت شی. د الله پاک د جانبته هغه ته خوشخبری ورکول شی، چه ځومونر نعمتونه اوجششونږ به تل په تا فراوان وی. اود نرق به د فراخه.

دے حالت کینی بنده د الله تعالی کامل اطاعت گزار وی. دده اراده اوتدبیر د الله پاک په مرضی وی. اوله چه د الله رضای، په هغه د دکه رضای، دے د الله نه سوانیر الله نه وجود اومینی اونه فعلاً بیا الله پاک په خپل قدرت کامله خپل ظاهری اوباطنی نعمتونو په بنده داسه فراوانه کړی، چه دهغه وهم وگان کینی هم نه راځی. ځکه چه د دکه ذاتی اراده دخدا دے په اراده کینی فنانی اود توحید برکات په شروع شی.

اوس دے بذات خود د الله پاک اراده، بلکه دهغه

دھنہ مراد جوہر شی۔ حکمہ چہ د ارادے او خواہش ددے
ذات سرخہ خٹہ تعلق پاتے نہ شو۔ بلکہ دے سراسر ذات
خداوندی سرخہ منسوب کرے شو۔ د اللہ تعالیٰ ارادہ سرخہ
خبر دے۔ او ہفتہ کیں شریہ ہیجہ دخل نشتہ۔ ہفتہ ہر
لصہ دارتقا نشان لری۔ او د بندہ ظاہری او باطنی احوال
بتدریج ارتقا بیاموی۔
نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم تہ ہم د معنوی اور
عروج د درجہ حکمہ عطا شوے وے، چہ دوی د ذاتی ارادے
او خواہش نہ پاک کرے شوے وے۔ او خانے دھرا لحاظ
نہ د مشیت الہی تابع کرے وے۔ دوی یوازے د اللہ پاک
محبوب او مقرب نہ وے بلکہ د مراد درجہ کے ہم یا موندے
وے چہ فانی اللہ کیدو سرخہ حاصلیری۔
واضحہ وے چہ د حضور صلی اللہ علیہ وسلم افعال پہ
حقیقت کیں د اللہ پاک افعال وے او کو مو صاحبو چہ بہ د
حضور صلی اللہ علیہ وسلم پہ لاس بیعت کرے۔ ہفتہ د
د اللہ پاک پہ لاس بیعت کرے وے۔ د حضور صلی اللہ علیہ وسلم
ارشادات د تقدیرات الہی ظہور وے۔ اکر کہہ کنارو او
منافقتو تہ د داعیج خبرے بنکاریدے۔
د دین د حقیقت او حکمت طلبکار لہ یاد سا تل پکارے
چہ دیو ولی دیارہ روحانی او باطنی عواملو انتہا دیو نی د
روحانی او باطنی عواملو ابتداء وے۔ او د ولایت او ابد الیت

د انتہائی درجے نہ پس د نبوت تہ سوا بلہ درجہ نشتہ۔
نو کوم چہ د خیل باطن تزکیہ کول خواری۔ او نفس امارہ
د شریہ د خلاصی خواہشند وی۔ ہفتہ لہ پکار دی چہ
د دا سے خلق صحبت اختیار کری۔ چہ فانی بغیر اللہ کرا
حکمہ چہ د حیات ابدی رہن ہم دغہ دے۔
مقالہ (۵۷) اولیاء اللہ اوقیض و بسط
اولیاء اللہ خیلو باطنی احوالو کیں کلہ قبض کیں وی،
کلہ بسط کیں۔ د تصوف پہ اصطلاح کیں قبض ہفتہ باطن
کیفیت تہ وائی چہ پہ قلب روحانی جناب او غفلت خورے
او دھنے پہ دوران کیں د کشف او مشاہدے د لذت نخل
وی۔ دا حالت باطنی او ذہنی لحاظ سرخہ انتہائی پریشانی
پہا کوی۔ خود دے کیفیت لازمی نتیجہ بسط و کشاد وی۔
چہ د قبض ضد دے، د دے وے نہ اولیاء اللہ د قبض
درد انگیز تاثرات پہ خوشحالی برداشت کوی۔
د اثر او نتیجہ پہ لحاظ سرخہ د قبض کیفیت ہر حالت کیں
د روحانی ترقی سکون او اطمینان باعث وی۔ د دے وے
نہ د دے نہ د مکلفے فائدے اہستلو تلقین شوے دے۔
او پہ دے بنا مشیت الہی سرخہ موافقت کول سراسر بسط
دے۔ نو د ولی اللہ دیارہ لازم دی چہ ہفتہ د تقدیر پہ
امور کیں ہیجہ قسم جگرہ نہ کوی۔ او د قبض او بسط
دوران کیں د حالاتو تغیراتو سرخہ موافقت او کوی حکمہ چہ

د واقعاتو احوالاتو قول حکمتو نہ صرف اللہ تعالیٰ پیرنی
چہ عالم الغیب دے او د افعالو او تقدیراتو خٹہ اشتہا
نشتہ۔
پہ دے ضمن کیں دا خبرہ ہم یاد سا تل پکار دی چہ
یومون بندہ د خورمہ دلالت نفسانی نہ دوزا کومب،
ہفومرہ پہ د قبض د حالت نہ خلاصہ بیاموی۔ او د بسط
حالت پہ حاصلوی۔ حکمہ چہ د بسط کیفیت سراسر نفس
اتارہ د لاجب نہ پہ خلاصی مقصودے۔ ہر کل چہ د یو
ولی اللہ باطن د نفس د خیا شو تو نہ با لکل پاک شی۔ او ہفتہ
کیں د خیل خالق او پرور د کار نہ سوا خہ باقی پاتے نشی۔
نو د بسط کیفیت پرے مکمل طور سرخہ ظاہر شی۔ او کلمات
تہ ظاہریری۔ نو د خواہشات نفسانی نہ خلاصہ موندی
د بسط علامت دے۔ چہ د بسط د حصول بہترینہ ذریعہ
دے۔ دا ہفتہ مقام دے۔ چہ اللہ تعالیٰ بغیر د بندہ د سوال
نہ خیلہ ہفتہ حاجت روائی او مشکل کشائی کوی۔
ہر کل چہ یو ولی اللہ د نفس اتارہ د پیردی نہ کئی
خاور سرخہ خلاصہ بیاموی۔ او پہ ہر لحاظ رشتے الہی
کیں فنا شی۔ نو ہفتہ ہذا اب خود مشیت خداوندی جوہر
شی مجاہد او غراب تہ سرخہ غرگندییری۔ او د ہفتہ احکام پر
کائناتو کیں جاری کیری۔ دا ہفتہ مقام دے۔ چہ د حدیث
قدسی مطابق اللہ پاک ددہ نور شی، چہ چہ اوریدہ کرا

او ددو سترگے شی، چہ پے لیدہ کوی۔ او ددو ڈبہ شی
چہ پرے وکیل کوی۔ اللہ پاک تہ خیل ولی د پیرزدے وے
او ددو د اللہ پاک شان کریم نہ دے، چہ ہفتہ خیل ولی پہ
گمراہی کیں اچوی۔ بلکہ اللہ پاک د ہفتہ د ظاہراو باطن
حفاظت کوی۔ او د ہفتہ د سلامتی دیا راکہ ہفتہ تہ د حدو
شرعیہ د حفاظت او متابعت توفیق عطا کوی او د تولوتہ
لوہ خبرہ دا چہ د اس الہی اطاعت اونہی نہ پریزدہفتہ
دا حوالو د سلامتی ضامن وی۔ او پہ ہفتہ د بسط و کشاد او
قرب خداوندی پیرزدے وی۔
اللہ پاک فرمائی: « دہ رنگ موندی یوسف علیہ السلام
پہ خیل حفاظت او مدد د بدراہہ کیدو نہ محفوظ کٹے۔ بیشک
ہفتہ جھونر د مخلص بند پانو نہ وے۔ بل خائے ارشاد دے
۱۰۱ اے ابلیس! خما پہ مخلص او برگزیدہ بند پانو بہ نہ ہرگز
غلبہ بیانہ مے۔ حکمہ چہ ہفتوی خما توحید خیل قلب او
روح کیں خائے کرے دے: او اللہ پاک حضور صلی اللہ
علیہ وسلم تہ خطاب فرمائی: « خما مخلص بند بیان بہ
ہیچکل شیطان گمراہ نہ کرے شی۔ حکمہ چہ زہ خیلہ د
ہفتوی حفاظت کوم۔ (اللہ پاک د موندو ہم د مخلص بند پانو
نہ کیری او د شیطان د گمراہی نہ موندی پہ حفاظت کیں کوی۔
آمین)
ہر کل چہ دیو ولی اللہ خدا کے تعالیٰ خیلہ محافظ او

مددگار رہی۔ نبی شیطان پہ ہفہ خہ اڑکے شی۔ اوپہ
ہر ماتو کیں ہفہ خرنک غورخید لے شی۔ اللہ و موئز تلو
مؤمنانو لہ دامرد تمیل او دھنی نہ دپہیز کولو توفیتی
راکری۔ او دھنی خلتور و حانی صحبت مور نصیب کری، چہ
د قبض دپہیشان کن نکلیونونہ لے خلاصہ بیامونہ
دے، اوپہ بسط و کشاد بنا د شوے دی، نو ذکر او
عبادت انتہا، تزکیہ نفس، سکون قلب او بسط چلو دانی
لذات دی۔

مقاله (۵۸) توحید او فنلے نفس

خپلے ظاہری او باطنی سترگے دغیر اللہ نہ وارو، او
صرف د باری تعالیٰ پہ ہستی لے نیجے کری۔ مخلوقا تو نہ
مہ گورے۔ بلکہ خالق او پروردگار تہ او گورے۔ کہ مخلوقات
مشاہدہ کول غورے، نو ستاد نظر منتھا و د مخلوقا تو
خالق او صانع وی دپارے ددے چہ دہفہ د عظمت او
صنعت عرفان حاصل کریے۔ او دہفہ پہ توحید پورا
دے۔

زہ پہ تا دا تاکید کوم چہ ددے کا ثبات جھوتو
رطوفونو تہ ہم مہ گورے۔ بلکہ دھظ غیر فانی او ابدی
ذات مشاہدہ او کری چہ دزمان و مکان او دجہات د
قید و بند نہ بالکل آزاد او بالا تڑدے ترخو چہ ستانور
صرف پہ مخلوقا تو بیخ دی نوپہ تاد اللہ تعالیٰ د ذات و

صفات د اسرار و کشف نشی کیدے۔ د توحید دجہت پہ
خاطر د فورہ تلو جھوتونو نہ روگور داہ شہ۔ نو دہفہ وخت
بہ ستاد زہ پہ سترگہ د اللہ پاک د لوئے فضل جہت پرا
شی۔ او تہ بہ ازلی او ابدی حقائق د نور ایمانی پہ رسنا
کین خرنکند او بیجے۔

بیاد توحید نوریہ ستا د باطن نہ ستا پہ ظاہر ہم
اشارند از شی۔ او ستانہ بہ کرامات ظاہریہی۔ خویہ اللہ
یوخل د نظر بنخولونہ پس کہ بیاپہ غیر اللہ او مخلوقا تو
نظر بنخوے تو تہ بہ د شرک مرتکب لے۔ ستا د زہ پہ
سترگہ بہ پردہ راشی، چہ دھظ پہ نتیجہ کین بہ تہ د
قبض پہ کیفیت کین اختہ لے۔ او د اسزابہ د دھظ شرک
او غیر اللہ کین دھو کید و پد وجہ وی۔

بیاجہ تہ اللہ تعالیٰ پہ ذات او صفات کین یکتا
او کنرے۔ او دخیل توجہ مرکز ہفہ او گرخوے۔ دہفہ پہ
فضل و کرم نظر او سائے۔ خپل نول امیدونہ او توقعات
ہفہ سرے وابستہ کریے۔ او خپل خان دغیر اللہ تہ بیگانہ
کریے۔ نو اللہ تعالیٰ بہ د خان تہ نور ہم قریب کری۔ او تا
تہ بہ مقام صدق کین خانہ د رکری۔ پہ خپلو تماؤسم
نعمتونو بہ د بنا د کری۔ ہر مشکل کین بہ ستا مدد او اعانت
کوی۔ او ہیشہ بہ ستا حافظ او ناصر وی۔

نود اللہ پاک ذات دخپلے توجہ د مرکز کولو نہ پس تہ

فانی بغیر اللہ او باقی باللہ شہ، او دہفہ د مؤمن د پاک لرونہ
مقصود دے۔

مقاله (۵۹) صبر او شکر

انسان تہ پہ ڈوند کین دودہ مختلف قسمہ حالتونہ
پہنچری۔ یا خود دے مصیبتونو کین اختہ وی یا راحت کین
ڈوند تیروی۔ او د کیفیات د زمانے د حالاتو د تقیرا تو
پہ سبب وی۔ پہ دے وجہ ہر مؤمن تہ کلام اللہ او احاطہ
نبوی کین تاکید شوے دے۔ چہ د مصیبتونو پہ دوران
کین صبر او توکل خپل دستور جو رکری او پہ اللہ پاک خپلہ
تکیہ او ساقی۔ او ہفہ تہ دخپلے مشکل کشایی زاری کوی۔ او
پہ صبر اورضا تڑدے مدد او غواری۔ دہفہ خلاف شکوہ
شکایت نہ کوی او نہ د مخلوقا تو تہ خائے پہ خائے خپل
حاجات پیش کوی۔

کہ راحت وی، نو داسے حالت کین اللہ پاک تاتہ
حکما فرمائی چہ - ہر وخت خما شکر پہ خائے راویہ۔ او
خما ناشکری مہ کوہ - د نعمت شکر صرف تڑدے ہر دور
نہ دی سائل پکار، بلکہ د نعمت شکر پہ زہ او اعضاؤ
ہم ادا کول پکار دی۔ د زہ شکر داسے چہ دغیر اللہ تسوا
ہم اونہ کوی او پہ ذات الہی کین جو شی۔ او پہ خپلہ
خاموشہ ژہ ہر وخت د حد و شکر کلمات وظیفہ کری۔
بیا دعاضاؤ شکر داسے، چہ دمنہیا تونہ لے پچر او ساقی۔

اود اللہ تعالیٰ د احکامو تعجیل پیرے او کری۔
تولے ذریعہ او وسیلے د اللہ پاک پیدا کردہ دی۔ او ہفہ
خالق کل دے۔ ددے وجہ نہ دہفہ حقیقی شکر پہ خائے
راورل پکاری۔ لکہ چہ خوک تعذر راوریکی تہ نظرنہ کوی،
بلکہ د تحفہ دوستونکی یعنی مالک خیال ساقی۔ او دہفہ شکر پہ
ادا کوی۔ نو کوم سہمی چہ ظاہر سبب تہ او کتل۔ او حقیقی سبب
الاسباب او قاضی الحاجات تہ لے توجہ اونہ کری، نو دہفہ
علم او معرفت ناقص دے۔ او د ایمان حقیقت تہ لے رسائی
نشستہ۔ د قلبی شکر ہم دا تقاضی دے، چہ حرکات سکنت،
ظاہر او باطن، منافع اولنات خورہ خیزونہ چہ انسان تہ
حاصل دی، ہفہ قول د اللہ پاک د جانب تہ او کزی۔ او پہ
ہفہ شکر او باسی۔

اللہ پاک فرمائی: ہر ہفہ خیز چہ تاسوسہ دے، د
اللہ پاک عطا کردہ دے۔ اوحق سبحانہ فرمائی: اللہ پاک
تاسوتہ خپل ظاہری او باطنی نعمتونہ مکمل طور سیرہ در کرل،
د پارچ ددے، چہ پہ ہفہ شکر او باسی: اوحق تعالیٰ فرمائی
کہ تاسو د اللہ پاک نعمتونہ شمیرل او غواری، نو پورہ بہ
لے نہ کہے شی۔ نو بیا دہفہ ناشکری ولے کوئی۔ نو پہ
مؤمن واجب دی، چہ پہ ژہ د شکر ادا کولو نہ علاوہ پہ
اعضاؤ ہم دخدا لے تعالیٰ شکر ادا کری۔ او دعاضاؤ شکر
دادے، چہ پہ ہفہ د خالق اطاعت او کری۔ او پہ ہفہ د

مخلوق تازو دایے اطاعت اونہ کری۔ چہ دھنے نہ دخالوق
نافرمانی ظاہر پیری۔ حکمہ چہ کوم خیر کین د الله نافرمان
وی، ہنہ جائز نہ دے موصل خیر د الله پاک اطاعت
اوددے نہ عداوہ نورقول خیروند د تابع حیثیت لری۔ کہ
مؤمن ددے خلاف کوی۔ نو دصراط مستقیم بہ خاکے
بہ گمراہی کین کینبوی۔

الله پاک فرمائی: «خوگ چہ د الله پاک نازل شوی
آیتونو او احکام مو مطابق حکم اونہ کری، نو ہنہ خلق کافر
دی۔ بل خاکے ارشاد دے: «خوگ چہ د الله تعالی نازل
شوی آیتونو سزا حکم اونہ کری، ہنہ فاسق، ظالم او
گمراہ خلق دی۔ نو ہر مسلمان لہ پکاری۔ کہ مصیبت
وی۔ اوکہ راحت، ہنہ لہ دینی آداب ہیرون نہ دی پکار۔
کہ مصیبت وی، نو پہ صبر او توکل د قائم اوسی۔ اوکہ
راحت اونعمت وی، نو فسق او مصیبت نہ د جان پیر
کری۔ اوپہ ژبہ او اعضا د دخداکے تعالی شکر بہ خاکے
راوری۔ مصیبت کین د دخلقو مخکین د شکایت اظهار
نہ کوی اوپہ صبر اورضا د مشیت الہی سرہ موافقت
اوکری۔ دھنہ پہ فضل و کرم و کاملہ تکبہ ساقی۔ اوہنہ
تہ د دخپہ حاجت روائی خواست کوی۔ الله تعالی پہ دے
طریقہ دخپو انبیا و اولیا و اولیگز یدہ نہ مصیبت نہ
لری کوی۔ او دھنوی مشکل کشائی کوی۔ حکمہ چہ شے

پسے ورج اوخزان پسے بہار رانی۔
دقانون قدرت ماتحت دهرخیز دپارہ ضد اوانتہا
وی۔ دہنہ رنگ دستخی نہ پس آسانی اود مصیبت نہ پس
راحت لازمی وی۔ خو پہ شرط ددے چہ د الله پاک بہ
ذات واحد کامل توکل اوچہ عقیدہ لری۔ یوحدا پیش
کین رانی چہ صبر کامل ایمان دے۔ او توکل دصبر
روح دے۔ او الله پاک فرمائی: «الله پاک دصابرانو
ملک دے۔»

د احقیقت ہیرون نہ دی پکار، چہ انبیا لے کرامو
او اولیا لے عظاموتہ لوکے لری د صبر او توکل پہ
برکت حاصلے شوی۔ او د شکر پہ وجہ پہ زیانعمت
بناد شوی۔

نو تہ ہم اخلاص اوصداقت سرہ دھنوی اتباع اوکری
چہ صراط مستقیم د نصیب شی۔

مقالہ (۶۰) د کتاب الله او سنت رسول الله
اتباع

دیو مؤمن خیل طبعی مادات پوینودل اود شریعت
اتباع (پیروی) کول د سلوک ابتداء دے۔ ددے پس مقدمات
الہیہ سرہ موافقت کول د سلوک اوچہ درجہ دے۔ او بیا
د شریعت اوحدود د الله متابعت سرہ د بشریت تقاضا
پہ حلالہ او جائزہ طریقہ پورہ کول د انسانیت دصفا تو

انتہادہ او دسیرت او کردار تکمیل۔ حضور صلی الله علیہ
وسلم د بشریت دحلاو او جائز و تقاضو پورہ کولو باوجود
د احکام الہی اتباع کین دامت دپارہ دیوے کا لے نونے
حیثیت لری۔ داہے کاملہ نمونہ (اسوہ حسنہ) چہ دھنہ تعالی
الله پاک فرمائی: «کوم خلق چہ د الله درضا طیبکاری۔ او
پہ ورج د قیامت ایمان لری، نو دھنوی د پارہ خمونہ د
نبی و روند یو بہترین مثال دے۔»

نو دسیرت د تکمیل دپارہ چہ د بشری تقاضو مشلا
خوراک، خنیاک، لباس، حرکات و سکنات او نکاح پہ
حتل نہ خہ کوے ہنہ دستن رسول الله د اتباع بہ نیت
کوہ۔ الله پاک فرمائی: «خمونہ پیغمبر چہ پہ کومو خیرونو
تاسو تہ د عمل کولو تلقین کوی، ہنہ کوی او د خہ نہ موچہ
منع کوی نہ ہنہ نہ منع شی۔ او حق سبحانہ فرمائی: «اسے
نبی! دوی تہ اوواید، کہ تاسو الله پاک سرہ محبت کوئی
نوخا تیری کوی۔ شما پہ پیروی بہ حق تعالی تاسو سرہ
محبت کوئی۔»

یاد سائہ، چہ د سنت پہ پیروی کین بہ ستا پہ باطن
کین د الله پاک د توحید او معرفت نور او خلیبری۔ اونہ
بہ دخالقی خدا د پارہ د عمل او تقوی یوہ نمونہ شے، ظاہر
او باطن کین بہ ستا قول احوال د شریعت ترجمانی کوی،
او خلقی بہ ستا د مصیبت آرزو مندی وی۔ بیا بہ ستا دسیرت

او باطنی امور تعلق براو راست الله پاک سرہ لری۔ اود
کشف، حکمت او معرفت مرکز بہ شے، چہ تہ دے درجہ تہ
اورسے نو تہ بہ دحدود شرعی نگہبان لے۔ او افعال الہی
سرہ بہ تاتہ موافقت حاصل وی او تاتہ بہ د اتباع سنت۔
نبی و توفیق عطا کرے شی۔

الله پاک فرمائی: «موزر خیل کلام نازل کہ، او ہم موخ
ددے د حفاظت ضامن یو۔ نو الله پاک بہ دگنا ہونونہ
ستا حفاظت کوی۔ او د احکام الہی احترام کوئی۔ نو د الله
پاک تائید او نصرت بہ ہمیشہ ستا سوشامل حال دی خو
د طریقہ پہ سیر او سلوک کین تالہ د بشریت د دنیاوی
او ظاہری تقاضونہ نفرت نہ دے پکار۔ حکمہ چہ دانقا
انسان سرہ تریے دی۔ اوددے نہ گویند کول رہبانیت۔
انسان کول دی، چہ ہنہ پہ اسلام کین حرام دے۔»

د جسمانی او بشری تقاضونہ کہ خوگ پاک دی، نو ہنہ
ملاکے دی۔ نہ چہ انسان۔ نو پہ دے سوچ کول پکار دے،
چہ د بشریت تقاضی د شریعت ماتحت وی حکمہ چہ داد
دعا او سوال پہ صورت کین بندہ بارگاہ الہی تہ لازمیات
نزدے کوی۔ او الله پاک سرہ د مؤمن تعلق نہ مضبوط
ولے کہ د بشریت تقاضی د سرہ نہ زائے شی، نو ہنہ بہ
فرشتو کین داخل شی۔ او دنیا نظام بہ درہم برہم شی۔
نو د انسان جائزے تقاضے پہ باطنی امور دیکر۔ ہرگز

ظہر رسالے نہ دی۔ اور اللہ پاک دھکت ماتحت و بشریت
تقاضے پہ تاسو کیں پہ دے موجود دی۔ چہد اللہ پاک و نوری
نہ پہ بندہ طریقہ فائدے و اخلاقی اور دنیا کیں دحق تعالیٰ پہ
نعمتونو بنا دے۔

د حضور صلی اللہ علیہ وسلم ارشاد دے « ستامود
دنیا نہ خوشبوی او غمخما زمرہ تہ زیاتے تزدے دی۔ اور
دنیا آرام او اطمینان پہ مانخہ کیں دے۔ نوہی علیہ السلام
تہ د سیرالی اللہ او احکام الہی اتباع سڑسڑ د بشریت
خوشحالی ہم دس کرے۔ شوے۔ اور دے دیوی نعمتونو قبولو
کیں ہوی؟ اللہ پاک د حکم مطابق د شکر اظہار او فرمایہ
نوشانیہ اللہ او اولیاء اللہ روحانی نعمتونو سرہ سرہ پہ پشری
نعمتونو ہم بناد وی۔ حکم چہ ہوی دانموتونہ پہ جائزہ طریقہ
استمالوی۔ او ہم پہ دے سیرت انسانی تکمیل بیاموی۔ چہ
د کتاب اللہ او سنت رسول اللہ پیروی او کرے شو۔

مقالہ (۶۱) د اشیاؤ پہ استعمال کیں دمؤمن
احتیاط

د اللہ پاک د امر او نہی ماتحت مؤمن د اشیاؤ پہ قبولو
او استعالو لو کیں احتیاط کوی۔ چہ دا ہے نہ چرتہ یو آدم
او مشکوک شے استعمال کوی۔ د حضور صلی اللہ علیہ وسلم
ارشاد دے: « مؤمن د اشیاؤ پہ قبولو کیں احتیاط کوئکے
وی۔ او منافق لے ہے احتیاط اخستوئکے وی۔ اور دینی

کرم صلی اللہ علیہ وسلم ارشاد دے: «کوم شے چہ تاسو پہ
شک کیں غورخوی، ہنہ پروردی۔ او چہ کوم کیں شک
نہ وی، ہنہ اختیار کریں۔ نو مومن د شریعت پہ اتباع
کیں د استعمال قبولو کیں د توقف او تحقیق نہ
کارا خلی۔ اور تقویٰ خلاف ہیچ چیز نہ خوبوی۔ ترخو
چہ امر باطن د ہنہ د جواز او قبولیت حکم ورنہ کریں۔

کہ مؤمن د ولایت او ابد الیت پہ حالت کیں وی۔ نو
مشیت الہی براہ راست ہنہ تہ دھر خیز د قبولو یا رد کولو
حکم و رکوی۔ اور ابد الیت حالت د فنا لے محض حالت
دے۔ چہ ہنہ صرف د اللہ پاک مشیت د ہر خہ د پارہ
حکم و رکوی۔ کہ مشیت الہی بو مومن د بو خیز د قبولو نہ
منع نہ کریں، نو واسے خلی۔ او کہ منع لے کریں، نو ترک
لے کریں۔ اور کیفیت د رومی حالت ضد دے۔ حکم چہ
ہنہ حالت کیں توقف غالب وو۔ او چہ ارادے لے ہم پکین
دخل وو۔ لیکن دے حالت کیں سراسر امر الہی غالب دے۔
او مومن پہ دے حالت کیں د قبولو گناہونو نہ محفوظ وی۔
نکہ چہ اللہ پاک فرمائی: « مؤمنو یوسف علیہ السلام دھر
قسم گناہ نہ محفوظ کہ حکم چہ ہنہ د مخلص بندگانو نہ
وو۔»

مؤمن د حرام او مشکوک چیزونو نہ منع کرے شوے
دے۔ او صراط مستقیم د دہ پارہ آسان کرے شوے دے،

دے د اللہ رضا او دہنہ احکاموسرہ موافقت کوی۔ او پہ
ہر حالت کیں د اللہ تعالیٰ رضا جوئی او خوشنودی د دہ
منتھائے مقصود وی۔ د دے نہ اوچت بل حالت نشہ۔ او
دا ولایت انتھادہ۔

د حالت د ہنہ اولیاء اللہ او اصحاب کرامو وی، چہ
دانبیائے کرامو پہ نقش و قدم روان وی۔ او دھوکے
سنت او طریقت کاملہ اتباع کوی۔ اللہ پاک د پہ موندو
تاسو ہم دے پاکو یزناکانو د پیروی پیرنہ ورنہ او کریں۔
آمین۔

مقالہ (۶۲) محبت او محبوب حقیقی

تہ د ژوند د مشکلات او مصیبتونو پہ وخت کیں ہیشہ
د اللہ پاک خلاف کلمہ او شکایت کوے۔ او دہنہ پہ ربوبیت
پہ قسم قسم تورنگوے۔ حالانکہ ہنہ پہ خیلو بند یا نو ذرا
برہم ظلم زیاتے نہ کوی۔ کوم مصیبتونہ او مشکلات چہ
بندہ تہ پینپیڑی، ہنہ د دہ د خیلو مشرکانہ عقائد و بدو
اعمالو۔ او شریعت د حدودو د ماتولو پہ وجہ وی۔ تہ
پہ دے نہ پوہیے، چہ اللہ تعالیٰ وحدہ لا شریک دے۔
عبادت کیں د شرک نہ کولو سرہ سرہ ہنہ دا ہم غواری،
چہ کوم عشق او محبت دہنہ د پارہ خاص دے۔ ہنہ دغیر
سرہ اوئہ کرے شی۔

اللہ پاک فرمائی: « مشرکینو خیل دیوتاگان خیل حاجت

روا جو کرے دی، او ہونوی سرہ دا ہے قوس محبت ساقی،
چہ ہنہ صرف اللہ تعالیٰ سرہ پکار دے۔ نو کوم محبت،
رغبت او د فدائیت جذبہ چہ د محبوب حقیقی د پارہ خاص
دہ او ہنہ دغیر اللہ او دنیوی مخلوق د پارہ وقف کرے شوں
نزدہ نہ ساد مصیبتونو لوئے سبب دے۔ نو کلمہ او شکایت
تالہ د خیل مشرکانہ طرز عمل نہ پکار دے، نہ چہ د اللہ
تعالیٰ نہ۔

مصیبتونہ تانہ پہ دے پینپیڑی، چہ تہ د خیلو عقائد
او اعمالو اصلاح او کرے۔ او د مشرکانہ طرز روش نہ منع
شے۔ اللہ پاک غواری چہ تہ خیل قلب، دماغ ظاہر او باطن
خالص دہنہ د ذات د پارہ وقف کرے۔ او غیر اللہ د خیل
محبت او رغبت مرکز اونہ کرگوے۔

د خدا کے د رضاد پارہ د نفس انارہ او مخلوقاتو پیروی
پروردہ، چہ تہ دا ہے او کرے، نو اللہ تعالیٰ بدو پہ خیلو
نعمتونو او بخششونو بناد کریں۔ خلق بہ ستا پہ تشریف
شروع شی۔ او اللہ پاک بدو دوار وجہانو پہ خوشحالو سرفراز
کریں۔ نو تہ خیل محبت د مخلوقاتو پہ خائے خیل محبوب
حقیقی سرہ اوساتہ۔ حکم دا محبت جاودانی (ہمیشہ) دے
او ہنہ ہستی بل رغبت او توجہ او کرے۔ چہ ساطرف تہ لے
توجہ دے۔ او د ہنچا ہوسنی اختیار کرے، چہ تاسرہ دوستی
کوی۔ او ہنچا سہ ہم کلام شہ، چہ نابلی۔ او د ہنچ

چالاس کین خپل لاس ورکړه چه تا دکمراه کید ونه چرکوی او پصرط مستقیم ورسوی.

خپل زبړه او دماغ هغه مقدسه هستی طرف ته کړه ، چه ستا باطن د شرک اوفسق نږیاک کوی. ستانفس او ستا جاهل اوسانق دوستان هغه شیطان دی چه تا دسے لاریس نه بد راه کوی. نو ته به ترکومه د مخلوقاتو په ټکي توری تیروولگے. او دنفس په اتباع کین به ترکومه د محبوب حقین نه لریس اوسے. خپل خالق او معبود ته نزدے شه اویرسانه چه الله پاک هم اول دے. هم اخر دے. هم ظاهر دے، هم باطن دے. د ټولو مخلوقاتو مشکل گشا اورازق صرف هغه دے. ټول احسان بخشش اوسخا دهنه درجانب نه ده. او د زبړونو اطمینان دهنه په محبت اودهنه په ذکر اوفکر کین دے.

الله پاک فرمائی: مشرکان خپلو دیوتاگانو سره داسے محبت کوی، چه هغه صرف الله سره کول چکاړدی. خو کوم خلق چه په سچا ایمانداردی ، هغوی خوصرف دالله تعالی سره کلک محبت ساتی. اوحق سبحانہ فرمائی: دایماندارو زبړونو صرف په ذکر الهی آرام بیاموی. اویا دلری چه د زبړونو اطمینان، سکون اوتوانائی دالله په ذکر حاصلیری.

مقاله (۲۱۳) د معرفت یوکه نکتته

ما خوب اوبید، چه زه چاته وایم " اے انسان! اے

په ظاهركين دالله دهنه مخلوق هغه سره شريكوكتيكيه او اے مشيت الهی کين خپله اراده له دخل وركوكتيكيه او اے په باطن کين خپل نفس اماره خپل پروس دكار سره برابركوكتيكيه! په زبړ کين توحيد او اخلاص پيدا كړه. چه داسے اوديدل، نو پوسرے چه ماسره موجود وو، وکے وټيل " دا کوم کلام دے، اوددے مقصد خه دے؟ نو ما جواب ورکړه. چه دا د توحيد او شرک ميفو کين فرق کول دی. او د معرفت يوکه نکتته ده.

مقاله (۲۱۳) د الهی مرگ او د الهی ژوند خه خيز دے؟

يوه وړخ ماته يوه بار بركه مسئل پيښه شوه. اوفنس م ددے پریشانی نه خلاصے غوښته. غيبي طور حان د دريافت اوشو چه " ته دے وخت د خپل سکون اواطمینان دپاره خه غواړے؟ " نو ما ورسره اوروټيل چه زه داسے شريك غواړم، چه هغه کين ژوند نشته. او داسے ژوند غواړم چه هغه مرگ نه لری.

بيامانه ټيوس اوشو، " هغه کوم مرگ دے چه هغه کين ژوند نشته، او هغه کوم ژوند دے چه هغه مرگ نه لری؟ " ما جواب ورکړه. هغه مرگ هغه کين کين ژوند نشته، هغه کما د خپلو هم جنسو مخلوقاتو نه به تعلقه کيدل دی، چه د هغه مطلب فنا تي الله کيدل، دغير الله نه خپل

آسید ونه قطع کول او دباری تعالی هستی سره تے تړل دی.

خا مرگ د نفس اماره خواهشات دی چه زه دالله تعالی درضا اودهنه داراوتابع شم. اویا داسے ژوند چه هغه کس مرگ نشته، هغه خا د خپل دالم ژوندی اولذواله پروس دکار د فعل اومشیت سره ژوندے پالته کيدل ری. په داشان چه کما وجود دهنه وجود سره ژوندے او قائم شی. او کما اراده دهنه دارادے تابع شی. چه ذاتی طور سره نه کما هغه وجود پالته شی اونه م خه اراده دا هغه ژوند دے چه مرگ له دے کين دخل نشته. اوزه دداسے ژوند خواستگار یم.

کما دا یخین دے چه کما دغه خواهش د ژوند د ټولو خواهشونو نه زیات قیمتی اوعوریز دے.

مقاله (۲۱۵) الله پاک ته د ظلم نسبت کول کفر دے

ته بعضے اوقات د ناموافق حالاتو نه تنگدھے، نو د الله تعالی نه د خفگان اظهار کوی. اواو اے، چه الله پاک کما سوال نه قبلیوی. اومصیبتونه رانه نه دفع کوی. نو زه نا. دا ټپویس کوم، چه ته دالله تعالی دریمان لاندے آزاد ے. وکه غلام؟ که ته دا اواو اے چه زه آزاد یم. نو کافر شوے، حکه چه دا د شریعت نه انکار دے. او که دا

دا اواو اے چه غلام یم. او هم دامؤمن بندے له وټيل پکار دی. نو بیاتانه دا تقاضا کیدے شی چه ایمان اوتوکل سره په الله تعالی کامله تکیه اوساته. اوبوله پیسے هغه ته د حاجت روابی خواست کوی.

الله پاک فرمائی: " کما په درگاه کین خپل حاجات اوضروریات پیش کوی. زه به ستا دعا گانے قبولم نو تا له نږدی پکار، چه هروخت دالله تعالی په فضل وکریم او مدد کین شک شپه کوی اومه داکو چه د مصیبت اوتکلیف په وخت کین ظلم اوزیاتوی دالله پاک مقدس ذات ته منسوب کړے. کله چه داسے اوشی، چه دنده د حاجاتو پوسره کولو کین تا خبر راشی، نو دے کین دالله تعالی خه مصلحت وی. تاله نه دی پکار، چه ے قراره شه اوبه الله پاک الزام اونگوسے. حکه چه دے عقیدے سره الله پاک ته د ظلم نسبت راخی، او داسر حکا کفر دے حالانکه هغه په خپلو بندیانو همیشه مهربانه دے. او ذره بر ظلم زیاتے هم پرے نه کوی.

د تیر و تپا شوی قومونو په حقله الله پاک فرمائی: مونږ په هغوی ظلم نه کوی. بلکه هغوی پخپله دشرک او کفر په وجه په خپلو خا نو ظلم اوزیاتے کول. اوهغوی ته چه کوم عذاب ورکړے شو، دا د هغوی دخپلو بندانو نتیجه وه " نو تا سو دالله تعالی دناراضه کیدو اودهنه

۱۱۰ الغیب

خلاف شکایت کو لو نہ پریھیز اوکری۔ او دھنہ پہ اضاو
 هرگز اعتراض مہ کوئی۔ دھنہ پہ نعمت شکر او باسی او
 دھنہ رضا سوسہ موافقت اختیار کری۔ او دھنہ خواہشات
 نفسانی بیروی پرین دگی۔ چہ د خداے د خفگان او غضب
 باعث وی۔ بلکہ صدق او خلوص سوسہ د اللہ پاک پہ حضور
 کن حواس کوئی۔ او پہ صبر دھنہ د فضل و کرم امید او
 اوسو۔

پہ ہر حالت کن نفس د اطاعت نہ پریھیز کوئی۔
 حکم چہ نفس ستا او د اللہ دشمن دے۔ نو دظلم او زیاتی
 اللہ پاک تہ د منسوب کولو پہ خاکے بہتر د ادا، چہ تہ
 دا خیل نفس تہ منسوب کرے او بیاد خیلو بہ اعتدالو پہ
 اصلاح کنی کوشش دا واغلے، نو تقوی اختیار کرے۔ او د اللہ
 تعالیٰ د امر فرمانبردارشہ۔ د شریعت د حدود و احترام او کرے
 توکل علی اللہ ہیج کلمہ مہ پریزدہ او نفس تہ د اللہ پاک دا
 ارشاد دیدیا کرے چہ اللہ تعالیٰ پہولے تاسولہ عذاب برکری
 کہ تاسوپہ ہنہ بقین اوسانی، او دھنہ شکر پہ خاکے راویا:
 اللہ پاک فرمائی: "کوم عذاب چہ پہ بندیا نوری، دھنہ
 وجہ دھنوی خیلہ بد عملی وی۔ بیشک چہ اللہ تعالیٰ پہ
 خیلو بندیا نوری زینتی نہ کوئی۔ نو د اللہ پاک درسامندی
 دیارہ د خیل نفس مخالف شہ او د خرابو ترغیباً نو نہ کرے
 اوکری۔ حکم چہ د اللہ تعالیٰ پہ دشمنانو کنی دشیمان تہ

فتوح ۲۲۱ الغیب

پس نفس د انسان لوئے دشمن دے چہ ہنہ بنی آدم د
 صراط مستقیم نہ بد راہہ کوئی۔

اللہ پاک پہ خیلو آسمانی کتابو کنی بقولوا نبیا ئے کرامو
 تہ ارشاد فرمائیلے دے چہ ہنوی خیل امتونہ د نفس امارہ
 د اتباع نہ منع کری۔ حکم چہ د ا د شرک خفی او کومراہی
 بد توین محک دے۔ اللہ پاک د موین او تاسو د نفس او شیطان
 د قتل نہ پہ امان کری۔ آمین۔

مقالہ (۲۲) اللہ پاک نہ د دُعا غوبنتلو تا کیل
 دا سے ہیکلمہ مہ واپہ، چہ زہ بہ د اللہ پاک نہ سوال نہ
 کوم، حکم کہ سوال کول عیب ناک دی، نو مخلوقا تو نہ، نہ چہ
 د خالی او پروردگار تہ۔ د اللہ تعالیٰ نہ د خیلو پتو لوچا چو تو
 سوال کوہ۔ او پرلہ سے سوال کول د بندہ دیارہ د سعادت او
 نیک بختی باعث دے۔ او د توحید او ایمان او اخو ثبوت
 دے۔ نو د خیل ہر ضرورت دیارہ د اللہ تعالیٰ پہ حضور
 کنی سوال کوہ، حکم چہ د دنیا او عقبی سعادت پہ دے
 کنی دے۔

کہ ستا غوبنتلے شوعے خیز د اللہ تعالیٰ پہ علم کنی
 ستا دیارہ فائدہ مند وی۔ او د راحت او ترقی باعث وی
 نوزہنہ بہ ضرورت تاترسی او کہ پہ ہنہ کنی د علم الہی
 مطابق ستا دیارہ نقصان وی نوزہنہ تاتہ حاصل شئی
 بہر حال تالہ نہ دی پکار چہ د فضل الہی خلاف دشکایت

فتوح ۲۲۲ الغیب

حرف پہ ژبہ راویے۔ نو د خیل ہر حاجت دیارہ د اللہ پاک
 پہ حمنوس کنی پہ دے چہ سوال کوہ چہ اللہ پاک د سوال
 کو لو حکم کرے دے۔ او بندہ تہ لے د پرلہ سے دُعا کولو تا کیل
 فرمائیلے دے۔ حق سبحانہ فرمائی: "خما پہ بارگاہ کنی دُعا
 کوئی زہ بہ ستا سوسہ قبولوم و او اللہ پاک فرمائی: "د اللہ تم
 نہ دھنہ فضل غوارگی۔ بل خاکے ارشاد دے "زہ خیلو
 بندیا نوری تہ پیر قریب یم۔ کہ چہ خوک سوال کرے ما یادیوی
 نو زہ دھنہ دُعا قبولوم۔"

حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیلے دی: "پہ اللہ پاک
 دُعا د قلبید و یقین لری۔ او سوال ترے کوئی۔" او د اہم
 مہ واپہ چہ زہ د اللہ پاک تہ سوال کوم، خو ہنہ لے قبولی
 نہ۔ نو بیابہ ترے سوال نہ کوم۔ حکم چہ د سے وئیل
 کفر دے۔ د بندہ بعضے وخت دُعا نہ قلبید و وجہ ہم
 ما بیان کرے دے۔ چہ یا خود بندہ دیارہ ہنہ حرام کرے
 یا پکشی دھنہ دیارہ خہ ضرر پریت وی۔ حقیقت حال
 صرف عالم الغیب اللہ تعالیٰ پیڑنی۔ د دے وچہ نہ کفر
 او انکار کلمات پہ ژبہ راویں نہ دی پکار۔ کہ ستا بعضے
 سوالونہ سمدستی قبول نشی نو دنیا او عقبی دواوی کنی
 پہ دھنہ لوئے اجر بیاموے۔

پہ عامو او روکنی بہ ستا دیارہ آسانی پیدا کرے
 شئی۔ کہ تہ قرض دارے۔ نو قرض خواہ بہ درنہ پہ سختی

فتوح ۲۲۳ الغیب

سوسہ د مطالعہ نہ منع کرے شئی۔ او ستا دیارہ بہ دھر
 قسم رعایت پیدا کرے شئی۔ حکم چہ رحیم، کریم، مہفی او
 مغفی د اللہ پاک صفاتی نومونہ دی۔ نو د خیل فضل او کرم۔
 نہ ہنہ خوک نا امیدہ کوئی نہ۔ او یاد ستا بل بگاردی چہ د
 درگاہ الہی نہ بندہ تہ د سوال کولو اجر ضروری سی۔ او
 کہ بعضے اوقات د فائدہ دنیا کنی ورنہ کہے شئی۔ نو
 دے بدلہ بہ آخرت کنی ضرور و رکولے شئی۔

حدیث شریف دے، چہ، د قیامت پہ ورخ پہ مومن
 پہ خیل عملنا مہ کنی دا سے نیکی اوویں، چہ ہنہ بہ دنیا
 کنی نہ کرے وی او نہ بہ لے پیڑنی۔ دھنہ نہ بہ تپوس
 اوشی، چہ تہ د نیکی پیڑنے؟ نو مومن بہ اووانی چہ
 نہ۔ د نیکی خما دیارہ دکوم خاکے نہ راویے شوی
 دی۔ بیابہ ہنہ تہ او نبودے شئی۔ چہ د نیکی ستا دھنہ
 سوالونو او دُعا کوانو جزا دے۔ چہ تاد دنیا کنی غوبنتلے دے۔
 او د خہ مصلحت پہ بنا قبولے شوعے نہ وے۔"

دومرغہ لوبہ جزا بہ مومن تہ پہ دے وجہ ورکیدے
 شئی، چہ ہنہ د اللہ تعالیٰ نہ د سوال کولو کامل یقین لری۔
 او د خیل ہر حاجت مرکزے صرف ذات الہی کنی
 او دا د سیرت انسانی ہنہ اوچت صفات دی، چہ
 د دے پہ وجہ بہ ہنہ تہ نہ صرف پہ دنیا کنی بلکہ
 عقبی کنی ہم اجر عظیم ورکیدے شئی۔

مقالہ (۶۷) د نفس مجاہدہ

قرآن اوحیٰ پڑھنے د نفس د مجاہدے دیرتائید راغیلے دے۔ کہ تہ د نفس خلاف جہاد اوکریے او مغلوبے تہ ہم کریے۔ نو اللہ تعالیٰ بہ پہ بوجھے ذریعہ نفس لہ دوبارہ پہ تاغلبہ او او اقتدار ویرکری۔ د پارہ ددے چہ ریاضت او مجاہدے تہ ستا مخد شی، او خپل نفس سرچ پہ جنگ تہ چہ متاعزم او ایمان د پریمی تہ زیات قوی شی۔ او محکمش دپارہ د شیطان دپارہ ستاپہ گمراہ کولو کنبے خہ گنجائش پاتے تھی۔

حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی: تہ مونی ددوہکی جہاد تہ لوئے جہاد تہ راغلو۔ گویا د نفس جہاد تہ لوئے جہاد او فرمایہ۔ او توریے جہاد تہ دے پہ مقابلہ کنبے ویرکے او کنبے۔ نو ددوے جہاد تہ مراد د نفس مجاہدہ، عبادت او ریاضت دے۔ اللہ پاک حضور صلی اللہ علیہ وسلم تہ فرمائی: ۱۰۰ پیغمبر! د خپل پرور د کار عبادت تراخری د مہ کوہ ترے کنبے د عبادت د ہمیشگی حکم دے۔ او ددے عبادت بہترین صورت د نفس مجاہدہ دے۔ حکم چہ نفس لذتوں کنبے آختہ شی، نو دعبادتونہ غفلت اختیار کری۔ کہ خوک دا اعتراض اوکری او وائی۔ چہ د حضور صلی اللہ علیہ وسلم پاک نفس خنگہ دعبادتونہ غفلت اختیار ولے شی۔

چہ ہنوی تہ د نفس د مجاہدے د تاکید کولو ضرورت پینے شو۔ حکم چہ صل خو خہ چہ د حضور صلی اللہ علیہ وسلم ہیتر ارشاد ہم دمنشائی الہی خلاف نہ وو۔ کہ چہ اللہ پاک فرمائی: ۱۰ جونیہ نبی د خپل خواہش تہ ہیتر تہ وائی۔ بلکہ دہنہ ہرہ خبرہ وئی وی چہ ہنہ تہ لیرے شوعے وی۔ نو ددے اعتراض جواب دادے چہ د ایسے خطاب د شریعت د تعلیم و تدریس پورہ طریقہ دے کہ کنبے خطاب حقیقت کنبے دومرہ د حضور صلی اللہ علیہ وسلم ذات تہ نہ دے۔ خود مرچہ د ائت افراد تہ دے۔

حضور صلی اللہ علیہ وسلم تہ چہ کوم احکام صادر شوی دی۔ دہنہ حقیقی مدعا امت مخاطب کول او د امور شرعیہ تاکید کول دی۔ کنبے حقیقت دادے، چہ اللہ پاک نبی اکرم صلی اللہ علیہ وسلم تہ پہ نفس او خواہش مکملہ غلبہ ویرکے وے۔ او د اسما افراد ہر وقت د نفس د مجاہدہ حاجت مند دی۔ حضور صلی اللہ علیہ وسلم تہ د نفس مجاہدہ ضرورت نہ وو۔ نو مؤمن چہ د نفس مجاہدہ راواخلی۔ او د شریعت پہ اتباع کنبے نفس مغلوب کری۔ نو اللہ تعالیٰ ہنہ د دوار چھا تو پہ بنو نعتونو بناد کری۔ او پہ جنت کنبے اوچتے دیرے ویرکری۔

اللہ پاک فرمائی: ۱۰ کوم سرے چہ د حشر پورخ د خپل پرور د کار د پیشی تہ او ویریدہ۔ او نفس تہ د خلاف شریعت

خراہشا تو د پیروی تہ محفوظ کہ۔ نو دہنہ تکا و نرہ یقیناً جنت دے۔ نو ہرکے چہ د مؤمن د قدری خائے جنت دے چہ ہنہ تہ د خدا تہ پہ دیدار بناد شی۔ نو بیا ہنہ غیرت تہ د رجوع کولو او دنیا تہ د میلان کولو نہ پیرا دے۔ او حکم چہ دنیا کنبے د احکام الہی پہ پیروی کنبے ہنہ د نفس آثار د خواہشات تہ پریز کوی۔ دغہ رنگ پہ اللہ تعالیٰ پجنت کنبے دہنہ د تقویٰ پہ خاطر جزا ویرکول کنبے ہم ہنہ پرتماؤتم او بہ حسابہ نعمتونو مور کری۔

د دے برعکس کاران او مشرکان چہ دنیا کنبے فسق و فجور کنبے آختہ وی۔ نو د نفس د اتباع پہ وجہ بہ ہنوی د دوزخ پہ سخت عذاب کنبے کیر وی۔ اللہ پاک فرمائی: ۱۰ مسلمانو! تا سود ہنہ اور تہ خان بچ کری۔ کوم چہ د کارو دپارہ تیار شوے دے۔ او ہمیشہ بہ پہ ہنہ کنبے سوزی۔ نو د حشر پہ ورخ بہ د کارو او فاسق فاجر مخلوق دپارہ قسم قسم عذابونہ وی، حکم چہ دوی دنیا کنبے د احکام الہی د اتباع نہ پچہ کوی۔ او د نفس د خواہشاتو پہ پیوستر کو پیروی کوی۔ نو حکم اللہ پاک فرمائی: ۱۰ لے نبی! تا ہنہ خلق اور تہ لیدہ، چہ ہنوی خپل نفس خپل معبود جوہ کریے ویر۔

اللہ پاک بہ مجاہدہ کونکو مؤمنانو تہ جنت کنبے ہر وخت لوئے لوئے او تازہ تازہ نعمتونہ ویرکوی۔ او د خاطر

او عزت بہ ددوی پہ دے وجہ کولے شی، چہ دنیا کنبے دوی د نفس خلاف جہاد کولو۔ او ہنہ د احکام الہی تابع کریے ویر۔ او ددے ارشاد نبوی چہ د دنیا د آخرت پچہ دے ہم دہنہ معنی دی۔

مقالہ (۶۸) اللہ پاک ہرہ ورخ پہ بنوی شان کنبے دے

دیر عالمان او مطالب قرآن کنبے فکر کونکی ددے آیت: ۱۰ لکن یدوم ہونوی شای ۱۰ (ہرہ ورخ ہنہ پہ بنوی شان کنبے دے) پہ حقیقی معنی پورہ نہ دی۔ ددے اصل مفہوم دادے، چہ بول مخلوقات خواہ ہنہ ہر نوح سرے تعلق لگا، پہ ہر حالت کنبے فانی او زوال موند وکی دے۔ او پوراضی او ہنگامی ژوند لری۔ لیکن د مخلوقات برعکس د خالق کائنات داشان دے، چہ ہنہ حق و قیوم دے۔ دانشی او ابدی دے۔ او نہ صرف ذات سرہ، بلکہ خیلوصفا توستر ہم ہمیشہ باقی او پائندہ دے۔ دہنہ حیاتیات قوت او اختیار ہرہ ورخ پہ ترقی دے لیکن زوال او تنزل ورلہ ہرگز نشنہ دغہ رنگ دانہ پاک احکام او ارادے ورخ پہ ورخ پہ قوت او اثر کنبے زیاتے کوی، لیکن ضعف (کمزورک) ویرلہ ہیتر کلمہ نشنہ۔

ہرکے چہ اللہ تعالیٰ د بندہ دعا قبولی او دہنہ ہونوی خیزونہ ہنہ تہ عطا کوی۔ نو ہنہ سرہ د اللہ تعالیٰ ارادہ

ما تپیری نہ۔ اور نہ دھنڈ دھنڈ خدایہ رزنی کیری۔
مخلوق تو دپارے چہ کوم مقدرات دازل نہ مقصدی نودعلم
الہی مطابق پہ خپل وخت ہنہ حاجات اورادونہ پورے
کیری۔ بہرحال ددعا کو نکو ضروریات پورے کیدل ہم د
احکام الہی ماتحت وی۔ او پہ دے ہم پوھیدل پکاری
چہ عقیل کیں جنت دا خلیل ہم دعلم اوکرم الہی ماتحت
دی۔

حدیث شریف دے تچہ بی بی عائشہ رضی اللہ عنہا د
نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم نہ تپوس اوکے چہ جنت
کیں بہ خلق بعض دخپلو تیکو اعمال وچہ داخپیری اوکے
نہ؟ نو حضور صلی اللہ علیہ وسلم ورتہ او فرمائیل چہ نہ۔
بلکہ د اللہ پاک بہ رحمت او بخشش بہ جنت کیں داخپیری
نو حضرت عائشہ ۳ تریے تپوس اوکرو چہ یارسول اللہ!
تاسو بہ ہم نہ؟ نو حضور صلی اللہ علیہ وسلم ورتہ
او فرمائیل چہ ہو زہ بہ ہم نہ، مگر خدا نے پر رحمت
دغہ وخت حضور صلی اللہ علیہ وسلم خپل لاس مبارک پہ
خپل سر نہ بیکہ او داد دے دپارے چہ اللہ پاک خپلو حکام
اورادو کیں د مخلوقات تا ج نہ دے۔ ہنہ چہ خدایہ
ہنہ کوی۔ دھنہ نہ خپلو تپوس کوکے نشتہ۔ او دیکھو
نہ بہ احکام الہی تپوس کو لے شی۔
د عرش نہ داخلہ تر تخت العزیز پورے ہوں مخلوقات

دھنہ پیدا کردہ دی۔ او پہ خوبنہ او نا خوبنہ ہر حالت کیں
دھنڈ فرمائیدایا دی۔ اللہ پاک ذمائی۔ د اللہ نہ سوا دکائنات
خوگ خالق او مختار شستہ؟ (یعنی نشتہ) اوحق سبحان فرمائی
د اللہ نہ سوا خوگ معبود او مسجود شستہ؟ او اللہ نہ مژدل
فرمائی۔ تہ د اللہ برابر او ہنم خوگ بیڑے؟
اللہ پاک فرمائی: ۱۰۱ ہے پیڑیہ اتہ او ابہ چہ اے مالک
الملک تہ چہ خوگ غواپے، ہنڈ تہ ملک او سلطنت عطا
کوس، او دچا نہ چہ غواپے، سلطنت اخڈ۔ تہ چہ چا تخراب
عزت وکوس۔ او خوگ چہ غواپے ذلیل کوس۔ عزت
اور سرداری صرف ستا پہ لاس کیں دہ۔ تہ بیشکہ پہ
ہر خیز حاکم او مختارے۔ تہ چہ چا تخرابے عہد
رزق عطا کوس۔ پہ مخلوق تو حقیقی او مستقل حکومت
صرف تانہ حاصل دے۔

**مقالہ (۶۹) د اللہ پاک نہ دکو موخیز نو
غوبتل پکاری؟**

کہ تہ د اللہ پاک پہ حضور کیں سوال کوس۔ نو دخپلو
تپوس کنا ہونو دپارے د مغفرت او دراتلونکی وخت کنا ہونو
نہ دچہ کیدو سوال کوس۔ او دھنہ نہ دطاعت او عبادت د
ہیشکے، د امر و نہی د تعمیل، پہ مشیت خداوندی د
رضامندی، پہ مصیبتوں د سہم کولو، د خدایہ نعمتون او د
رزق د زیاتی، پہ نعمتوں د شکر، د ایمان د سلامتی سکا د

مرہ او پہ وسخ د قیامت د انبیاء، صدیقینو، شہداء
صالحینو او اولیاء اللہ پہ ولہ کیں د پاسیدو دعا غواپے۔
لکہ چہ دا یولوسے سعادت دے۔ خپل قول معاملات سزا
اللہ نقلی تہ او سپارے۔ او خپلہ ہنہ کیں ہیچ قسم دخل
مہ کوس۔

د حضرت عمر رضی اللہ عنہ متعلق روایت دے۔ چہ
ہوئی فرمائیے دی: ماتہ پہ دے خبرے پروانستہ، چہ
پہ ماصا پہ کوم حالت کیں رانی۔ آیا داسے حالت بہ وی؟
چہ زہ بہ نے نہ گنہم، یاد اسے حالت بہ وی، چہ
زہ بہ نے خونیم لکہ چہ زہ نہ پوھیریم، چہ د علم الہی
ماتحت حما دپارے بہتری پہ کوم حالت بہ وی، چہ زہ بہ
نے خوبنوم۔ لکہ چہ زہ نہ پوھیریم، چہ د علم الہی ماتحت
حما دپارے بہتری پہ کوم حالت کیں دے۔ نو ما خپل
موجودہ او راتلونکی معاملات اللہ پاک تہ او سپارل چہ
ہنہ بہترین دوست او بہترین حافظ او ناصر دے۔
دا الفاظ حضرت عمر ۳ د اللہ پاک پہ تدبیر رضامندی
او دھنہ پہ حکم د کامل اطمینان پہ بناہ ارشاد او فرمائیل:
دنبلیانود ناقص او محدود علم او پہ معمول واقعاتود
پیشاند کیدو۔ پہ باعث اللہ پاک تنبیہ فرمائی: مسلمانانو
جہاد پہ تاسو فرض شونے دے۔ حالانکہ ہنہ تاسو نہ
آرام طلبی پہ وجہ نہ نہ پکاری۔ عین ممکنہ دے، چہ

کوم خیز تاسو بنہ نہ کتری، ہنہ کیں ستاسود سپارے
بے خبری وی۔ نو دخیر او شر حقیقت عالم الغیب اللہ
پاک پڑن۔ تاسو نہ پڑن۔ نو تہ دھنہ وخت د تسلیم
او رضا طریقہ اختیار کوس۔ ترخو چہ د نفس امارہ د لاخونہ
ازاد نہ شے۔ اورضائے الہی سرے موافقت اختیار نہ کرے
بیا بہ ستا ذاتی خواہشات او ارادے بھوشی۔ او دبتول
کائنات نہ بہ ستا تعلق قطع شی۔ او صرف پوخدا اے سرے
بہ باقی پلے شی۔ او ہم د، د توحید مقام دے۔ چمستا
زرے د اللہ پاک پہ محبت معمورہ شی۔ او د اللہ طلب او میل
ستا نصب العین شی۔

دے حالت کیں بہ پروس دکار تا پہ دنیاوی نعمتون
بناہ کری۔ او تہ بہ دھنہ شکر گزار شے۔ او دھنہ شیت
سورے موافقت پہ وجہ بہ دھنہ د عطا کرے شوی رزق
عملا احترام کوس۔ بیا کہ دیوی ژوند کیں پہ تاخہ تنگ
حالی راشی۔ نو تہ بہ دخپل پروس دکار نہ ناراض نہ نے۔
او پہ ہنہ بہ د رزق نہ ورکولو الزام نہ لکوس۔ لکہ چہ
د یومؤمن او مؤحد پہ حیثیت بہ تہ دخپل خواہش او
ارادے نہ کنارے کش نے۔ او خپل معاملات بہ د اللہ پاک
تہ سپارے وی او د: وَمَا تَنفَعُ الْفُلُ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَ اللَّهُ بِشَأْنٍ
بہ ہنہ نہ غواپے مگر ہنہ چہ اللہ پاک غواپے ماتحت
ستا دعا او سوال صرف د امر الہی اطاعت کول وی۔

مقالہ (۷) پہ خیلو نیکو غور نہ دے پکار
 ستا پہ خیلو نیکو غور کول او دھف خیل نفس متہ
 نسبت کول او پہ خلق خدا کین پہ خیلہ راستبازی فن کول
 ظاہر شرک او کمرایہ ۷۵ - حالانکہ داخر کندہ حقیقت
 دے چہ پہ صراط مستقیم تلل او دیکھی توفیق موندل د
 اللہ پاک پہ تائید او فضل او کم مخصوصی - دے دے عین
 کہ یو سہے د کفر او شرک او قسما تم کنا ہونہ پچ کپری
 بزغفہ ہم سراسر د اللہ پاک د تائید او امداد پہ وجہ وی -
 نو بیاتہ د اللہ تعالیٰ د تائید او مدد پہ اقرار کول کین ولے د
 بخل نہ کارا اخلہ - او نیکی کول او دہئی نہ پچ کیدل ولے
 خیل نفس تہ منسوب کولے - حالانکہ لو لے جلیل القدر انبیاء
 او اولیاء اللہ بہ ہم ہمیشہ داوئیل چہ : لا کؤل و لا کؤل
 الا باللہ العلی العظیم - یعنی د اللہ تعالیٰ دا حکا مو د تعیل
 او د منہیا تو نہ پچ کیدو توفیق صرف د اللہ پاک پہ تائید
 او نصرت دے -
 نو تالہ پکار دی ، چہ نیکی ، تقویٰ اور استبازی د
 اللہ پاک د جانبانہ او گتہ - او ہدی او کناہ خیل نفس
 اتارہ تہ منسوب کرے - حکمہ چہ کنا ہونو چرہ ہمد غہ
 دہ - د حضور صلے اللہ علیہ وسلم ارشاد دے : « نیک عمل
 کوئی او نیک عملی توفیق د اللہ پاک نہ غوا پئی - کنا ہونو
 نہ پچ اوسی - او کنا ہونو نہ پچ کیدو د پارہ نفس اتارہ

مغلوب کرے - د خیل پرور د کار نزدیکت طلب کپری - او د
 اللہ پاک فرمان بردار اور راست باز چرہ شی -
 نو کم سہے چہ پہ مشیتا اللہ کین دکوم دستوری
 عمل دیارہ پیدا شوے دے ، ہم ہفہ عمل دھنہ دیارہ آسان
 کرے شوے دے - او ہفہ د ہفہ پہ پیروی مامور دے -
مقالہ (۸) د پیر او مرید راترو نیاز
 طریقت او حقیقت کین ستا دوہ حالتونہ ممکن کیدے
 شی - یا بہ تہ مرید کے یا صاحب مراد - کہ تہ مرید کے
 نو یا خو پہ تا یو دروند بار او دشمنیتا دیرہ لویہ ذمہ واری
 پر تہ دہ - حکمہ چہ تہ لا اوس صد اقت او حقیقت دلارے
 طالب او محتاج کے - او طالب لہ دیر محتاج ، مشقت ، ریاست
 او مجاہدہ کول وی - حتی چہ ہفہ خیل مقصود او مطالب
 تہ اورسی -
 د طریقت پہ لا کین تالہ مناسب نہ دی چہ پہ مصیبت
 او مشکلات تو داویلا شروع کرے - او د اللہ پاک خلاف شکایت
 او فریاد راواخلے - تہ بہ دصبرا او تحمل نہ کارا خیلے او استقلال
 سرہ بہ پہ صراط مستقیم قائم اوسے - تردے چہ مصیبتونہ
 تانہ رفع کرے شی - او خیل مقصود تہ اورسے - نو د طریقت
 پہ لا کین مصیبتونہ او مشکلات پہ حقیقت کین ستا
 باطن تزکیہ روحانی درجا تو بلندی او دخلتو دا احتیاج نہ
 خلاصی دے -

او کہ تہ صاحب مراد کے - او پہ تا اقات وارد کپری
 نو دھف اما تو خلاف ہم پہ اللہ تعالیٰ تہمت مہ نکوی
 او شکایت مہ کرے حکمہ چہ اللہ پاک پہ ما مراد اولیاء اللہ کلہ پہ دے
 وجہ ہم مصیبتونہ نازلوی چہ دھنوی دیجہ او چہ کپری
 اور روحانی قوت کے زیات کپری - نو د صاحب مراد کیدو پہ
 صورت کین ہم ستا د مصیبتونہ د اللہ تعالیٰ دا منشاوی
 چہ ہفہ ستا درجہ اولیاؤ او اہد اوسو یو کپری - او تا خیل
 خان تہ نور ہم قریب کپری -
 آیا تہ دا خوبنوی ، چہ تا دا اولیاء اللہ او اہد الو نہ
 بے تعلق کپری - او د فاسق او غافل خلقو پہ دلہ کین د
 شامل کپری - کہ تہ دا چنو درجونہ غفلت ہم او کپری ، نو
 اللہ تعالیٰ ہرگز دانہ خوبنوی ، چہ تہ دھنہ نہ محروم
 کپری - اللہ پاک فرمائی : « ستاسو پہ بہترنگ او فلاح و بہبود
 اللہ تعالیٰ نہ پوہیری - او تاسونہ پوہیری » -
 بیا کہ تہ دا اووا تہ چہ ابتلاء خود طالب او مرید د
 پارہ پکاروی - چہ د طریقت د لاومبتدی وی ، نہ چہ د
 صاحب مراد دیارہ چہ صاحب مقصود دے - نو دے
 جواب دادے - چہ د صاحب مراد ابتلاء خہ کلہ نہ دے
 بلکہ نادرا وقت شے دے - دے کین دھیا اختلاف نشت
 چہ د قولونہ زیاتہ ابتلاء پہ برگزیدہ انبیاء را اخلہ دہ د ابراہیم
 علیہ السلام واقعات او گورگی - بیا د حضور صلی اللہ علیہ وسلم

پہ مصیبتونہ نظر او کپری چہ دھنوی ابتلا شو مراد
 بختہ و -
 حضور صلے اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی : « شومرہ چہ
 زہ د اللہ پاک پہ دین کین ویرولے شوے ہم - دومرہ ہجورک
 نہ دے ویرولے شوے - او سومرہ چہ ماد اللہ پاک پہ اطاعت
 او امر کین د کفارونہ تکلیف بیا موندے دے ، دومرہ ہیا
 نہ دے بیا موندے - بیشکہ دین پہ خدمت کین مسلسل
 دیرش ویٹے او شے پہ ماد ایسے تیرے شوے دی چہ دھف
 دوران کین ما تہ دومرہ طعام را کہے شوے دے چہ د
 بدلان رہن پہ ترخ کین بہ پستیدے شو - او دہہ حالت کما د
 نورو منکرہ ہم وو -
 دینی اکرم صلے اللہ علیہ وسلم ارشاد دے : « د انبیاء
 پہ دلہ زیات مصیبتونہ او ازما نشونہ نازلیری - بیا د غصہ د
 پہ درجہ پہ نورو بندگان خدا ابتلاء راچی - او رسول اللہ
 صلے اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی : « زہ ستاسو تولونہ زیات
 د اللہ پاک پتیرندونکے ہم او دھنہ ویریدونکے - دے
 نہ معلومہ شوہ چہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم د صاحب
 مراد کیدو باوجود پہ ابتلاء کین اچولے شوے وو - او دا
 ابتلاء او د اللہ پاک نہ دیرہ ، د حضور صلی اللہ علیہ وسلم
 د وجود او چتولو او د قرب خداوندی پہ فرض و - حکمہ چہ
 دنیا د آخرت پچے دے - او د انبیاء او اولیاء اللہ کار پہ

ابتلاء صبر کون ، مشیت الہی سرچ موافقت گولی اور تسلیم اور رضا اور اختیار اول وی۔ بیا تے سے مصیبت لے کرے شی ، پر دیدار الہی بنا د کرے شی۔ اور عقبتی کیں یہ درجات عالیہ سرخرا ز کرے شی۔

نو دا صغہ شوہ ، چہ دنیا کیں دھر صاحب مراد د پارہ ابتلاء لازمی نہ دہ۔ اونہ داغہ کلیہ کر کیدے شی۔ بلکہ اللہ پاک د خیل حکمت بالغہ ما تحت چاسوہ چہ عواری ، دا معاملہ کوئی۔

مقالہ (۷۲) بازارونہ او دخداے د بندیاؤں قسمونہ

دخدائے پہ مخلوق کیں دینی ، روحانی او باطنی لحاظ سرہ د بنیاد مو مختلفہ درجے وی۔ نو خلق چہ کم عمل کوی ، ہنہ دخیل روحانی او باطنی کیفیت او صلاحیت مطابق کوی۔ او یہ ہر عمل کیں د ہنوی نیت، خواہش او نقطہ نظر جدا جدا وی ، چہ د ہنہ پہ بنا ہنوی تہ اجر و ثواب یا عذاب و رکولے شی۔

کوم خلق چہ بازارونہ تہ شی ، د ہنوی ارادے او تمسرات جدا جدا وی ، پہ دے لحاظ سرہ د ہنوی خو قسمونہ دی۔ دے کیں یو قسم ہنہ دی ، چہ ہرکہ بازار کیں داخل شی۔ او لذت او شہوت کیں اختہ کوئی کیں و نہ او وینی ، نو پہ ہنہ کیں ور کیں شی او دے اشیاؤ دکشش او جاذبیت پہ وجہ

پہ ہنہ کیں محوشی۔ نو دا خلق دے خیز و نوسرہ د ہر ذرہ اوتری ، چہ جائز او ناجائز نہ گوری۔ خود ہنہ پہ حاصل لو کیں مصروف شی۔ او فتنہ کیں پر یوگی۔ دوسے لذت نا کو او شہوت نا کو خیز و نو نظارہ د ہنوی د پارہ گمراہ کن او دین اوعبادت نہ ددوی لے کرے کوئی وی۔ نو دمنہ شان د نفس امارہ پہ پیرہی کیں دا اللہ تعالیٰ د اطاعت نہ لے کرے شی۔ مگر دچہ اللہ پاک د تہ پہ خیل فضل و کرم د نفس دشمنونہ او لذت و نو نہ د پرہیز توشیح و رکری۔ او سلامت پاتے شی۔

بازارت تلو کیں دوئم قسم خلق ہنہ دی چہ ہنوی د لذت او شہوت خیز و نہ او وینی ، نو ہنہ د غفلت او گمراہی موجب کنری۔ دا عقل د عقل او شعور خا و نہ ان دی۔ او دین پلہ رجوع کوئی دی۔ د شریعت اتباع صبر او تحمل سرہ کوی۔ دا خلق د مجاہدینو پہ شان دی چہ پہ نفس او شہوت تو غلبہ حاصل لو کیں دا اللہ پاک مدد لے شامل حال وی۔ او نفس سرہ ددوی دا جہاد د نورو نیکو نہ د زیات ثواب باعث وی۔ حنور صلی اللہ علیہ وسلم فرما ٹیلے دی : ہرکہ چہ پیومون پہ بعضے لذت و نو او د نفس پہ شہوت و نو اختیار بیاموی او د خدائے دویرے نہ سہ پریردی ، نو ہنہ تہ بہ د ہنہ بیکی پہ بدلہ کیں او تیا چند زیات ثواب ورکولے شی۔

دریم قسم خلق ہنہ دی۔ چہ د لذت او شہوت خیز و نو حاصل کوی۔ او ہنوی سرہ واصل شی۔ دا خلق خا ت

د پارہ د غفلت او گمراہی سامان خیلہ پید اکوی۔ او خلوم قسم ہنہ خلق دی ، چہ بازار تہ شی۔ نو خیل خواہش او ضرورت صرف دا اللہ پاک جائز او حلال و خیز و نو پیرہی مہمڈ ساتی۔ او چہ کوم خیز و نہ حاصل کوی نو پہ جائزہ طریقہ د ہنہ استعمال کوی۔ او دا اللہ پاک د نصرت و ہر دم شکر یہ خائے راوی۔ دا خلق برکت او خلاصی موندوئی دی۔

بازارت تلو کیں پیغم قسم دخداے بندیاں دا سے کیں چہ د لذت او شہوت خیز و نو تہ نہ گوری ، اونہ ورتہ توجہ کوی۔ ددوی ددے نہ بالکل بے خبرہ وی او د ماسوا اللہ نہ بغیر بل ہیٹ نہ وینی۔ دوی غیر اللہ نہ وینی اونہ لے اوری۔ اونہ لے موجود کنری۔ ہنوی خیلہ پو لہ توجہ ہر دخت خیل خدائے تہ کرکولے وی۔ پہ دے وجہ ہنوی دکنہ پیرے نہم د ہنہ تنہائی لطف اخی چہ د ذکر او فکر نہ معمول وی۔ چہ تہ دوی بازار کیں بیاموسے۔ او تپوس تہ او کرے چہ۔ بازار کیں تا سوخہ اولیدل ؟ نو ہنوی بہ درتہ او وانی چہ دویر ابدی ذات نہ مویا ہیٹ او نہ لیدل او د ہنوی داوینا بالکل درستہ دہ۔ حکمہ چہ ہنوی شہ لیدلے وی ہنہ لے دسویہ سترگونہ بلکہ ذریعہ پیر سترگو لیدلی وی۔ خواہش او ارتزوسہ لے نہ وی لیدلی ، محض صورت کیں لے لیدلی وی ، معنی کیں لے نہ وی لیدلی ظاہری لے لیدلی وی ، باطنی لے نہ وی لیدلی۔ او بیا چہ

خو مرہ او خہ لے لیدلے دی۔ پہ ہنہ کیں لے ہم خیل خلق اوصاف لیدلے وی۔ دوی د مخلوق تو یہ یو ارب کیں دا اللہ تعالیٰ د جمال مشاہدہ کوی۔ او پہ بل ارب کیں د ہنہ د جلال۔

بازارت تلو کیں دخداے برگزیدہ بندیاں شہیم قسم ہنہ دی۔ چہ ہرکہ ہنوی عوام پہ گفتار او کردار او پہ گمراہی کیں او وینی۔ نو ددوی زہر د ہنوی د پارہ د ہنوی د رحیم او شفقت نہ لک شی او د ہنوی نہ د لغت کو لویا یہ ہنوی دلعت او ملامت پہ خائے بازار کیں د داخلید و نہ دوتوپورے دا اللہ تعالیٰ پہ حضور کیں د ہنوی د پارہ دشفا عنت او مغزرت دھا کوی۔ او اللہ پاک تہ زاری کوی چہ اے پرور دکارہ دے خلقت تہ ہدایت او کپے او پیرہم لارے روان کرے۔ چہ ستا دنا فریانی او د شریعت د خلاف ویرشی نہ میر شی۔

نو دا اللہ پاک دا سے مجلس بندیاں دینارونہ او با د و محافظ دی۔ او ہم دغہ خلق دی چہ دا ولیاؤ اللہ ، ابدانو ، زاہدانو ، متقیانو ، او پیرمکہ دخداے دانا نیاؤ خلصاؤ ، خوش اخلاقو ، شیرین زبانو ، ہادی او سعیدی مرشد اور ہنا پہ نومونہ پیلے شی۔ دا سے خلق کسیرا عظم او نادر الوجود دی۔ او تنہا یی او کثرہ کیں ددوی د دھا او معیت برکات د پر خوش نصیبہ خلقت تہ حاصل وی۔

پہ دینی دہا اللہ پاک رحمتوں وی اور نوح اسانی
ہدایت اور سعادت دپارے دہا اللہ تعالیٰ دوی سلامت اوصاف
قوت لری۔ اللہ پاک دہا مونی ہم دہا ایسے خلقوں فیض نہ فیض
نیاب کری۔ آمین۔

**مقالہ (۷۳) اولیاء اللہ پہ کومہ طریقہ فاسقانو
تہ ہدایت کوی؟**

بعض اوقات اللہ پاک خیل یولی اور بکرین بندہ
دہ بعض فاسق اور فاسقوں پہ ظاہری اور باطنی عیبوں آگاہ
کری۔ اور دے آگاہی مقصد دوی، چہ دا بزرگ دہ گورہ
او بد کردارہ خلقوں تہ دشریعت د امور تبلیغ او کری او کلام
اللہ پہ رنیا کیں دحق او باطل فرق ہونی تہ واضحہ کری۔
ولے دغمولی اللہ د تبلیغ د آرا او ماتحت دپوشک او فاسق
سوی د خلقوں تکس سکاوے نہ کوی۔

اللہ پاک فرمائی: "تہ دخیل پروردگار نیفے لارے تہ
خلق پہ حکمت عملی، محبت، نرمی او شیرین کلامی بلکہ او
کہ ہونی سرور محبت و مباحثہ کرے نو پہ خوش اخلاق سرور
کوہ۔ دپارے دے چہ ہونی صراط مستقیم تہ مائل شی۔ نو
دخدائے دغہ نیک بندہ چہ فاسقانو تہ ہدایت کوی، نو پہ
تہنایی کیں او پہ مین۔ او محبت سرورے ورتہ کوی۔ او پہ دے
معقولہ طریقہ ہونی تہ پہ توحید او شکر، اوستی او
بدنی کیں فرق بنکارہ کوی، چہ دشریعت احکام او تعلیمات

نبوی ۴ ہونی پہ زبرد نو کیں کئے اونیس، او ہونی دشرک
اوستی پہ تخریبی تاثراتو دا سے بنکے پورہ شی چہ دامر اللہ اعلا
تہ دترک پہ مینہ آمادہ شی۔

دغہ ولی اللہ دوی تہ بنائی چہ ترکتو اسودہ دشرک اوستی نہ
دخیل باطن مکملہ ترکیبہ اونہ کری نو ترہفہ بہ تاسوتہ د اسلام
او ایمان یقین حاصل شی او داسلام او ایمان دپارے دشریعت
اتباع لازمی دہا۔ آیت شریف دے: "اللہ پاک دشرک ہرگز
نہ معاف کوی۔ اور دے نہ علاوہ چہ کومہ گناہ معاف کول
او غوازی، ہفہ معاف کوی۔" بل کئے ارشاد دے: "لے
مسلمانانو! دخیل عاقبت بنا آستہ کولو دپارے خان سرور د
تقوی تو بنہ واخنی، حکمہ چہ د آخرت د سفر دپارے ہمتیہ
تو بنہ تقوی رو۔"

دخلق خدا دا سے مشفق او ہمدرد بزرگ چہ د فاسقانو
اوشکرانو نو پہ عیبوں آگاہ شی، نو دہونی سکاوے نہ کوی
بلکہ خوش اخلاق او شیرین کلامی سرور ہونی صراط مستقیم
تہ مائل کوی۔ دغہ بزرگ دچا عیب او بد گوئی ہم نہ کوی
حکمہ چہ دا سے کول دیولی اللہ د پاکیزہ سیرت او بندگی عمل
نہ دپارے لے خیرہ دہ۔ چہ ہفہ د خلقوں پیسے مٹی شا خیرے
او کری۔ او بد سے دے د ورپسے اووائی، یا دہونی پتا
عیبونہ د نور و خلقوں تہ پہ د آگہ بیان کری۔ ہفہ خود خدا
نور و خلقوں دغیبت او بد عادت نہ منع کوی۔ نو پہ خیلہ بہ

بیا حکمہ غیبت او کری۔ کہ تنہایی کیں وی یا مجلس کیں
ہفہ د مشرک او فاسق خلقوں پہ طرز عمل و پتہ نہ بردی،
بلکہ پہ آسنہ طریقہ ورتہ ہدایت کوی۔

دغہ ولی اللہ تبلیغ چہ دگمراہانو پہ ظاہری اور باطنی
عیبوں آگاہ کرے شوے دے، سرور اللہ پاک دا ذات
ماتحت وی۔ اور غہ تبلیغ پہ دا سے خوش اخلاق او شیرین
زبانی سرور وی، چہ اکثر مشرک او فاسق خلق دشرک اوستی
نہ بیزار شی، او د توحید او تقوی لار اختیار کری۔
قرآن پاک وائی: "داللہ پاک چہ چا تہ رضا او شی، نو
صراط مستقیم پالے رہنمائی کوی۔" رزمونہ د اللہ پاک
نہ خواست دے، چہ مونہ ہم پہ صراط مستقیم روان
کری۔ آمین)

مقالہ (۷۴) کائنا تو کیں دتوحید آثار

اللہ پاک فرمائی: "خما پہ زمکہ کیں دیقین او ایمان
راورونکو دپارے دپیرے تجنیے دی۔ او دا تجنیے ستاسویہ
خیلو خانو نو کیں ہم موجود دی۔ تاسوے نہ ویی؟"
دے حقیقت کیں ہیجے شک نشتنہ چہ داللہ تعالیٰ پہ ذات
صفات او وحدانیت یقین او ایمان راورونکو دپارے زمکہ
دہفہ د صنعتا د عجا ئباتو نہ دہا دہ۔ نو ہر صاحب عقل
لہ پکار دی چہ ہفہ د عرفان او ایمان حاصلو دپارے
غورا و مشاہدہ دخیل ذات نہ شروع کری۔ او دخیل

وجود ظاہری اور باطنی ترکیب تہ دغورا و فکر پہ نظر او کوی
او ہرکے چہ دیکو نفس عرفان او علم ابدان کیں بصیرت
حاصل شی نو بیا دہا د نور و کائنا تو او د اشیا و پہ حکمت
غورا و تدبیر کوی۔

پہ مخلوقانو دغورا و فکر کولو نہ بہ پہ دہا دخالق عظمت
او کبریائی واضحہ کیری۔ او چہ مصنوعا تو تہ لے او کوری
نودک تہ بہ دصانع ذات او صفاتو اندازہ نگیری، او غہ
شان دتوحید او معرفت حقائق دگ تہ دقلب پہ سترگو
خرگند پیری۔ حکمہ چہ دا پورہ کلیتہ قاعدہ دہا۔ چہ صنعت
دخیل صانع دکمال فن ترجمانی کوی۔ او فعل دخیل فاعل
پہ قدرت او صلاحیت دلالت کوی۔

قرآن پاک کیں وائی: "اللہ پاک دزمکہ او آسمانو نو
پول خیزو تہ ستاسود پارہ مسفر کری دی۔ رحضرت ابن
عباس ددے آیت تفسیر دا سے فرمائیے دے چہ: "د
کائنا تو ہر خیز د اسمائے الہی نہ یو اسم دے۔ او دہر
خیز نوم داللہ پاک دغہ نہ خہ اسم علامت دے۔ حتی
چہ اے انسانہ! تہ خیلہ ہم بذات خود ہیجے نہ لے،
مگر دہفہ د اسم، صفت او فعل یوعکس لے۔ دہفہ
قدرت سرور پتا او دہفہ حکمت سرور خیز گندے۔ اللہ
تعالیٰ کائنا تو کیں خیل صفات ظاہر کرے دی او خیل
ذات لے پتا کرے دے۔ سرور دے چہ ذات عیست

کین او صفت کے فعل کین ظاہر کر کے دے۔ او خپل علم کے ارادے سرے، اور ارادے کے حرکت اور اتنا اور سرے بنکار کر کے دے۔ اور اللہ پاک خپل امور غیب کین باطن او خپل قدرت او حکمت کین ظاہر دے۔ سرے دے دے چہ د کاشا تو بول اشیا و ہنہ د صنعت او قدرت ترجمہ کوئی! خوب وجود دے ہیڑے د ہنہ پہ مثل نشہ۔ ہنہ مالیم الغیب، سبع او بصیر، د زمان و مکان د حد و دورہ بالانزا او ہمیشہ ژوندے او باقی دے۔

دے کین شک نشہ۔ چہ د حضرت ابن عباس آدمہ کلام د اسرار معرفت نہ معبور دے۔ او د ہنہ نکات او بعض ہم دولے ہیڑے نہ خرگند پیری، چہ ہنہ ژوندے اور پیا قلب لری۔ او حکمت او معرفت کین د حضرت ابن عباس دا درجہ پہ دے پنا و، چہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم د ہنوی پہ حق کین دادعا فرمایک وہ، چہ یا اللہ! دگہ تہ دین کین حکمت او پوہہ ور کر کے۔ او دا آیتونود معنوعلم لدنی کے نصیب کر کے۔ اللہ پاک پوہونہ ہم د کتاب اللہ پہ اسرار و پوہید و برکات کیر دی۔ او پورخ د محشر دے موزید ہنوی دہلے تہ کیری۔ آمین

مقالہ (۷۵) د تصوف بنا پہ او خصلتون دے
ر؛ تا تہ دا وصیت کوم، چہ د اللہ پاک نہ ویرا او کرے دہنہ فرما نورد اری او د ظاہر شریعت یا بندی کو خپلہ

سینہ د شرک او فسق د رنگ نہ پاکہ کرے۔ د خپل تہ یچ اوسہ، او سخا اختیار کرے۔ د خلق حقوق پہ ہیڑو چہ مہ عصب کوہ۔ خوش اخلاقی اختیار کرے۔ او خپل تندگی پرانستے اور ونر سائے۔ د خرچ کو لو جائز او مباح خیرت خرچ کوہ۔ د خدا کے مخلوق تہ ضرر مہ رسوہ۔ پہ فقر او بخلت کین چہ کوم مصیبتونہ در پین شی، نو پدھے صبر کوہ۔ او یقین او خلوص سرے د اللہ پاک نہ مدد غوا کرے۔ د او بیاء اللہ او مشائخو عزت کوہ، مسلمان رور سرے بنہ سلوک سائے، او یہ دیانت دارئی ویرا چلیوہ۔ د مشرانو آدب کوہ۔ او کشرانو تہ د نیکو کارونو نصیحت کوہ۔ دغم کچلو او خوارانو حاجت روائی کوہ۔ د خوراک خبناک خیزونہ مان سرے مہ ذخیرہ کوہ۔ دے سرے خلق خدا تہ تکلیف رسی۔ کوم خلق چہ فاسقان دی او د او بیاء اللہ عزت نہ کوی۔ د ہنوی مصعب ترک کرے۔ او دینی او دنیاوی امور و کین د بندگان خدا مدد کوہ۔ د فقر حقیقت د ادا ہے تہ د خپلو ہم جنسوتیا اونگہ کرے، او خپل ضرورت صرف د اللہ پاک پہ حضور کین پیش کرے۔ او غنادادہ چہ د ارشاد نبوی ص؛ تا تہ عنای نفس حاصل شی او تہ مخلوقا توتہ د رجوع کو لو پد خائے یوزب خپل قاضی الحاجات او گنرے۔ او یاد سائے چہ تصوف محض پہ قیل و قال او بحث مباحثونہ حاصل پیری۔

بلکہ دلذونو او شہوتونو پرینور او ذکر اللہی سرے پہ وابستہ کیدو یا موندے شی او فقیر سرے د محبت او محبت اختیار و لو اصول دادی چہ ہنہ سرے د محبت نہ علمی مسائل مہ چیمو، حکمہ چہ ابتدا کین دے سرے نفرت پیدا کیری۔ بلکہ شی او محبت سرے د ہنہ پوہونہ د ذکر او معرفت خیرے کوہ، ولے چہ دے خیزونو سرے ہنہ طبعاً بلد دے۔

یاد سائے چہ د تصوف بنا پہ دے او خصلتونو دے۔ خوک چہ د اخصلتونہ نہ لری، ہنہ صوفی نہ دے۔

(۱) د حضرت ابراہیم علیہ السلام پہ شان سخا۔
(۲) د حضرت اسحاق علیہ السلام پہ شان رضا پہ قضا۔
(۳) د حضرت ایوب علیہ السلام پہ شان صبر۔
(۴) د حضرت زکریا علیہ السلام پہ شان مناجات۔
(۵) د حضرت یحییٰ علیہ السلام پہ شان ذکر او وجد۔
(۶) د حضرت موسیٰ علیہ السلام پہ شان ساد و جامہ۔
(۷) د حضرت عیسیٰ علیہ السلام پہ شان سیر فی الارض۔
(۸) د حضرت محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم پہ شان فقر او توکل۔
پہ دے قولوا انبیا و علیہم السلام و د خدا کے تعالیٰ

رحمتونہ وی، او خچونو سلامونہ۔ د تصوف د بنیادی اصولو خپلو د پارہ ددھے اتہ خصلتونو پیری بے کہ ضروری دے۔

مقالہ (۷۶) مسلمان تہ یوخو وصیتونہ
زہ تا تہ د پوہونو وصیت کوم، او پدھے پہ اخلاقی سرے عمل او کرے او ہنہ دا چہ امیرانو سرے پو خائے کیرے۔ د ہنوی سرے د خود دارئی نہ کارا خلد۔ او چہ فقیرانو سرے پو خائے کیرے د ہنوی سرے تواضع او عاجزی اختیار کرے۔ پہ عمل کین خلوص بین اکول پہ تا لازم دی او خلوص دادے چہ پہ تولو ذکر و نو او عبادتو کین صرف اللہ تعالیٰ تہ توجہ لری۔ او مخلوق د خپلے توجہ مرکز مدگوشو د خپلو مسلمانانو سرورونو حقوق پہ کچی توری مہ وہہ۔ او د فقیرانو محبت، آدب او احترام، او کرے او سخا و زہ اختیار کرے۔

د نفس امارہ د تابع دارئی نہ پریزاو کرے، چہ پہ معنوی ژوند مویشے۔ او خپل اخلاق بنہ سائے۔ حکمہ چہ دچا اخلاق بنہ وی۔ ہنہ اللہ پاک تہ زیات نزدک وی۔ او خپل باطن ماسوی اللہ تہ د مائل کیدونہ پو کرے، حکمہ چہ ہم د رحید او افضل الاعمال دے کوم خلق چہ شرک او فسق کین اختہ وی۔ ہنوں تہ د حق تبلیغ کوہ۔ حکمہ چہ تبلیغ پہ ہر مسلمان فرس دے۔

ترشحوجہ درتہ کیدے شی، دربتنی فقیرا ولی اللہ خدمت کو، دکان نہ پہ کمزوری حملہ مہ کوہ، حکمہ چہ دا نامردی دہ۔ او دکان نہ پہ باندے ہم حملہ مہ کوہ حکمہ دا بد تہذیبی او بد خلقی دہ۔

ہمیشہ پہ ہر حال کیں د اللہ تعالیٰ ذکر کوہ، یہ دے چہ ذکر د بولو نیکو او سعادت تو جو جہ دہ۔ د اللہ پاک پہ عہد و پیمان پہ عہدیں طور احترام کوہ۔ حکمہ چہ راخیز مسلمان دہر قسم ضرر نہ محفوظ ساتی۔ پہ دے عقیدہ پوخ ایمان سانہ چہ ستا د بولو حرکے تو او سکنا تو او کفتار۔ او کردار بہ د اللہ پہ حضور کیں تہو سہ بیہی، نو گناہوں نہ ویزا رہ شہ، او پہ نیک کار و نیکیں مشغول شہ۔ خپل اعشاء د حرام او ممنوع خیزونہ نہ بچ کرے او د اللہ پاک د برحق نبی اطاعت پہ خان لازم کرے۔ حکمہ چہ دروگ اطاعت د صراط مستقیم سامن دے، او اللہ پاک چہ ٹوک د ملک او حکومت واکد رکھے وی۔ دہنہ فرما نبرداری کوہ۔ او دہنہ حقوق ادا کوہ۔ او د خداے پہ نہ مکہ کیں دامن نہ پس فساد مہ پید کوہ۔ پہ مسلمانا تو دیکیں گمان کوہ۔ او ہنوی سرے د نیک نیقی سلوک کوہ۔

خپلہ شہہ د غیبت، تہمت او بد گوئی نہ اوستا، پہ خپل زبہ کیں ہنچر یو مسلمان رو د تہدب خواہی، کیند او عداوت مہ ساتہ۔ او پہ خپلو الفاظو یا حرکاتو دہنچر یو

مسلمان زبہ مہ ازاروہ۔ حلالہ زبہ کینہ۔ او دا ہسل و عیال خدمت کوہ حکمہ چہ دا ہم عبادت دے۔ د شریعت کوہے مسئلے چہ درتہ نہ وی معلومے۔ ہنہ دعائے دین نہ پوینتہ۔ او محض پہ قیاس پیسہ مہ خہ۔ اللہ پاک سرے باطنی ربط او تعلق ساتہ۔ او مخلوقا تو سرے د خدا فی تعلقا پہ خیال پوخاے کیرہ۔

ہر سحر د خپل خان او مال د جاندا د صدقہ و زکوہ د غریبانو او مسکینا نو مدد کوہ۔ او د خپل ذکر او عبادت پہ او قاتو کیں د خپلو مرجوہ لو ا حقیقینو او قولو مؤمنانو مسلمانا نوہ پارہ د مغفرت دما خواہے۔ او ہر سحر اومانیا د خپلو مرد او ژوند و دیار دا دما ہم خواہے۔ اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِحَيَاتِنَا وَ مَيِّتِنَا وَ شَاهِدِنَا وَ غَايِبِنَا وَ صَغِيرِنَا وَ كَبِيرِنَا وَ ذَكَرِنَا وَ اُنْشَاْنَا اَللّٰهُمَّ مِنْ اَخْبِيْتِنَا مَسَا فَ اَحْسِبْ عَلَي الْاِسْلَامِ وَ مَنْ تَوَكَّلْتَهُ مَيِّتًا فَتَوَكَّلْ عَلَي الْاِيْمَانِ ط او د تلاوت قرآن او درود شریف پہ طفیل د ہنوی دیارہ د خداے نہ بخشنہ خواہے۔

او ہر سحر مانہام دا دما اوہ کلمہ لولہ (۱) اَللّٰهُمَّ جَنِّبْنَا مِنَ النَّارِ (۲) اَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيْمِ (۳) هُوَ اللّٰهُ الَّذِي لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَ الشَّاهِدِ هُوَ الرَّحْمٰنُ الرَّحِيْمُ هُوَ اللّٰهُ الَّذِي لَا هُوَ هُوَ السَّلْبُ الْقُدْسِ السَّلَامِ الْمُؤْمِنِ الْمُعْتَمِدِ الْغَرِيْبِ الْبِتَّارِ الْاَشْرَفِ

سُبْحَانَ اللّٰهِ عَمَّا يُشْرِكُوْنَ هُوَ اللّٰهُ الْغَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّدُ لَهُ اَسْمَاءُ الْحُسْنٰى بِسْمِ اللّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَ اَرْضٍ هُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ (سورہ حشر)

اللہ پاک د مونہر بولو لہ ذکر او عبادت توفیق را کوی او اللہ پاک د مونہر نہ راضی شی، مونہر ترے راضی یو۔ آمین۔

مقالہ (۷۷) خالق او مخلوق سرے خنکہ روش پکار دے؟

د اللہ پاک پہ ذکر او عبادت کیں داسے او کلمہ چہ مخلوق ہدو موجود نہ ویسے۔ او مخلوق سرے داسے روش اختیار کرے، چہ ستا نفس ہدو وی نہ۔ چہ تہ د مخلوق نہ سے تعلقہ شے۔ او اللہ تعالیٰ سرے کامل ربط پیدا کرے۔ نو تہ بہ حقیقی معنوں دہنہ قریب حاصل کرے۔ او چہ تہ بغیر د نفس د پیروی نہ مخلوق سرے شے۔ نو تہ بہ عدل کرے او پہ حق او صداقت بہ قائم شے۔ او دا روش بہ تا دہر قسم نقصان او تباہی نہ محفوظ ساتی۔ او چہ تہ خلوت اختیار کرے۔ نو د ذکر او فکر پہ برکت، پہ خپل حقیقی دوست د باطن پہ ستر کو او دینے او دہنہ تجلیات پہ مشاہدہ کرے د غلظت بہ تاد نفس امارہ غلبہ نہ وی۔ او دہنہ پہ خائے بہ د اللہ پاک عشق تانہ حاصل وی دہنہ وخت بہ ستا جہل بہ علم او ستا لرے والے پہ قریب بدل شی۔ او دہنہ وخت

بہ ستا خاموشی وجد او سرور وی۔ ستا گفتار بہ ذکر وی اوستا مستی بہ د اللہ تعالیٰ محبت وی۔

یاد ساتہ چہ د عبودیت پہ مقام کیں محبت حق لازمی خیز دے۔ او دل تہ چہ د چا توجہ گدوہ و دہ دہ۔ نو ہنہ پہ شرک کیں اختہ دے۔ کہ تاخالق اختیار کرے وی، نو د مخلوق دا سے متابعت مہ کوہ۔ چہ رضائے الہی خلاف وی۔ کوم سری چہ د عشق الہی مزہ او خنکہ۔ نو ہنہ خپل اللہ او پیژند لو۔ چہ دا ارشاد یوسرگوارویہ نو د حضرت پیرانو پیر صاحب نہ شے تپوس او کہ چہ بہ کوم سری صغیرا غالبہ وی، نو ہنہ د خوب والی خوستا خنکہ اختلے شی؟ نو حضرت محبوب سبحانی عبد القادر جیلانی ؒ ور تہ او فرمایاں چہ ہنہ د ترحیل و سہ ریاضت او مجاہدہ کوی۔ او پہ تکلف او قصد د نفس د خواہشا تو نہ پریز کوی۔ بیا بہ دہنہ ذوق درست شی، او ہنہ تہ بہ ذات او صفات خداوندی عرفان حاصل شی۔

اے مومن! یاد ساتہ۔ چہ واردات قلبی او عقل و شعور کیں تضاد او تضاد دے۔ (یعنی خپلو کیں شے سرے رنگی او دا تضاد او تضاد ہنہ وخت رفیع شی۔ چہ مؤمن د معرفت پہ مقام کیں د توحید الہی پہ نشہ کیں سرشار شی۔ بیا د ہنہ قلب د ماغ شی۔ او د ماغ قلب۔ او

دغه شان بیا دواړو کتب کامل یکا کت او هم (هنکی پیدایشی
 اے مؤمنه! مخلوق دخپل طبیعت نه سر او نا بود کول
 دا سے دی، نکه د انسانی طبیعت دملا نگو په طبیعت کبلی
 بد لیدل. او چه تہ دملا نگو دخصلتونو نه هم بالاتر
 شه. نوبیا ستا د - اَلْکَلْبُ بِرَبِّکُمْ قَالُوا بَلَىٰ (زه ستلو
 رب نه یم خه؟ نواړوا خونو او وئیل چه بیشکه ے) په
 عهد کبلی فنا کیدل د ائمی بقا بیاموندل دی. دغه وخت په
 ستا گفتار، اوستا ټول حرکات سکانات اذن (کھی سره
 وی. که تہ دغه اوچت مقام خواهان ے. نو په تادا
 خبره لازمی ده چه د نفیس اماره نه کناره کش شه. او د
 الله پاک د امر ونهی فرمانبردار شه. بیا به تاتا نه دیوونک
 دمعرفت علم لکائی حاصل شی. ته به دهرخیر نه فانی
 شه. او حق تعالی سره به باقی شه.

هرکله چه ستا هستی حق تعالی سره باقی شی. نوستا
 هرڅه به دهنه درینا او خوشنودی د پاره وی (نه چه د
 خپله رضا او خوشنودی د پاره). که تہ د زهد، تقوی او
 معرفت، معنی او باطنی فرق معلومول غواپه نو پوه شه.
 چه د زهد عمل دا سے دے لکه یوساعت او د تقوی
 عمل دلسه دے لکه دوه ساعته، او د حق تعالی معرفت
 دا سے دے، نکه یو د ائمی او ابدی عمل. (الله پاک ومونه
 دخپل معرفت په ابدی عمل بنیاد کړی. آمین.

مقاله (۷۷) د اهل مجاهد کا لس خصلتونو
 د نفس د مجاهد کا کوونکو او عیاس کوونکو اهل طریقت
 خلقوس بیکه خصلتونو وی. چه په هغه هیئت مخزی عمل
 کونکی وی. هرکله چه هغوی د الله د حکم او دست نبوی
 په اتباع کبلی په دے خصلتو لوقا لم پاته شی، نو دمعرفت
 او روحانیت اوچته درجه بیاموی.

روجه خصلت دا دے. چه بند کا قصد ایاسهوا په
 دروغه یا په ربتیا هرگز قسم نه خوری. او خان په قسم
 نه عادت وی. خواجه هغه قسم د الله په نوم وی. د هغه دکلام
 پاک په نوم، د نبی اکرم صلی الله علیه وسلم په نوم یا
 دیل چا په نوم. حکم چه خوک په قسم خور یو عادت شی
 نو د هغه په نزد قسم هیڅ عظمت یا اهیبت پاته
 نشی. او هغه دانسته یا نادانسته د هغه خلاف ورزی
 کوی. د دے نه علاوه د خدا ے تعالی په قهر او غضب
 کبلی هم راشی. خو که چه انسان خان د قسم نه خور یو
 عادت کړی. او د سخت ضرورت په وخت کبلی هم
 قسم اوننه خوری، نو الله تعالی په هغه خپل انوار
 او برکات نازل کړی چه په هغه دهنه په ظاهری
 او باطنی نعمتو نو کبلی اصفافه کبیری او دهنه درجات
 پسه اوچت بیری. په خلق کبلی ے تعریف او توصیف
 (صفت) شروع شی. او خلق ے خان د پاره یو بیکه

نمونہ گنوی. او بیروی ے کوی. او خوک ے چه وی. د
 هغه نه مضروب او هیبت زده کبیری.

دویم خصلت دا دے چه بند کا ارادت یا بوقه تعالی
 کبلی هم د دروغ وئیلو نه پر هیز او کړی. په دے چه
 دروغ انسان بیریدونک کوی. او د هغه قلب او دماغ رنگ
 آلود کوی. او دے سره خلق خدا کبلی دهنه آثر او امتیاز
 وړک شی. د دے نه علاوه کوم سر په چه د خلق مخکین
 دروغ وائی، هغه په الله پاک هم د دروغ وئیلو نه گریز
 نه کوی. د دے برعکس که دے خپله ژبه په ربتیا وینا
 عادت کړی. نو الله پاک به د ے ته شرح صدر عطا کړی.
 او د هغه سینه به د علوم و معارف اسلامیه د سپاره
 پرائزی، هرکله چه دے د نورو نه دروغ اوری نو پخپله
 ژبه او عمل به هغوی ته درشتیا وئیلو تبلیغ کوی. او د
 دروغونو د دروغو د عادت رفع کولو د پاره به دعا کوی
 غرض دا چه دروغ دکمزور ے عقید دے او د فاسق او فاجر
 خلق رویش دے. او ربتیا او حق کوی د ایماندارو، اولیاء
 صلحاء او صدیقینو دستور عمل دے.

دریم خصلت دا دے، چه هرکله بند چه چا سره عهدو
 پیمان او کړی. نو دخپله وعد ے هرگز خلاف ورزی نه
 کوی. په قرآن او حدیث کبلی د وعد ے د پابندی ډیر
 تاکید راغله دے. او دا د ایمان یو لومے علامت کبلی

شی. الله پاک فرمائی ے: اے مسلمانانو! تاسو دخپلو عهدو
 تعهیل کوی. حکم چه تاسو نه به ستا سو د وعدو باز پرس
 کبیری. او حضور صلی الله علیه وسلم فرمائی دی: کوم
 سر په چه د خپله وعد ے پابندی نه کوی، هغه کبلی هېڅ
 ایمان نشته. نو یاد ساته چه چا سره د وعد ے کولو او د
 هغه د ماتولو نه دا خبره زیاته بهتره ده، چه هېڅ و عهد
 و، سره اوننه کړی. د دلسه وعد ے کولو نه، چه د هغه
 تعهیل اوننه شی، یا د تعهیل نیت پکبلی نه وی، د هغه نه
 کول مبارک او دخلاصی باعث دی. په دے چه د وعد ے
 خلاف ورزی هم د دروغو یو بدترین قسم دے. او د
 قوت ارادی او د حسن سلوک او خوش معاملگی برپادی
 دلا او خلق خدا کبلی بد عهدی کونک ے سر په هڅکه عزت
 نشی موند ے. او کوم سر په چه صداقت او ذمه دارئ
 سره دخپل عهد و پیمان پابندی کوی. هغه هیڅه او هر
 خا ے دخلق په نظر کبلی وړخ په وړخ زیات عزت او اعتماد
 حاصلوی. الله پاک هم دے محبوب ساتی. او دنیا او عقلی
 کبلی هم دے ترقی او کامرانی حاصلوی.

څلورم خصلت دا دے. چه انسان په چا بنی آدم یا خه
 خیر لعنت اوننه کړی. حکم چه د لعنت کولو حق صرف الله
 پاک ته حاصل دے او د هغه د عالم الغیب کید و په لحاظ سره
 هغه ښه پوهیږی، چه کوم سر په یا خیر د لعنت کولو قابل

دے، اود معنوب او معضوب کین، مستحق دے، نولعت
نہ کول، او مخلوق خدا تہ ضرر نہ رسول دا ولیاء اللہ، ابرہ
اوسد یقینوسف دے، اوپہ دے وجہ ددوی داساع کوکو
ہم یہ دنیا اومتی کین اوچتے درجے دی، اوانتہ تعالیٰ د
ہغوی ایمان محافظ وی، نومن لہ پکاری چہ خائے پہ
خائے لعنت کولو سورہ اللہ پاک علم اوفعل کین دخل
ور نہ کری، اوپہ نور خلق و لعنت پہ خائے دخل
سیرت او عمل اصلاح اوکری.

پنجم خصلت دادے چہ مسلمان دیارہ دین دعا
کولونہ پریہیز اوکری، کہہ پہ دے دیوجانب نہ خے زیات
اوظلم شوعے وی، نودھے دیارہ دین دعا پہ خائے
دھداپت دعا اوکری، اود صبر او تحمل نہ وکار داخل
دا خصلت د سوری درجے پورتہ کوی، اوھرکہ چہ بندہ
پہ دے صفت خائستہ شی، نوهفہ کین دسیرت پختگی
پیدا شی، اوپہ مخلوق کین دھفہ دیارہ دھبت اومقبولت
جد بات پیدا شی، اود مؤمنانو پہ زہون کین عزت اومحترم
بیامومی، کلام اللہ کین دین دعا جوازہم موجود دے، او
انبیاء چہ کلمہ بعض قومونہ یا افراد یقینی طور سورہ دین
دعا مستحق بیاموندی دی، نودھغوی دیارہ لے پختگی
موقعو بد دعا گائے کرے دی، خوکلہ چہ یوسپے بد دعا
ہم کوی، نوکونہ دینان مطابق روچے ہنہ لہ دھر لحاظ

اودر حیشینہ نہ دایقین او اطمینان و رکول پکاری اچہ
دین د عیبی دیارہ یوسرے واقعی مستحق دے اوکہ نہ،
شیرم خصلت دادے، چہ پہ مؤمنانو اواہل قبلہ
کین و پہ ہیچ یوسری پہ یقین او وثوق سورہ دکافر،
مشرك یا منافق حکم نہ لکوی، تیغچہ بیخ و اوافض ثبوت
بیانہ مومی، پہ چا دکفر حکم کول دیر یونازک اود ذمہ داری
فعل دے، اوبنیر سوچ او فکر اوتحقیق نہ دایسے کول نہ دی
پکار، ددے برخلاف پہ چا دکفر حکم نہ کول پہ علم الہی
کین دخل و رکول نہ پچ کیدل دی، او سنت نبوی اتباع
دے، د مؤمن دیارہ بنہ طریقہ دادے، چہ احتیاط اوکری،
دا خصلت اللہ پاک رحمت اورضامندی تہ دیر قریب
دے، پہ بل مسلمان دکفر د فتویٰ کولو پہ خائے و سر
دخل ایمان حفاظت اوکری چہ دخدا لے تعالیٰ د
غضب نہ پہ امن شی.

اوم خصلت دادے چہ انسان و پیکناہ اومعصیت
کین دحرامو اونا جائزہ خیز و نودکتانوںہ یا ہفے تہ دعا
کیند و نہ پریہیز اوکری اوخپل اعشاء د اللہ پاک د ممنوع
کرے شوی خیز و نونہ پچ اوساق، دا احکام الہی احترام
دے، چہ دھفہ دیارہ اللہ پاک خیل بند تہ پہ دنیا او
عقبی کین عزت اوسرفرازی عطا کوی،
اسم خصلت دادے، چہ مخلوقا تو کین پہ ہیچا دے

خواہ ہنہ مشروری، یا کشر، خپل ناجائزہ بوج نہ اچوی،
اوپہ ہنہ و ظلم زیاتی نہ کوی، دا خصلت دیند اروز دکور
اوعابد او مخلوق عزت دے، اود دے پہ تعبیل سورہ ہنہ
پہ مؤثرہ طریقہ دامر بال معروف اونی عن السنکوقوت
بیامومی، ہرکلمہ چہ د مؤمن دا روش وی چہ ہنہ د
خپل حاجات اود ضرور، یا نود پارہ اللہ پاک نہ علاوہ نور
مخلوقات تہ توجہ نہ کوی اونہ دھغوی پہ صدقا تو نظر
غور کوی، نوانتہ پاک ہنہ د توکل اواستغنا پے مٹلہ
صفا نو بنا د کوی، دا خصلت د توحید اواخلاص دا چہ
درجے بیاموندی د پارہ دہولونہ اہم اوفائدہ مند صفت
دے.

نہم خصلت دادے، چہ مسلمان دحرص اوهوس پہ
دام کین کیر نہ شی، اللہ پاک پہ ورکریے شوی نعمتونو
شکر اوباسی او مخلوقات د خیلو حاجاتو مرجع اونہ
گر کوی، دا د توکل روح دے، اود اعتماد علی اللہ اصول
اوداد ہفے برکزییہ بندکان حق تعالیٰ اواولیاء اللہ د
علاماتو نہ دے، چہ ہغوی مخلوقا تو سورہ ربط قطع کہہ او
اللہ پاک سورہ لے خپل روحانی اومعوی تعلق محکم کہہ،
اودنیا اوعقبی کین ورتہ سعادت اواخلاصی حاصل شو،
لسم خصلت دادے، چہ تواضع اختیار کوی، اوچیز
او انکساری خپل شعار جوہ کوی، تواضع سورہ مسلمان

درجہ پور تہ کیری، اود خالق او مخلوق پہ نزد ہنہ د
عزت او وقار خاوند شی، دھنہ پہ دعا اوسناجا تو کین
دا آثر پیدا شی، چہ ہنہ د دنیا او آخرت دکوم خیز اوارہ
اوکری، اللہ تعالیٰ ہنہ پورہ کوی، دا خصلت دتولعبادت
اصل دے، اود ایمان او اخلاق قول نیچکے صفتونہ ددے
نہ پیدا کیری، دے خصلت سورہ مؤمن دھفہ اولیاء اللہ
سیرت بیامومی، چہ راحت یا تکلیف اوحوشحالی یا ضم
ہرحالت کین اللہ تعالیٰ نہ راضی وی، اوہم دا خصلت
پہ حقیقت کین کمال تقوی دے، اود تواضع تشریف دا
دے چہ انسان ہیچو کسب اودانی اونہ کتری، اوچا
سورہ چہ پوچائے شی، نوداے و اوکتری، چہ ممکنہ
دے، علم الہی کین داسرے درجہ اوصفا تو کین خاناہ
زیات وی، نوکہ ہنہ ددہ نہ ورکوتے ہم وی، نوپو
و شی، چہ ہنہ بہ اللہ پاک دومرہ نافرمانی نہ وک
کری، خومرہ چہ ما کرے دے، اوپہ دے وجہ ہنہ خمانہ
بہتر دے، اوکہ ہنہ ددہ نہ لوئے وی، نوداے و اوکری
چہ ہنہ خمانہ تکبیر عبادت شروع کرے دے، اوخما
نہ زیاتے نیکی لے کرے دی، پہ دے وجہ ہنہ خمانہ
بانڈ دے، اوکہ ہنہ عالم وی نوپور و شی، چہ ہنہ
تہ ہنہ نعمت اوفضیلت ورکریے شوعے دے، چہ ہنہ
تہ خمار سائی نشتہ، ہنہ خوہنہ خے زدہ کیری اومعلوم

کری دی، چہ خُدا دِطاقت نہ پھر دی۔ بد دا چہ ہفتہ علم پر کالی پناشتہ دے، اوردھے پہ وجہ دِخپے عقیدے او عمل دا صلاح فائدہ ترے ہم اخی۔ نو دھفہ فضیلت او برتری پہ ما ثابتہ دے۔ اوکھ ہفہ جاہل وی، نو دے او دوائی چہ ہفہ ہرغورہ دِ اللہ پاک نافرمانی کرے دے، ہفہ نے دے علم ہی وجہ کرے دے۔ پہ دے جہت پہ مادہ ہفہ برتری ظاہرہ دے۔ اوکھ کافر وی، نو دے دے اوائی، چہ زک نہ پوہیریم۔ کیدے شی چہ ہفہ سلمان شی او اللہ تعالیٰ دِخپل فضل اونسرت پہ وجہ ہفہ نہ حق لارے اونبائی۔ او بیاد ہفہ خاتمہ پہ اسلام او ایمان اوشی، نو مالہ دھفہ سپکاوے نہ دے پکاس۔

نو تواضع دِ پیرو بشکلو صفو نو جریرہ دے۔ او پہ دے انسانی طبیعت کین دکتور فہ حائے خلق خدا سہ دھمدردی، محبت او شفقت جدبات پیدا کیری۔ دے نہ علاوہ چہ سہے متواضع شی، نو اللہ پاک نے دتس د آقا نو محفوظ ساتی۔ او دِخلقویہ زبرون کین دھفہ د پارہ عزت پیدا کیری۔ او پہ خپلو مقبول او محبوب بنکانو کین نے شمار کیری۔

حدیث شریف دے: تواضع دِعبادت مغز دے دتسماں او راست ما، و خلقو بہ دے کیری۔ بل ہنوشی

دے نہ افضل نہ دے پہ برکت دمؤمن ژبہ دتوایو او زبہ آزار و نکو خیر و نہ محفوظ وی۔ او ہفہ بہ ظاہرہ او باطن کین یکساں وی۔ ہفہ نہ خپلہ دِچاہیت کوی نہ دبل چانہ دِچاہیت اور بدل خواہی، حکمہ چہ قرآن او حدیث کین دِغیبت دِیرمذمت رانے دے۔

اللہ پاک دِ موبن او تاسوقول دتواضع پر بشکل صفت بنا دِکری۔ آمین۔

مقالہ (۷۹) دحضرت پیرانوپیر مرض الموت او وصیت

پہ مرض الموت کین شیخ عبد الوہاب صاحب دِخپل پیلا حضرت پیرانوپیر رحمۃ اللہ علیہ پہ خدمت کین مرض اوکھ چہ ماتہ دا دے وصیت او فرمایا، چہ زک پرے تاسو نہ پس عمل کوم۔ نو حضرت اور تر ارشاد او فرمایا: ”پہ تا لازم دی، چہ ہیشہ دِ اللہ تعالیٰ نہ ویرہ کوے۔ او دھفہ پہ مخلوقا تو کین دہیچا نہ خوف اونہ کرے۔ د اللہ پاک نہ سوا بل ہیچا سرہ خپل امید و نہ او حاجات مہ وابستہ کوے۔ خپل قول کارونہ اللہ تعالیٰ تہ او سپارہ۔ او اللہ پاک نہ سوا پہ ہیچا تکیہ مہ کوکھ کہ چہ دانہ دے۔ او دِ اللہ پاک دذات او صفاتو متعلق پہ کلکہ توجہ اختیار کرے، چہ دباری تعالیٰ پہ توحید دتولو اجما دے۔

ہرکھ چہ دمؤمن زبہ اللہ تعالیٰ سہ خپل تعلق درست او مضبوط کیری، نو دِ عقیدے او عمل ہیچو یونہ صفت دھفہ نہ خارج نہ وی۔ حضرت پیرانوپیر صاحب او فرمایا: ” زک بود اے مغز ہم چہ ہفہ پوست نہ لاریاں کے خپل اولاد تہ خطاب او فرمایا: ” تاسو خُدا دِخوانہ پہ دے شی۔ حکمہ چہ پہ ظاہرہ زک تاسو سہ ہم۔ او پہ باطن کین بل چاسوے۔ ستاسو نہ علاوہ نو خلق ہم شتہ، چہ مالہ رانے دی۔ ہنوی لہ حائے ورکری۔ او دِ ہنوی ادب او کرمی۔ دھنوی دپارہ دا حالے وسیع کرگی۔ دے حائے کین دِ خدا نے تعالیٰ دِرحمتو نوزول کیری۔ حضرت محبوب سبحانی بہ پہ دے حالت کین اکثر د: ” وَعَلَيْكُمْ السَّلَامُ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ ” او ” اللہ پاک دِخُموں: اوستا سو مغفرت تمسب کیری۔ ” ارشاد او فرمایلو۔

دے دوران کین بہ بعض اوقات دوگی فرمایا: ” زک داتہ پاک نہ ماروا مخلوقا تو کین دہیچا نہ نہ ویرہ حتی چہ دملک الموت نہ ہم ویرہ نشتہ۔ اے ملک الموت! زک ستا دخالق او پرورس دکار نہ ویریریم، تانہ ہرگز ویریریم۔ ” داے او فرمایا: ” اورج مبارک نے دا بدن نہ پیرواز او کرلو۔ پہ دوگی دِ دِ خدا نے تعالیٰ جنتو وی او سلامونہ۔ ”

دحضرت پیرانوپیر صاحب دِخا منو حضرت عبد الرزاق او حضرت موسیٰ صاحب دِخپل دوارہ لاسونہ دمسافھی (چوہ تازہ) پہ طور او چنول او خورول۔ او زک بہ دے دا ارشاد او فرمایلو: ” وعلیم السلام ورحمۃ اللہ وبرکاتہ۔ ” توبہ کوئی۔ او خپل صفا کین داخل شی۔ زک اوس تاسو بلہ راکم۔ ” دے نہ پس پہ دوئی۔ ” د مراد کیفیت خورشو۔ او ذکر الہی کین اصل باللہ شو۔ رضی اللہ عنہم ورضوانہ۔ ” اِنَّا لِلّٰهِ وَاِنَّا اِلَيْهِ رَاٰجِعُونَ ”

مقالہ (۸۰) دحضرت محبوب سبحانی بقیہ کلام

دِباطنی تا اثرات او کشف او مشاہدے پہ لحاظ خا اوستاسو او دنور مخلوق پہ میخ کین دزکے او آسمان فرق دے۔ نو تاسو ما پہ بل سہی او بل پہ مامہ قیاس کوئی۔ یا ترے ددوئی حوئے عبد الرزاق صاحب دمرض کیفیت او پونستہ۔ نو ہفہ نے او فرمایا: ” لحانہ دہنوک درے تپوس نہ کوئی۔ حکمہ چہ زک د اللہ پاک دعلم مطابق دیو حال نہ بل تہ منتقل کیریم۔ دے وخت کین ہیچو برائتا یا فرشتہ حیا پہ مرض نہ پوہیری۔ د اللہ حکم سہ د اللہ علم نہ ساقط کیری۔ حکم بدلیری۔ لیکن دھفہ علم نہ بدلیری۔ حکم منسوخ کیدے شی، مگر دھفہ علم منسوخ کیدے شی۔

اللہ پاک چہ کوم خیز غوازی، ہفہ فنا کوی۔ او چہ

قصیدہ بردہ

مصنّف د قصیدہ بردے د مصنف نوم شیخ شرف الدین ابو عبد اللہ محمد بن سعید بوصیری ہے۔ شیخ شرف الدین صاحب پہ رومی وچ دشوال ششمہ ہجری (مطابق ۱۱۱۳ھ) د ملک یمن پہ بوصیر نوے علاقہ کنیں پیدا شوے وو۔ دو د ژوند حالات ورنہ دی معلوم، خود مرگہ کے معلومہ ده چه دے دخپل وختہ یو ہونیا خوش نویس، متبر عالم اویولو کے بزماک وو۔ دو د وفات متعلق ہم مختلف روایات دی۔ خود مقریری او ابن شاکر د تحقیق مطابق دے پہ ششمہ ہجری (مطابق ۱۱۹۱ھ) کنیں وفات شوے دے (پہ حوالہ دانسائیکلو پیڈیا ان اسلام جلد اول ص ۱۱۸) او پہ مصر کنیں امام شافعی صاحب مزار سورہ نزل دے دفن شوے دے۔ دو د پرے قصیدے لیکے دی۔ خوب ہفے کنیں چه کوم شہرت قصیدہ بردے تہ حاصل دے۔ دیے قصیدے نہ دے نصیب شوے۔

وجہ تسمیہ د قصیدہ بردے اصل نوم **یا اللہ یا اللہ یا اللہ** یا **یا اللہ یا اللہ یا اللہ** دے۔ پہ دیکنیں قول دوہ شپتہ دیاسہ یوسل شعرونہ دی دے تہ قصیدہ بردہ جگہ وائی، چه کوم وختا د دے ناظم یعنی لے قصیدہ ہفے اشعار تہ وائی چه یو شاعر دخپل مدوح پہ صلتا اومدح کنیں بیان کرے وی۔

کوم خیر عواری، ہفہ قائم ساتی، ہفہ سرہ لوج محفوظ دے دہفہ دکار نو دہفہ نہخو ک تپوس نشی کرے۔ او دہند یا نو نہ بہ دہنوی د عملونو تپوس کرے شی۔ اوصاف الہی پہ بارے کنیں چه کوم خبر ونہ موز تہ پہ کلام الہی کنیں رارسید لی دی۔ ہفہ ہم ہفہ شان پہ دنیا کنیں ظہور دیا موی۔

حضرت کو کے عبد الجبار صاحب ددوی نہ تپوس اوگہ، چه سناسو بدن مبارک کنیں کوم اندام دے وخت درد محسوسی۔ نو حضرت ورتہ اوفرمائیل عمّا قول اعضا دے وخت درد مند دی۔ لیکن الحمد للہ خما زو درد مند نہ دے۔ دہفہ تعلق اللہ تعالیٰ سرہ بالکل درست دے۔ پہ مرین الموت کنیں بہ حضرت فرمائیل۔ دا اللہ پاک نہ سوا بل ہیغولک معبود نشتہ۔ ہفہ پاک برقا و زندہ وخت د مرگہ اوفنا نہ بے خوفہ دے۔ او پہ خپل قدرت کاملہ پہ تہ لوکا سنا تو حاکم او غالب دے۔ تہول مخلوقات کے پہ مرگہ مخلوب کری دی۔ دا اللہ پاک نہ سوا بل ہیغولک معبود نشتہ۔ او محمد صلی اللہ علیہ وسلم دہفہ رسول دے۔ زو ہفہ کلمہ توحید و خدا کے تعالیٰ نہ مد عوارم۔

حضرت کوئی موسیٰ صاحب فرمائی چه دو قات کید و پہ وخت حضرت دے دے خله اوفرمائیل: **یا اللہ یا اللہ یا اللہ** اور وچ صدارت کے ادا اذاکہ لہ۔

دا ہفہ خطبات او مقالات دی، چه حضرت محبوب سبحانی بہ دیغد اد پہ جامع مسجد کنیں خپلو عقیدت مند و اورید ونگو او خپلو مرید انو تہ ارشاد فرمائیلو۔ **اللہ پاک و موز قول د حضرت د ذات پابرات** او د دے خطبا کہ بہ برکت پہ باطنی اوروحانی اسرار و معمورہ کری او فلاح دارین مو د نصیب کری۔ او پہ ایمان او اسلام مو د ثابت قدم اوساتی۔ او پہ دے مقالاتو د عمل کولو او د دے د تبلیغ او اشاعت توفیق د را کری۔ **آمین بجزمت سید المرسلین صلی اللہ علیہ وسلم و علی جمیع الانبیاء و الأولیاء**
یا ارحم الراحمین ط

کتاب فتوح الغیب ختم شو۔
الحمد لله

شیخ شرف الدین صاحب کوزن (فالج) او وہ - نوے پر
 تھے تنگ شو. ارادہ ہے وکریلہ - چہ وقت صیدۃ بہ یہ صلح
 د حضرت محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم کیں اولیگی -
 اور ہفتہ بہ وسیلہ بہ دیورس دکار نہ صحت او غواری - ہر کہہ
 چہ قصیدہ ہے تیاری کرے ، نویت ہے اوکے ، چہ محمد مصطفیٰ
 صلی اللہ علیہ وسلم بہ زیارت مشرف شی - او قصیدہ ہلتہ
 اور سوی - ناگہانہ د شیے کے حضور صلی اللہ علیہ وسلم بہ خوب
 کیں اولیدلو - خپل حال ہے ورتہ عرض کہہ - نو نبی اکرم صلی
 اللہ علیہ وسلم پرے لاس مبارک رانیکل - او بخادیر کے پرے د
 پاس خورکہ : او ورتہ ہے او فرمایا ، چہ خکے پاسہ چور پتور
 چہ صحن مید ارشود نو حکم چور او تندرست وو - قصیدہ
 نہ قصیدہ بردہ خکے وائی چہ دمراض بہ حالت کیں بہہ
 شیخ صاحب ، حضرت رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم د شفا
 خاد رخور کرے وو - دوسے وجہ نہ دا قصیدہ بہ قصیدہ بردہ
 مشہورہ شوہ وائی چہ صبا سحر شیخ شرف الدین د کورنہ
 اورت نو بہ دروازہ کیں ورتہ بوقر ولانر وو - ہفتہ ورتہ
 عرض او کہ چہ کہہ قصیدہ تا سو د رسول اللہ صلی اللہ علیہ
 وسلم بہ صفت کیں چورہ کرے دہ - ہفتہ ماتہ عنایت کرے -
 پر دے وجہ بہ خلق کیں د دے قصیدے نوم خورشو چہ
 دمکک الظاہر وزیر بہاء الدین نہ دا خیرہ اوریدہ نو
 ہفتہ دا قصیدہ بہ سرو زر اولیکلہ - دادب دیارہ ورتہ

سرتور سر اوریدہ - دا کے واوریدہ - او قول عمر کے دے
 د برکات عظیمہ نہ فیض حاصلوو - یہ تولد اسلامی دنیا
 کیں دا قصیدہ دیورہ مقبولہ دہ - ددے ویرے شرے لیکے
 شوے دی - او مختار شاعرانو پرے شعرونہ ویشی دی - ددے
 نہ د تبرک حاصلوو دیارہ بہ شمارہ قیسے مشہورہ دی -
 د قصیدہ بردہ نہ شعر بہ مصرکین بہ مصطفیٰ الباقی
 صطیح کیں بہ دے شعر کیں چاپ شوے دہ - او دا سلامہ کالج
 پینور (پینور یونیورسٹی) بہ علوم شرقیہ لائبریری کیں بو
 خوردغہ چاپ شوے شیخ د علامہ لاندہ نہ ہم موجود
 دی - پینتو آکیدیچی چہ د ناہ شیخ اوکتا یونیورسٹی د
 قصیدہ بردے خوقامی او بیگلے شیخ دلتہ ہم موجود دی -
 د قصیدہ بردہ د فضیلت
فضیلت او خصوصیت او خصوصیت بہ حقل کتابون
 دیرشہ راوی - بلکہ مشائخو دھر بو شعر جدا جدا تاثیر
 بنو دے کہہ د مثال بہ طور چہ عاملان د قصیدہ
 بردے د اشعرہ
 "هُوَ الْحَقِيقَةُ الْوَالِدِي تَرْجِي شَفَاعَتُهُ"
 "لِكُلِّ هَذَلٍ مِنَ الْاَهْوَالِ مُنْتَجِمٌ"
 د ہرمزاد دیارہ آکسیر گزی خود دے ویرے نہ چہ د
 ہر بو شعر تفصیل لہ د بیگلے پکار دے مونہ د اختصار
 نہ کار اخلو -

قصیدہ بردہ
 بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِیْ اَخْلَقَ الْمَلٰئِکَةَ مِنْ عَدَمٍ
 ۱- دَعَا الْمَلَائِکَةَ عَلٰی الْخَلْقِ فِی الْقَدَمِ
 ۲- اَنْ کَذَّبُوْا جِبْرٰتِیْ سِوٰی سُلْکِیْ
 ۳- مَرْجَحْتَ دَعْوًا جَزٰی مِنْ مَّخْلُوْقٍ بِعَدَمٍ
 ۴- اَمْ هَدَّیْتَ الرَّیُّوْمِ مِنْ تَلْمَازِ کَاطِلِ سِدِّیْ
 ۵- وَ اَوْ مَنَّتِ الْبَرِّیْ فِی الْکَلْبِیَّاتِ مِنْ اِنْکَمِ
 ۶- فَمَا لَیْسَ لَیْسَ اِنْ کُنْتَ اَلْمَعْنٰی هَمَّ سَا
 ۷- وَ مَا لَیْسَ لَیْسَ اِنْ کُنْتَ اَسْتَقِیْبَیْ یَهْمِ
 ۸- اَیْسَبُ الْقَسْبِ اَنْ اَلْحُبُّ مُسْتَحْبِبِ
 ۹- مَا بَیْنَ مُسْتَحْبِبِ مَشْمُومٍ وَ مُسْتَحْبِبِ
 ۱۰- لَوْ کَانَ الْهَوٰی لَمْ یُوْقَیْ دَعْوًا عَلٰی طَلِیْ
 ۱۱- وَ کَانَ اَوْ قَدَّیْ لَیْسَ اَنْ اَلْبَیْسِ وَ اَلْعَسَمِ
 ۱۲- فَکَلِیْمٌ مُنْکَرٌ حَسْبًا بِنَدِّ مَسَا شَهَدَتْ
 ۱۳- بِهٖ عَیْنِکَ عَدُوْلُ الدَّامِجِ وَ السَّقَمِ
 ۱۴- وَ اَنْتَ الْوَجْدُ حَسْبِیْ عَسْرَةً وَ حَسْبِیْ
 ۱۵- وَ مِثْلُ الْبِقَاعِ عَلٰی مَدَّیْکَ وَ الْعَسَمِ
 ۱۶- نَعَسُوْا سَلٰی طَیْبٌ مِنْ اَهْوٰی فَاَرْقَنٰی
 ۱۷- وَ الْحُبُّ یَعْتَمِدُ اَللَّذِیْسَ یَا اَلْاَسَمِ
 لے علم د بیگلے دے دیکھ او معنی بہ بیگلے کیں -
 حقل جات نوم دے دے ارے چہ قد دعشو نہ دے ورتہ تنبہ ورتہ کوشی

مظلوم پینتو ترجمہ
 (لہ عبدالقادر خان خٹک)
 ۱- ثنا د اللہ پاک چہ ہے پیدا کرولہ عدم
 ۲- بیا درو بہ بیغیر چہ دے مختار د کل قدر
 ۳- نہ پوہیزم نہ ذریہ دریا د کرہ بیا یاران د کسہ
 ۴- چہ ہرم د لہ دوو سترگو او بیضی ورسو دم
 ۵- باد دیار د کوشے خاور بہ خوش شیم درلوع راوی
 ۶- باپ غرہ دیا ولہ لوریہ بریننا شولہ بہ تو رہم
 ۷- دا د سترگو حال د خکے د شجرہ او بیض نہ او چیری
 ۸- بل د صبر ہوش لہ دلہ دروس و لہ دم پر ہر
 ۹- د آگاہ لہ نہی او پاسہ چہ بہ راز د بیض بہا کرے
 ۱۰- یورسہ او بیض دی روا ہے بل د نہی دے مضطر
 ۱۱- نہ بہ تا دیار د خنبو بہ لیدہ ڈرا خریاد کرے
 ۱۲- نہ بہ خوب لہ تاند تل بہ یاد دیان بود عسلہ
 ۱۳- ہیچ انکار د بیض مہ کرے دویہ گواہان د باندہ
 ۱۴- د داریہ ستا پیر گواہ دی بو او بیض نسل نسیم
 ۱۵- اوس بہ تا باندے اثبات د خپل میں د بیض اوشہ
 ۱۶- حج و زینکے زینکل دے تن و اوج شہ بہ پریشم
 ۱۷- ہم دیار د سترگو خیال م پر و خوب لہ دوا د سترگو
 ۱۸- د تمام جہان لذت لہ سوئی وری د عشق اکم
 لے علم - معنی نیرہ - ع - نسیم ، ناروغشیا ، بیماری

۱۰ يَا لَيْلِي فِي الْهَمِّ الْمُدْرِيَةِ مَعْدِيَةٌ
 ۱۱ مِثْلِي إِيَّاكَ وَكَأَنْصَفْتَ لَمْ تَلْمِ
 ۱۲ عَذَابُكَ خَالِي لَا سِرِّي بِمُسْتَحْتَبِي
 ۱۳ عَنِ الْوَشَاةِ وَلَا ذَائِقِي مَسْحَمِي
 ۱۴ مَحْمَدِي السَّمْعُ لَكِنْ لَسْتُ أَسْمَعُهُ
 ۱۵ إِنَّ الْمَجِيبَ عَنِ الْمُدَالِ فِي صَمَمِهِ
 ۱۶ إِنَّ الشَّهِيذَ نَسِيمِي الْقَيْبَ فِي عَذَابِي
 ۱۷ وَالشَّيْبَ أَبَدِي فِي تَصْنَعِ عَيْنِ التَّهْمِ
 ۱۸ قَارِي أَسَارِي بِالسُّؤْمِ مَا تَعَطَشْتِ
 ۱۹ مِنْ جَهْلِمَا يَنْدَسِيرُ الْقَيْبِ وَالْهَمِّ
 ۲۰ وَلَا أَعْدَاكَ مِنَ الْفِعْلِ الْجَبِيلِ قَدَرِي
 ۲۱ صَيْبُ الْمَاءِ بِرَأْسِي مَكْرَهُ مَحْتَمِي
 ۲۲ لَوْ كُنْتُ أَعْلَمُ أَنَّ مَا أَقْرَبُ
 ۲۳ كُنْتُ سِدًّا بَدَائِي مِنْهُ بِالْكُنْهِ
 ۲۴ مَتَى لِي بِبُرْدِ جَمَاعٍ مِنْ عَوَائِيهَا
 ۲۵ كَمَا يُبَدِّدُ جَمَاعَ الْغَسِيلِ بِاللَّحْمِ
 ۲۶ فَلَا تَعْرِفُ بِالْمَعَامِي كَسْرَ شَهْوَانِي
 ۲۷ إِنَّ التَّلْطَامَ يَقْوِي شَهْوَةَ التَّهْمِ
 ۲۸ وَالنَّفْسَ كَالْقَطْلِ إِنْ تَهْمَلَهُ كَيْبَانِي
 ۲۹ حَيْبُ التَّرْسِجِ وَإِنْ تَذَلَّطِي يَنْقَطِعِ

۱۰-۱۱-۱۲-۱۳-۱۴-۱۵-۱۶-۱۷-۱۸-۱۹-۲۰-۲۱-۲۲-۲۳-۲۴-۲۵-۲۶-۲۷-۲۸-۲۹
 لہ ہفتہ - کوفہ کے - لہ قرم - شعبی - کمروی - لہ لہ - وانہ قریہ
 جہنم کا جہنم رسول لہ کلمہ - جہ - جہ - جہنم - جہنم - جہنم - جہنم

عاشق شوق چرمن کے گم کر کے پہلاشتادو
 ۱۰ ملامت مدامت کی وینہ ہرچہ و شہ کے گم
 ۱۱ محبت بہرہ ترکومہ دیا رہت لوم ساقہ
 ۱۲ پہ نعرہ نعر و یار عوام ویرہ نہ کر کم لہ عالم
 ۱۳ نصیحت دنا صاحب کو کلا نہ کہ پہ غور و اور سر
 ۱۴ چہ عاشق پہ عاشق کہیں لہ ناصیری اصغر
 ۱۵ ما تہمت پہ عاشق کہیں ویرہی پہ ناصع و کویہ
 ۱۶ کدھر شہ پہ بند و یلو پیران نہ دی متوہم
 ۱۷ اشارہ نفس دے چہ ماتہ امر تل کہ بہ بدئی
 ۱۸ زک دد کہ بہ ویل کار کر کم ویرہ نہ کر کم لہ ہم
 ۱۹ دحرمت لائق استازہ ہم پکورتا میلہ شو
 ۲۰ ما لے ہیچ اکر ام اونہ کہیہ لکہ کہ اہل کرم
 ۲۱ کلام زدہ و کچہ دہیو وینو حق پہ پکارت نہ کر کم
 ۲۲ ما بہ تل پہ ویرہ تور لرل لہ خیلہ عمر سم
 ۲۳ خیا نفس یو سو کہیں اس دے ترک کلام پرباسی
 ۲۴ یو شہسوار ہے پیدا شوے چہ کے ساز کر کے
 ۲۵ پہ احسان غلام خیلہ نفس یوہم بد غلام دے
 ۲۶ پہ احسان سیرہ لا زدی دعیمان پہ لور کلام
 ۲۷ نفس پہ مثل دھلک دے دیوہ و عدوت اعلیٰ
 ۲۸ د رضاع عدوت لے و رک شہن چہ لہی شہ منظم

لہ جدا بیل - پر پکرتے

۲۰ قَابِرُفْ هَوَا مَا وَمَا ذُرْ أَنْتَ تُوْلِيَةٌ
 ۲۱ إِنَّ الْهُوَى مَا تُوْلِيُ يَحْمُرُ أَدِيمِي
 ۲۲ فَتَأْبِعُهَا وَهِيَ فِي الْأَعْيَالِ سَائِيَةٌ
 ۲۳ وَإِنْ هِيَ اسْتَحْيَتْ الْمُرْغِي فَنَدِيمِي
 ۲۴ كَمْ حَسْبَتْ لَدَا بَلْمُرُ قَائِلَةٌ
 ۲۵ مِنْ حَيْثُ كَمْ بِيَدٍ أَنْ التَّمَّ فِي الدِّمِ
 ۲۶ وَاحْشِ الدَّ سَائِسٍ مِنْ جُوجٍ وَمِنْ تَبْعِ
 ۲۷ قُرْبِ تَحْمَسَةِ تَنْزِ وَتَنْ السَّحْمِ
 ۲۸ وَاسْتَفْرِجِ السَّمْعَ مِنْ عَيْنِي وَدَائِمَكَ
 ۲۹ مِنْ الْمُحَارِبِ وَالسَّرْمُ حَيْثُ الْتَدَّ
 ۳۰ وَخَالِي النَّفْسِ وَالشَّيْطَانِ وَأَعْيِمَا
 ۳۱ وَإِنْ هُمَا مَحْمَلَاكَ السَّمْعَ فَاتَّهَمِ
 ۳۲ وَكَأَنَّ تَطْبِيعَ مِنْهُمَا حَصْمًا وَلَا حَكْمًا
 ۳۳ فَأَنْتَ تَعْرِفُ كَيْدَ الْغَضْمِ وَالْحَكْمِ
 ۳۴ اسْتَعِذْ بِاللهِ مِنْ قَوْلِي يَدُوسِي
 ۳۵ لَعْدًا تَسْبِيحِي بِهِ تَسَلُّ لِيْزِي عُمِي
 ۳۶ امْرُؤُكَ الْغَيْثُ لَكِنْ مَا اسْمَرْتُ بِهِ
 ۳۷ وَ مَا شَقَقْتُكَ كَمَا قُوِي لَكَ اسْتَعْمِ
 ۳۸ وَلَا تَزَقُّوْهُ قَبْلَ الْبُؤْتِ تَأْفِكُ
 ۳۹ وَكَمْ أُصَلِّ يَوْمِي قُرْبِي وَكَمْ أُصَمِّ

۲۰-۲۱-۲۲-۲۳-۲۴-۲۵-۲۶-۲۷-۲۸-۲۹-۳۰-۳۱-۳۲-۳۳-۳۴-۳۵-۳۶-۳۷-۳۸-۳۹
 لہ ہفتہ - کوفہ کے - لہ قرم - شعبی - کمروی - لہ لہ - وانہ قریہ
 جہنم کا جہنم رسول لہ کلمہ - جہ - جہ - جہنم - جہنم - جہنم - جہنم

۲۰ آرزوئے سرکوبہ دیکھ چہ غالب دریا بند نشی
 ۲۱ د صورت بنہرے خراب کہ چہ ڈشی بانڈ حکم
 ۲۲ تدا نفس اریہ معور کہ دستا پہ رضا دروسی
 ۲۳ کہ لہ مرادہ ستا خلاف کہ نور پہ عدل کاسم
 ۲۴ نفس مہلک لذت بیگتہ وینکارا پہنہ صورت کہ
 ۲۵ لکہ و کلا نکول غایبہ پہ لذتین طہام کہیں سم
 ۲۶ لا پہ لورہ کہیں مکروہ نہ تر مور ہالی ددہ ویرہ
 ۲۷ تریے خذ کر کے ہر شوقے ریاست کہیں پہ ملامت
 ۲۸ دغہ ستر کہ چہ و کہ دی دو پر و گنا ہونو
 ۲۹ نوزیوہ و رکھے اوشیہ کر لہ لازم پہ شان ندم
 ۳۰ نفس شیطان خالی دشمن نہیہ و نیل لہ عمل کر کے
 ۳۱ لہ جستہ ہم دوی دوا پر داویستل دے آدر
 ۳۲ اطاعت کے ہرگز نہ کرے غلیبان کلا خلیبری
 ۳۳ ترا یڈا لے دریا تہ ورتہ کمرہ دوارہ مار لرم
 ۳۴ ہر سب سے لچہ کے کردارہ دکفتار تہیہ غواری
 ۳۵ ذفر نہ امید واری کا پہ معنی لہ ذی عم
 ۳۶ نصیحت بہ حکا پہ مشکل پہ تابا ندہ اشرا
 ۳۷ چہ زہ نہ یہ سم شوے تاتہ وائم استم
 ۳۸ ماتر مرگہ لا دغلو ہیچ طاعت توبہ اونہ کر کے
 ۳۹ جے لہ فرض کو کھ حق دے ادائہ شول ہفتہ دم

لہ غلام - دشمن - لہ سم - زہر

۳۰ ظَلَمْتُ سَكَّةَ مِنْ أَخِي النَّوْلَةَ إِلَى
 ۳۱ أَنْ اشْتَكَيْتُ قَدَّمَ مَاءُ الْقَوْمِ وَدَمٌ
 وَشَدَّ مِنْ سَعْيِ أَحْسَادِهِ وَطَلْوَى
 ۳۲ نَحْتِ الْجَارِ كَشْحًا مَرَّتَ الْأَكْم
 ۳۳ وَرَأَوْتُهُ الْجِبَالِ السَّمَّ مِنْ ذَهَبٍ
 ۳۴ عَنْ نَفْسِهِ فَأَرَاهَا أَنْبَاءَ سَكَمٍ
 ۳۵ وَكَأَنَّهَا مُرَّةٌ فِيهَا مَسْمُورَةٌ
 ۳۶ إِنَّ الْمَسْرُورَةَ لَأَكْثَرُ عَلَى الْعَيْبِ
 ۳۷ وَكَيْفَ تَدْعُو لِي الدُّنْيَا مَسْرُورَةً
 ۳۸ لَوْلَا لَمْ تَخْرُجِ الدُّنْيَا مِنَ الْمَدَامِ
 ۳۹ مُحَمَّدٌ سَيِّدُ الْكَوْكَبِينَ وَالسَّعْدَيْنِ
 ۴۰ وَالْعُرَيْقَيْنِ مِنْ سُؤْبٍ وَوَيْبِ عَيْبِ
 ۴۱ نَسِيْنَا الْأَمْرَ السَّاحِي فَكَلَّا أَحَدٌ
 ۴۲ أَسْبَرَ فِي قَوْلٍ لَمْ يَشْفُ وَلَا تَمَّ
 ۴۳ هُوَ الْعَيْبِيُّ الَّذِي كُرِّجِلُ شَقَاعَتُهُ
 ۴۴ لِسَكَلٍ هَذَلٍ مِنَ الْأَهْوَالِ مُقْتَدِمِ
 ۴۵ دَمَائِي اللَّهُ فَا لِمُتَمَنِّكُونَ بِمِ
 ۴۶ مُتَمَنِّكَوْتِ بِجِبِلِّ حَيْرٍ مُتَمَنِّصِ
 ۴۷ فَاتَى السَّيِّئِينَ فَا خَلَّى ذِي لَبِي
 ۴۸ وَتَمَرِيكَ الْكَوْبَ فِي عَيْبِهِ وَلَا كَوْبِ

۳۰ تا ۳۹ پر معصوم تھا اور نوح کو لے۔ یعنی نبی علیہ السلام ہائے حضرت نوح
تجاویز نہ شو کو لے۔

۳۰ لہ ما پاتے شو سنت دھنہ چاہیہ پہلعت کین
 ۳۱ یہ ڈیر ڈیر ولایہ اوشو دنا زکوینو ورم
 ۳۲ خان کے موہنے کہ ہیچکلہ داویشوپہ ڈوینا
 ۳۳ تل بہ دہ ڈیرے لوبے تول کانری پہ شکم
 ۳۴ لوئے لوئے غونہ ورشوہج نظرے پے ونہ کرو
 ۳۵ نرا ودہ نہ بنکاری لوہیشہ تر خاورو کم
 ۳۶ حضرت زرقہ بہ مفیوط وکد بہ ویر ضرورتہ
 ۳۷ ہیجہ یوضرورت لے لا تعدو علی العصم
 ۳۸ یہ دنیا کے خہ حاجت دے چہ زینا او افلاکونہ
 ۳۹ کہ دے نہ وے، بیداشوے بہ شوک نہ لوک لعدم
 ۴۰ محمد رسول اللہ چہ دے ہوئے بادشاہ دے
 ۴۱ دسویو دینویو دسویو دسویو دسویو
 ۴۲ حوین ہسے رنگ نیما دے امرکونہ نہی کرکے
 ۴۳ چہ ریشینے تردہ نہ ووخوک یہ لا اویہ نعم
 ۴۴ بیگانہ بہ ہم لہ دہ نہ دتغییب امیدواری کرکے
 ۴۵ نشتہ غم ددہ دخیلو چہ کاوار لہ هول وغم
 ۴۶ ددہ دین حیل التین کے غم اندوہ وھنہ نہ کا
 ۴۷ چہ دا حیل لے نیوے پہ لاسونردے حکم
 ۴۸ پہ صورت او پہ سیرت کین بہترین کے دنیا تو
 ۴۹ ہم کریم وور ترمہم وولہ وارو وولہ اعلم

۳۰ وَكَلَّمَهُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ مَلَكًا
 ۳۱ عَزَمًا مِنَ الْجِبْرِ أَوْشَقًا مِنَ الدِّمِ
 ۳۲ وَوَأَقْوَمًا لَدَيْهِ عِنْدَ حَرِّهِ
 ۳۳ مِنْ نَفْطَةِ الْعُلَمِ أَدْوِينَ شَلْقَةِ الْحَكَمِ
 ۳۴ فَهُوَ الَّذِي نَزَّ مَعْنَاهُ وَصَوَّرَهُ
 ۳۵ لَعْنًا مَطْلَعًا حَبِيبًا بَارِعًا النَّسَمِ
 ۳۶ مُتَرَكِّبًا عَنْ شَرِّ نَبِيٍّ فِي مَخَاسِنِهِ
 ۳۷ فَجَوَّهَرَ الْحُسَيْنِ فِيهِ عَيْبٌ مُنْقَسِمِ
 ۳۸ دَعَى مَا أَدْعَاهُ التَّمَارِي فِي تَيْبِهِمْ
 ۳۹ وَاحْكُمْ بِمَا شِئْتَ مَدْحًا فِيهِ وَاحْكُمْ
 ۴۰ فَالْتَمَسْتُ إِلَى ذَاتِهِ مَا شِئْتَ مِنْ شَرِّ
 ۴۱ وَالْتَمَسْتُ إِلَى قَدْرِهِ مَا شِئْتَ مِنْ عَيْبِ
 ۴۲ فَارْتَقِ فَسَلِّ رَسُولِ اللَّهِ لَيْسَ لَهُ
 ۴۳ حُدٌّ فَيُعَوِّبُ عَشَّةَ نَاطِقٍ بِقَمِ
 ۴۴ لَوْلَا سَبَتْ قَدْرُهُ إِنِّي لَأُحِبُّهُ عِلْمًا
 ۴۵ أَخِي أَسْمُهُ جِبْرِي بُدْعِي دَارِي الْأَزَمِ
 ۴۶ لَمْ يَمْتَحِنَّا بِمَا نَعَى الْعَمُولِ بِمِ
 ۴۷ جِرْمًا عَكَبْنَا فَلَمْ نَرْتَبْ وَلَمْ نَكْتُمِ
 ۴۸ أَعْنَى الْوَرْدِ فَهَمَّ مَعْنَاهُ فَلَيْسَ يَرَى
 ۴۹ لِلضَّرْبِ وَالْبُعْدِ مِنْهُ عَيْبٌ مُنْفَجِمِ

۳۰ ہمکی وارہ نبیان لے لہ علومو مستغیب وولہ
 ۳۱ ددہ علم لکہ بحر وو تر بحرہ ہم اعظم
 ۳۲ کہ ظہورے پہ ظاہر کین ترہ وارو آخرود
 ۳۳ خو یہ علم او حکمت کین ترہمہ وومستدام
 ۳۴ ہم دے دے چہ کامل ووپہ معنی اوپہ ہوتو کین
 ۳۵ بیائے خود پہ دوستی کرکے لہ اولاد د آد مر
 ۳۶ حضرت خوبی واپہ پیر بل شریک ویرکے شور
 ۳۷ جوہر حسن بناشت پہ دکے کین وور غیر منقسم
 ۳۸ پہ ہر شان عہد ستاہ حد کے نشہ دستا یین
 ۳۹ خوتر ساؤ غوندے مہ شہ خدا کے کوئے عویج
 ۴۰ پہ نسبت کرکے تہ ذات دیغیر تہ شرف او برکتی
 ۴۱ ہم نسبت کے کرکے و قدرتہ ما شت من عینکم
 ۴۲ ودانا تہ لہ ادراک عاجزی عین ادراک دے
 ۴۳ ددہ فضل ہومرہ نہ دے چہ ادائے کرکے یہ ہم
 ۴۴ کہ انظار دمعجزاتو کے موافق د مورتو دے
 ۴۵ خو چہ واخصتے نامہ شی پرے ژ ونگ بیہ ہم
 ۴۶ پہ اندازہ بہ کے ہرچا تہ، دعتل کرکے و تسخیر
 ۴۷ لوئے، ہک کے فیض مویں لحدیثہ لاجوم
 ۴۸ حقیقت لے لہ خدا یہ نور ہیچا موند لے نہ دے
 ۴۹ دہ کار کین نزد سے لڑے سرہ دوار کرکے ہم

۳۰ تا ۳۹ پر - داستان ہو کین - ۳۰ تا ۳۹ پر کجایں ڈیر کمزورے

فتوح ۲۸۷ الغیب

۵۰ کہے نمرچہ دے لہ لہے نہ و رکوبہ خیرکندیا
 ۵۱ کہے نردے ورتے تہ گوریہ پہ دہہ سزگوشی توہم
 پہ دنیا کین وہیجا کہ ددہ قدر بنکارنہ شو
 ۵۲ دقیامت پہ ورتج بہ وبتی احتشام دہمتشم
 کہے او بہ واریہ سیاہی شی ایسے واریہ قلمونہ
 ۵۳ ترقیامتہ سے صفت کین کائے ہستی پر قلم
 منور شول ہمہ واریہ انبیاء ددہ لہ نور
 ۵۴ ہر نبی د نور قطرہ وہ ددہ نور کہے قلم
 دے پہ مثل دہیں ہرور، نور پہ مثل دہیں سوز
 ۵۵ چہ خیل نورے را بنکارہ کہ دخورشید نور شورتیم
 خلق او خلق وود نہیں پہ خلافت کین افضل
 ۵۶ کہے خلق چہ سے بنائستہ ووپہ خلقت وولز اکرم
 کہے کل پہ لطافت وون کہے بدرینہ صوت
 ۵۷ کہے سیند پہ سخاوت کہے دہر ثابت قدم
 انبیاء کہے فریضے دی، یاخہ نورچہ موجود است
 ۵۸ خویو دے پکین بادشاہ دے نور ہمد و ہمتشم
 دے گوہر دے سینظیرہ د رحمت د سمندر
 ۵۹ پہ زرا کو نکالو پیروست ووسند کین دقدیم
 چہ پہ خلود ددے سے قول جہان گورہ خوشبو دے
 کہ انکار پہ داوینا کہے دارو او کربہ دخیل شم

فتوح ۲۸۸ الغیب

۶۰ آبارت مؤیدہ عن طیب عنصیرہ
 ۶۱ یا طیب مبتدأ مسئم و محکم
 یومر قنرس دینہ الفریس انکسہ
 ۶۲ قد اشد ذفا محلول البؤس والتقم
 و نبات ایوان کسلی و هو مستدع
 ۶۳ کسلی آضنا ب کسلی غیر ملتئم
 و البتار عامدۃ الالاناس من استیف
 ۶۴ علیو و التھم ساجی العین من سکام
 و ساء ساوۃ ان غاظت بجزوتھا
 ۶۵ و رۃ و اردھا بالفیظ جین قلیو
 ۶۶ کات بالثار ما بالماہ منی کلل
 ۶۷ حرمنا و بالماہ ما بالثار جین حرم
 و اللہج تھنیت و الالاناس سا طعمہ
 ۶۸ و اللہج تھنیت من معنی و من کلیم
 ۶۹ عموا و صغوا قرا علات البتار کسہ
 ۷۰ تسع و بارقۃ الالاناس لکم
 من نجد ما اخبز الالاناس کا ہنہ
 ۷۱ یا ت دینہم المعوج لکم یقہم
 و بعد ما عابنوا فی الافق من شہ
 ۷۲ مستقیمۃ و فوق ما فی الالاناس من صم

فتوح ۲۸۹ الغیب

۶۰ خرگندہ دیا کہ اصلہ وو حکمونزہ بیغیر
 ۶۱ ہم پاک پہ اہتہ ا کین ہم وور پاک پہ محتتم
 چہ فرس د قنرس سے دیقین پہ میدان رائے
 ۶۲ حکمہ رائے پہ فارسود نعم پہ خائے نعم
 چہ پہ فتح دجہان سے یوقدم پہ بزرگ کین
 ۶۳ ہلتہ کسرفہ دم شہ کسری پہ قصروض
 ہم سے اور د زر کالوشولومرد ویرہ عمہ
 ۶۴ ہم سے ہسے دا ندوہہ دچینونہ لار شوزیم
 پہغم دوب دساوہ خلق شوچہ سیند شوہے وچ
 ۶۵ تشکان پہ بیوتہ راغلہ وچ شوہی زبہ پڑغم
 گویا اورتہ پاک اللہ کربہ د او بوعطا صفت
 ۶۶ پہ دا شان سے کربہ او بو تہ ہم عطا اور ضرر
 کہے وحوش وو کظیور وو کہ بیان وو کہ دیوان
 ۶۷ ہمہ واریہ خوش وقتی کربہ مبشر شو پہ مقصد
 کور کر وو کافران د بشارت سنہ پہ پروا
 ۶۸ اند ارد بوق وودوی تہ پہ نظر کین مععدم
 کا ہنا نو بجو میا نو خیل خیل قوم تہ کربہ عیان
 ۶۹ چہ حق دین پہ جہان را غلو باطل دین شو معندا
 ہم پہ ہفتہ شہر شوہ کربہ نزلہ پہ بتنا نو کین
 ۷۰ غم پہ نور و خاوس ویرہ پراتہ وو دارہ صم
 ۷۱ سہم - بیوست
 سہم - د سوز و لطافت

فتوح ۲۸۹ الغیب

۶۰ آبارت مؤیدہ عن طیب عنصیرہ
 ۶۱ یا طیب مبتدأ مسئم و محکم
 یومر قنرس دینہ الفریس انکسہ
 ۶۲ قد اشد ذفا محلول البؤس والتقم
 و نبات ایوان کسلی و هو مستدع
 ۶۳ کسلی آضنا ب کسلی غیر ملتئم
 و البتار عامدۃ الالاناس من استیف
 ۶۴ علیو و التھم ساجی العین من سکام
 و ساء ساوۃ ان غاظت بجزوتھا
 ۶۵ و رۃ و اردھا بالفیظ جین قلیو
 ۶۶ کات بالثار ما بالماہ منی کلل
 ۶۷ حرمنا و بالماہ ما بالثار جین حرم
 و اللہج تھنیت و الالاناس سا طعمہ
 ۶۸ و اللہج تھنیت من معنی و من کلیم
 ۶۹ عموا و صغوا قرا علات البتار کسہ
 ۷۰ تسع و بارقۃ الالاناس لکم
 من نجد ما اخبز الالاناس کا ہنہ
 ۷۱ یا ت دینہم المعوج لکم یقہم
 و بعد ما عابنوا فی الافق من شہ
 ۷۲ مستقیمۃ و فوق ما فی الالاناس من صم

۱۔ بہ محتتم - ۲۔ ما عابنوا - ۳۔ انتہا - احتشام - ۴۔ اهل فارس
۵۔ خوشامای - ۶۔ عنہ -

فتوح ۲۹۰ الغیب

۴۰ حَتَّىٰ عَدَا عَنْ كَلْبِي أَوْحَىٰ مُنْهَرِكًا
 مِنَ السَّاطِئِينَ بَقَعُوا إِثْرَ مُنْهَرِكٍ
 ۴۱ كَأَنَّهُمْ هَرَبًا أَبْطَالُ آبِرْهَيْبِ
 أَوْسَكْرٍ بِالْمَعْلَىٰ مِنْ رَا حَتْبَرٍ رَمِي
 ۴۲ كَيْدًا بِهِ بَعْدَ تَسْبِيحِ بَسْمَلِهِمَا
 ذَيْدُ الْمُشْتَجِرِ أَحْسَاؤُ مَلْتَمِعِ
 ۴۳ جَاءَتْ لِدَعْوَتِهِ الْأَشْجَارُ سَالِحَةً
 تَمْشِي إِيَّاهُ عَلَىٰ سَاقِي بِلَا قَدَمِ
 ۴۴ عَاثِمًا سَقَرَتْ سَطْلًا لِسَاكِنَتِ
 قُرُوعَهَا مِنْ بَدَائِعِ الْمُخَلِّ فِي اللَّقْمِ
 ۴۵ سَأَلَ الْعَمَامَةَ آتَىٰ سَاءَ سَائِرًا
 لِقِيهِ حَذَّ وَطَيْسٍ بِالْهَجْرِ حَمِي
 ۴۶ أَقْسَمْتُ بِالْقَمَرِ الْمُتَّقِي إِرَّكَ لَه
 مِنْ قَلْبِهِ نَشْبَةَ مَبْرُورَةَ الْقَسَمِ
 ۴۷ وَمَا حَوَىٰ الْعَارُ مِنْ خَيْرٍ وَمِنْ كَرَمِ
 وَكُلُّ كَلْبِيٍّ مِنَ الْكُفَّارِ عَنِّي
 ۴۸ قَالَتِي فِي الْفَارِ وَالْمَتَدِينِ لَمْ يَرِيَا
 وَهَهُؤُا بَقَعُ لَدُنَّ مَا بِالْعَارِ مِنْ آيَمِ
 ۴۹ ظَلَمُوا الْمُحَامَ وَظَلَمُوا الْعُنُكِيوتَ عَلَىٰ
 حَيْرِ الْبَرِيَّةِ لَمْ تَسْجُرْ لَمْ تَحْمِ

۱۰۰ مسیح : حضرت یونس علیہ السلام کے مینا دار

فتوح ۲۹۱ الغیب

۴۰ لا یخو بہ شیطانا نو تجسس دفرینو کرے
 شول ددہ پہ راتلو جانہ لہ اسمانہ منہزم
 ۴۱ ہسے تبتیدہ بہ دوی د ابطال دا برہ پشان
 یا کہ مکے لیکرچہ شول پہ مولیٰ ذہن بدل
 ۴۲ دا ارقول دکا نروچہ ہریو تسبیح کو بیان دہ
 مانند داستول د مسیو دکب لہ قم
 ۴۳ ہنہ اونے چہ پرے حکم حبیب اوکریو دبلو
 راتلے بہ لہ عینے پہ پندو سبلا قدم
 ۴۴ لکہ اونو بہ سجدا کرہ لہ بناخونہ لہ عینے
 ہسے بنا کریدہ بہ لکہ نہ بناغلے چہ لہ قم
 ۴۵ ہمیشہ لے سائبان وہ سپینہ ورچو سرد پاسہ
 کلہ بل نبی پر دارنگ عزت حرمت و محترم
 ۴۶ لکہ شق لے دقمر و ہسے شق لے دحیر
 ور لے کرہ و دہ تہ جانہ کون و پاس حکم دکم
 ۴۷ ہم سوگندم پر ہنہ چہ یو خیر و بل کریم
 جوندون لے ووپہ غارکین و کفار انا شویو
 ۴۸ ہم ددہ لہ برکتہ د صدیق من د صدقاتہ
 کافران پدوی باندا شولو پرے باغ شورام
 ۴۹ جال کیونوہ عسکوت چہ دا اوہن بیوت یادیری
 داد دوی اوکافرانو ترمینہ حد شو مستحکم

۱۰۰ لہ قم - مینا دار

فتوح ۲۹۲ الغیب

۸۰ وَقَايَةَ اللَّهِ أَغْنَتْ مَنِ مَضَاعِفَهُ
 مِنَ الدُّرُوعِ وَعَنْ عَالٍ مِنَ الْأَطْمِ
 ۸۱ مَا سَأَلِي الدَّهْرُ قِيمًا وَاسْتَجِرْتُ بِهِ
 إِلَّا وَبَأْسٍ جَوَارٍ مِنْهُ لَمْ يُعْمِ
 ۸۲ وَلَا الْكَيْفَ عَنِ الدَّارِئِينَ مِنْ كِبَرِ
 إِلَّا اسْتَلْتُ السَّادَىٰ مِنْ خَيْرِ مُنْظَمِ
 ۸۳ لَا تُكَلِّمِ الْوَحَىٰ مِنْهُ وَوَيْلٌ لِّإِنَّ لَه
 قَلْبًا إِذَا تَأَمَّتِ الْعَيْنَاتُ لَمْ يَنْسَمِ
 ۸۴ وَذَلِكَ جِئْتِ بِلُذُغٍ مِنْهُ مُسَوِّتِهِ
 فَلَيْسَ يُسْكِرُ فِيهَا جَالٌ مَحْتَلِمِ
 ۸۵ تَبَارَكَ اللَّهُ مَا وَجَّهَ بِمُكْتَسَبِ
 وَكَوَيْتِ عَلَىٰ غَيْبِ بِمُسْتَهْمِ
 ۸۶ كَمْ أَبْرَأْتُ وَصَبَا بِاللَّيْلِ رَاكِبِ
 وَ أَظَلَقْتُ أَرْبَابًا مِنْ رَيْبِ النَّهْمِ
 ۸۷ وَ أَحْيَيْتُ السَّنَةَ الشُّهُبَاءَ وَ عَوْنَهُ
 حَقًّا حَكَّتْ لَطْفًا فِي الْأَعْمُرِ الدَّهْمِ
 ۸۸ بِعَارِضِ جَاءَ أَوْ خَلَّتِ السَّلَاحُ بِهَا
 سَيِّمًا مِنَ السِّيمِ أَوْ سَيِّدًا مِنَ التَّرِيمِ
 ۸۹ وَ حَرَفًا وَ وَضَعِي آيَاتٍ لَه ظَهَرَتْ
 فَلَوْ دَكَرَ الْقُرَىٰ لَيْلًا عَلَىٰ عِلْمِ

۱۰۰ لہ لمیم - د اور کبیرو لہ - بیدار

فتوح ۲۹۳ الغیب

۸۰ کہ ہر غروب آفت وی چہ اللہ لے ساندو عشی
 ہیج اندوہ ورتہ نہ رسیبری کہ پ غرہ وی کہ پیم
 ۸۱ ہرستم چہ زمائے ووپہ ما کیے او ما تبت کونین
 آمان بہ ووما موندے لہ کل رتخہ لہ کل ضم
 ۸۲ کلہ بہ مجرم دروی سائل ددہ لہ درہ
 چہ کل جود او سغا ددہ پہ ذات وہ ستم
 ۸۳ خوب لے لکہ وحی سرا صدق و صواب و
 کہ سترگہ بے خوب کرے نو قلب لے لم یسم
 ۸۴ دا خوب دوی دے دنیوت دمرتے نہ
 اون دے ہنہ خوب لکہ چہ وی د محتام
 ۸۵ کل گفتار کردار، لے موافق لہ وحی و
 نہ پہ سحر نہ پہ شعر کہانت و متہم
 ۸۶ خرگک بہ عاقل ورتہ نسبت د جنوں او کہ
 چہ پہ مس لے دلا سونو رفیدل اہل لم
 ۸۷ اوج کال د پاک نبی پہ دما ترکرہ رب کویم
 ہم شولو پر رحمت ددہ تازہ جوارض من
 ۸۸ ہم ددہ پہ دما قحط مبدل پہ فراخ شہ
 ہم ورینچہ وریدے بہ لکہ سیل وی دعوم
 ما پریرودہ چہ صفت د پاک نبی بیان کریم لہ
 ۸۹ مانند داورچہ بل وی د شیے پہ لوئے عالم

۱۰۰ لہ لمیم - بیدار

صوح ۲۹۱

۹۰ كَالْعَدُوِّ يَزِيدُ دَاوُدَ مُسْتَنَادًا وَهُوَ مُسْتَكْتَبٌ
 ۹۱ وَكَيْفَ يَنْقُصُ قُدْرًا حَتَّىٰ مَسْكُوكِهِمْ
 ۹۲ فَمَا كَسَاوَلُ أَسْأَلُ الْمَدِيحِ إِلَىٰ
 ۹۳ مَا هِيَ مِنْ كَرَمِ الْأَخْلَاقِ وَالسَّيِّئِ
 ۹۴ إِيَّارِكِ حَتَّىٰ مَرَّتِ الرَّحْمَلِينَ مَحْمَدًا كَذِبًا
 ۹۵ قَدِيمًا صِغَةً الْمُؤْمِنِينَ بِالْقَدَمِ
 ۹۶ لَمْ تَقْرَبْتِ بِرَمَائِبٍ وَهِيَ تَحْمِلُ نَا
 ۹۷ عَيْنَ الْمَعَادِ وَعَيْنَ عَسَاوٍ وَعَيْنَ أَرْمِ
 ۹۸ ذَا مَتِّ لَدَىٰ نَا فَمَا تَشْتَكِلُ كُلَّ مُعْجَزَةٍ
 ۹۹ مِنَ السَّمِيئَاتِ إِذْ جَاءَتْ وَكَمْ تَكْتُمِ
 ۱۰۰ مُخْتَلِمًا كَمَا تَكْتُمِينَ مِنْ شَكَبَةٍ
 ۱۰۱ لِذِي شِقَاقٍ وَكَذَّبْتِ عَنْ حَكَمِ
 ۱۰۲ مَا حُورِيَتْ قَطُّ إِلَّا عَادَ مِنْ حَرْبِ
 ۱۰۳ أَعْدَى الْأَعَادَى إِلَيْهَا مَلْفِي السَّلْمِ
 ۱۰۴ وَذَكَ بَدَعْتَهَا دَعْوَى مُعَارِضِهَا
 ۱۰۵ ذَا الْقَبُورِ بِنَا الْجَبَابِغِ عَنِ الْحَرَمِ
 ۱۰۶ لَهَا مَعَارِبُ كَمَوْجِ الْبَحْرِ فِي مَدَدِ
 ۱۰۷ وَتَوَقَّ جَوْهَرِي فِي الْحُسْنِ وَالرِّيمِ
 ۱۰۸ فَمَا تَكْتُمِي وَكَذَّبْتِ عَجَابُهَا
 ۱۰۹ وَلَا تَسَامُ عَلَى الْإِكْتَارِ بِالسَّامِ

منظوم چه در یہ تار دهنوی جمال کدی
 کم هیچ نہ وی له قدره کہ ہم وی ہی منتظم
 ۹۰ دارم توان نشسته چه بیان وصف تو زور یونانی
 ۹۱ دیرے دی اخلاق لہ حد تزیقات ہنسی کم
 ۹۲ مکتوب چه دی آیات دال ددھ حدیث لری
 ۹۳ مدلول لری قدیم چه صفت دے ذوالقدم
 ۹۴ اقتدار کے مرکز نشستہ پہ ماضی، حال، استقبال
 ۹۵ او خبر، آوی موند نہ لہ قیامت ہم لہ عادلہ ارم
 ۹۶ دنور انبیاء پہ معجزو سباند لے بالاشوک
 ۹۷ لری اصحاب ذقرآن دادے چه پہ کاشے بہ کلام
 ۹۸ آیاتونہ کے حکم دی شک تہیہ و مخالفین کر لہ لہ
 ۹۹ طالب نہ دے دے امر چه شوک قاضی کہ یا حکم
 ۱۰۰ چا چه پھر یونکین لانے دفصاحت کسے
 ۱۰۱ پیسے ہوت قرآن نہ پہ تسلیم اوپہ مسلم
 ۱۰۲ قرآن پہ فصاحت خیل ہسے رد کہ دتو دعالغو
 ۱۰۳ لکہ غیرتی سہسہ جانی لہ خیل حدر
 ۱۰۴ دا قرآن لکھیم درباب ذوا رہ ذک دملغلو
 ۱۰۵ ولے پو پو خواص پو یہ چه گدی بری بہ دالم
 ۱۰۶ لذت دھر کلام پہ تکرار دروی ہے قرآن
 ۱۰۷ لاتازہ تازہ چه لے لولے دے ہے سآمر
 ۱۰۸ لے سام - ملاشیا

صوح ۲۹۶

۱۰۰ قَرَّتْ بِهَا عَيْنٌ قَارِعًا فَعَلَّتْ لَنَا
 ۱۰۱ لَقَدْ تَلَوْتِ بِحَيْلِ اللَّهِ فَاغْتَصِمِ
 ۱۰۲ إِنْ تَنَّمَا خَيْفَةٌ مِنْ حَرِّ نَارٍ لَطْفِي
 ۱۰۳ أَلْفَأْتِ حَرَّ لَهْلِ مِنْ وَرْدٍ وَهَذَا الشَّيْمِ
 ۱۰۴ كَأَنَّهَا الْخَوْضُ تَبِيضُ الْوَجُودِ بِهِ
 ۱۰۵ مِنَ الْعَمَاءِ وَقَدْ جَاءَ دُودُ كَالْحُمَمِ
 ۱۰۶ وَالصَّوَابُ وَكَالْبُيْزَانِ مَعْدُولَةٍ
 ۱۰۷ فَالْقِسْطُ مِنْ عَجْرِ هَائِي النَّاسِ كَمْ يَمُ
 ۱۰۸ لَا تَجْعَلِي بَعْشُورِي رَاحَ يُشْكِرُهَا
 ۱۰۹ نَجْمًا هَلْدًا وَهُوَ عَيْنُ النَّازِقِ الْفَهْمِ
 ۱۱۰ قَدْ تُشْكِرُ الْعَيْنُ مَوَدَّ السَّمِيِّ مِنْ رِي
 ۱۱۱ وَيُبْكِرُ الْعَمَّ طَعْمَ السَّمَاءِ مِنْ سَقَمِ
 ۱۱۲ يَا حَارًا مَنْ يَمُ الْعَاوَرَاتِ سَاخِ
 ۱۱۳ سَعِيًا وَفَوْقَ مَنَازِلِ الْأَيْتِقِ الرَّيْمِ
 ۱۱۴ وَمَنْ هُوَ الذَّبِيَةُ الْكُيُوكِي لِمُعْتَبِرِ
 ۱۱۵ وَمَنْ هُوَ الْبَيْعَةُ الْعَظْمَى لِمُعْتَبِرِ
 ۱۱۶ سَدَّيْتِ مِنْ حَرَمِ لَيْسَلَا إِلَى حَرَمِ
 ۱۱۷ كَمَا سَرَى السُّبُلُ فِي دَاغِ مِنْ الْكَلَمِ
 ۱۱۸ وَبِشْ سَرَقِي إِلَى أَنْ نَلِكُ مَنَازِلَةَ
 ۱۱۹ مِنْ غَابَتْ قَوْسَيْنِ لَمْ تَدْرِكْ كَلِمَةَ حَرَمِ

صوح ۲۹۴ الغیب

۱۰۰ پہ لوستل کتب دوارہ سترگے نوروصافی موی
 ۱۰۱ ہم کے زبے دسکندر ترا بیے صفا دجام ترجم
 ۱۰۲ تحقیق داور لہ ویرے تلاوت کہ نہ کرے دیر
 ۱۰۳ دا اور بیز پہ تاشی لکہ یخ چه وی دیم
 ۱۰۴ نور د معصیت پہ تلاوت درے سپینیری
 ۱۰۵ سپینہ وی حوس کو تر بخوتہ تور لکہ حوس
 ۱۰۶ ہم صراط المستقیم دے ہم میزان عدالت
 ۱۰۷ کہ دے ثابست قدم سے نور نشسته هلته عم
 ۱۰۸ هیچ تعجب مہ کرے پہ انکار دمنکرانو
 ۱۰۹ حاسد کہ جہالت کہ نہ دے دے لوفہم
 ۱۱۰ دغر لہ روینایی وی دلچین سترگے منکرے
 ۱۱۱ کلہ لذت موی دا بو اهل سقم
 ۱۱۲ اے پہ وجود کیں خلاصہ د موجودات کے
 ۱۱۳ دربارتہ رجوع کل مخلوق دہ کہ پو بیان کاکہ آدم
 ۱۱۴ اے بترین دکل چه دلیل دے معتبر
 ۱۱۵ ہم بھترین دکل چه نعمت دے دمقتم
 ۱۱۶ لارے لکہ میاشت دغوار سے لہ میکے نہ
 ۱۱۷ میاشت وہ درجہ پہ تاریخ شہ داوود وشم
 ۱۱۸ ورے پہ خور دبرینا دے مسجد اقصیٰ تہ
 ۱۱۹ درست کے منور کرو پہ نور غولے دحرم
 ۱۰۰ ہم - نورسکار

فتوح ۲۹۸ الغیب

۱۱۰ وَقَدْ مَنَّكَ جَبِيحُ الْأَنْبِيَاءِ بِهَا
 ۱۱۱ وَالرَّسُلِ تَقِيًّا بِمَعْدُومٍ عَلَى خَدَمِ
 ۱۱۲ وَأَنْتَ تَحْتَرِقُ السَّمْعَ التَّلْبِيفَ بِهِمْ
 ۱۱۳ فِي مَوْكِبٍ كُنْتَ فِيهِ صَاحِبَ الْعَسْكَرِ
 ۱۱۴ حَتَّى إِذَا لَوَّى رِدَاكَ حَتَّى إِذَا لَوَّى رِدَاكَ
 ۱۱۵ مِنْ الْأَنْبِيَاءِ وَلَا تَسْتَوِي رُسُلُكُمْ
 ۱۱۶ حَتَّى تَكُونَ كُلُّ مَقَامٍ بِالْإِضَافَةِ إِذْ
 ۱۱۷ تُوذِيَتْ بِالْكَرْفِ بِمِثْلِ الْمَعْرُودِ الْعَلَمِ
 ۱۱۸ كَيْفًا تَعُوذُ بِوَهْلِ أَيْ مَسْتَجِيرٍ
 ۱۱۹ عَنِ الْمُبْرَبِ وَرَبِّ آيَةٍ مَكْنُومٍ
 ۱۲۰ لِحَارَاتِ كُلِّ حَقَّارٍ عَسِيرٍ مُشْرَكٍ
 ۱۲۱ وَجُرْتِ كُلُّ مَقَامٍ عَسِيرٍ مُرَدِّمٍ
 ۱۲۲ وَحَلَّ مَقْدَارُ مَا لَوِيَتْ مِنْ رُكْبٍ
 ۱۲۳ وَعَدَا إِذْ ذَاكَ مَا أَوْلِيَتْ مِثْلَ نَعْمِ
 ۱۲۴ بُشْرَى نَنَا مَقْضَرِ الْإِسْلَامِ إِنَّ لَنَا
 ۱۲۵ مِنْ الْأَنْبِيَاءِ وَكُنَّا كَبِيرٍ مَنَهْلًا
 ۱۲۶ لَمَّا دَعَى اللَّهُ دَاعِيَةً كَالْمَاعِيَةِ
 ۱۲۷ يَا كَرِيمَ السُّرْمِ كُنَّا أَكْرَمَ الْأَنْبِيَاءِ
 ۱۲۸ رَأَيْتَ قُلُوبَ الْقِدْوَى أَبْنَاءَ بَقْلَتَيْ
 ۱۲۹ كَسْبَانِيٍّ أَجْفَلَتْ حُفْلَةً مِنَ الْعَمَلِ

۰ - ۰ - ۰ یا ساختو کی

۲۹۸ فتوح الغیب

۱۱۰ وارہ انبیاء اقتدا درپے اوکسر لہ
 ۱۱۱ تہ ددوئی امام شوے مؤذن روح اعظم
 ۱۱۲ تیر ترسانوں شوے ہے مقام تہ لہرے
 ۱۱۳ چہ براق لہ اند بیضہ وراکتا نہ بری نوقدا
 ۱۱۴ وارہ فریستہ پہ استقبال درلہ راعلے
 ۱۱۵ ستا ملاقات واروکیو ترہرشدہ معتم
 ۱۱۶ وارہ مقامونہ و ترخیل مقامہ پست کرل
 ۱۱۷ موسیٰ فو کہ عیسیٰ و وکہ خلیل کہ نوح آدم
 ۱۱۸ تا پہ شبہ حاصل کرہ ہرچہ نورے صلیو
 ۱۱۹ پائے لہ تانہ شوہمہ وارہ کل رازونہ مکتہ
 ۱۲۰ ہرچہ تاسوال لوکرہ ہمہ وارہ کے قبول کرہ
 ۱۲۱ خدا کے تاروتہ لا سوال کین نوصہ ہمع
 ۱۲۲ پائے نعمت نہ شولوچہ تاتہ کے درنہ کرلو
 ۱۲۳ پہ ہمہ کے تہ منعم کرے چغہ وودغہ انعم
 ۱۲۴ بشارت تہ بہ امتیاز دربول شکرہ کا ندر
 ۱۲۵ چہ دے اکر الرسول دے لارہ اکرہ الامم
 ۱۲۶ چہ افضل درمسلانوں رابیرہ و مویرہ ستہ
 ۱۲۷ بیشکہ مویرہ کے ہم کرلو بہتر دوسرہ اسم
 ۱۲۸ پہ تنہائے وجہان تہ دہمت تورہ ترملد کرہ
 ۱۲۹ دحسین کاہر پہ یوسر حضرت کرہ درہم برہم

فتوح ۳۰۰ الغیب

۱۲۰ مَا ذَاكَ يُلْقَاهُمْ فِي كُلِّ مَعْرَكَةٍ
 ۱۲۱ حَتَّى يَخْذُوا بِالْقَنَا لِحَمَالٍ وَمَنْعَمٍ
 ۱۲۲ وَوَدَّ الْغَزَاةَ فَكَأْذَا يَبْطُلُونَ بِهِمْ
 ۱۲۳ أَشْوَاءَ شَانَتْ مَعَ الْوَقْبَانِ وَالرَّحْمِ
 ۱۲۴ تَمْنِيهِ الْأَسْبَابِ وَلَا يَكْدُرُونَ عَدَا كَهَا
 ۱۲۵ مَالَهُ لَكُنَّ مِنْ كِبَالِي الْأَشْهُرِ الْمُرْمِ
 ۱۲۶ كَأَنَّهَا السَّيْفُ مَتَيْتَ حَلَّ سَأَخْتَهُمْ
 ۱۲۷ بِكُلِّ قَسْرٍ مِنَ الْعَدَى قَدِيمِ
 ۱۲۸ يَجْرُ بِحَرْ حَيْثُ فَوْقَ سَائِحِيَةٍ
 ۱۲۹ نَدَى فِي يَمْوُجٍ مِنَ الْأَبْطَالِ مَلْتَلِيمِ
 ۱۳۰ مِنْ كُلِّ مُنْكَدِبٍ بِشَوِّ مُنْتَسِبِ
 ۱۳۱ يَسْلُو بِمَشَائِئِلِ بِنَكْرِ مَسْطَلِمِ
 ۱۳۲ حَتَّى عَدَتْ مِنْكَ الْإِسْلَامَ وَهِيَ بِهِمْ
 ۱۳۳ مِنْ أَعْيُنِ عَزْبَتَيْهَا مَوْمُوْلَةَ الرَّجْمِ
 ۱۳۴ مَكْفُولَةَ أَيْدِيهِمْ حَيْثُ أَبِ
 ۱۳۵ وَحَيْثُ بَشَلِ فَنَمَّ كَيْفَ كَسْرَتِهِمْ
 ۱۳۶ هُمْ الْجِبَالُ فَسَلَّ عَنْهُمْ مَسَادَ مَهْمِ
 ۱۳۷ مَا ذَا رَأَى مِنْهُمْ فِي كُلِّ مُضْطَلِمِ
 ۱۳۸ وَسَلَّ حَيْثُ بَشَلِ بَدَا وَسَلَّ أَحْذَا
 ۱۳۹ فَمَسْئُولَ حَتْفِ لَهْمِ آذَى مِنَ الْوَحْمِ

لہ وکتم - تخت کورہا چہ غویہ پرے تکرہ (دقیہ) شی

۳۰۰ فتوح الغیب

۱۲۰ پہ یوازے بہ اصحابو کافران ہمہ دیکھ کرہ
 ۱۲۱ لکہ کری بوتی بوتی قصاب چہ خوبہ پیوم
 ۱۲۲ غازیان بہ ہمہ وارہ بہ الجوسرہ مارہ شو
 ۱۲۳ ہم عقاب بہ کے پہ غویو پہ ہدیوئے وحم
 ۱۲۴ تیرے بہ پرے شپے شوے ہیو خیرہ شہارہ ورو
 ۱۲۵ ترھے چہ ہرا کے پہ دوئی اشہرہ الحرم
 ۱۲۶ گو یا دین د پاک نبی اوویہ یا رانومیلہ شوے
 ۱۲۷ چہ غویہ دکاغر غویتہ پرے ووخوش وخرم
 ۱۲۸ د حضرت لیکر سیلاب ووکافران لکہ خسر
 ۱۲۹ پہ چوہرے ہرلور تہ غورخول ہرم ہرم
 ۱۳۰ دین کے ترمشوقہ تر مغربہ جہان او نیو
 ۱۳۱ کہ حق وکرہ باطل وور نور وینونہ شوید غم
 ۱۳۲ خیل بہ کے ہغہ ووجہ خیلوی کے وہ لخدایہ
 ۱۳۳ بلال حبشی سرود ابو لہب کے ذورجم
 ۱۳۴ ضامن کرلو دوئی خدا کے پہ سائنہ دویں ہسے
 ۱۳۵ لکہ بلا راوغینن چہ دخیل عیال سائنہ کا حکم
 ۱۳۶ دوئی وولکہ غرون پس پشتنے دحال اوکرلہ کفارو
 ۱۳۷ خد کے اولیدہ لہ دوئی دلا سپہر جنگ او مصفا
 ۱۳۸ پہ زرگونو کافران وریاند سے راغلل دحسین
 ۱۳۹ تنہائے پہ یوحائے کرہ ہمکی درہم برہم

سہ مسطعم : میدان جنگ

فتوح ۳۰۲ الغیب

۱۳۰ أَلَمْ تُدْرِى الْبَيْتِى حُمُرُ بَدَا مَا وَرَدَتْ
 ۱۳۱ مِنَ الْوُدَى كُلِّ مُسَوِّدٍ مِنَ الْبَهْمِ
 وَالْكَاتِبِينَ بِسُؤْرِ الْحَطِّ مَا تَرَكْتِ
 ۱۳۲ أَقْدَا مَهْمُ حَرْفٍ جِئْتِ غَيْرَ مُنْجِمِ
 شَأْنِى السَّلَاحَ لَهُمْ سِجْمًا لَمْ تُعْجِمِ
 ۱۳۳ وَالْوُدَّ يُنْتَابُ بِالْبَيْتِىَا مِنْ النَّعْمِ
 تُهْدِى الْبَيْتِىَا رِيَاحَ النَّعْمِ نَشْرَهُمْ
 ۱۳۴ فَحَسِبَ الرَّهْدُ فِي الْأَكْبَامِ كُلِّ كَيْسِ
 كَأَنَّهُمْ فِي طُهُورِ الْخَيْلِ كُنُتِ رَبًّا
 ۱۳۵ مِنْ شِدَّةِ الْخُذْمِ لَا مِنْ شِدَّةِ الْخُذْمِ
 كَارَتْ قَلْبُ الْوُدَى مِنْ بَابِ فَرْقًا
 ۱۳۶ فَمَا كَفَرْتُ بِبَيْنِ النَّهْمِ وَالْبَهْمِ
 وَمَنْ تَكُنْ بِرَسُولِ اللَّهِ تُصْرَعُهُ
 ۱۳۷ إِنْ تَلَقَّه الْأَهْدَى فِي الْجَا مَهْمًا
 وَلَنْ تَرَى بَيْنَ قَلْبِ غَيْرِ مُتَّعِدِ
 ۱۳۸ بِهِ وَلَا مِنْ عَدْوٍ حَسْبُو مُتَّقِمِ
 أَحَلَّ أَمْتَهُ فِي حِزْبِىَا مَلَسِهَا
 ۱۳۹ كَأَنَّ لَيْفَ حَلِّ مَعَ الْأَشْبَالِ فِي أَجْمِ
 كَمْ جَدَّ لَكَ كَلِمَاتُ اللَّهِ مِنْ جَدَلِ
 فِيهِ وَكَمْ حَمَتَمَ الْبُرْهَانَ مِنْ حَمِ

۱۔ نقطہ۔ دلت مراد زخم۔ پھار۔

فتوح ۳۰۳ الغیب

۱۳۰ پر جنگ کب سے تورا لعطش بفرے و
 ۱۳۱ کہ ہر جو یہ سے نوش کرے د غلیم کردن دم
 اصحابو یہ یہ جنگ کب دست خود پہ قلموں
 ۱۳۲ دکفار وکل جسمونہ کسول حرفونہ منعجم
 یہ وینو پڑے تل دغلبانو میدان سورشہ
 ۱۳۳ تاہو سے چہ لا لا اوشول دکلونو شوموسم
 خوشبوئی ددوئی دبا دہ دضررت چہ تانترسی
 ۱۳۴ گویا چہ شکوفہ وہ یہ غضہ کب پت پشتم
 بنکارید نہ یہ پہ اسونہ سے مشبوط لکہ چہ ونہ
 ۱۳۵ وی ولا رگہ دغرفہ دپاسہ نہ مشبوط او حکم
 زہر وند دکفارو الوت سے شان لہ خوف
 ۱۳۶ فرقے نے نہ شو کولے چہ سے دے یا بہم
 ہنو چہ لہ نہ خدا لے وی درسون پاری موندک
 ۱۳۷ مزہ سے کہ سے شہ پیش ترے بہ او سنتی ہنہ دم
 دوستان بہ دنی ہنکھلہ نہ وی سے مددہ
 ۱۳۸ دشمن بہ کے ہم تل تر تلہ وی مقهور او مقم
 داخل کے خیل امت کہ پہ حصار کب دخیل
 ۱۳۹ مانند د امزی چہ لہ پوسر داخل شہ سے اجم
 دیر یہ زمکہ پرستی وی قرآن چہ مکران دو
 دیرخلہ غالب شود ابرہان پہ ہنہ چاہہ وخصم
 شام۔ جاہ۔ شکل۔ غار۔

فتوح ۳۰۴ الغیب

۱۳۰ كَمَا لَكَ بِالْعُلَمِ فِي الْأَنْفِ مُعْجَزَةٌ
 ۱۳۱ فِي الْفِيهِ حَلِيَّةٌ وَالْقَادِيَةُ فِي الْبَيْتِ
 حَذْمٌ مَشْفَى يَكْفِي أَسْتَجِيلُ سِهَا
 ۱۳۲ دُؤُوبٌ عُمُو مَعْنَى فِي الشُّعْرِ وَالْحَدَمِ
 إِذْ قَلَّدَ الْإِنَّمَا تَحْتَلِي عَوَاقِبُ
 ۱۳۳ تَأْكُفِي بَيْتًا هَذَا مِنْ النَّعْمِ
 أَلْعَدْتُ عَمَّ الْبَيْتِ فِي الْمَالِكِينَ وَمَا
 ۱۳۴ حَسَلْتُ الْإِعْلَى الْأَشَارَ وَالسَّكْرَ
 قَبَا حَسَارَةَ كَفَيْتِ فِي بَحَارَتِهَا
 ۱۳۵ لَمْ تَنْشُرِ الْبَيْتِ بِاللَّيْلَةِ لَمْ تَكُنْ
 وَمَنْ يَبِيعُ اجْتِلًا مِثْلَهُ يَسْأَلُهُ
 ۱۳۶ بَيْنَ لَهُ الْبَيْتِ فِي بَيْعٍ وَفِي سَلَمِ
 إِنْ أَبَتْ دُنْيَا فَمَا عَهْدِي بِمُسْتَقْبَلِ
 ۱۳۷ مِنَ السَّيِّئِ وَلَا حَسْبِي بِمُسْتَكْرَبِ
 كَأَنَّ لِي ذِمَّةٌ مِثْلَهُ يَكْتُمِي سَخِي
 ۱۳۸ مَحْتَدًا وَهُوَ أَذْفَى الْعَلِيِّ بِالْيَمَمِ
 إِنْ لَمْ تَكُنْ فِي مَعَادِي الْجَدِّ ابْدَعِي
 ۱۳۹ فَضْلًا وَإِلَّا فَعَلَّ يَأْذَلَةُ الْعَدَا
 حَاشَا أَنْ يُحْوِمَ الرَّاحِمُ مَكَارِمَهُ
 ۱۴۰ أَوْ يَرْجِعَ الْبَارِئُ مِثْلَهُ عَنِ الْمُحْتَرَمِ

۱۔ بیستم، بیتم وکے۔ ۲۔ غیر منصرم، نشاید وکے

فتوح ۳۰۵ الغیب

۱۳۰ لوی معجزہ دہ دواعلم ددہ پہ زمانہ دجاہلیت کب
 ۱۳۱ اوہم سے آدب ددہ گورہ پھالت کب دیتم
 خدمت کے کوم پہ مل دے د پارہ چہ رابعش
 ۱۳۲ گناہوں چہ کم کرے دی یہ شعرو پہ خدم
 دوی کرہ خما پہ غارہ دعقلی دلائے خوف
 ۱۳۳ گویا چہ یوغار دے ہم مذبح تہروان شوم
 تابع شوم دخواہش پہ خلیتوب او پیری کب
 ۱۳۴ حاصل م کئے نہ کرے گناہ او دندم
 دیرہ کم بخت خما د نفس دہ چہ وہ پتھار
 ۱۳۵ دین کے یہ دنیا اونہ کتہ اونہ کتہ کرہ و رسم
 چاہے کہ دین خیل بیع یہ دا فانی دنیا
 ۱۳۶ نہ بہ ورنکارہ شی زبان د بیع او سلم
 گناہوں کوم دیرلہ لاسہ شوے وکھدم حکم
 ۱۳۷ پہ ایمان داور لوپہ پیغمبر چہ رسی دغیر منصرم
 بل عہدم دادے چہ پہ نامہ ددہ نامزدیم
 ۱۳۸ بہتر تر بقول وخلق دے ہم اونی دے پہ ذمم
 کہ حضرت م لاس پہ قیامت اونہ بیسی ایشل
 ۱۳۹ پس وایہ تہ چہ دیر شوے سخت لغزش کہ دقتم
 پاک دے لگیا نہ چہ امید وار بہ ترے عہدم شی
 یا جارے بیوتہ لار شی لہ دہ غیر محترم
 ۱۔ غیر منصرم۔ نشاید وکے۔

فتوح ۲۰۶ الغیب

۱۵۰ وَ مِمَّنْ أَلَمَّتْ أَفْكَارُهُ مَسَدًا مَجْحُودًا
 ۱۵۱ وَ جَدَّ شُهُوً يُخَلِّصِي خَيْرٌ مُلْتَمِزًا
 ۱۵۲ وَ لَنْ يَقُوتَ الْغَيْبُ مِنْهُ يَدَا تَرَبُّتٍ
 ۱۵۳ إِنْ أَلَمَّتْ بِنَيْبِ الْأَذْهَانِ فِي الْأَذْكَمِ
 ۱۵۴ وَ لَمْ أَرِدْ ذَهْرَةَ الدُّنْيَا الَّتِي أَقْطَعَتْ
 ۱۵۵ يَدَا دَهْرِيهَا أَشْنَى عَلَيَّ هَرَمٍ
 ۱۵۶ يَا أَكْرَمَ الْخَلْقِ مَا لِي مِنْ أَلْوَدٍ بِهِ
 ۱۵۷ سِوَالِكٍ عِنْدَ حُلُولِ الْغَادِثِ الْعَمِيمِ
 ۱۵۸ وَ لَنْ يَضْبِقَ رَسُولُ اللَّهِ جَاهَكَ إِذْ
 ۱۵۹ إِذَا الْكُرَيْمُ تَحَلَّى بِاسْمِ مَسْتَقِيمٍ
 ۱۶۰ قَارِبٍ مِنْ جُودِكَ الدُّنْيَا وَ مَسْرُوتَهَا
 ۱۶۱ وَ مِمَّنْ عَزَمَ مَلِكُ عَالَمِ اللُّوْجِ وَ الْعَلَمِ
 ۱۶۲ يَا نَفْسِي لَا تَقْطِطِي مِنْ ذِكْرِ عَظَمَتِ
 ۱۶۳ إِنْ الْكِبَارِيُّ فِي الْعُفْرَانِ كَاللَّسَمِ
 ۱۶۴ لَعَلَّ رَحْمَةَ رَبِّي حِينٌ يُغْنِيهَا
 ۱۶۵ تَأْتِي عَلَيَّ حَسْبَ الْعِشْيَانِ فِي الْفَيْمِ
 ۱۶۶ يَا رَبِّ وَ اجْعَلْ رَجَائِي غَيْرَ مُتَعَكِّسٍ
 ۱۶۷ لَدَيْكَ وَ اجْعَلْ حِسَابِي غَيْرَ مُتَعَدِّمٍ
 ۱۶۸ وَ اَلطَّلُفُ بِعَيْدِكَ فِي الدَّارِ يُرِيدَانِ لَهُ
 ۱۶۹ صَبْرًا مَعِي تَدْعُهُ الْأَهْوَالُ يَسْتَهْرِمِ

سکے لعم - وارثہ کتنا ہونہ -

فتوح ۳۰۷ الغیب

۱۵۰ خود فکر خپل لازم کہ پہ مدح و پاک نبیؐ
 ۱۵۱ خلاصی م دے موندے لے کل درد لہ کل غم
 ۱۵۲ ہسے مکثرہ چہ محتاج کے تردد و رشی غشی
 ۱۵۳ بازان دسپری دیکھو نہ رضوانی پہ غرہ بہ سم
 ۱۵۴ ماچہ ثنا ویلہ دینیؐ نور مراد م نہ و
 ۱۵۵ خود اچہ در سولؐ د برکتہ شہہ خلاص دکل کم
 ۱۵۶ یا رسولؐ اللہ متوجہ نما بحال شد کہ تلمیذ ہونے
 ۱۵۷ یہ بندم نفس شیطان بیانی پہ لور د جہنم
 ۱۵۸ ہنہ و رخ چہ پاک اللہ بہ قہر کاندی بعلم
 ۱۵۹ شفاعت م چرے اوشی ہیڑ بہ جاہ نشی تاکم
 ۱۶۰ دنیا او غیبی دوا رہ ستالہ معہ پیدا شوی
 ۱۶۱ یو خاک کے ستا د خوا دے علم اللوح والقلم
 ۱۶۲ ہیڑ اندوہ و نہ کہ مرتکب دکب اسرو
 ۱۶۳ کبیرہ کے دامت بہ مثال لکہ لعم
 ۱۶۴ قسمت چہ حق کریم کہ درحمت پہ کوم زمان
 ۱۶۵ شائد چہ بتول دگنا ہونہ ف القسم
 ۱۶۶ ویر امید لرمہ ربہ لا تقنطوا و یلی تادی
 ۱۶۷ آسان رات حساب کرہ چہ وی امید م غیر مخرم
 ۱۶۸ رحم او کرہ اے مالکہ پہ بندہ پہ دوا رہ کونہ
 ۱۶۹ ویر نا توان دے ہم بے صبرہ نطاقت لری ددرہ اولم

لہ غیر مخرم - دیکھ کر کہ شویہ -

فتوح ۳۰۸ الغیب

۱۶۰ وَأَذِنٌ لِحُبِّ صَلَوةٍ مِنْكَ دَارِ سَمَةٍ
 ۱۶۱ عَلَى النَّجِيِّ يُمْتَهَلُ وَ مُتَّجِمِ
 ۱۶۲ إِمْرٍ أَوْ كَرِهٍ أَيْ خَادِمَةٍ دَكْرَمٍ بِوَرِيحٍ بَانِدَةٍ
 ۱۶۳ جِهَةٍ بِنَيْبٍ وَ تَلِّ دِيرِي شِبِّ أَوْ رِيحٍ أَوْ دَمٍ بِه دَمِ
 ۱۶۴ وَالْأُلَى وَالسَّخْبِ شَمُّ الشَّارِبِينَ لَهُمْ
 ۱۶۵ أَهْلُ النَّعْتِ وَ النَّعْتِ وَالْمُجَلِّمِ وَ الْكَلِمِ
 ۱۶۶ هُمْ بِحِصَّتِ كَمَنْ يَبْرُوَانُو مُحَسِّبَانُو
 ۱۶۷ بِيَا بِرِئِلِ أَهْلِ تَعْلِيٍّ جِهَلِي حَامِ هَمِ كَرَمِ
 ۱۶۸ مَا رَجَحَتْ عَسَدُ بَابِ الْبَابِ رِيحُ صَبَا
 ۱۶۹ وَ الْفَرْبِ الْعَيْسِ حَادِي الْعَيْسِ يَا لَتَكَمِ
 ۱۷۰ خُو شَنْدَوِي خَانِكِ د سَحْرَنْمِ بَادُونِ
 ۱۷۱ خُو جِه سَارُوَانَانِ خُو شَعَالَوِي أَوْ بِنِ بِه نَعَمِ

قصیدہ سردا ختم شویہ

اللہ پاک ودا قصیدہ پہ دنیا کیں خوبتر بہت
 او پہ آخرت کیں د شفاعت سبب او گر کوی
 آمین
 فقیر محمد عباس قادریہ

وصیت نامه جناب سیدنا سید محمد تقی صاحب پانی پتی

قدس سره

کتاب احسان

به ان اسعدک الله تعالی انهمه که گفت شد صورت ایمان و

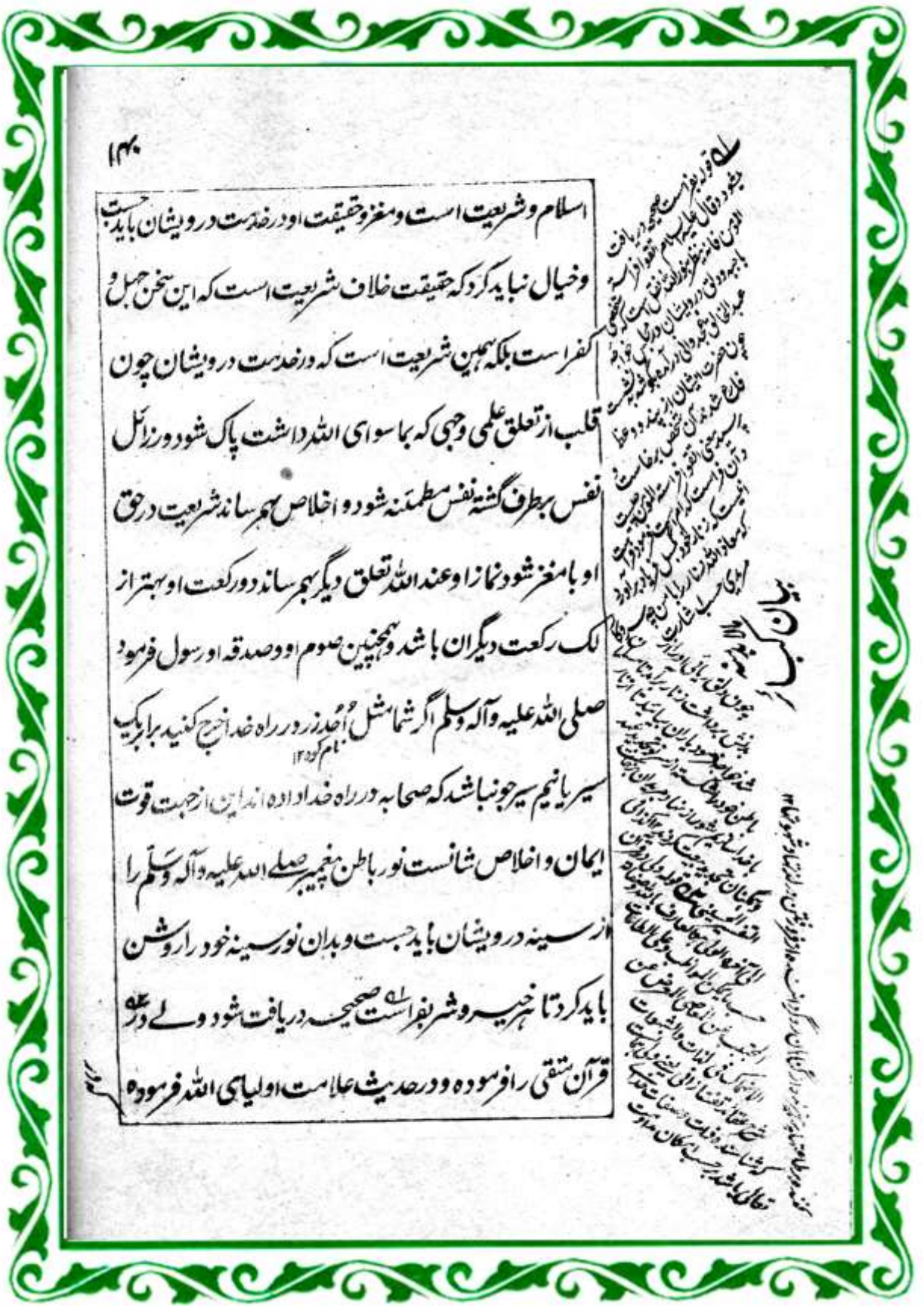
اسلام و شریعت است و مغز و حقیقت او در خدمت درویشان بایدست
 و خیال نباید کرد که حقیقت خلاف شریعت است که این سخن حمل
 کفر است بلکه همین شریعت است که در خدمت درویشان چون
 قلب از تعلق علمی و حبی که با سواهی الله داشت پاک شود و زائل
 نفس بر طرف گشته نفس مطمئنه شود و اخلاص همه سانه شریعت در حق
 او با مغز شود نماز او عند الله تعلق دیگر همه سانه دو رکعت او بهتر از
 یک رکعت دیگران باشد و همچنین صوم او و صدقه او رسول فرمود
 صلی الله علیه و آله و سلم اگر شما مثل احد زور راه خدا نرج کنید باریک
 سیر یا نیم سیر چون باشد که صحابه در راه خدا داده اند این از جهت قوت
 ایمان و اخلاص شانست نور باطن پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم را
 از سینه درویشان باید جست و بدان نور سینه خود را روشن
 باید کرد تا خبری بر و شریف است صحیح دریافت شود و لے در
 قرآن مستقی را فرموده و در حدیث علامت اولیای الله فرموده

کتاب احسان
 در بیان احسان
 احسان در لغت معنی
 بخشیدن است
 و در حدیث آمده است
 احسان در حق الله
 است که در راه او
 جان و مال و نفس
 خود را فدا کند
 و احسان در حق
 خلق است که در
 راه حق با او
 برود و احسان
 در حق خود است
 که در راه حق
 با خود بجهد
 و احسان در حق
 خداوند است
 که در راه او
 جان و مال و نفس
 خود را فدا کند
 و احسان در حق
 خلق است که در
 راه حق با او
 برود و احسان
 در حق خود است
 که در راه حق
 با خود بجهد
 و احسان در حق
 خداوند است
 که در راه او
 جان و مال و نفس
 خود را فدا کند

اسلام و شریعت است و مغز و حقیقت او در خدمت درویشان باید
 و خیال نباید کرد که حقیقت خلاف شریعت است که این سخن جعل
 کفر است بلکه همین شریعت است که در خدمت درویشان چون
 قلب از تعلق علمی و حبی که با سوای الله داشت پاک شود و زائل
 نفس بر طرف گشته نفس مطمئنه شود و اخلاص بهم رساند شریعت در حق
 او با مغز شود نماز او عند الله تعلق دیگر بهم رساند دو رکعت او بهتر از
 یک رکعت دیگران باشد همچنین صوم او و صدقه او رسول فرمود
 صلی الله علیه و آله و سلم اگر شما مثل احد زرد در راه خدا حج کنید برابر یک
 سیر یا نیم سیر چون باشد که صحابه در راه خدا داده اند این از جهت قوت
 ایمان و اخلاص شایسته نور باطن مغز صلی الله علیه و آله و سلم را
 از سینه درویشان باید جست و بدان نور سینه خود را روشن
 باید کرد تا خیر و شر بفراست صحیح دریافت شود و لعل در
 قرآن متقی را فرموده و در حدیث علامت اولیای الله فرموده

سینه درویشان
 چون باطن را باطنی از نور
 باشد که در راه خدا
 سیر یا نیم سیر
 چون باشد که صحابه
 در راه خدا داده
 اند این از جهت قوت
 ایمان و اخلاص
 شایسته نور باطن
 مغز صلی الله علیه
 و آله و سلم را
 از سینه درویشان
 باید جست و بدان
 نور سینه خود را
 روشن باید کرد تا
 خیر و شر بفراست
 صحیح دریافت شود
 و لعل در قرآن
 متقی را فرموده
 و در حدیث علامت
 اولیای الله فرموده

که در صحبت او خدا یاد آید یعنی محبت دنیا در صحبت او کم شود و محبت حق زیاد گردد و او را الله اعلم کسی که مستقی نباشد او اولی نه باشد ^{مشو}
 ای بسا البیس آدم روی هست پیش بهرستی نشاید او دست حضرت عزیز آن علی را مستقی قدس سده می فرمایند ^{ای بیت نباید کرد} رباعی

با هر که نشستی و نشد جمع دلالت	وز تو ز سید صحبت آب و گلک
ز هزار صحبتش گریزان پیشش	ورنه کند روح عزیزان کجالت

ترجمه باب کلمات الکفر از فتاوی بر مانی

در کتب و القضاات از فتاوی خلاصه آورده که در مسئله اگر چند وجه کفر باشد و یک وجه کفر نباشد فتوی کفر نباید داد و فتوی گوید لیکن باید که خود از اندیشه یک وجه کفر احتر از نماید مسئله از شب جنین کافر شود نماز تقصیل علی رضی الله عنه بر آنرا که بدست مسئله از محال دستن یابد خدا کافر شود مسئله خدا را بدست و دست و پا در گرفتن کفر مسئله اگر کلمه کفر با اعتبار خود گوید و نداند که این کلمه کفر است اکثر علماء بر آن

اینجا که در این مسئله کفر با اعتبار خود گوید و نداند که این کلمه کفر است اکثر علماء بر آن
 در کتب و القضاات از فتاوی خلاصه آورده که در مسئله اگر چند وجه کفر باشد و یک وجه کفر نباشد فتوی کفر نباید داد و فتوی گوید لیکن باید که خود از اندیشه یک وجه کفر احتر از نماید مسئله از شب جنین کافر شود نماز تقصیل علی رضی الله عنه بر آنرا که بدست مسئله از محال دستن یابد خدا کافر شود مسئله خدا را بدست و دست و پا در گرفتن کفر مسئله اگر کلمه کفر با اعتبار خود گوید و نداند که این کلمه کفر است اکثر علماء بر آن
 در کتب و القضاات از فتاوی خلاصه آورده که در مسئله اگر چند وجه کفر باشد و یک وجه کفر نباشد فتوی کفر نباید داد و فتوی گوید لیکن باید که خود از اندیشه یک وجه کفر احتر از نماید مسئله از شب جنین کافر شود نماز تقصیل علی رضی الله عنه بر آنرا که بدست مسئله از محال دستن یابد خدا کافر شود مسئله خدا را بدست و دست و پا در گرفتن کفر مسئله اگر کلمه کفر با اعتبار خود گوید و نداند که این کلمه کفر است اکثر علماء بر آن

در کتب و القضاات از فتاوی خلاصه آورده که در مسئله اگر چند وجه کفر باشد و یک وجه کفر نباشد فتوی کفر نباید داد و فتوی گوید لیکن باید که خود از اندیشه یک وجه کفر احتر از نماید مسئله از شب جنین کافر شود نماز تقصیل علی رضی الله عنه بر آنرا که بدست مسئله از محال دستن یابد خدا کافر شود مسئله خدا را بدست و دست و پا در گرفتن کفر مسئله اگر کلمه کفر با اعتبار خود گوید و نداند که این کلمه کفر است اکثر علماء بر آن

که کافر شود معذور نباشد و اگر بقیصه بزبان رود کافر شود مسئله
 اگر اراده کفر کرد اگر چه بعد متی مدیدی فی الفور کافر شود مسئله
 اگر حرام قطعی را حلال گوید یا حلال قطعی را حرام یا فرض را فرض نداند
 کافر شود مسئله اگر گوشت مردار میفروشد و گوید که این مردار نیست
 از حلال است کافر شود مسئله مردی دیگری را گفت که از خدای تبارک
 گفت نه کافر شود و نزد محمد بن فضیل اگر در معصیت باشد کافر شود
 والا نه مسئله اگر گفت که وی اگر خدا شود من حق خود از وی ایستام
 کافر شود مسئله اگر گوید که خدا با تو بس نیاید پس چگونه با تو بس آیم کافر
 شود مسئله اگر گوید که مرا بر آسمان خداست و بر زمین تو کافر شود مسئله
 اگر کسی مرد گفت که خدا را با بسته بود کافر شود و اگر دیگر گفت که خدا
 بر تو ظلم کرد کافر شود مسئله اگر شخصی بر دیگری ظلم کرد و بگوید که
 ای خدا تو از وی میپذیری اگر تو از وی بپذیری من نه پذیرم کافر
 شود مسئله اگر گوید من از ثواب و عذاب بیزام کافر گردیدم

و در بیان این که کافر شود معذور نباشد و اگر بقیصه بزبان رود کافر شود مسئله

در این باب که کافر شود معذور نباشد و اگر بقیصه بزبان رود کافر شود مسئله
 اگر اراده کفر کرد اگر چه بعد متی مدیدی فی الفور کافر شود مسئله
 اگر حرام قطعی را حلال گوید یا حلال قطعی را حرام یا فرض را فرض نداند
 کافر شود مسئله اگر گوشت مردار میفروشد و گوید که این مردار نیست
 از حلال است کافر شود مسئله مردی دیگری را گفت که از خدای تبارک
 گفت نه کافر شود و نزد محمد بن فضیل اگر در معصیت باشد کافر شود
 والا نه مسئله اگر گفت که وی اگر خدا شود من حق خود از وی ایستام
 کافر شود مسئله اگر گوید که خدا با تو بس نیاید پس چگونه با تو بس آیم کافر
 شود مسئله اگر گوید که مرا بر آسمان خداست و بر زمین تو کافر شود مسئله
 اگر کسی مرد گفت که خدا را با بسته بود کافر شود و اگر دیگر گفت که خدا
 بر تو ظلم کرد کافر شود مسئله اگر شخصی بر دیگری ظلم کرد و بگوید که
 ای خدا تو از وی میپذیری اگر تو از وی بپذیری من نه پذیرم کافر
 شود مسئله اگر گوید من از ثواب و عذاب بیزام کافر گردیدم

و در بیان این که کافر شود معذور نباشد و اگر بقیصه بزبان رود کافر شود مسئله

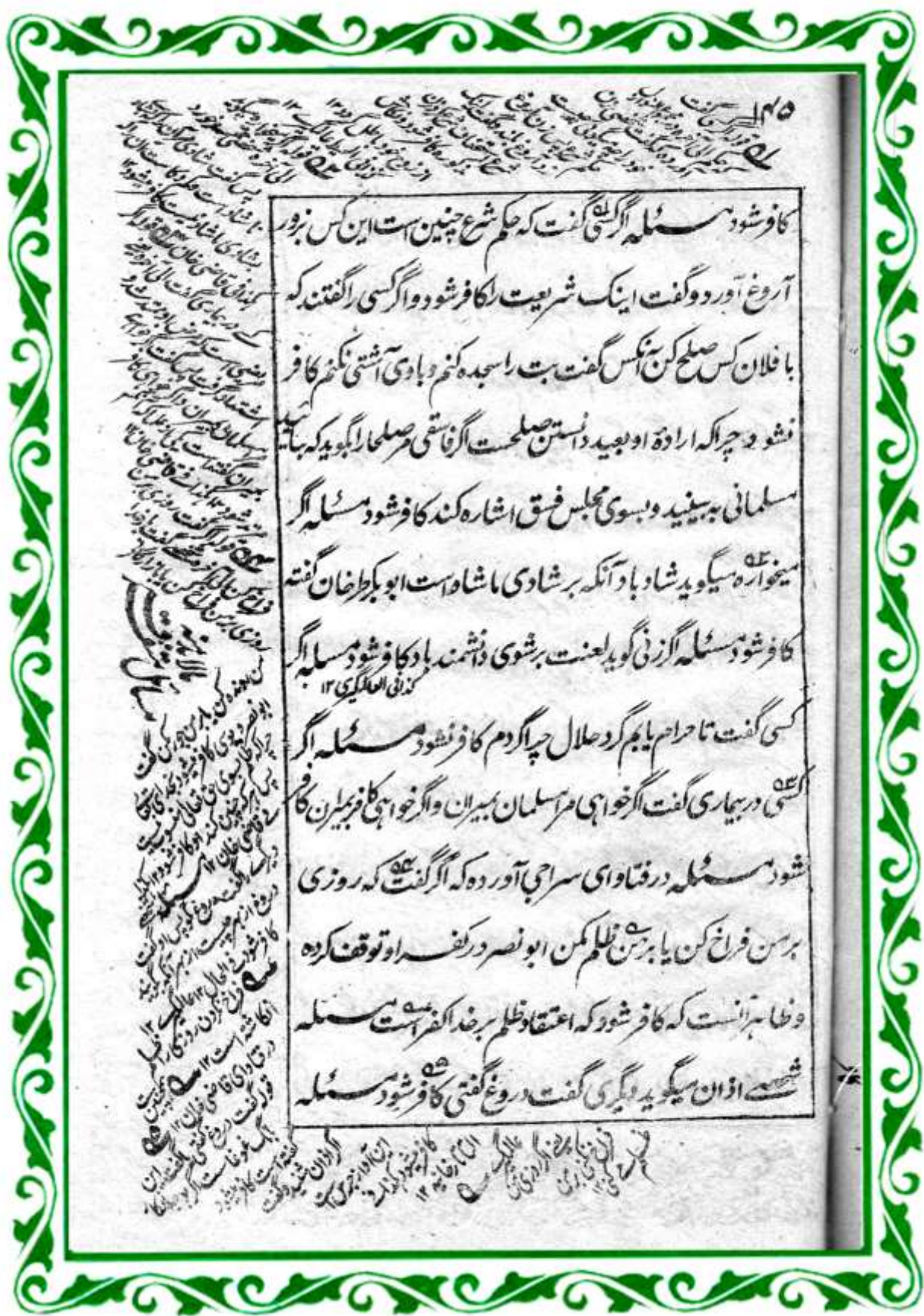

Handwritten marginal notes at the top of the page, including the date '۱۳۳۴' and various religious and scholarly comments.

اینست کسی از پیغمبر این کرد کافر شود مسلمه اگر کسی گفت آدم علیه السلام
پا رچی یافت دیگری گفت پس ماهمه جولا بگایم کافر شود این دوم
مسئله اگر گوید آدم اگر گندیم نیخورد ما بد بخت نمی شیم کافر شود مسلمه
مردی گفت رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم چنین می کرد دیگری
گفت که این بی ادبی است کافر شود مسلمه اگر کسی گفته تاخن
ترشیدن سنت است دیگری گفت اگر چه سنت باشد میگویم کافر
شود اگر گوید سنت چه کار آید کافر شود مسلمه اگر کسی امر معروف
کرد دیگری گفت چه غوغا آوردی اگر این سخن بروجه رو گفت کافر شود
و در قق و ای سراجی گفته طالب دین اگر خدای جهان است
استانم کافر شود اگر گفت که اگر پیغمبر است کافر شود مسلمه اگر
کس گوید که حکم خدا چنین است آن کس گفت که حکم خدا را من
چه دانم کافر شود مسلمه اگر بومی فتوی دید و گفت که این
چه بارنامه فتوی آوردی اگر شریعت را سبک دانی گفت

Extensive handwritten marginal notes on the right side of the page, providing commentary on the main text.

Handwritten marginal notes at the bottom of the page, continuing the commentary.

۱۲۵
کافر شود مسئله اگر کسی گفت که علم شیخ چنین است این کس زور
آروغ آورد و گفت اینک شریعت لکا فر شود و اگر کسی را گفتند که
با فلان کس صلح کن پس گفت بت راجعه کنم و با وی اشتی نگنم کافر
نشو و چرا که اراده او بعید دستن صلحت اگر فاسق صلحا را بگوید که با
مسلمانی بیسینید و بسوی مجلس فسق اشاره کند کافر شود مسئله اگر
میخواهد بیگوید شاد باد آنکه بر شادی ماشا است ابو بکر خان گفته
کافر شود مسئله اگر زنی گوید لعنت بر شوی دشمن باد کافر شود مسئله اگر
کسی گفت تا حرامم یا هم کرد حلال چه کردم کافر شود مسئله اگر
کسی در بیماری گفت اگر خواهی مرا مسلمان بگردان و اگر خواهی کافر بگردان
شود مسئله در فتاوی سراجی آورده که اگر گفت که روزی
بر من فرخ کن یا بر من ظلم کن ابو نصر در کفر او توقف کرده
و ظاهراست که کافر شود که اعتقاد ظلم بر خدا کفر است مسئله
شخصی از آن میگویی دیگری گفت دروغ گفتی کافر شود مسئله

با شاد است کافر شود مسئله اگر کسی
بشادی ماشا است کافر شود مسئله اگر
کذابی قاضی خان صلح تو را
کس در بیماری گفت با فلان کس صلح کن
یعنی است کافر شود مسئله اگر
اشتها گرفت کافر شود مسئله اگر
مسلمان کس صلح کن کافر شود مسئله اگر
بیمار گفت کافر شود مسئله اگر
کافر شود مسئله اگر زنی گوید لعنت بر شوی
کافر شود مسئله اگر کسی گفت تا حرامم یا هم
کافر شود مسئله اگر کسی در بیماری گفت
کافر شود مسئله در فتاوی سراجی آورده
کافر شود مسئله که اعتقاد ظلم بر خدا
کافر شود مسئله شخصی از آن میگویی
کافر شود مسئله

کافر شود مسئله اگر زنی گوید لعنت بر شوی
کافر شود مسئله اگر کسی گفت تا حرامم یا هم
کافر شود مسئله اگر کسی در بیماری گفت
کافر شود مسئله در فتاوی سراجی آورده
کافر شود مسئله که اعتقاد ظلم بر خدا
کافر شود مسئله شخصی از آن میگویی
کافر شود مسئله

در صورتی که کافر با کلمه شهادت بگوید و در آن کلمه کفر باشد...

اگر غیر مسلمی علیه و آله و سلم عیب کرد یا سوی سبش را مویکت
کافر شود مسئله اگر کسی پادشاه ظالم را عادل گوید امام ابی منصور رحمه
تا تیری گفته کافر شود و امام ابوالقاسم گفته کافر نشود چه اگر البته گاهی
عدل کرده باشد مسئله در حمادیه و سراجی گفته اگر کسی اعتقاد کند که
خراج و غیره خزانه پادشاهی ملک پادشاه است کافر شود مسئله در
سراجی گفته اگر کسی گفت که تو عالم غیب داری گفت دارم کافر شود
مسئله اگر کسی گفت که اگر خدا امرانی تو در بهشت بر تو محو رفت اصح
آنست که کافر نشود مسئله اگر کسی گفت من مسلمانم دیگری گفت بخت
بر تو و بر مسلمانی تو کافر شود و در جامع الفتاوی آورده اظهر آنست که
کافر نشود در سراجی گفته اگر کسی گوید که اگر شنگان یا پیغمبران گواهی دهند
که ایمان نیست باورند ام کافر شود مسئله اگر شخصی دیگر یگفت ای کافر او
گفت اگر اینچنین نبی بودم با تو صحبت بیشترم بعضی گویند کافر شود و بعضی
گویند نه مسئله اگر کسی گوید که کافر شدن به که با تو بودن کافر نشود

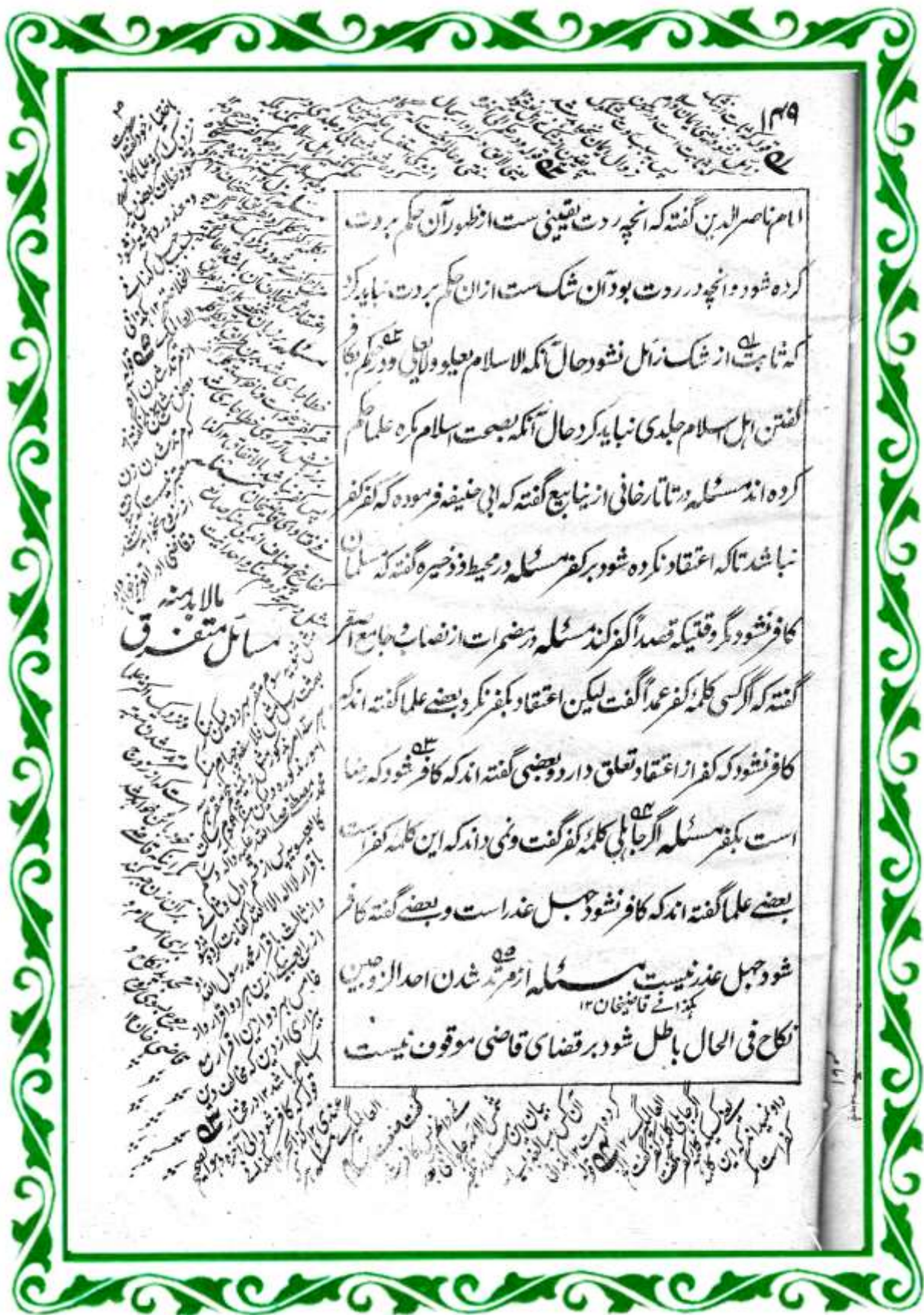
در صورتی که کافر با کلمه شهادت بگوید و در آن کلمه کفر باشد...
مسئله اگر کسی گفت که تو عالم غیب داری گفت دارم کافر شود
مسئله اگر کسی گفت که اگر خدا امرانی تو در بهشت بر تو محو رفت اصح
آنست که کافر نشود مسئله اگر کسی گفت من مسلمانم دیگری گفت بخت
بر تو و بر مسلمانی تو کافر شود و در جامع الفتاوی آورده اظهر آنست که
کافر نشود در سراجی گفته اگر کسی گوید که اگر شنگان یا پیغمبران گواهی دهند
که ایمان نیست باورند ام کافر شود مسئله اگر شخصی دیگر یگفت ای کافر او
گفت اگر اینچنین نبی بودم با تو صحبت بیشترم بعضی گویند کافر شود و بعضی
گویند نه مسئله اگر کسی گوید که کافر شدن به که با تو بودن کافر نشود

در صورتی که کافر با کلمه شهادت بگوید و در آن کلمه کفر باشد...

از من در بیخ مدار از الفاظ کفر است مسئله اگر کسی زنی را گفت که متبر
شود در صورت از شوهر خود جدا شوی گویند کافر شود مسئله رضا کفر
برای خود و برای غیر خود کفر است و صحیح آنست که اگر کفر قبیح دانسته
و دشمن خود را خواهد که کافر شود کیس ازین رضا کافر نشود مسئله اگر مجلس
شهر خواری بر یکانی مرتفع مثل اعطیان بنشینند و سخن خندگی بگویند و آن محل
از آن بجنده همه کافر شود مسئله اگر آرزو کند و گوید کاشکی زنا یا قتل یا حق
حلال بودی کافر شود و اگر آرزو کند و گوید کاشکی غیر حلال بودی یا روزه
ماه رمضان فرض نبودی کافر نشود اگر کسی گوید که خدا میداند که من
این کار نکرده ام حال آنکه آن کار کرده است در صح قولین کافر شود
از امام حسرتی منقول است که اگر آن قسم بخورند اعتقاد می کنند که آن
کلام بد روغ گفتن کفر است در آن صورت کافر شود و اگر نه نشود و
فتوی حسام الدین برانست مسئله لماطی اوی گفته که از ایمان خارج کند
مگر چیزی که او کار باشد بد آنچه ایمان آوردن بدان واجب است مسئله

اگر چنین از شوهر کافر شود
بگذاشتن زنی از شوهر
مسئله اگر کسی زنی را گفت که متبر
شود در صورت از شوهر خود جدا شوی
گویند کافر شود مسئله رضا کفر
برای خود و برای غیر خود کفر است
و صحیح آنست که اگر کفر قبیح دانسته
و دشمن خود را خواهد که کافر شود
کیس ازین رضا کافر نشود مسئله
اگر مجلس شهر خواری بر یکانی
مرتفع مثل اعطیان بنشینند و سخن
خندگی بگویند و آن محل از آن بجنده
همه کافر شود مسئله اگر آرزو کند
و گوید کاشکی زنا یا قتل یا حق حلال
بودی کافر شود و اگر آرزو کند و
گوید کاشکی غیر حلال بودی یا روزه
ماه رمضان فرض نبودی کافر نشود
اگر کسی گوید که خدا میداند که من
این کار نکرده ام حال آنکه آن کار
کرده است در صح قولین کافر شود
از امام حسرتی منقول است که اگر آن
قسم بخورند اعتقاد می کنند که آن
کلام بد روغ گفتن کفر است در آن
صورت کافر شود و اگر نه نشود و
فتوی حسام الدین برانست مسئله
لماطی اوی گفته که از ایمان خارج
کند مگر چیزی که او کار باشد بد
آنچه ایمان آوردن بدان واجب است
مسئله

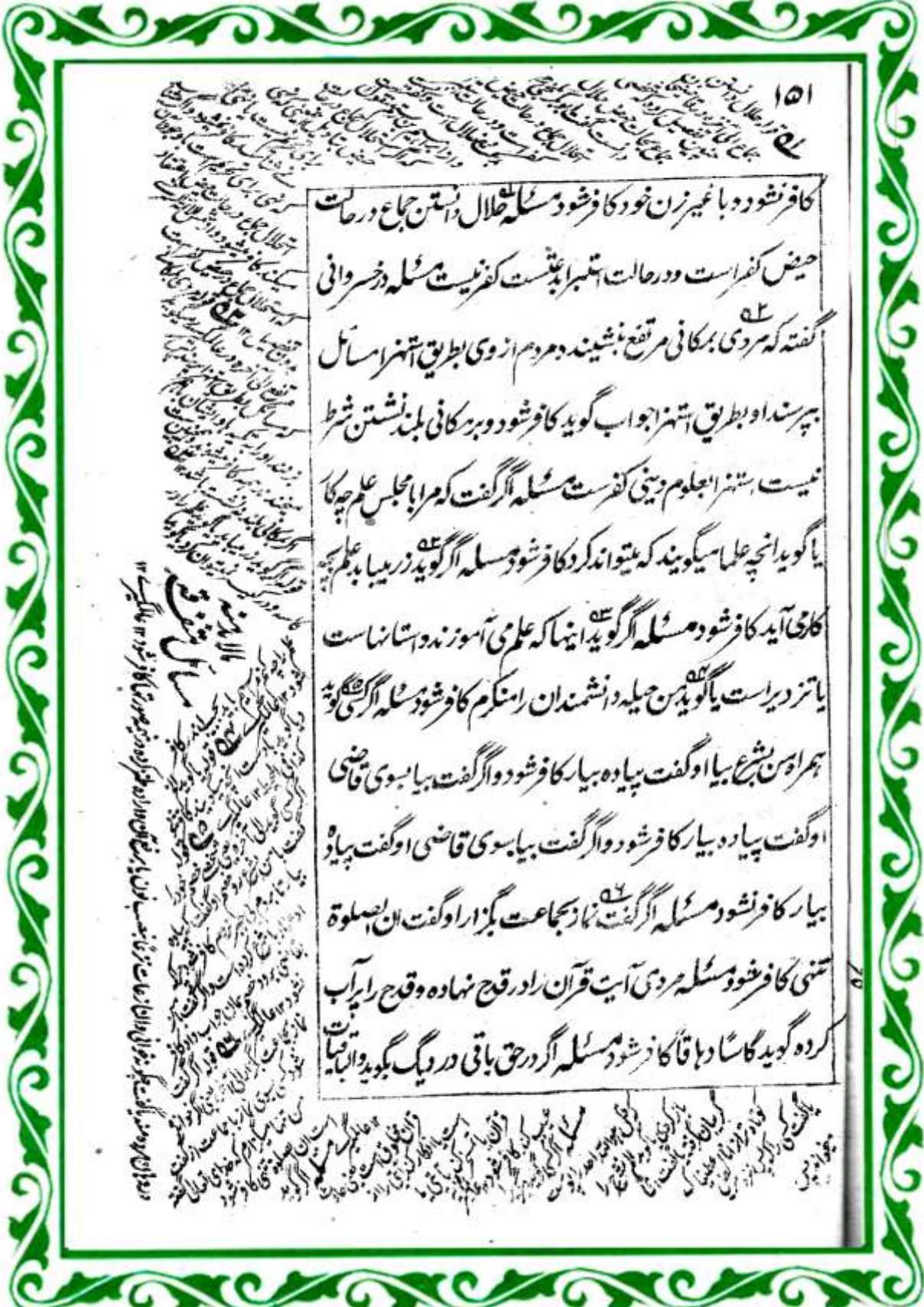
مسئله اگر کسی زنی را گفت که متبر
شود در صورت از شوهر خود جدا شوی
گویند کافر شود مسئله رضا کفر
برای خود و برای غیر خود کفر است
و صحیح آنست که اگر کفر قبیح دانسته
و دشمن خود را خواهد که کافر شود
کیس ازین رضا کافر نشود مسئله
اگر مجلس شهر خواری بر یکانی
مرتفع مثل اعطیان بنشینند و سخن
خندگی بگویند و آن محل از آن بجنده
همه کافر شود مسئله اگر آرزو کند
و گوید کاشکی زنا یا قتل یا حق حلال
بودی کافر شود و اگر آرزو کند و
گوید کاشکی غیر حلال بودی یا روزه
ماه رمضان فرض نبودی کافر نشود
اگر کسی گوید که خدا میداند که من
این کار نکرده ام حال آنکه آن کار
کرده است در صح قولین کافر شود
از امام حسرتی منقول است که اگر آن
قسم بخورند اعتقاد می کنند که آن
کلام بد روغ گفتن کفر است در آن
صورت کافر شود و اگر نه نشود و
فتوی حسام الدین برانست مسئله
لماطی اوی گفته که از ایمان خارج
کند مگر چیزی که او کار باشد بد
آنچه ایمان آوردن بدان واجب است
مسئله

امام ناصر الدین گفته که آنچه ردت یقینی است از ظهور آن حکم بردست
 کرده شود و آنچه در ردت بود آن شک است از آن حکم بردست نباید کرد
 که تا جایی از شک زایل نشود حال آنکه الاسلام علی و اولیای و در حکم بجا
 گفتن اهل اسلام جلدی نباید کرد حال آنکه بصحت اسلام بر علمای حکم
 کرده اند مسئله در تاتار خانی از نیابج گفته که ابی حنیفه فرموده که کفر کفر
 نباشد تا که اعتقاد نکرده شود بر کفر مسئله در محیط ذمیره گفته که مسلمان
 کافر نشود مگر وقتی که قصد کفر کند مسئله در ضمرات از فصاحت جامع آفر
 گفته که اگر کسی کلمه کفر عمداً گفت لیکن اعتقاد بکفر نکرده و بعضی علماء گفته اند که
 کافر نشود که کفر از اعتقاد و تعلق دارد و بعضی گفته اند که کافر نشود که ضما
 است بکفر مسئله اگر جاهلی کلمه کفر گفت و نمی داند که این کلمه کفر است
 بعضی علماء گفته اند که کافر نشود چهل عذر است و بعضی گفته کافر
 شود چهل عذر نیست مسئله از عذر شدن احد الزوین
 نکاح فی الحال باطل شود بر قضای قاضی موقوف نیست

این مسئله در ردت یقینی است از ظهور آن حکم بردست
 کرده شود و آنچه در ردت بود آن شک است از آن حکم بردست
 نباید کرد که تا جایی از شک زایل نشود حال آنکه الاسلام
 علی و اولیای و در حکم بجا گفتن اهل اسلام جلدی
 نباید کرد حال آنکه بصحت اسلام بر علمای حکم کرده
 اند مسئله در تاتار خانی از نیابج گفته که ابی حنیفه
 فرموده که کفر کفر نباشد تا که اعتقاد نکرده شود
 بر کفر مسئله در محیط ذمیره گفته که مسلمان کافر
 نشود مگر وقتی که قصد کفر کند مسئله در ضمرات
 از فصاحت جامع آفر گفته که اگر کسی کلمه کفر
 عمداً گفت لیکن اعتقاد بکفر نکرده و بعضی
 علماء گفته اند که کافر نشود که کفر از اعتقاد
 و تعلق دارد و بعضی گفته اند که کافر نشود
 که ضما است بکفر مسئله اگر جاهلی کلمه کفر
 گفت و نمی داند که این کلمه کفر است بعضی
 علماء گفته اند که کافر نشود چهل عذر است
 و بعضی گفته کافر شود چهل عذر نیست مسئله
 از عذر شدن احد الزوین نکاح فی الحال باطل
 شود بر قضای قاضی موقوف نیست

۱۴۹

کافر نشود و با غیر زن خود کافر شود مسئله طلال در متن جماع در حالت
 حیض کفر است و در حالت اتمبر اعتدال کفر نیست مسئله در خسروانی
 گفته که مردی بر کانی مرتفع بنشیند و مردم از وی بطریق آینه مسائل
 بپرسند او بطریق آینه جواب گوید کافر شود و بر کانی بلند نشستن شرط
 نیست آینه را معلوم دینی کفر است مسئله اگر گفت که مرا با مجلس علم چه کار
 یا گوید آنچه علمای سیویند که میتواند کرد کافر شود مسئله اگر گوید زربیا به علم چه
 کاری آید کافر شود مسئله اگر گوید اینها که علمی آموزند و استاناست
 یا تزدیر است یا گوید بن حلیه دانشمندان را منکر کافر شود مسئله اگر گفت
 همراه من شیخ بیا او گفت پیاده بیا کافر شود و اگر گفت بیا سومی قاضی
 او گفت پیاده بیا کافر شود و اگر گفت بیا سومی قاضی او گفت پیاده
 بیا کافر شود مسئله اگر گفت نماز جماعت بجز او گفت ان اعملو
 سنی کافر شود مسئله مردی آیت قرآن را در قبح نهاده و قبح را بر آب
 کرده گوید کاسا با کافر شود مسئله اگر در حق باقی دردیگ گوید و ابی

در بیان هر دو مسئله کفر است و در حالت اتمبر اعتدال کفر نیست مسئله در خسروانی گفته که مردی بر کانی مرتفع بنشیند و مردم از وی بطریق آینه مسائل بپرسند او بطریق آینه جواب گوید کافر شود و بر کانی بلند نشستن شرط نیست آینه را معلوم دینی کفر است مسئله اگر گفت که مرا با مجلس علم چه کار یا گوید آنچه علمای سیویند که میتواند کرد کافر شود مسئله اگر گوید زربیا به علم چه کاری آید کافر شود مسئله اگر گوید اینها که علمی آموزند و استاناست یا تزدیر است یا گوید بن حلیه دانشمندان را منکر کافر شود مسئله اگر گفت همراه من شیخ بیا او گفت پیاده بیا کافر شود و اگر گفت بیا سومی قاضی او گفت پیاده بیا کافر شود مسئله اگر گفت نماز جماعت بجز او گفت ان اعملو سنی کافر شود مسئله مردی آیت قرآن را در قبح نهاده و قبح را بر آب کرده گوید کاسا با کافر شود مسئله اگر در حق باقی دردیگ گوید و ابی

۵۰

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**